公12-335.12.18.
N27.2

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

TELUGU MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY
MADRAS

BY

MAHĀMAHŌPĀDHYĀYA S. KUPPUSWAMI SASTRI, M.A.

PROFESSOR OF SANSKRIT AND COMPARATIVE PHILOLOGY, PRESIDENCY COLLEGE,
AND CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

Prepared under the orders of the Government of Madras

VOL. II—Prabandhas—Śṛṅgāraprabandhas
(PART II)

MADRAS

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS

1927

335
TAMIL NADU ARCHIVES LIBRARY
ACC. NO.
13632
EGMORE, MADRAS-600 008

CONTENTS.

CLASS I—PRABANDHAS—*cont.*

(3) *Śṛṅgāraprabandhas.*

Name of the work.	Numbers
Madanamōhinīvilāsamu	617
Madhuravāṇīvilāsamu	618
Manucaritramu	619-640
Manucaritramu : with commentary	641
Manucaritraśabdasūcī	642
Mādhavābhyudayamu	643, 644
Mitravindāpariṇayamu	645, 646
Mukundavilāsamu	647, 648
Mūrkhacaritramu	649
Mairāvaṇacaritramu	650
Mollarāmāyaṇamu	651-659
Yayāticaritramu	660-662
Raghuvaṁśamu	663
Ratnāvalīpariṇayamu	664, 665
Rasikajanamanōbhirāmamu	666-670
Rāghavapāṇḍavīyamu	671-677
Rāghavapāṇḍavīyādarśamu with text	678-681
Rāghavapāṇḍavīyamu with commentary	682-686
Rāghavayādavapāṇḍavīyamu	687
Rāghavavāsudēvīyamu	688, 689
Rājavāhanavijayamu	690
Rājaśēkharavilāsamu	691-694
Rādhākṛṣṇavilāsamu	695, 696
Rādhāmādhavasamāgamamu	697, 698
Rādhāmādhavasaṁvādamu	699-705
Rādhāmādhavasaṁvādamu with meaning	706
Rādhikāsāntvanamu	707-710
Rādhikāsāntvanamu with commentary	711-713
Rāmābhyudayamu...	714-718
Rukmāṅgadacaritramu	719-726
Rukmiṇīpariṇayamu	727, 728
Laṅkāvijayamu	729
Laṅkāvijayavyākhyā	730
Lakṣmīnārāyaṇasaṁvādamu	731, 732
Lakṣmīnṛsiṁhavilāsamu...	733
Lakṣmīvilāsamu	734, 735
Vallabhāmbāpariṇayamu...	736

CONTENTS

Name of the work.	Numbers
Vallabhāṁbāpariṇayasūcī	737
Vasucaritramu	738–748
Vasucaritramu with commentary	749–761
Vāṇīvilāsavanamālika	762–766
Vikacōtpalamāla	767
Vikramārkacaritra	768
Vijayavilāsamu	769–781
Vijayavilāsamu with commentary	782–785
(Allāḍa) Vijayabhūpatisiṁhavilāsamu...	786
Viṣṇumāyānāṭakamu	787, 788
Viṣṇumāyāvilāsamu	789, 790
Vīrabhadravijayamu	791–795
Vaijayantīvilāsamu	796–801
Vaijayantīvilāsamu : Saṭīkamu...	802, 803
Śakuntalāpariṇayamu	804–806

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

TELUGU MANUSCRIPTS

VOLUME II, PART 2.

CLASS I. PRABANDHAS—*(continued)*.

3. ŚṚṄGĀRAPRABANDHAS—*(cont.)*

No 617. మదనమోహినీవిలాసము.

MADANAMŌHINĪVILĀSAMU.

Pages, 5. Lines, 21 on a page. Mode of writing, good but containing mistakes.

Begins on fol. 146a of the MS. described under No. 601.

Fragmentary.

This Prabandha apparently describes the love of Nalakūbara to Madanamōhini who were made to meet by the mediation of a parrot. The name of the author is not given.

Beginning :

క. ఒకనాఁడు భృంగి యొంటిఁ
గనుపిస్తుటఁ దమ్మికొలఁకుచల్లకు గాడ్పుం(న్)
దనమది విరహానలమున
కనకన(గుని) కవులు విన్నఁగాఁ బైనాలయనే.

End :

సీ. పిమ్మటఁ గొనె మిన్ను బదరిడూంచి చరించు
నెలుక లార్పుచుఁ గేళి కేకిఁ యెకిఁ
నల్లడింపుచు భామ తాపంబుఁ దలపోసి
యలమినకౌఁగిట నాఁచి యాఁచి
క నుండి నిట్టూర్పు లదరంగ నూరార్ప
మొన(ముకుర)ముకురన మోపి మోపి

సకలయాచకజనాశాపూర్తి కెవ్వాని
ఘనభుజాదండంబు కల్పశాఖ
ప్రబలరాజాధిరాజవీరప్రతాప
రాజపరమేశబిరుదవిభ్రాజమానుఁ
డష్ట్రశ్రీకృష్ణదేవరాయాగ్రగణ్యుఁ
డాకర్ణనాండు కుతూహలం బుప్పతిల్ల.

* * * *

క. భువనవిజయాఖ్యసంస
ద్భవనస్థితసింహపీఠి ప్రాజ్ఞులగోష్ఠిం
గవితామధురిమ చందము
దవులం గొలువుండి సదయతన్ననుఁ బలికెన్.

తే. సప్తసంతానములలోఁ బ్రశస్తిగాంచి
ఖిలము గాకుండునది ధాత్రిఁ గృతియె కాన
గృతి రచింపుము మాకు శిరీషకుసుమ
పేశలసుధామయోక్తులఁ బెద్దనార్య.

క. హితుఁడవు చతురవచోనిధి
వతులపురాణాగమేతిహాసకథార్థ
స్మృతియుతుఁడ వాంధ్రకవితా
పితామహుఁడ వెవ్వ రీడు పేర్కొన నీకున్.

క. మనువులలో స్వారోచిష
మనుసంభవ మరయ రససమంచితకథలన్
వినుపింపు కలిధ్వంసన
మనఘ భవచ్చతురరచన కనుకూలంబున్.

కావున మార్కండేయపురాణోక్తప్రకారంబునం జెప్పు మని కర్పూరతాంబూలంబు వెట్టినం బట్టి మహాప్రసాదం బని మోదంబున నమ్మహాప్రబంధనిబంధంబునకుం బ్రారంభించితి నేనతత్కథానాయకరత్నం బగునమ్మహీనాథువంశావతారం బెట్టిదనిన.

* * * *

తే. వానివంశంబు తుళువాన్వవాయ మయ్యె
నందుఁ జెకచంద్రుఁనృపు లుదయంబునొంది

నిఖిలభువనప్రపూర్ణనిర్ణిద్రకీర్తి
నధికులైరి తదీయాన్వయమునఁ బుట్టి.

మహాస్రగ్ధర. ఘనుఁడై తిమ్మక్షితీశాగ్రణి శరకసురత్రావసంభూతవాతా
శనరాడాశాంతదంతిస్థవిరకిరులజంఝాటము ల్మాన్చి యిమ్మే
దిని దోర్దండైకపీఠిం జిరముపటిచి కీర్తిద్యుతుల్ రోదసిం బ
ర్వ నరాతుల్ నమ్రులై పార్శ్వములఁ గొలువఁ దీవ్రప్రతాపంబుఁ జూపెన్.

క. వితరణఖని యాతిమ్మ
క్షితిపాగ్రణిమణికి దేవకీదేవికి నం
చితమూర్తి యీశ్వరప్రభుఁ
డతిపుణ్యుఁడు పుట్టె సజ్జనావనపరుఁడై.

* * * *

క. ఆయీశ్వరనృపతికిఁ బు
ణ్యాయతమతి యైనబుక్కమాంబకు దేజ
స్తోయజహితు లుదయించిరి
శ్రీయుతు లగునారసింహకృష్ణనరేంద్రుల్.

* * * *

తే. ఆనృసింహప్రభుండు తిప్పాంబవలన
నాగమాంబికవలన నందనులఁ గాంచె [illegible]
వీరనరసింహరాయభూవిభుని న[illegible]
తాంశసంభవుఁ గృష్ణరాయక్షితీంద్రు[illegible]

క. వీరనృసింహుఁడు నిజభుజ
దారుణకరవాలపరుషధారాహతవి[illegible]
రాగి యగుచు నేకాతప
వారణముగ నేలె ధర నవారణమహిమన్.

క. అవిభుననంతరంబ ధ
రావలయము దాల్చెఁ గృష్ణరాయఁడు చిన్నా

ARCHIVES LIBRARY
ACC. No. 13632
EGMORE, MADRAS

దేవియు శుభమతి తిరుమల
దేవియుఁ దనుఁగూర్చునట్టిదేవేరులుగాన్.

* * * *

సీ. తొలుదొల్త నుదయాద్రిశిలఁ దాఁకి తీండ్రించు
నసిలోహమున వెచ్చనై జనించె
మఱి కొండవీ డెక్కి మార్కొని నలియైన
యలకసవాపాత్రు నంటి రాఁజె
నటసాగి జమ్మిలోయఁ బడి వేగ దహించెఁ
గోన బిట్టేర్చెఁ గొట్టానఁ దగిలెఁ
గనకగిరి స్ఫూర్తిగరఁచె గౌతమిఁగ్రాఁచె
నవల నాపొట్నూర రవులుకొనియె
మాడెములఁ బ్రచ్చె (బ్రేచ్చె) నొడ్డాది మసియొనర్చెఁ
గటకపురిఁ గాల్చె గజరాజు గలఁగి పడఁ
దోఁకచిచ్చన నార యుద్ధురతఁ గృష్ణ
రాయబాహుప్రతాపజాగ్రన్మహాగ్ని.

మ. ధరఁ గంధాళులు కృష్ణరాయలచమూధాటీగతి క్రుంధ్యగ
హ్వరముల్దూరఁగఁ జూచి తా రచటఁ గాఁపైయుండుటల్ జాలన
చ్చెరువై యొఱ్ఱనివింత మేఁకటులు వచ్చెం జూడరే యంచు వే
సారిదిం జూతురు వీరరుద్రగజరాట్శుద్ధాంతముగ్ధాంగనల్.

చ. అభిరతిఁ గృష్ణరాయఁడు జయాంకములన్ లిఖియించి తాళస
న్నిభముగఁ బొట్టునూరికడ నిల్పినకంబము సింహభూధర
ప్రభు తిరునాళ్లకున్ దిగుసురప్రకరంబు కళింగమేదినీ
విభు నపకీర్తికజ్జలము వేమఱుఁ బెట్టి పఠించు నిచ్చలున్.

సీ. గీ. . . . .
మూరురాయరగండాంకవీరకృష్ణ
రాయభూభృద్భయంకర ప్రబలధాటి.

క. ఏవంవిధగుణవంతున
కావల్లత్తురగబహువిధారోహకళా
రేవంతున కతిశాంతున
కావిష్కృతకీర్తిధవళితాశాంతునకున్.

* * * *

అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనిన మనుసంభవ చరిత్రంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టి దనిన జైమినిస్వాయంభువకథాశ్రవణానంతరంబున మీఁద నెవ్వాఁడు మనువయ్యె నె(జిం)గింపు మనవుడుఁ బక్షులు మార్కండేయుండు క్రోష్టుకిం జెప్పినప్రకారంబున నిట్లని చెప్పం దొడంగె.

మ. వరణాద్వీపవతీతటాంచలమునన్ వప్రస్థలీచుంబితాం
బరమై సౌధసుధాప్రభాధవళితప్రాలేయరుఙ్మండలీ
హరిణం బై యరుణాస్పదం బనఁగ నార్యావర్తదేశంబునన్
బుర మొప్పున్ మహికంఠహారతరళస్ఫూర్తి న్విడంబింపుచున్.

End:

శా. వ్యాయామస్థిరసంధిబంధ కటకాధ్యక్షానుగక్ష్మోణిభృ
త్కాయగ్రావభిదావిధాభిదురదోఃఖడ్గాగ్ర యుగ్రాచల
చ్ఛాయఃకీర్తిభగప్రపంచ వరపంచారామరామామణీ
గేయామేయజయాంక పంకజదృగంగీకారధీరాకృతీ.

క. కాంతాలతాంతశర యే
కాంతికభక్తిప్రతోషితాంభోధిసుతా
కాంతా ప్రతాపవదరవి(రవిశశి)
కాంతాయితవిమతనృపతికాంతాహృదయా.

వనమయూరము. రాజవరమేశ ఫణిరాజముఖఫుల్లాం
భోజముఖ భోజముఖభూపవిపులాంసో
త్తేజితమహీభరణదీక్షితభుజా ని
ర్వ్యాజభయదాజివిజితారినృపరాజీ.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదాంధ్రకవితాపితామహ సర్వతోముఖాంక పంకజాక్షపాదాంబుజాధీనమానసేందిందిర నందవరవంశోత్తంస శఠగోపతాపసప్రసాదాసాదితకవితామతల్లి కాల్లసాని చొక్కనామాత్యపుత్ర పెద్దనార్యప్రణీతం బైనస్వారోచిషమనుసంభవం బనుమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును షష్ఠాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. నిర్దోషమన వీలులేదు. శైథిల్యగ్రంథపాతగహితము.

గ్రంథాంతమున నిట్లున్నది :—

"విజయనామసంవ్వత్సర మాఘ బ ౧౮. ఆ వరకు మనుచరిత్ర ప్రతిలో వున్న క్రమంగాను తటవర్తి వెంకన్న వ్రాశెను."

మార్కండేయపురాణసూచితస్వారోచిషమనుసంభవ ప్రకారమిందు విస్తరించి కృతిసేత యగుప్రబంధరూపమున వ్రాయఁబడినది. దీనికి స్వారోచిషమనుసంభవ మనునామాంతరముఁగలదు. దీని నల్లసాని పెద్దనార్యుఁడు రచించెను. ఈతనితండ్రి చొక్కనామాత్యుఁడు. ఇతఁడు శఠగోపయతిశిష్యుఁడు. నందవరవంశీయుఁడు. ఈతని "ఆంధ్రకవితాపితామహుఁ" డను బిరుదము గలదు. ఏతత్కృతిభర్త శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తుళువవంశపురాజు. ప్రబలరాజాధిరాజ, వీరప్రతాప, రాజపరమేశ, మూరురాయరగం డాద్యనేకబిరుదాంకితుఁడు. ఈతనివంశవిజయాదికము లుదాహృతపద్యములవలనఁ దెలిసికొనఁదగు.

No. 620. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17 \times 1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 154. Lines, 6 on a page. Mode of writing, indifferent and not free from mistakes. Condition, injured. Appearance, very old.

Complete; but some leaves are torn in the beginning and some are missing.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది కాదు. తప్పులును గలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు మెండు.

ఇది పూర్వవర్ణితమువంటిదె.

No. 621. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, paper. Size, 12×8 inches. Pages, 310. Lines, 24 on a page. Mode of writing, good but not quite free from mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

Transcribed only on one side. Different readings are interlined and those selected are written on the opposite side.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత బాగుగ నున్నది అంతనిర్దుష్టముకాదు. శిథిలము కాదు. గ్రంథము పత్రమునకు నొక్కవైపుననే వ్రాయఁబడినది. పాఠాంతరములు పంక్తులనడుమ వ్రాయఁబడి యున్నవి. అంగీకృతపాఠము లెదుటివైపున గలవు.

పూర్వమువలె నెుండునది.

No. 622. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Pages, 120. Lines, 6 on a page. Mode of writing, good but containing plenty of mistakes.

Begins on fol. 24*a* of the MS. described under No. 234.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత లెస్సగా నున్నది తప్పులు మిక్కిలి కలవు. శిథిలము కాదు.

ఇది మున్ను చెప్పఁబడినదానివంటిదే.

No. 623. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 221. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but not quite correct. Appearance, old. A few leaves in the end are worm-eaten.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రా లందముగ నున్నవి. తప్పు లంతగా లేవు. గ్రంథపాతము లేదు కాని శైథిల్య మించించుక గలదు.

పూర్వవర్ణితముంబోలినది.

No. **624**. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅝ × 1½ inches. Pages, 177. Lines, 5 and 6 on a page. Mode of writing, indifferent and incorrect. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The date of transcription and the name of the scribe found at the end of the work are given below :—

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత బాగుగ లేదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతరహితము. గ్రంథాంతమున నిట్లున్నది:—

"శ్రీపెనుమర్లసోమేశ్వరా నీ వేగతిసుమ్మీ. విజయనామ సంవత్సర మాఘశు 3 గు వరకు శ్రీరామలింగస్వామికృపను నండూరి భీమప్పగారికామరాజు వసుచరిత్ర మనుచరిత్ర సంపూర్ణంగా వ్రాశియిచ్చెను" అని.

మున్నటిదానితీరుననే యొప్పుచున్నది.

No. **625**. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅛ × 1⅜ inches. Pages, 185. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair but not quite correct. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The scribe's name and the date of transcription noted at the end of the MS. are extracted below :—

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాంత యొకతీరుగానున్నది. నిర్దుష్టము కాదు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

గ్రంథాంతమున—

"కాళయుక్తినామసం॥ నిజశ్రావణశు ౧౮ శె సరికి అలమూరి అచ్చన్నకొమాళ్లు గంగరాజు ఆత్మార్థమై మనుచరిత్ర ఆరుఆశ్వాసములను సంపూర్ణంగాను ప్రతినున్నక్రమాన వ్రాశెను." అనియున్నది.

తక్కంగలవి శేషములు పూర్వమువలెం గాననగు.

No. **626**. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11½ × 1½ inches. Pages, 64. Lines, 5 on a page. Mode of writing, bad but fairly correct. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

Contains the third Âśvâsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

మూడవయాశ్వాసముమాత్రము గలదు. వ్రాలు లెస్సలు కావు. తప్పులు మిక్కిలి లేవు. పాతము లేదు కాని మిక్కిలి శిథిలము.

మున్నుంబోలె.

No. **627**. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 74. Lines, 5 on a page. Mode of writing, very bad and full of mistakes. Condition, injured. Appearance, very old.

Incomplete, contains the Âśvâsas 2 and 3.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

రెండుమూండాశ్వాసములుమాత్రము కలవు వ్రాంత తిన్ననిది కాదు. తప్పులు కుప్పలు. గ్రంథ మతిప్రాచీనము తునుకలుతునుకలు. పురుగులపాలును.

పూర్వమువలె.

No. **628**. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1⅜ inches. Pages, 48. Lines, 7 on a page. Mode of writing, fair but not correct. Condition, injured. Appearance, rather old.

Contains the Âśvâsas 1 to 3 complete except the introductory portion in the 1st Âśvâsa.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription given at the end of the MS. are extracted below :—

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణికతోకూడ తొలిమూఁడాశ్వాసములు నిందుఁ గలవు. వ్రాఁత యొకవిధముగ నున్నది కాని నిర్దుష్టము గాదు. గ్రంథపాతరహితము. అతిప్రాచీనము. పుర్వులకు బువ్వయైనది. ముక్కలుముక్కలు.

పూర్వవర్ణితమువంటిదే.

గ్రంథముతుదపత్రమున “పింగళిసంవత్సర భాద్రపదశు ౧౦ బు॥ వరకు రేవళ్లరాజు వెంకటరాముడు ప్రవరాఖ్యచరిత్ర గొందాలగురువప్పకు వ్రాసియిచ్చెను” అని కాన్పించుచున్నది.

No. 629. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1⅜ inches. Pages, 122. Lines, 7 on a page. Mode of writing, good but incorrect. Condition, injured. Appearance, old.

Complete but a few leaves are missing here and there.

Same work as the above.

The scribe gives his name at the end of the 1st Āśvāsa which is extracted below :—

(వి-వి.)—

సమగ్రము కాని కొన్నిపత్రములుమాత్ర మచ్చటచ్చట కనుపట్టకున్నవి. వ్రాఁత చాకచక్యమైనదే. నిర్దుష్టము కాదు. శైథిల్యము గలదు. ప్రతి ప్రాఁతదే.

పూర్వము వలెనే.

ప్రథమాశ్వాసము చివర వ్రాయసకానిపేరీతీరున నున్నది.
“శంకరభట్ల పాపన్న వ్రాసినది మొదటి ఆశ్వాసము” అని.

No. 630. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1¼ inches. Pages, 99. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, bad and incorrect. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first 3 Āśvāsas.

Same work as the above.

Below are extracted the name of the scribe and the date of transcription :—

(వి-వి.)—

తొలిమూఁడాశ్వాసములుమాత్రము. వ్రాఁత యందముగ లేదు. తప్పులు కలవు. శైథిల్యము కలదు.

పూర్వ వర్ణితగ్రంథమువలెనే యుండునది

పుస్తకముతుదను :—

“ప్లవంగనామసంవత్సర శ్రావణబ ౫ శుక్రవారం పెయ్యేటి బాపిరాజు కొమారుడు గంగరాజు మనుచెరిత్ర మూడు ఆశ్వాసాలు సంపూర్ణంగాను పింగళి . . . . కుమారుఁడు సుబ్బరాజు బడిలోను సంపూర్ణముగాను చదవెను.” అని కలదు.

No. 631. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅜ inches. Pages, 46. Lines, 6 on a page. Mode of writing, not good and not quite correct. Condition, good. Appearance, old.

Breaks off in the 3rd Āśvāsa.

Same work as the above.

The name of the owner written on the face of the MS. is given below :—

(వి-వి.)—

మొదటినుండి మూఁడవయాశ్వాసమునఁ గొంతవఱకు నున్నది. వ్రాఁత చక్కఁగ లేదు. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతమును లేదు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాదిపత్రముమీఁద.

"తెయ్యేటిగంగయ్యకొమారుడు రామబ్రహ్మం మనుచరిత్ర పుస్తకము . . . ." అనియున్నది.

No. 632. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1⅞ inches. Pages, 20. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but full of mistakes. Condition, not injured. Appearance, old.

Contains a portion in the 1st Âśvâsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసమునఁ గొంతభాగమే కలదు. వ్రాఁత యొకతీరున నున్నది. తప్పులు మెండు. అశిథిలము. గ్రంథపాతము లేదు.

పూర్వమువోలె.

No. 633. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 54. Lines, 5 on a page. Mode of writing, bad and full of mistakes. Condition, much injured. Appearance, old.

Contains portions in 1 to 3 Âśvâsas arranged irregularly.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

1, 2, 3 ఆశ్వాసములలోనికొన్నిపద్యములుమాత్రము తాఱుమాఱుగ నున్నవి. వ్రాఁత బాగుగ నుండలేదు. తప్పులు కుప్పలు. మిక్కిలి శిథిలము. పాతములును గలవు.

పూర్వమువలెనే తెలిసికొనునది.

No. 634 మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1⅝ inches. Pages, 58. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but not quite correct. Condition, injured. Appearance, old.

Contains Âśvâsas 1 and 2 without the introductory portion.

Same work as the above. A few stanzas occurring in the beginning of the 3rd Âśvâsa are written on the front leaf by a different scribe.

(వి-వి.)—

అవతారికతప్ప 1—2 ఆశ్వాసములు నిండుగాఁ గలవు. వ్రాఁత యొకవైఖరిగా నున్నది. నిర్దుష్టము కాదు. ప్రాచీనము. శైథిల్యము మెండు పుర్వులపాలైనది.

మున్ను వర్ణింపఁబడినదానితీరునఁ గనునది.

తొలియాకుమీఁద మూడవయాశ్వాసపు మొదలిపద్యములు పెరయతనివ్రాఁతఁ గొన్ని గలవు.

No. 635. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 196. Lines, 5 on a page. Mode of writing, not good and not free from mistakes. Condition, badly injured. Appearance, old.

Breaks off in the 6th Âśvâsa. Leaves are in disorder.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ఆఱవయాశ్వాసమునఁ గొంతవఱకుగా గ్రంథమంతయు నున్నది. వ్రాలందములు గావు. తప్పులు లేకపోలేదు. అతిశిథిలము మిక్కిలి ప్రాచీనము. పత్రములు తాఱుమాఱుగా నున్నవి.

పూర్వమువోలె.

No. 636. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1⅓ inches. Pages, 116. Lines, 5 on a page. Mode of writing, indifferent and incorrect. Condition, bad. Appearance, old.

Contains Âśvâsas 1 to 3 complete and the 4th incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలిమూఁడాశ్వాసములు, నాలవయాశ్వాసమునఁ గొంత వఱకుఁ గలదు. వ్రాఁత యింపైనది కాదు. నిర్దుష్టమును గాదు. ప్రాచీనము. పత్రములు పెక్కులు చిరిఁగిపోయినవి.

పూర్వము వోలె.

No. 637. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅜ × 1½ inches. Pages, 14. Lines, 7 on a page. Mode of writing, ordinary and not free from mistakes. Condition, much injured. Appearance, old.

Begins on fol. 12*a*. The other work herein is Āndhrabhāṣābhūṣaṇa 1*a*.

Contains a portion of the 3rd Āśvāsa with neither the beginning nor the end.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

మూఁడవయాశ్వాసమునఁ గొంతభాగము తుదమొదళ్లు లేక యున్నది. వ్రాఁత సామాన్యము. నిర్దుష్ట మనఁదగదు. అతి శిథిలము. ప్రాచీనమును.

మున్నుఁబోలె.

No 638. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Pages, 18. Lines, 5 on a page. Mode of writing, neither good nor free from mistakes.

Begins on fol. 124*a* of the MS. described under No. 127.

Contains the 1st Āśvāsa without introduction and a small portion of the 2nd Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి)—

తొలియాశ్వాసము, మలియాశ్వాసమునఁ గొంతవఱకు నున్నది. అవతరణిక లేదు. వ్రాలు బాగుగ లేవు. తప్పులతడక. మిక్కిలి ప్రాచీనము. అతిశిథిలము.

పూర్వపుగ్రంథమువలెనే యొఱఁగికొనునది.

No. 639. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1⅜ inches. Pages, 9. Lines, 7 on a page. Mode of writing, fair but containing mistakes. Condition, bad. Appearance, old.

Begins on fol. 16*a*. The other work herein is Āndhranāmasaṅgrahamu.

Contains a few stanzas towards the end of the 3rd Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తృతీయాశ్వాసమునందలి కొన్నిపద్యములు. ఆశ్వాసాంతమువఱకున్నవి. వ్రాలు మంచివే కాని తప్పు లున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువోలె.

No. 640. మనుచరిత్రము.

MANUCARITRAUM.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅜ × 1¼ inches. Pages, 144. Lines, 6 on a page. Mode of writing, fair but not free from mistakes. Condition, worm-eaten. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొకతీరున నున్నది కాని నిర్దుష్టము కాదు. గ్రంథపాతము లేదు. శైథిల్యము కలదు. పుర్వ్యులపాలు.

పూర్వవర్ణితగ్రంథమువలెనే.

No. 641. మనుచరిత్రము. (సటీకము)

MANUCARITRAMU. (With commentary.)

Substance, paper. Size, 11⅜ × 7 inches. Pages, 419. Lines, 24 or 25 on a page. Mode of writing, good and correct. Condition, fair. Appearance, old. Written on one side of paper.

Complete in two volumes, each containing 3 Āśvāsas.

Same work as the above but with a commentary which was prepared by Zulūri Appayya Śastry in the year 1831 under the orders of

Mr. C. P. Brown and was written by the former in his own hand as stated in the English and Telugu notes below.

Note of Mr. C. P. Brown appearing on the fly-leaves of the two volumes is as follows:—

"The Manucaritra volume I. With a commentary in the autograph of the learned author Zūlūri Appayya Śāstri who composed it at the desire and at the expense of Mr. C. P. Brown."

"The Manucaritra; volume IInd and last. With a commentary explaining every word, in the original handwriting of Zūluri Appayya, a Brahmin of extraordinary learning, who understood and accomplished this arduous and important work at the desire and in the pay of C. P. Brown."

The date of completion of the commentary and the name of the scribe (commentator) found at the end of the 2nd volume are extracted in the Telugu remarks below.

Beginning:

శా. శ్రీ వక్షోజ కురంగనాభ మెదపై జెన్నొంద విశ్వంభరా
దేవిం దత్కమలా సమీపమున బ్రీతి న్నిల్పినాడో యనం
గా వందారు సనందనాది నిజభక్తశ్రేణికిం దోచు రా
జీవాక్షుండు కృతార్థు జేయు శుభదృష్టిం గృష్ణరాయాధిపున్.

టీ లక్ష్మీదేవియొక్క స్తనసంబంధమైన కస్తూరి వక్షస్థలముమీంద

ను ఒప్పుచుండగాను భూదేవినికూడా ఆ లక్ష్మీదేవియొక్క సరసను ప్రేమచేతను ఉంచినాడా అనేటట్టుగా స్తోత్రముసేయుచున్న సనందనుడు మొదలుగా గల భక్తసమూహమునకు కనుపడుతున్నటువంటి తామరరేకులవంటికన్నులుగలవిష్ణుమూర్తి మంగళకరమైనవీక్షణముచేతను యీ కృతినాయకుడైనకృష్ణదేవరాయప్రభువును ధన్యునిగా చేయుగాక.

అనగా విష్ణుమూర్తివక్షస్థలమందు లక్ష్మీస్తనకస్తూరి అంటితే నల్లనిదేహకాంతి గలభూదేవిని గూడా లక్ష్మీదేవిసరసను నిల్పినాడా యేమి అనేటట్టుగా సనందనాదులకు తోచబడె నని తాత్పర్యము.

End:

వనమయూరము. రాజపరమేశ ఫణిరాజబల ఫుల్లాం
భోజముఖ భోజముఖభూప విపులాంసో
త్తేజిత ధరా భరణ దీక్షిత భుజా ని
ర్వ్యాజ భయదాజి విజితారినృపరాజీ.

టీ. రాజపరమేశ్వరబిరుదుగలవాడా శేషాహివంటిబలముగలవాడా వికసించినకమలమువంటిముఖముగలవాడా భోజుడుమొదలైనరాజులయొక్క విస్తారమైన భుజబలముచేతను మిక్కిలి మెరుగుపెట్టబడినటువంటి భూమియొక్క భరించడమందు సంజాతదీక్షగల బాహువులుగలవాడా నిర్నిమిత్తముగానట్టుగాను భయమునిస్తూవుండే యుద్ధములయందు జయింపబడిన శత్రురాజసమూహముగలవాడా.

Colophon:

ఇది శ్రీమదాంధ్రకవితాపితామహ సర్వతోముఖాంక పంకజాక్ష పాదాంబుజాధీన మానసేందిందిర నందవర వంశో త్తంస శఠగోపతాపస ప్రసాదాసాదిత చతుర్విధ కవితామతల్లికా అల్లసాని చొక్కయామాత్యపుత్ర పెద్దనార్య ప్రణీతంబైన స్వారోచిషమనుసంభవంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును షష్ఠాశ్వాసము.

టీ. [illegible]టీక ప్రథమాశ్వాసప్రకారమే అని విచారించవలసినది.

ప్రథమాశ్వాస గద్య టీక.

ఇది సంపదతో గూడిన ఆంధ్రకవిత్వమునకు బ్రహ్మ అనేటట్టుగా అంకితావ్యాపించినటువంటి బిరుదుగలిగినటువంటిన్ని విష్ణుమూర్తియొక్క పాదములనే కమలములకు వశమైనటువంటి మనస్సనేతుమ్మెదగలిగినటువంటిన్ని నందవరసంజ్ఞగల వంశమునకు అనగా నందవరీకవంశమునకు శిరోభూషణమైనటువంటిన్ని శఠగోపయతియొక్క అనుగ్రహముచేతను పొందబడినటువంటి నాలుగువిధములనగా బంధకవిత్వచిత్రకవిత్వగర్భకవిత్వఆశుకవిత్వములనే భేదములుగలిగినటువంటి కవిత్వమందు శ్రేష్ఠుడైనటువంటిన్ని అల్లసాని చొక్కయ అనే ప్రధానియొక్క కొమారుడైనటువంటి పెద్దనఅనేపూజ్యునిచేతను చెప్పబడినటువంటి స్వారోచిషమనుసంభవము అనే మహాప్రబంధమందు . . . . .

(వి-వి.)—

సమగ్రము. (రెండుసంపుటములు) వ్రాలుపత్రమునకొకవైపుననూత్రమె వ్రాయబడి యందముగా నున్నది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు కాని పురుగ్వులచేమాత్రము కొంచెము మెసవబడి యున్నది.

ఇందలిమూలము పూర్వవర్ణితగ్రంథమువంటిదే. వ్యాఖ్యాత మూలమునందలిపదముల నన్వయానుక్రమముగ తెక్కించి క్రమముగ నాలెక్క

గల పదముల యర్థమునుమాత్రమే వ్రాసియున్నాఁడు. దీనిని జూలూరిఅప్పయ్యశాస్త్రిగారు మె॥సి. పి. బ్రౌనుదొరవారియనుమతిచొప్పున రచియించి స్వహస్తమున వ్రాసినట్లు గ్రంథాంతమున వారు వ్రాసియుంచిరి. ఇందుఁబ్రతిసంపుటము మొదటి పత్రమునఁ బై విషయమునే మె॥ బ్రౌనుదొరవారింగ్లీషున వ్రాసియున్నారు.

తుదను (రెండవసంపుటముచివరను):

"ఖరనామసంవత్సర మార్గశిరబ౧౧ గురువారం ఆ౧౮౩౧సం॥ డిశెంబరు నెల ౨౯ తేది వరకు మహారాజశ్రీ చార్లిసుఫిలిఫ్ బ్రౌను దొరగారి సెలవు ప్రకారము జూలూరిఅప్పయ్య యీస్వారోచిషమనుసంభవమునకు అనగా మనుచరిత్రకు టీక చెయ్యడ మయినది" అని యున్నది.

No. 642. మనుచరిత్రశబ్దసూచి.
MANUCARITRAŚABDASŪCI.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 726. Lines, 19 on a page. Mode of writing, good but not quite free from mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

The following note of Mr. C. P. Brown appearing on the fly-leaf of the MS. explains the nature of the work.

"This verbal index to the Manucaritra, a celebrated Telugu poem, was compiled at Masulipatam in the year 1832 under the directions of C. P. Brown."

Beginning:

అంక — అవతారిక - ౫౧ - ప్ర - ౪౩ - ౪౪ - క - ౧౩౧.
అంఘ్రిపాళి - అవ - ౧౫ - క౧౦౦.
అంకము - తృ - ౭౮.
అంకముతేరి - అవ - ౪.
అంకమునను - ప్ర - ౩.
అంకముల్ - అవ - ౭౯ - ద్వి - ౪. G.P.M
అంకముల - అవ.
అంకస్థాయిగా - చ - ౧౧౩.
అంకస్థిత - ప్ర - ౨౩.
అంకించి - చ - ౩౪.
అంకితము - పం - ౫౯.
అంకుర - అవ - ౪ - చ - ౪ - క ౩౧.
అంకురం - క ౧౭.
అంకురంబుల - చ - ౭౮.
అంకురత్ - తృ - ౧౫౧.
అంకురము - ద్వి - ౭౮.

End:

హోమధూమము - పం - ౧౧౪.
హోమాది - తృ - ౧౩౯.
హోమాదులు - క - ౫౧.
హోరాహోరిగా - తృ - ౧౭౯.
హ్రాదంబు - పం - ౭౯.
హ్రాదాంసభః - చ - ౭౪.

The end.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. 'అ' మొదలు 'హ' వఱకు. వ్రాఁత చక్కఁగా నున్నది కాని నిర్దోషము మన వలను కాకున్నది. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది మనుచరిత్రయందుఁ బ్రయోగింపఁబడిన పదములయొక్క యకారాదిశబ్దసూచి. అన్నిపదములు నున్నటులఁ దోఁచదు. (ఇందలిపద్యసంఖ్య యిప్పటిముద్రితగ్రంథములపద్యసంఖ్యకు సరిపడదు.) ఇది మచిలీపట్టణమునందుఁ దమయాజ్ఞానుసారముగ 1832 వ సంవత్సరమున వ్రాయఁబడినట్టు మె॥ సి. పి. బ్రౌనుదొరవారు ముఖపత్రముమీఁద నింగ్లీషున వ్రాసియున్నారు.

No. 643. మాధవాభ్యుదయము.
MĀDHAVĀBHYUDAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 144. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair but containing mistakes. Condition, many leaves are left blank and many torn. Appearance, old.

Contains the first five Āśvāsas.

This Prabandha narrates the chief incidents that are associated with the ten incarnations of God Viṣṇu and the portion contained in this MS. breaks off in the story of Śrī-Kṛṣṇa. The author is Auḍūri Kiccaya, son of Tippamāmba and Cina Guravaya of Hārītagōtra and of Nandavara family. The author was a disciple of Rūpāvatāra Cenna Kṛṣṇa Śāstri, son of Nārāyaṇārya, and had two brothers, one elder named Sūraya and one younger Pina Sūraya. The work was composed at the instance of Nālvīṭi Nāgayāmātya and dedicated to God Vēṅkaṭācalapati of Tirupati. The author's daughter was married to the patron's brother; and the patron's grandfather is said to have

composed Kṛṣṇaśataka and Ulūcipariṇaya (Yakṣagāna). The author's other works are Haṁsaviṁśati and a Telugu rendering of Kalidas's Raghuvaṁśa.

Beginning:

శా. శ్రీరామామణి నీపుధాధనద-స్సీమాత్మవక్షోజకా ?
శ్రీరాంకం బితరార్పితం బనఁగ కమ్మిన్ భర్త కాదంచుఁ బ
ల్కా రాడని సరి చూతు విందు కిటు లేలా వాదు లంచు స్వయ
స్యారత్నం బన మందహాస మిడుశ్రీశౌరిం బ్రశంసించెదన్.

* * * *

సీ. సశిరశ్చతుర్వేదసంహితాసక్తిత
సర్వస్తుతచతుర్దశమతరసుఁడు
షట్ఛాస్త్రసూత్రైకసందర్భకృతిజాత
సాధ్వీద్వ్యసప్తమశాస్త్రకర్త
యహత్త్వాదిమాత్న కావ్యార్థసాలంకార
కవితాభినిర్మాణకౌశలుండు
కల్పనాచాతుర్యకల్పితబహుకథా
కృతసదేకోనవింశతిపురాణు
డిందిరాధీశపాదారవిందయుగళ
మందిరానందతరుకందమానసాబ్జుఁ
డైనరూపావతారనారాయణార్య
చెన్నకృష్ణేంద్రు మద్గురు సన్నుతింతు.

* * * *

వ. అని . . . యే నాకట-కావ్యంబు శబ్దార్థవైభవభవ్యంబు
గాఁ జేయం బూనియున్నయవసరంబున.

* * * *

ఉ. నందనచక్రవర్తి తననందవరంబున నుండి కాశి కిం
పొందఁగ యోగవాగమహిమోన్నతి నిచ్చలు నేఁగి గాంగవా
రిం దగునిత్యకృత్య మొనరించి శివుఁ బ్రణుతించి వచ్చున
చ్చంద మెఱింగి యాన్నృపతిజవ్వని తాఁ జనుదేరఁ గోరినన్.

సీ. సతితోడఁ జని కాశి కలఁడు గంగావారిఁ
గృతకృత్యుఁ డై యా త్తెమ్మటుమతి యను

లలనతో మరలి పోఁ దలఁచి తద్దోషాన
యోగవాగాలు రాకునిఁ వగచి
అచటివిప్రుల వేఁడ నప్పుడె నూటెండ్లు
పదమూఁడు గోత్రముల్ పరఁగుబ్రాహ్మ
ణోత్తముల్ నిజశక్తి యోగవాగాలు గ్ర
మ్మఱఁ బరఁపుగాఁ జేయుమహిమ గలరి
రాజు తనయేనునందవరంబు వారి
కగ్రహారంబుగా నిచ్చి యరిగె వార
లటుల నందవరం బగ్రహారముగఁ బ
రిగ్రహించుట నందవరీకు లైరి.

క. ధాత్రిఁ దగునాశ్వలాయన
సూత్రపవిత్రు లగుతద్ద్విజాలయందును జా
రిత్రాఢ్యుఁడు శ్రీవత్సస
గోత్రుం డగుపెద్దభ ట్లకుంతియశుఁ డై.

సీ. వసుధ బెళ్లైసఁగు శ్రీవత్ససగోత్రప
విత్రు లౌనూటెండ్లవిప్రులందు
ధీరుఁ డై వెలసెఁ గోడూరిశంకరయోగి
వీరభద్రుఁడు తత్కుమారులందుఁ
జినసుం డమున వసించెను కీర్తివిజితగం
గాధరుం డైనగంగాధరుండు
పోతరా జనువాఁడు బుధసన్నుతౌదార్య
ధూర్వహుం డై గోపిదొనను జేర
వీరభద్రుండు పూజితవీరభద్రుఁ
డగుచు నాల్వుర బుట్టెఁ దదన్వయమున
మల్లధీమణి నాగయామాత్యదేవ
రమ్మసుతు లార్గు రలరి రారసికులందు.

సీ. బోడెల్లయామాత్యచూడావతంసంబు
రామరాజనుబస్వరాజులింగ
రాజను గనియె నగ్రజుఁడు రామనమంత్రి
గాంచిన సత్పుత్రకత్రయమునఁ

బెద్దవాఁ డెల్లప్ప పెద్దరామన్నను
చిన్నరామన్నను బేర్మిఁ గాంచె
నా పెద్దరామన్న యక్కలమ్మను వరించి
కనిననందనపంచకంబునందుఁ
దనరు బోడన్న రాఘవమ్మను వరించి
యెల్లయామాత్యుఁ గాంచి వర్ధిల్లె నతని
యనుజుఁ డగుచిన్నమంత్రి యక్కలమ్మయందుఁ
దనయు నెల్లయమంత్రి(ని) గని చెలంగె.

క. ఆపెదరామనసోదరుఁ
డౌపిన్నరామన దివాకరమ్మనుసతియం
దేపుగఁ గనినసుతత్రయి
భూపతినుతుఁ డెల్లయప్రభుఁడు వహికెక్కెన్.

గీ. అమితసద్గుణసహితుఁ డైనట్టియెల్ల
యప్రభుఁడు (బు)చ్చిమాంబికయందు రామ
యార్య వేంకటరాము నారాయణార్య
సమితసమ్మోదమునఁ గాంచి యవని వెలయు.

శా. ఆరామన్నకుఁ దమ్ముఁ డైనబసవప్పామాత్యచంద్రుండు పా
ల్పారం గాంచినపుత్రకద్వయమునం దగ్రోద్భవుం డంగజీ
లారమ్యుం డగునెల్లమంత్రి గనె మల్లప్పప్రభుం దత్సుతుల్
ధీరుల్ ముప్వురు వారిలోన విలసిల్లెన్ మల్లనార్యుం డిలన్.

క. తనరు శుభాకృతినిర్జిత
మనసిజుఁ డౌబస్వరాజు మల్లప్రభుమ
ల్లిగమంత్రి వెంగమాంబా
వనితను వరియించి పుత్రపౌత్రోదయుఁడై.

ఉ. అంగజరూపుఁ డాబసవయాగ్రణిసోదరుఁ డై చెలంగునా
లింగన . . . .
. . . .
. . . . . . వహికెక్కె దిక్కులన్.

సీ. ఆలింగరాజుపుత్రాగ్రణి యగుతిప్ప
యార్యుండు తిప్పమ్మయందుఁ గనియె

మల్లప్ప చిన్నయ్య మంత్రిహేమాద్రి తి
మ్మప్ప యనుసుతుల నం దగ్రజుండు
మల్లప్ప కొండమాంబాసాధ్వియందు స
న్మతి సాంద్రు నెల్లయామాత్యచంద్రు
రసిక శేఖరుఁ డైనముసలప్రధానునిఁ
బావన్న నమ్మయప్రభువరేణ్యు
బుద్ధినిర్జితఫణిరాజు బుచ్చిరాజు
నల్లలిత పేరుదైర్యుఁ జినెల్లయార్యుఁ
గాంచె శ్రీవిష్ణుపదపద్మకలితభక్తి
నలరునమ్మంత్రివరులలో నగ్రభవుఁడు.

* * * *

గీ. ప్రస్తుతులు గాంచె గొండమాంబాప్రియుండు
పాటితారాతిఘాటి నాల్వీటిలింగ
రాజు(మల్ల)ప్ప . . . . .

* * * *

క. ఆమంత్రికి సోదరుఁ డై
. . . .
. . . . ముసలయప్రధానుం డలరున్.

* * * *

గీ. అని జనులు మెచ్చఁ దగుముసలన్న గరిడి
మిట(ట్ట)కులవార్ధిరత్న మై మెలఁగుచిన్న
మాంబ ననమానగుణకదంబ నలరఁ
బరిణ(యం) బయి యెల్లయప్రభునిఁ గనియె.

* * * *

క. ఏవంవిధసద్గుణఖని
యై వెలసినయెల్లయార్యుఁ డతులితకీర్తి
శ్రీ విలసిల్లెన్ లక్ష్మాం
బావనిత వరించి పుత్రపౌత్రోదయుఁడై.

గీ. ఆముసలయార్యునకుఁ దమ్ముఁ డై తనర్చు
మంత్రిపావన్న యోబళమ్మను వరించి

తిప్పయామాత్యశేఖరు నప్పకొండ
యప్రభుండు సుచర్యుఁడ నుపమాదార్యుఁ డాశ్రి
తావనసుకార్యుఁ డగు పాపయార్యుఁ గనియె.

క. ఆమల్లప్పకు సోదరుఁ
డై మహీ వహీ శేఖరుఁ చిన్నయాగ్రణి . . .
ధీమణి నందమయుం దభి
రాములఁ గనెఁ దాతయార్య రమణయమంత్రిన్.

క. అందగ్రజుండు తాతన
. . . .
. . . . . బుచ్చమాంబికను వరియించెన్.

వ. తత్సహోదరుండు.

* * * *

గీ. రసికుఁ డారమణయమంత్రి బసినికొండ
దుగ్గరాజకులాబ్ధికిఁ దోయజారి
కళ య(నఖ) హించు నెల్లాంబికను వరించి
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి విస్ఫూర్తి వెలయు

గీ. అట్టి చిన్నయమంత్రికి ననుజుఁ డగుచుఁ
దనరు హేమాద్రి కట్టకేసనతనూజ
వేంకటమ్మను వరియించి వేడ్కఁ గాంచె
నాత్మజత్రితయంబు నం దగ్రజుండు.

గీ. . . . .
. . . నూల్వీటిలింగ
రాజు హేమాద్రి రామయప్రభుఁడు వెలయు

గీ. అతని తమ్ముఁడు తిప్పరాజార్యమౌళి
వనము ముంగరము సలన్న వరకుమారి
శేషమాంబను . . . . మించి
యెల్లయను గాంచె మది వేడ్క యుల్లసిల్ల.

శా. ఆ హేమాద్రికిఁ (బిన్నత)మ్ముఁ డగు తిమ్మప్పప్రధానుండు
. . . . . . వెంకటాంబావరా
రోహారత్నమునందుఁ గాంచె సుకుమారున్ దిప్పరాజాగ్రణిన్.

క. ఆబోడెల్లన కనుజుం
డై బరుదునియోగి యనఁగ నతులితకీర్తిన్
శ్రీబంధురుఁ డతికృపఁ బ
ద్మాబంధుఁడు పాపయెల్లమంత్రి రహించెన్.

చ. అతఁడు సుతత్రయుం గనెఁ దదగ్రజుఁ డెల్లన గన్నపుత్రులం
దతులసుకీర్తి తిప్పసచివాగ్రణి గాంచెఁ బెదెల్లనార్యు స
న్మతిఁ జినయెల్లయప్రభుని మల్లనమంత్రిని నందుఁ బెద్దవాఁ
డతులితలీలఁ గన్నతనయత్రయి నెల్లన గాంచె నెల్లయన్.

గీ. అతని నెల్లయ యలయెల్లయార్యుఁ గనియె
నతఁడు బుచ్చమ్మయందు నారాయణార్యు
సూరయను గాంచె నామల్లధీరవరుఁడు
తిమ్మమాంబికయం దెల్లధీరుఁ గనియె.

శా. . . . .
నౌరా నూల్వీటి పావరాట్కులమల్లామాత్యునెల్లార్యమో
డారత్నంబి . . . బకుఁ బ్రియుండై మించె నంచున్
[మహిన్.

శా. ఆ పాపెల్లయపుత్రుఁ డైతనరు నెల్లామాత్యుఁడబ్జాస్త్రసు
ద్రూపశ్రీనిధి (రామయా)హ్వయకుమారున్ గాంచె వార్యమ్మయం
దా పుణ్యాంబుధి . . (ప్రభుని . . గోపామాత్యునిన్ గాం
[చెనా)
గోపామాత్యుఁ డమానదానకలనాకుంభీకృతాంభోధి యై.

క. చీనేపలిరఘుపతిసుత
యై నెగడినయక్కమాంబయం దనువందన్
(సూనుల నల్వురఁ గ)నెఁ ద
త్సూనులలో నెల్లయార్యసోముఁడు వెలయున్.

గీ. . . . . . యెల్ల
యార్యమణి మంగమను సుబ్బమాంబను దిరు
వేంగళమ్మను వరియించి వేడ్కఁ గాంచె.

క. ఆమంత్రి వెనుక సు(బ్బ)య
ధీమణి వహి శేఖర.

* *

గీ. అనుచు భటు లెంచఁ దగుసుబ్బయార్యమౌళి
యలరు ముప్పూరివేంకటాచల(ము)పుత్రి
వెంకటమ్మను వరియించి వేడ్క నెల్ల
యార్యుఁ గేశవయామాత్యవర్యుఁ గనియె.

వ. అం దగ్రజుండు.

సీ. . . . . . సుబ్బన్నయెల్లయామాత్యుఁ డలరు.

గీ. . . . . . ఎల్లయప్రభుఁడు ముద్ద
రాజవేంకటరామయాగ్రణి తనూజ
యైనలక్ష్మాంబను వరించి యవని వెలయు.

శా. ఆలీలం దగుసుబ్బరాజ తనుజుం డై వేంకటార్యుం డుత
ద్బాలాంబాసతి చెన్నయార్య గిరియప్పల్ గాంచి రా పుత్రులన్
. . . చెన్నయార్యుఁడు వరించెన్ వేడ్క నక్కాంబికన్.

సీ. ఆపాపయెల్లయాత్మజుఁ డగుబోడ
రాజు తిప్పాంబికారమణియందుఁ
గన్నయెల్లయమంత్రి గనియెఁ దిప్పనమంత్రి
సతి యగ్రమహిషి పేరమ్మయందు
పెదయెల్లయామాత్యుఁ జినయెల్లయార్యునిఁ
గాంచె నందుఁ బెదెల్లఘనుఁడు రంగ
మాంబికయందుఁ బేరన్నను బుచ్చన్న
ననఘు సుబ్బయ నెల్లయార్యుఁ గనియె
నందుఁ బేరన్న వరియించె నక్కమాంబ
నట్టితిప్పన్న మఱియు లచ్చమ్మయందుఁ
గన్నతనయత్రయంబున వన్నె కెక్క
నలఘుప్పృణిహాళి యగునెల్లయార్యమౌళి.

చ. సముచితభావనాహి పతి సన్మతి గీష్పతి తిప్పరాజు ల
చ్చమసుతుఁ డెల్లయప్రభుఁడు సాధుజనుల్ తను సన్నుతింప నిం
పుమిగులు సొంపునన్ వనము ముంగర చిన్నయమంత్రిపుత్రిఁ జె
న్నమను వరించి కాంచె సచివాగ్రణి నెల్లయమంత్రిధీమణిన్.

క. ఆపాపెల్లయసోదరుఁ
డేపున జిట్టియెల్లయార్యుఁ డిల నహికెక్కెన్.

. . . .

సీ. ఆచిట్టెల్లయకు నాగాంబకు నుద్భవమైన
యాత్మజత్రయమునం దమ్మిరాజు
గనియె నెల్లప్పనుఘను సుతత్రయి మంత్రి
వర్యుఁ డెల్లయ రాఘవమ్మయందు
. . . .
. . . . నెల్లసచివమణిని
వినయనయోన్నతి వేంకటపతిఁ గాంచెఁ
దదమాత్యులకుఁ జినతమ్ముఁ డగుచుఁ
బ్రబలుపాపన్నకు దివాకరమ్మకు నుదయించె
మైరి బుచ్చనమంత్రి నుల్లప్ప పెద్ద
బోడయామాత్య మణి చిన్నబోడయార్యుఁ
డలఘుగుణయుక్తులైనయీ యనఘులందు.

గీ. . . . .
అమ్మిరాజాన్వయాబ్ధిసుధాంశుఁ డెల్ల
యప్రభునియొగ్ర ఘను వేంకటార్యమౌళి.

క. ఆవెంకటపతి కిచ్చాం
బావనరుహాముఖిని వేడ్కఁ బరిణయమై ధా
త్రీవరసభ మెచ్చఁగఁ దగఁ
బావనమతిఁ బుత్రపౌత్రభాగ్యోదయుఁడై.

గీ. మహిని నాయమ్మిరాజుకు సహజుఁ డగుచు
వెలయు నాగార్యుఁ డాదూరికులపయోధి
చంద్రుఁ డగుచిన్నయప్రధానేంద్రపుత్రి
క లగులక్ష్మమ్మ జానకమ్మల వరించె.

క. అం దగ్రమహిషి కతనికి
నందనుఁ డగు నెల్లమంత్రి.

గీ. అగ్రసతి యైనలక్ష్మాంబయందు దతండు
పెద్దఘను నాగయను గాంచెఁ బెద్దిరా జ
నంతమను బెండ్లియై యెల్లయార్యుఁ డిమ్మ
ఘనుని ముసలప్రధాను నందనులఁ గనియె.

క. ఆసచివులలో నెల్లన
భాసురమతి రామమాంబఁ బరిణయ మయ్యెన్
భాసిలు తిమ్మన లచ్చ
మ్మా సతిని వరించి సుబ్బమంత్రిం గనియెన్.

క. ఆముసలన తిమ్మాంబా
భామిని వేడుక వరించి బహువైభవసు
త్రాముఁడు శుభధాముఁడు
గుణధాముఁ డగుచి నెల్లయప్రధానునిఁ గనియెన్.

క. ఆముసలప్రభుచినయె
ల్లామాత్యుఁడు . . . . . . శ్రీ
నావ(మ)రుసురామయార్య
గ్రామణిసుత లక్ష్మమాంబికను వరియించెన్.

క. ఆయెల్లనరెండవసతి
యై యలరినగురువమాంబయందు వధూటీ
శాయజుఁ డగుమల్లప్పన్
ధీయుతు నాగప్రధానతిలకుం గనియెన్.

క. అందగ్రజుండు మల్లన
యిందుముఖీరత్న మనినుతించఁగ జను లు
ర్విం దగుబాలాంబాసతి
యందుఁ గనియెఁ బాపయార్య ననదృశచర్యున్.

క. సల్లలితకీర్తి నూల్విటి
మల్లనవిభుపాపయార్యమణి శుభలీలన్
తెల్లూరివెంగయప్రభు
తల్లజుసుతఁ దిమ్మమాంబఁ దగ వరియించెన్.

వ. తత్క్రమంబున.

గీ. సరసుఁ డానాగరాజు నిజద్వితీయ
భార్య యగుజానకమ్మయం దార్యనుతుల
నతులసత్కీర్తివైభవాన్వితులఁ గనియెఁ
దిప్పరాజును హరియప్ప ధీరమణిని.

క. ఆతిప్పయమంత్రికిఁ దను
జాతుం డగురామమంత్రిచంద్రుండు తనూ
జాతునిఁ గనియెన్ గుణవి
ఖ్యాతుని వేంకటపతీంద్రుఁ గరుణాసాంద్రున్.

క. వరమతి తిప్పయతమ్ముఁడు
సరసకవుల్ మెచ్చఁ గృష్ణశతక ములాదీ
పరిణయము యక్షగాన
స్ఫురణన్ హరియప్ప సరసముగ రచియించెన్.

గీ. అనఘగుణశాలి యాహరియప్పమంత్రి
వసుమతిం గరయెల్లప్పవరతనూజ
యైనసేసమ్మయందు నాగార్యు సూర
మంత్రి నుతసత్యుఁ బాపయామాత్యుఁ గనియె.

అంద్యగజుండు విభవపు
రందరుఁ డగునాగరాజు రతినిభ లసుగో
విందమ యాకర్మ యనుసతు
లందముగ వరించి శేషయార్యునిఁ గనియెన్.
. . . . నాగయార్యుని
శేషం గని . . వినుతి సేయఁగఁ దగదే.

వ. ఆనాగయామాత్య సహోదరుఁడు.

క. సదయుఁ డగుసూరయార్యుఁడు
. . . . లచ్చమను వరియించెన్.

ఉ. ఆసచివేంద్రుసోదరుఁ . . . .
. . . . . మించెను పాపరాజిలన్.

సీ. . . . . . హరియప్పపాపరాజు.

సీ. రావలూరప్పకొండ్రాజుకూరిమిపత్ని
యగు నెల్లమాంబిక యందు శేష
యార్యుని బాలమ్మ యను పుత్రిఁ దిమ్మయ
ప్రభుమౌళిఁ బెద్దనారాయణార్య
నయశాలి యగు చిన్ననారాయణామాత్యుఁ
గనియెఁ దత్సుతులలో . . .
. . . తిమ్మయప్రభుఁడు వెలయు.

గీ. అట్టి . . . . పాప
యార్యమణి వరించె నతుల వెలయు
రావుబారితిమ్మరాజు కగ్రజ యైన
బాలమాంబ యనఁగఁ బరఁగు నతని.

. . . .

సీ. . . . .
ఆ పాపయామాత్యుఁడా బాలమాంబికా
సాధ్వీశిరోమణియందు సత్సమ్మదయుఁ
దైగణించఁగ మించు నాగరాజామాత్య
విశ్రుతాచలధైర్యు వేంకటార్యు
సారయశస్సాంద్రు నారాయణప్రధా
నేంద్రు సాద్గుణ్యనిస్తంద్రు లగుచు
వినుతిఁ గాంచి రహించిన వేంకటమ్మ
దేవరమ్మనఁ దనరు పుత్రికలఁ గనియె
మఱియుఁ దగు నయ్యవారనుమంత్రివరుని
బేరమాంబిక యను సత్కుమారిఁ గాంచె.

క. అందు . . . .

క. మెచ్చఁ దగు సుగుణముల ధీ
మచ్ఛతురుఁడు వేంకటార్యమణి యాడురి
కిచ్చయ నతఁడిని సుత యగు
నచ్చమ్మను సతి వరించి యవనిఁ వెలయుఁగా.

క. ఆయన సోదరుఁ డగు నా
రాయణమంత్రీంద్రుఁడు.

. . . .

క. . . . .
. . . . . రావులూరి శేషా
గ్రణిసుత యగు పేరమాంబికను వరియించెఁగా.

సీ. ఆ మంత్రిమౌళికి ననుజాత యగు వేంక
టమ్మను వరియించి సమ్మదమునఁ
బుత్రపౌత్రావాప్తిఁ బొల్పొంది మాల్వటి
నాగార్యహరియప్ప నందనయగు
గిరియమ్మకుఁ బవిత్రహరితసగోత్ర [illegible]
ల్లూరి వెంగనసత్కుమారుఁ [illegible]
యక్కయప్రభుమణి శాస్త్రజ్ఞుఁ డగు [illegible]ర్య
యామాత్యు నెంచ బ్రహ్మకుఁ దరంబె.

. . . .

గీ. అతని సోదరుఁ డగు వెంగయార్యమౌళి
సల్లలితకీర్తి బిల్లకూర్లవారను(సు)
మంత్రి సుత యైన జానకమ్మను వరించి
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిఁ బడసి వెలయు.

గీ. అట్టి వెంకటమ్మకుఁ జెల్లె లైన దేవ
రమ్మ యను సాధ్వి యయ్యలురాజ గణప
విభుతనూభవుఁ డై మించు వేంకటాద
లప్రధానున కర్ధాంగలక్ష్మి యయ్యె.

క. అనారతమతిదక్షుఁడు
ధీనిధి యగు నయ్యవారు.

. . . .

గీ. శారిజాశారుఁ నాయయ్యవారు మంత్రి
చంద్రుఁ డం . . . . .
పెద్దసుబ్బయమంత్రికిఁ బ్రియతనూజ
యైన శేషాంబను వరించి యవని వెలయు.

క. అరసికాగ్రణిసో దరి
యై రహి వహి తెక్కి పేరమాంబాసాధ్వీ
గోరంట్లతిరుపతికి సుకు
మారుం డగుముసలయార్యమణి వరియించెన్.

గీ. అనుచు సుజనులు వినుతింప నవని దనరు
నట్టిసహజన్ములు మఱందు లలర మెలఁగ
సేతుశీతాచలాంతరక్ష్మాతలమున
బావయార్యునినాగయ ప్రభుఁడు వెలయు.

* * * *

గీ. భోగవిజితబిడౌజుఁ డానాగరాజు
పంకజాతస్థితివహించువద్మఁ దెగడి
యుచితగుణశీల యగురావులూరిబుచ్చి
రాజుసుత చెంచమాంబను రహి వరిఁచె.

వ. . . . కోడూరిశంకరయోగివంశపయఃపారావారహరి
ణాంకుండును . . . మూర్తిటినాగరాజవారియప్రభుపాపయా
మాత్యపుత్రుండును శ్రీవత్సగోత్రశుభాశ్వలాయనసూత్రపవిత్రుండును
సమస్తసద్గుణసాంద్రుండును నగునాగయామాత్యచంద్రుండు . . .
విజాస్థానమధ్యంబున . . . సుఖాసీనుండైయుండి సారసాహిత్యప్ర
సంగసమయంబున.

సీ. శ్రీనందవరవంశసింధుసుధాభాను
భూరివిక్రమపరాభూతభానుఁ
దిప్పమాంబాగర్భదివ్యాబ్ధిసంతాను
నాదూరిచినగుర్వయార్యసూను
సంగీతసాహిత్యచతురత నసమాను
లనుచు బుధు లెచ్చ నవని లోను
దనరుసూరయమంత్రి పినసూరయామాత్యు
లన్నదమ్ములుగఁ బొల్పగునుధీనుఁ
జెన్నకృష్ణార్య పాదరాజీవభక్తి
లబ్ధకవితాధినిర్మాణలలితబుద్ధి

వైభవ ధాను శ్రీకిచ్చయాభిధాను
నన్ను. బిలిపించి యిట్లని సన్నుతించె.

చతురత హంసవింశతియు సత్కవినాయక కాళిదాసక
ల్పితరఘువంశమున్ మఱియుఁ బెక్కులు సత్కృతు లంధ్రభాష శ్రీ
పతికి సమర్పణంబుగ శుభం బొదవన్ రచియించి సద్యశ
స్ఫూర్తి నుతి గన్నధన్యుఁడవు ధారుణి నాదురికిచ్చయాగ్రణీ.

క. మీ రిపుడు చేయఁబూనిన
సారతరసుధాసమానశబ్దార్థాలం
కారవిలసత్ప్రబంధము
శౌరికి నంకిత మొనర్చు చతురత మెఱయన్.

* * * *

వ. కావున శ్రీమద్రమేశ్వరుం డగుశ్రీవేంకటాచలేశ్వరుని భవత్కృతికిఁ బతిగాఁ జేయు మని కర్పూరతాంబూలాభరణాది సత్కారంబుగా బహూకరించుటయు నేను నత్యంతసంతోషితాంతఃకరణుండనై యద్దేవదేవు నిట్లని కైవారంబు చేసెద.

* * * *

క. పతాద్భుశబహూమ (హిమా)!
ఖ్యాతగుణాయతికి వేంకటాచలపతికిన్
భూతరుణీతుల్యాత్మజ
మాతృకళాజాలమేలుమంగాపతికిన్.

* * * *

వ. అంకితంబుగా రచియింపంబూనినమాధవాభ్యుదయంబనుమహాప్రబంధంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

* * * *

End:

వ. అంత నయ్యింతులు సీమంతినీమణి యగురుక్మిణీకాంత క్రమ్మఱఁ గంతుసంతాపసంతప్త యగుటకుఁ జింతించి వసంతశశికాంతమలయనికాంతపవనాదిసామంతులతో నిరంతరమదాక్రాంతశుకాదిశకుంతనిలసంతాద (!) గొల్వఁ గాంత వెడలఁ బంతగించులతాంతకుంతధరుని దంతియాన కాంతావియోగచింతాంతరదురంతసంతాపంబుకొంత.(!)

గద్య. ఇది శ్రీమదవుడూరిగురవయామాత్యపుత్ర హరితసగోత్రపవిత్ర చెన్నకృష్ణశాస్త్రిసద్గురువర పాదారవిందవందనసమాసాదితకవిత్వనిర్మాణచాతుర్యధౌరేయ కిచ్చయనామధేయప్రణీతం బైనమాధవాభ్యుదయంబనుమహాప్రబంధంబునందుఁ బంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

ఐదాశ్వాసములు గలవు. వ్రాఁత యొక తరబడిగా నున్నను నిర్దుష్టము కాదు. గ్రంథపాతములు మెండు. శైథిల్యమును గలదు.

ఇందు దశావతారకథలు విస్తరించి వర్ణింపఁబడినవి. ఈ గ్రంథము కృష్ణావతారపుఁగథయందె ముగియుచున్నది. ప తత్కర్త యవుడూరి కిచ్చయ. తండ్రి చినగురవయ; తల్లి తిప్పమాంబ; అన్న సూరయ; తమ్ముఁడు పినసూరయ; నందవర వంశీయుఁడు. రూపావతార చెన్నకృష్ణశాస్త్రిశిష్యుఁడు. ఇతఁడు 'హంసవింశతిని', కాళిదాసకృత 'రఘువంశమును' దెలిఁగించెనఁట. ఈ గ్రంథము నీతఁడు మార్వ్రోటి నాగయామాత్యుని ప్రోత్సాహమున వేంకటాచలపతి కంకిత మొసఁగెను. ఈ కవికూఁతురు రీనాగయామాత్యునితమ్ముఁ డగువేంకటార్యునిభార్య. ఈ నాగయ, వేంకటార్యులతాత యగుహరియప్పామాత్యుఁడు కృష్ణశతకమును, ఉలూచీపరిణయము (యక్షగానము)ను రచియించెను. ఈ మార్వ్రోటివారు తొలుతఁ గొడూరివా రనఁబడిరి. ఉదాహృతపద్యముల వలన వీరివంశాదికము లగువిశేషములు తెలియనగు.

No. 644. మాధవాభ్యుదయము.
MADHAVABHYUDAYAMU.

Substance, paper. Size, 12½ × 8½ inches. Pages, 34. Lines, 21 on a page. Mode of writing, good but containing plenty of errors. Condition, good. Appearance, old.

Breaks off in the first Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాస మించుకకొఱంతగాఁ గలదు. వ్రాఁత యందముగా నున్నది. తప్పులు కుప్పలు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వవర్ణితగ్రంథమువంటిదే.

No. 645. మిత్రవిందాపరిణయము.
MITRAVINDĀPARIṆAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17½ × 1½ inches. Pages, 137. Lines, 8 or 9 on a page. Mode of writing, bad and containing plenty of mistakes. Condition, injured. Appearance, old.

Complete in six Āśvāsas.

A Prabandha describing the story of the marriage of Śrī-Kṛṣṇa with Mitravinda, one of his eight chief consorts. The author is Kandurti Vēṅkaṭacalakavi, son of Prasannāmba and Ramaya of Śāṇḍilyagotra and Āpastambasūtra. The author belongs to the Āruvēla Niyōgi sect of Brahmans, and his grandfather Gōvindaya is stated to have composed Bhāratīpariṇaya which was dedicated to Vīravēṅkaṭapatirāya who gave him many presents. The author was the disciple of Rēvūri Kālahastidēśika and received the title of Kathāśukavi from the Pāṇḍya King Vijayaraṅgacokkabhūpāla for his skill in poetical composition. The author states that he had written the Rāmāyaṇa, the Bhārata and the Bhāgavata in Telugu prose, besides many Nāṭakas, and Cāṭu and Citra Padyams. The work was dedicated to God Raṅganātha of Śrīraṅgam.

Beginning:

శా. శ్రీకంఠోజ్జ్వలవామపార్శ్వమున గౌరీకాంత రంజిల్ల నీ
వేకాలంబుఁ దదున్నతస్థితుల న న్నేలింపుమంచుం బద
వ్యాకోచాంబుజ మాశ్రయించుతటిన్ భర్గోత్తమాంగంబునం
దాకల్పంబు నటింపఁజేయువారి నిత్యశ్రీలు మా కిచ్చుతన్.

* * * *

సీ. అష్టభాషామహితాశుప్రబంధని
ర్మితచాతురీధుర్య శతసహస్ర
లేఖనీలేఖ్యకలితకవిత్వా పాద
నావ్యాతవ్యస్తాక్షరాదిచతురుఁ
జలజిహ్వ ! కావ(లాచలజిహ్వ కావల)
జిహ్వాకారచనావిశేషనిపుణు
నోష్ఠ్యనిరోష్ఠ్యవర్ణోదీర్ణకల్పనుఁ
గవిసత్రిపాదసంఘటనకుశలు
సకలలక్షణలక్ష్యసిద్ధాంతపాణి
నీయకానాదకాపిలానేకతంత్ర

కోవిదుని రేపురికులాబ్ధికుముదబంధుఁ
జెలఁగి మదిఁ గాళహస్తిదేశికు భజింతు.

* * * *

క. అని యిష్టదేవతావం
దనము సుకవీంద్రనందనము దుష్కవినిం
దన మొనరించి యొక ప్రబం
ధనిబంధన మాచరింపఁ దలఁచుచు నుండన్.

సీ. . . . .

హీరకటకకిరీటకేయూరతార
హారమంజీరచాకచక్యములవాఁడు
కల నాకానాకపురుషుఁ డుత్కలిక దోలఁకఁ
బ్రేమ నాప్రోల వేకువజామువేళ.

* * * *

ఉ. నీ వొనరింపఁబూనినయనిందితకావ్యమణీసురాగవా
గ్భావుకపుష్పగుచ్ఛగసవైఖరికిం గడుఁ జొక్కి సొక్కి (సోక్కి) మ
ద్భావమిళింద మట్లగుట భక్తిసమర్పణ మాచరింపు మెం
తే విభవంబు లబ్బునని నిత్యదయాపరిపూర్ణదృష్టితోన్.

తే. అంత మేల్కాంచి యద్భుతాయత్తచిత్త
వృత్తితోఁ గాల్యకరణీయవిధు లొనర్చి
హితపురోహితవిద్వత్కవీంద్రబంధు
మిత్రగురువక్త్రములఁ జూడ్కి మెలఁగఁ జేసి.

చ. కలఁగనురీతు లన్నియు నాకానాకమైనను దప్పనీక నే
నలరుచుఁ జెంగట న్నిలిచినట్టులుగా వివరింప నన్నువా
రలు కరుణించి యోసుకవిరాజ నెరా జగదద్భుతంబు నీ
తలఁపు ఫలించె నీవె కద ధన్యుఁడ వన్యులు నీకు సాటియే.

క. కలఁ దోఁచుదివ్యపురుషుం
డలరంగనివాసుఁ డతని కర్పము నీకా
వ్యలలామ మియ్యఁ దగు మీ
కులజులు తద్భక్తులౌట గుణరత్ననిధీ.

సీ. వినవయ్య సర్గాదిఁ దనరుపరబ్రహ్మ
మామాయతోఁ గూడి హరిహరాబ్జ
భవుల నిర్మించె నప్పద్మయోనికిఁ గల్గి
గలకశ్యపాదిసంయములు వారి
లోనశాండిల్యుం డనూనప్రభావుఁడై
వెలసె నతండు నుర్వీతలమున
నతనిగోత్రమున సదాచారసంపన్ను
లంకురించిరి తదీయాన్వవాయ

కలశజలరాశికల్పకకామధేను
కౌస్తుభకళానిధులు భాగ్యభద్రనిధులు
లందుఁ బ్రఖ్యాతిఁ (జెంది) విద్యలను బుధు ల
చూచూ బళి యనంగ జగతి నచూచూబళికృతి.

* * * *

శా. మెప్పించెం గటకాధిపాశ్వపతిభూమీమండితశ్రేణిఁ దా
నిప్పించెన్ శిబికర్ణఖేచరులయ ట్లిష్టార్థమర్థార్థికిన్
గప్పించె న్నిజకీర్తిచంద్రికల దిక్కాండంబు యజ్ఞంబులన్
రప్పించెన్ హవిరంశభుక్తికి హరిబ్రహ్మాదుల న్నిచ్చలున్.

క. ఆవిద్వత్కేసరియం
దావిర్భవమందె భూభృదాయతకటక
త్రావాసవిభవధుర్యుఁడు
గోవిందయ విమతవాదికుంజరహరి యై.

సీ. . . . .

అతఁడు సామాన్యుఁడా కట్పహాస్రకులప
రితకుం(కం)దు త్రిధవళాంతరీపదీపుఁ
డాగమాంచలపద్య(ద్యా)విహారహారి
విశ్వపరితోషకారి గోవిందశౌరి.

చ. చతురతఁ గోస్తనీమధురపాకసముంచితమై రసోర్మిప
ర్యటమనుభారతీపరిణయం బనుకావ్య మొసంగి వీరవేం
కటపతిరాయలం దనిపి కాంచె మణీకనకాభిషేక మ
త్కటగతి నప్పుకోమటి సుఖస్థితిశోభియశోభిరాముఁ డై.

తే. అతని కుదయించిరి తనూజులు . .

సీ. సద్ధర్మనీమనీషాసమున్మేషవా
చస్పతి మంథాద్రిసమసమగ్ర
ధృతి యైనవేంకటపతి శౌర్యజితవైరి
సన్మర్త్యుఁ డై పొల్చు తిమ్మయార్యుఁ
డమితగాంధర్వవిద్యానిషద్యాయమా
నుఁడు నారణప్ప సన్నుతకకుప్ప
టలికానిరంతరోజ్జ్వలకీర్తి గోపాల
మంత్రి ఖాహటశాస్త్రమహితపాండి
తీనిరాకృతనాసత్యధీవిశేషుఁ
డై చెలఁగురంగయామాత్యుఁ డలయుగంధ
రాదిమంత్రివతంసమేధాభిరాముఁ
డతులగుణధాముఁ డగు రాముఁడనఁగజగతి.

క. వారార్గురిలో సురగిరి
ధీరుఁడు రామయ్య . . . . . .
. . . .

మ. అనవద్యాయతకీర్తి పాండ్యవసుధాధ్యక్షుండు దక్షుండు స
జ్జనవర్యాయసుద్రుమం బహితరాజన్యచ్ఛిదాకేళిసం
జనితోల్లాసుఁడు మంత్రిహేళి యని తన్ సర్వోన్నతశ్రీవిలా
సునిఁ గాంచఁదదున్నమద్భుజ మనా సొంపొందు నెల్లప్పుడున్.

* * * *

సీ. అఖిలశ్రుతులు నేర్చె ననుమాత్రమే గాదు
స్థిరశతక్రతువులు చేసె నెవఁడు
గాయమంత్రీంద్రుఁ డన్ ఖ్యాతి మాత్రంబె కా
దొకనాఁటఁ గోట లేడాడిచె నెవఁడు
దానకర్ణుఁ డను వార్తామాత్రమె కా ద
భీష్టార్థ మర్థుల కిచ్చె నెవ్వఁ
డైశ్వర్యవంతుఁడా ననుమాత్రమే గాదు
కరిఘట లాగసాలఁ గట్టె నెవ్వఁ

డట్టి దెన్నమరాజశతాధ్వరికుల
కలశవారాశిచంద్రుఁ డాగంద్రకోట
వేంకటపతయ్య తనకూఁతుఁ బెండ్లి సేయ
నతఁడు సేకొనె నలప్రసన్నాంబ నెలమి.

* * • •

క. వారుభయరు లక్ష్మీగం
భీరుల గార్యజ్ఞముఖులఁ బోలినగురువాం
ఛారత్నము మూర్తమ్మను
ధీరుం డగునిన్నుఁ గని రుదీర్ణప్రీతిన్.

క. ఋషి రామఘనునినందనుఁ
. . . కథాసువేంకటాచలసుకవీ!

సీ. చదివినావే మెయి చదువ యోగ్యంబులో
యవియెల్ల నిస్సంశయంబు గాఁగ
వచనకావ్యములు గా రచియించినావు భా
రతభాగవతములు రామకథయు
ఘటియించినావు ప్రాబంధికముగ బహు
నాటకములు సమున్నతిఁ జెలంగఁ
జాటించినావు దిక్కోటరంబుల బుధ
కోటిమెచ్చ నపారచాటుకృతుల
నర్థగుంభసముజ్జృంభితాశుమధుర
చిత్రవిస్తరకవితాప్రసిద్ధి నీకు
సహజమేకద పాండ్యభూజాని సభకు(గ)
భాసుకవి యనఁ గీర్తిఁ జెన్నలరినావు.

చ. కవిజనకల్పకం బఖిలకావ్యరసజ్ఞుఁ డఖండపాండ్యభూ
ధవుఁడు మహానుభావుఁ డతిధార్మికుఁ డర్యగవప్రభాకరుఁ డై
నవిజయరంగచొక్కనరనాథుఁడు నీకవితాసమగ్రవై
భవములు మెచ్చి నీకొసఁగె ధర్మమణీశిబికాదిసంపదల్.

• • • •

ఆ. అధిక స్వప్నగతుని సన్వప్నదుర్లభ
రంగనాథుఁ డని యొలుంగఁ బలికె

రింతకంటె భాగ్య మేమి పతత్కృతికన్య
ధన్య యయ్యె ననుచుఁ దలఁచి మదిని.

* * * *

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనిన మిత్రవిందాపరిణయం బనుమహాప్రబంధరత్నంబునకుం గథాక్రమం బెట్టి దనిన.

End:

క. ఈకృతి వ్రాసినఁ జదివిన
నాకొనిన న్వారి కాయురున్నతవిభవం
బాకల్పకీర్తు లొసఁగున్
శ్రీకృష్ణుం డనియె మునిపరీక్షిత్తునకున్.

* * * *

మత్త. వైరిశిక్షణ దీనరక్షణ భవ్యవీక్షణ బంధురా
హీరచందనహారకుందన వేందు నిందనకృద్యశా
భూరికంద(ధ)రహారిమందరభూధ్రనంద(ధ)రకచ్ఛపా
నీరదాంజనసారఖంజననీలభంజనవిగ్రహా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదలమేలుమంగాసనాథ వేంకటనాథదయాసమేధమానచతుర్విధకవితాధురంధర మంత్రియుగంధరకుం(కం)దుర్తిరామయమనీషిపుత్ర ఆపస్తంబసూత్ర శాండిల్యసగోత్రపవిత్ర నిరనూయాపరకవివరవిధేయ కథాశువేంకటాచలకవినామధేయప్రణీతం బైన మిత్రవిందాపరిణయం బనుమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును షష్ఠాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము ఆఱాశ్వాసములు. వ్రాలు బాగుగా లేవు. తప్పులతడక. శైథిల్యగ్రంథపాతములు విశేషముగాఁ గలవు. ప్రాచీనము.

ఇందు వర్ణితమైనకథాంశము మిత్రవిందాకృష్ణుల వివాహము. గ్రంథకర్త కం(కుం)దుర్తి వేంకటాచలకవి. ఆఱువేలనియోగి. రేవూరి కాశీశాస్త్రిదేశికుని శిష్యుఁడు. ప్రసన్నాంబారామవిభులకుమారుఁడు. పాండ్యరాజ్యాధిపతి యైనవిజయరంగచొక్కభూపాలునిఁ దనకవితావైఖరి మెప్పించి 'కథాశుకవి' యనుఁ బ్రసిద్ధిఁ గాంచి యాతనిచేత ననేకబహుమానములం బడసినాఁడు. ఇతనిచే నింతకుఁ బూర్వము

భారత భాగవత రామాయణములు వచనకావ్యములుగాఁ జేయఁబడుటయేకాక పెక్కునాటకములు చాటువులు సైతము రచియింపఁబడినవి. ఈకవి చిత్రకవితాధురంధరుఁడునట. ఈతని తండ్రి యగురామయ పాండ్యరాజువద్ద మంత్రిగా నుండెనఁట. తాత యగుగోవిందయ 'భారతీపరిణయ' మనునొకకావ్యమును రచించి వీరవేంకటపతిరాయల కంకితమొసంగి యతనివలనఁ బెక్కుపారితోషికముల నందెనఁట. పతత్కృతి రంగనాథాంకితము. ఈ రంగనాథస్వామి కవికి స్వప్నమున దర్శన మిచ్చి యేతద్గ్రంథముం దనకుం గృతి యొసంగం గోరెనఁట. తక్కుంగలయవి యుదాహృతపద్యములవలనఁ గనుంగొన నగు.

No. 646. మిత్రవిందాపరిణయము.

MITRAVINDĀPARIṆAYAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 7¼ inches. Pages, 231. Lines, 20 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes and omissions. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 217*a*. The other works herein are—Dīkṣabōdhamu 1*a*, Mṛtyuñjayavilāsamu 132*a* and Śrīmadana-Kāmēśvarīvilāsa.

Complete in six Āśvāsas.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత బాగుగా నున్నను, తప్పులు, గ్రంథపాతములు మిక్కిలి కలవు. శైథిల్యము లేదు.

పూర్వమునోలె.

No. 647. ముకుందవిలాసము.

MUKUNDAVILĀSAMU.

Pages, 183. Lines, 22 on a page.

Variations in reading are noted between the lines in a few places.

Begins on fol. 84*a* of the MS. described under No. 857.

Complete in three Āśvāsas.

This is the same work as the one described under R. No. 46 of the Triennial Catalogue of Telugu MSS., Vol. I, Part 3.

The stanza containing the name of the scribe and the date of transcription is given below as found at the end of the MS.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. (మూఁడాశ్వాసములు). వ్రాఁత యందమైనది. తప్పులు లేవన వీలులేదు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు. పాఠాంతరములు పంక్తులనడుమ నక్కడక్కడఁ గాన్పించుచున్నవి.

ట్రై. క్యా. నె 46 రున వర్ణితమైనగ్రంథమును బోలినదియే.

గ్రంథాంతమున నొకచంపకమాలికావృత్తమునఁ బ్రతివిలేఖకుని పేరును, విలేఖనము ముగిసినకాలమును నిట్లున్నవి :—

"సుకృతవిశిష్టముష్టిపలిసోమనృపాలమహేంద్రునానతిన్
బ్రకటమునీంద్రధర్మవర రామకవీంద్రుఁడు వ్రాసె రామమూ
ర్తికిని సమర్పణంబుగ సుతించ గ సర్వజిదాఖ్యవర్షకా
ర్తికసితపక్షపూర్ణిమకుఁ బ్రీతి ముకుందవిలాససత్కృతిన్."

No 648. ముకుందవిలాసము.

MUKUNDAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{1}{4} \times 7\frac{1}{2}$ inches. Pages, 118. Lines, 22 on a page. Mode of writing, indifferent and containing mistakes. Condition, bad. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The date of transcription and the name of the scribe are extracted below as given at the end of the MS.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చొక్కమైనది కాదు. తప్పులు కలవు. శైథిల్యము మిక్కిలికలదు. ప్రతి యత్యంతప్రాచీనము. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వవర్ణితగ్రంథమువంటిదే.

. . . గ్రథాంతమున—

"స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయశాలివాహనశకవర్షంబులు అగు నేటి ప్రజోత్పత్తినామసంవత్సర శ్రావణ శు ౧౫ భానువారం ప్రొద్దుటూరు రామేశ్వరం కరుణాలు రావులూరు లింగరాజు వ్రాశినది స్తరు." అని యున్నది.

No. 649. మూర్ఖచరిత్రము.

MŪRKHACARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 15. Lines, 5 on a page. Mode of writing, indifferent and incorrect. Condition, good. Appearance, old.

Wants the beginning and the end.

The work is intended to hurl abuses and insults on some person inimical to Majeti Sarvesalingam who, it may be noted here, appears as the scribe of many MSS. in the Library prepared at the time of Mr. C. P. Brown.

Beginning:

అనినమూర్ఖచరిత్రంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

క. ధర మూర్ఖచరిత్రము వి
స్ఫురగతి వై సంతతంబు శోభిల్లును ద
న్నరకేతోమోదం బై
పరిపరివిధములను జనులు పకపక నగఁగన్.

వ. అది యెట్లనిన.

క. విద్వచ్ఛ్రేష్ఠుం డై తగు
సద్విజనిం జూచి సకలజనములు కడిమిన్
హృద్వీధి నిగుడుతురుకం
బుద్వేలంబుగను బలిరి యున్నతమతితోన్.

End:

క. అప్పిప్రా నని పత్రం
బొప్పగ వ్రాయించి పుచ్చఁ గొనరంగ వెనఁ దా
నప్పియ్యక గడపుచు మా
యప్పియ్యఁ దుటంచు నడుగు నందఱు వినఁగన్.

గీ. పొంగి మాజేటిసర్వేశలింగవర్యు
తోడను విరోధ మిటు సేయఁ గూడదట్టి
కార్యమునఁ బరువు పోవుట గాని యందు
వచ్చులాభంబు లేదు భావమునఁ దెలియ.

ఆద్యంతములు లేవు. వ్రాఁత బాగున్నది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యముగాని గ్రంథపాతములుగాని లేవు.

ఇది మాజేటిసర్వేశలింగము (ఈతఁడే ప్రోగ్రాదారవారికిఁ దాళపత్రగ్రంథములఁ జెక్కిటిని వ్రాసియిచ్చెను) అనువానితో విరోధముఁ బెట్టికొనినవాని నెవనినో దూషించుచు రచింపఁబడినది.

No. 650. మైరావణచరిత్రము.

MAIRĀVAṆACARITRAMU.

Pages, 84. Lines, 28 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, good.

Begins on fol. 162*a* of the MS. described under No. 340.

Complete in three Āśvāsas but without the prefatory portion.

A Prabandha describing how Rāma and Lakṣmaṇa sleeping in the battle-field in Laṅkā were carried away by Mairāvaṇa of Pātalalaṅkā and how they were brought back by the valour of Hanumanta. The work was composed by Mādaya or Maḍaya, son of Sarvayāmātya. It was dedicated to Veñjaḷḷa Gōpāmātya, son of Abbamāmba and Abbayāmātya of Kāṇḍava family and Śrīvatsagōtra. The patron was a follower of the Rāmānuja sect of Vaiṣṇavism. In a MS. of the Tanjore Palace Library there is an introduction in which further particulars about the author are given.

Beginning:

వ. అనవరతాభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాశీర్వదించి యీరచియింపంబూనిన మైరావణచరిత్రం బను విచిత్రప్రబంధంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

* * * *

(ప్రథమాశ్వాసాంతపద్యములు.)

చ. యువనశరింగవంగమగధాంధ్రపులిందదశార్ణచోళభూ
ద్రవిణ(శ)విదేహకుంతలవిదర్భయుగంధరసింధుకుదిసి

ధవవరమంత్రివర్గసతతస్తవనూతనచాటుకావ్యస
త్ప్రవిమలవాగ్విలాస ఘనబంధుర కాండవవంశవర్ధనా.

క. రామాంబికామనోహర
రామాజననికరమూర్త్నా రతిరాజ లస
ద్రామానుజమతసువ్రత
రామార్జునకీర్తిలసిత రసికవదాన్యా.

* * * *

ద్వితీయాశ్వాసము (మొదలు).

క. శ్రీపతివరసంతతకరు
ణాపూర్ణవిశేషలబ్ధతాగుణమూర్తీ (!)
రూపవతీవికచత్పుమ
చాపా వెంజళ్లయబ్బసచివునిగోపా.

* * * *

ద్వితీయాశ్వాసము (అంతము).

చ. . . . .
. . . . కాం
తవకులకంజభాసర . . .

క. శ్రీవత్సగోత్రజలనిధి
జైవాతృక విపులసకలశాస్త్రాగమవి
ద్యావాణీప్రియ విశ్రుత
దేవేంద్రసమానభోగ ధీవరచంద్రా.

మాలిని అతులితగుణహారా యబ్బమాంబాకుమారా.
రతిపతిజితరూపా రమ్యసంపద్దిలీపా.
ధృతిసుమతగోత్రా[!] దిక్తటస్తోత్రపాత్రా
వితతసుమతిశేషా విష్ణుభక్త్యంబరీషా.

End:

ఉ. ఈకథ నెవ్వరేని లిఖియించిన విన్నఁ బఠించినేనియున్
బ్రాకటరాజ్యవైభవము బంధుసమృద్ధి(ద్ధ)త పుత్రలాభమున్
భీకరచోరశత్రుజనబృందనివారణ మీప్సితార్థమున్
జేకుఱు నెల్లసౌఖ్యములు శ్రీహనుమంతుకృపారసంబునన్.

* * * *

మా. అలఘుతరచరిత్రా యబ్బయామాత్యపుత్రా
కలుషజనవిదూరా కామినీచిత్తచోరా
విలసితగుణలీలా వేదశాస్త్రానుపాలా
జలజహితసమానా సర్వవిద్యానిధానా.

Colophon:

గద్య. ఇదిశ్రీమద్భీమేశ్వరవరప్రసాదలబ్ధకవితాధురీణ సకలశాస్త్రప్రవీణ సుకవిజనమిత్ర సర్వయామాత్యపుత్ర మాద(ద)నామధేయప్రణీతంబైనమైరావణచరిత్రం బనుమహాప్రబంధంబునందుఁ బ్రబంధపరిపూర్తివిలాసంబగుతృతీయాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. కృత్యవతరణిక తక్క మూఁడాశ్వాసములు. వ్రాఁత యొకవైఖరి నున్నను తప్పులు కలవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు రావణుపంపునఁ బాతాళలంకావాసి యగుమైరావణుఁడు లంకయందు దాహవభూమి నలసి నిద్రించుచున్నరామలక్ష్మణులం గొంపోయి చెఱఁబెట్ట వానిం జంపి యాసోదరద్వయమును విడిపించుట కున్నహనుమత్పరాక్రమము వర్ణింపఁబడినది. ఈ గ్రంథకర్త యగుమాదన సర్వయామాత్యునిపుత్రుఁడు. ఈగ్రంథము వెంబల్లిగోపామాత్యున కంకిత మీఁబడినది. ఇతఁ డబ్బమాంబాబ్బయామాత్యులపుత్రుఁడు కాండవవంశీయుఁడు. ఏరాజునొద్దనో మంత్రిగా నుండెను. తంజాపుర పుస్తకభాండాగారమునందుఁగ్రంథమునఁ గృత్యవతరణిక కలదని తెలియవచ్చుచున్నది. విశేషముల నుదాహృతభాగములవలనఁ గనుఁగొనునది.

No. 651. మొల్లరామాయణము.

MOLLARĀMĀYAṆAMU.

Substance, paper. Size, $7\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{4}$ inches. Pages, 304. Lines, 13 on a page. Mode of writing, good but containing many mistakes; and written on one side of paper. Condition, good. Appearance, good. Variations in reading are noted between the lines and on the blank page.

Complete in six Kāṇḍas, the last being split up into three Āśvāsas.

A Telugu rendering of the Sanskrit Rāmāyaṇa of Vālmīki, by Molla, daughter of Ātukūri Kēsana Setti, a Vīraśaiva. She is said to have composed this work by the grace of god Śrīkaṇṭha Mallēśvara worshipped at Gōpavara.

The following note in Mr. C. P. Brown's hand appears on the first page of the MS. " Mem. The యుద్ధకాండ in two MSS is written in two different ways—one, probably, is borrowed from another translation—not that by Bhaskara however ".

Beginning:

ఉ. శ్రీమహిమాఢ్యరాముఁడు వసిష్ఠమునీశ్వరపూజితుండు సు
త్రామవధూకళాభరణరక్షకుఁ డాశ్రితపోషకుండు దూ
ర్వామలసన్నిభాంగుఁడు మహాగుణశాలి దయాపరుండు శ్రీ
రాముఁడు భక్తలోకముల రమ్యతరంబుగఁ బ్రోచుఁ గావుతన్.

* * * *

సీ. . . . .
స్తుతగుణోద్దాము నాదనసోము భీము
నవ్యమంజులవాగ్ధుర్య నన్నపార్య
రక్షకుఁ బ్రసన్నశ్రీనాథు రంగనాథుఁ
దిక్కకవిరాజు భోజు నుతించిమించి.

* * * *

క. గురులింగజంగమార్చన
పరుఁడును శివభక్తిరతుఁడు బాంధవహితుఁడున్
ధర నాతుకూరికేసయ
వరపుత్రిని మొల్ల నాఁగ వర్ధిలుదానన్.

సీ. . . . .
కావ్యసంపత్తిశ్రియులు నిఘంటు క్రియలు[?]
క్రమము లేమియు నెఱుఁగ విఖ్యాతిఁ గోప
వరపుశ్రీకంఠమల్లేశువరము చేత
నిలఁ గవిత్వంబు చెప్పంగ నేర్చుదాన.

క. చెప్పు మని రామభద్రుఁడు
చెప్పించినపలుకుమీఁదఁ జెప్పెద నైనన్
ఎప్పుడు నిహపరసాధన
మిప్పుణ్యచరిత్ర తప్పు లెన్నకుఁ డెందున్.

* * * *

క. మును సంస్కృతంబు లేటఁ
దెనిఁగించెడిచోట నేమి తెలియక యుండం
దనవిద్య మెఱయఁ గ్రమ్మఱ
ఘన మగుసంస్కృతముఁ జెప్పఁగా రుచియగునే.

ఆ. తెనె సోక నోరు తియ్యన యగురీతిఁ
దోఁన యర్థ మెల్లఁ దోఁపకున్న
గూఢశబ్దవితతి కొట్లాట పనియెల్లఁ
మూగ చెవుడు నాడుముచ్చ టగును.

క. కందువమాటలు సామెత
లందముగాఁ గూర్చి చెప్ప నది తెనుఁగునకున్
బొం దై రుచి యై వీనుల
విం దై మఱి కానిపించు విబుధుల కెల్లన్.

*　　*　　*　　*

ఉ. రాజితకీర్తి మున్నె రఘురాముచరిత్రము సత్కవీశ్వరుల్
తేజ మెలర్పఁ జెప్పు టది తెల్పియుఁ గ్రమ్మరఁ జెప్పనే లనన్
భూజనకల్పకం బనుచు భుక్తికి ముక్తికి మూలమంచు నా
రాజును నెవ్వ రైన రఘురాము నుతించినఁ దప్పుగల్గునే.

క. వారాంగన శ్రీరాముని
పేరిడి రాఁజిలుకఁ బెంచి పెంపు వహించెన్
నేరుపుగలచందంబున
నారాముని వినుతిసేయ నర్హము గాదే.

క. నేరిచి పొగడినవారిని
నేరక కొనియాడువారి నిజకృప మనుపన్
గారణ మగుటకు భక్తియె
కారణ మగుఁ గాక చదువు కారణ మగునే.

ఉ. సల్లలితప్రతాపగుణసాగరుఁ డై విలసిల్లి ధాత్రిపై
బల్లిదుఁ డైనరామనరపాలకు సన్నుతి సేయఁజివ్వకున్
జిల్లరరాజలోకములఁ జేకొని యాడఁగ నిచ్చ పుట్టునే
యల్లము బెల్లముం దినుచు నప్పటినిప్పటి కాస సేతురే.

వ. అని వితర్కించి ముదంబున నిష్టదేవతాప్రార్థనంబును బురాతనకవీంద్రస్తుతియు నొనర్చి నాయొనర్పంబూనిన మొల్లరామాయణంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

End:

*　　*　　*　　*

క. ఈరామచరిత మెవ్వరు (?)
వారక విన్నట్టివారు వ్రాసినవారున్
గోరి పఠించినవారును
శ్రీరామునికరుణ మేలుఁ జెందెద రెందున్.

క. జలజాత భక్తవత్సల
జలజాసనవినుతపాద జలజాత సుధా
జలరాశికన్యకోజ్జ్వల
జలజాకరచారుహంస జానకినాథా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమద్గౌరీశ్వరవరప్రసాదకవిత్వచమత్కారా[(ర)నారీకులోత్తమవిచక్షణనిత్యశైవాచారసంపన్న గురులింగజంగమార్చనవినోద సూరిజనవినుతా] కుమూరికేసనసెట్టి తనయ మొల్లవిరచితంబైనరామాయణకావ్యంబునందు . . పరశురామగర్వాపహారణంబు సేయుటయు . యుద్ధకాండ సర్వమును దృతీయాశ్వాసము సంపూర్ణము.

గద్యమునందలి కుండలీకృతభాగము యుద్ధకాండ ద్వితీయాశ్వాసాంతమునఁ జూపట్టుచున్నది.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. (ఆఱుకాండములు ; యుద్ధకాండము మాత్ర మాశ్వాసత్రయసంబద్ధము). వ్రాఁత తిన్ననిది కాని తప్పులు మెండు. పత్రమున కొకవైపుననే వ్రాయఁబడినది శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతము లించించుక గలవేమో, పాఠాంతరములు, బంతులనడుమను ఎదుటి పత్రముల మీఁదను వ్రాయఁబడియున్నవి.

ఇందు రామాయణకథ సంక్షేపముగా వర్ణింపఁబడినది. వాల్మీకిరామాయణము ననుసరించి వ్రాయఁబడినట్లు తోఁచుచున్నది. దీని నాతుకూరి కేసనసెట్టికూఁతురు మొల్లయనునామె కూర్చినది. ఈవిత గోప

వరవు శ్రీకంఠమల్లేశ్వరుని వరప్రసాదమునఁ గవిత్వముచెప్పఁ గలిగినది. తండ్రి వీరశైవుఁడు.

యుద్ధకాండమునఁ దృతీయాశ్వాసము మొదటినుండి రమారమి నూఱుపద్యములవఱకు నుండెడు పాఠభేద మీప్రతికడపట (25 పత్రములు మీఁద) వ్రాయఁబడియున్నది.

యుద్ధకాండ ప్రారంభపత్రమున కెదుర (174 వ పేజీ) నీతీరున నున్నది:—

క.రా.—యీ యుద్ధాకాండఆరంభంనుంచిన్ని మరివక ప్రతిప్రకారం మిక్కిలి ప్రతిభేదములుగావున్నందున వనచరవీరులు అనేపద్యమువరకున్ను —ఈ సెక్షనులో వ్రాయడం ఆరంభించడమయినది" అని.

ఈ పాఠభేదవిషయమును గుఱించినయొకకొంత మే॥ బ్రౌనుదొర వారిచే గ్రంథము తొలిపత్రముపై నింగ్లీషున వ్రాయఁబడియున్నది.

No. 652. మొల్లరామాయణము.

MOLLARĀMĀYAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 181. Lines, 5 on a Page. Mode of writing, indifferent and incorrect. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete; the third Āśvāsa alone in the Yuddhakāṇḍa is wanting.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

యుద్ధకాండములోని తృతీయాశ్వాసము తప్ప తక్కినగ్రంథము పూర్తిగాఁ గలదు. వ్రాలు బాగుగా లేవు; తప్పులు కలవు; శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు కానరావు.

పైని చేర్పఁబడినగ్రంథమువంటిదే.

No. 653. మొల్లరామాయణము.

MOLLARĀMĀYAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 144. Lines, 7 or 8 on a page. Mode of writing, fair but containing mistakes. Condition, injured. Appearance, old.

Complete, but many leaves are missing throughout the MS. and some are broken.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణమే కాని కొన్ని తొలిపత్రములు, అచ్చటచ్చట కొన్ని పత్రములు లేవు. కొన్ని విఱిగిపోయినవి. వ్రాఁత యొకమోస్తరుగా నున్నది. తప్పులు లేక పోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు మెండు.

పూర్వము వోలె.

No. 654. మొల్లరామాయణము.

MOLLARĀMĀYAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 124. Lines, 7 on a page. Mode of writing, fair but not quite free from mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత యొకవైఖరి నున్నది. నిర్దుష్ట మనుటకు వీలులేదు. శైథిల్య మించుక కలదు.. గ్రంథపాతములు కానరావు.

పూర్వమువోలెఁ గనునది.

No. 655. మొల్లరామాయణము.

MOLLARĀMĀYAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but contains many mistakes. Condition, injured. Appearance, very old.

Contains some verses of the third Āśvāsa in the Yuddhakāṇḍa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

యుద్ధకాండమందలి మూఁడవయాశ్వాసములోని కొన్ని పద్యములు. వ్రాఁత యొకతీరుగా నున్నది. తప్పులు తండోపతండములు. శైథిల్య మధికము. పత్రముల సంఖ్యగలభాగ మన్నింటఁదునిగిపోయినది.

పూర్వమువోలె.

No. **656**. మొల్లరామాయణము.

MOLLARÂMÂYAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 10⅞ × 1¼ inches. Pages, 194. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair but containing plenty of mistakes. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the Kiṣkindha, the Sundara and the Yuddhakāṇḍas complete

Same work as the above.

The date of transcription and the name of the scribe given at the end of the M.S. are extracted below.

(వి-వి.)—

కిష్కింధ, సుందర, యుద్ధ కాండములు సంపూర్ణముగా నున్నవి. వ్రాఁత యంతగాఁ దిన్ననిది కాదు. తప్పులు కుప్పలుకుప్పలు. శైథిల్యము మెండు. కొన్ని యాకులు చిటిఁగిపోయినవి. గ్రంథపాతమున్నట్లు తోఁపదు.

పూర్వవర్ణితమువంటిదియ.

గ్రంథాంతమున.

“ కీలక సంవత్సర మార్గశిర బ. ౧౨ శనివారంవరకు వరంగిపావయ్యల యుద్ధకాండ్డసంపూర్ణంగ్గా వ్రాశెనూ ” అనియున్నది.

No. **657**. మొల్లరామాయణము.

MOLLARÂMÂYAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1⅛ inches. Pages, 186. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, good but incorrect. Condition, injured. Appearance, very old.

Complete but a leaf in the first and a few pages in the last portion of the MS. are missing.

Same work as the above.

The date of transcription given in the end is extracted below.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణమే యైనను, మొదటనొకపత్రమును, కడపటఁ గొన్నిపత్రములును గానఁరావు. వ్రాఁత బాగుగానున్నది. నిర్దుష్టముకాదు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతము కలదు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమున.

“ అక్షయనామసంవత్సర భాద్రపదశుద్ధ ౭ మీ॥ ” అనియున్నది.

No. **658**. మొల్లరామాయణము.

MOLLARÂMÂYAṆAMU.

Pages, 97. Lines, 24 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 68*a* of the MS. described under No. 28. Wants the third Âśvâsa of the Yuddhakāṇḍa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

యుద్ధకాండమున మూఁడవయాశ్వాసము తప్ప తక్కినదంతయుఁ గలదు. వ్రాఁత బాగుగానున్నది. తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథప్రముఖపత్రమున.

“ యీ మొల్లరామాయణంలో అయిదు ఆశ్వాసములవరియంతరం యుత్తిర్వాసం లేదు గాని యుద్ధాకాండనుగురించి రెండువిధాలుగా వున్నది. కొన్ని గ్రంథములు వకతగపోగా కొన్ని గ్రంథములు వేరే తరహాగా వున్నది. మొత్తుకు ఆ రెండుతరహాలు భాస్కరరామాయణమును అనుసరించినవి కావు.” అని యున్నది.

No. **659**. మొల్లరామాయణము.

MOLLARÂMÂYAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1¼ inches. Pages, 4. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, injured. Apperance, very old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Vijayavilâsa 8*a*.

Contains a few stanzas in the beginning.

Same work as the above.

(బి-బి.)—

అసమగ్రము. ఆదిఁ గొన్నిపద్యములుమాత్రము. వ్రాలొకతర ఖడిగా నున్నవి. తప్పులు కలవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు మెండు. పూర్వమునోశ.

No. 660. యయాతిచరిత్రము.

YAYĀTICARITRAMU.

Substance, paper. Size, 13 × 8½ inches. Pages, 109. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good but containing mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Complete in five Āśvāsas.

A Prabandha in five Āśvāsas dealing with the marriage of Yayāti and Dēvayānī, by Ponnikanṭi Telaganārya, son of Bhāvanāmātya. This work is written in pure Telugu i.e., without the admixture of Sanskrit (Tatsama) words, and the author is the pioneer of the writers of such works. Amin Khan, an official of the court of Malk Ibrahim Kutubsha of Golconda approached the author through Mariṅganṭi Appana and got this poem dedicated to himself. The patron is spoken of as a learned and philanthropic gentleman. It is stated that his ancestors lived at Satyacintāmaṇi Poṭlacerla where he built a mosque. He is also said to have done many other acts of charity and literary patronage. Fazul Khan, one of his sons, is said to have negotiated peace between Śrīraṅgarāya of Vijayanagar and the Golconda Nawab.

Beginning:

చ. సిరులమెఱుంగుబోఁడి తనచెక్కుల సిబ్బెపుగబ్బిగుబ్బలన్
బరువకి నాల్గుచేతులను బట్టఁగ నల్వఁ దలంచి కేలుఁదా
మరఁ గుడికన్ను మూయుటకు మాటికి నవ్వెడు వెన్నుఁ డింపుతోఁ
దిరముగఁ బ్రోచుఁ గావుత మదిం జెలరేఁగి యమీనుఖానునిన్.

* * * *

సీ. . . . .

మిసిమిబంగారుమేడలమీఁదియెత్తుల
నిడినముత్యాలుఁ జుక్కలుఁ దడఁబడంగఁ
దెలియ కెల్లరు వెఱగంద నలరు నెపుడు
మేలుపట్టణగమిగొండ గోలకొండ.

గీ. అవి తెలుఁగు సాహిబుల
పూవిల్తు డు నచ్చ బాగపున్నబియనవున్(?)
దీవులకుఁ బాదుశాలకు
దేవర యిభరాముశాహ తేజ మగంగన్.

* * * *

సీ. . . . .

వెలయు మలికిభరాముశాఁ గొలిచి మనుచు
కలనఁ దనచెయ్వు మీఁదుగాఁ గడిమి మెఱసి
మేలుసిరు లందునట్టియమీనుఖాను
రాయిడయఁ దొకనాఁడు నిండుపేరోలగమున.

శా. పొలఁతు లుబ్బిట్టలు రాయబారులు దొరల్ ప్రౌఢ కైదులు ల్మన్నెవా
రలు మావంతులు దీపు లేలుబడియుల్ రాతు ల్పాదల్గాఁ దమున్
గొలువ న్సంతసమంది కబ్బములు పేరోర్మి వించుఁ బిల్పించి న
న్నలరంగాఁ దనదండ నుంచుకొని నెయ్యం బొప్ప మన్నించుచున్.

* * * *

మ. తనకు న్నిచ్చలు మ్రొక్కువారిని సిరుల్ దైవారఁగాఁ జేయఁగా
పున నెల్లప్పుడుఁ జాల మన్పఁగల పెంపొప్పెడ న్మరింగంటియ
ప్పనగారి న్మదిలోనిమాట దెలియం బాటించుచుం గాంచినన్
గని యామేటి తలం పెఱింగి పానఁగంగా నన్ను మన్నించుచున్.

ఆ. పిలిచి పొన్నికంటి తెలగన్న నీచేయు
నచ్చ తెనుఁగుఁగబ్బ మన్నియెడల
మించి వెలయఁగా నమీనుఖానున కిచ్చి
పుడమిలోన సిరులఁ బొగడఁ గనుము.

క. మున్నెవ్వరు నాడువని(?)
తెన్నది కథమీఁద యచ్చతెనుఁగుంగబ్బం
బెన్నిక మీఱఁగఁ జెప్పిన
నిన్నుం బొగడంగఁగలఁడె నెలతాల్పైనన్.

ఉ. అచ్చతెనుంగుపద్యము లొకప్పైనను గబ్బములోన నుండినన్
హెచ్చనియాడుచుందు రది యొన్నుచు నేర్పునఁ బొత్తమెల్ల ని
ట్లచ్చతెనుంగున న్నొడువ నందలిచంద మెఱుంగువారు నిన్
మెచ్చరొ యుబ్బరం బనరొ మేలనరో కొనియాడరో బిసన్.

క. తెనుఁగునను మాటుపే ర్లిడి
పెనఁచిన వినఁగూడ దనుచు బిరుదులుఁ జేర్చన్
మును పేర్చుబాస వెంబడి
నుని చెదఁ గాదనకురయ్యె యుల్లములందున్.

వ. అనిపలికి లాలసరిగజాంకుశుండును రాయపత్రిసాళ్వుండును, సతతాసింహాసనాధీశుండును సింగిణీసూత్రాణుండును, తురగారోహణరేవతుండును సింహతలాటరాయుండును నగుమలికిభరాముపాదుశాహునకు హితవరియై చదువులకుం గుదురై మన్ననల కెన్నికయై చెన్నొందుసమీనుఖానసింగంబువంగడంబు నేర్పతిచెద నది యెట్లనిన.

సీ. మున్నిటిరాణియా విన్వాక యేవేల్పు
నడుగు కెందామర నలరు శేష
శాసవాల్గము లెన్నప్రామినుక తేవేల్పు
చెలువంపు బావాలగిలుకరవలు
కడిఁదిరకరసిమూఁక మెడబాలు వేవేల్పు
చేసన్న నుడివాలుచికిలికళుకు
కమ్మదెమ్మెలపూఁవదిన్న దా నేవేల్పు
మంచుమించులపానుపంచుదూది
యతఁడు దానైనకర్తారుఁ డలమి కూర్మి
బ్రోవ సత్యవింతామణిపోల్లచెరువు
నందుఁ దెందేవలుగ సిరుల్ గ్రందుకొనఁగఁ
బడమి వెలసె హుమామియాపుడమి రేఁడు

క. కలిమిని బలిమిని విడిముడిఁ
బలుకులపస నీవితీవి బంటుతనమునన్
వెలయుహుమామియ్యా రం
పిలు సొంపులజాడుబీబిఁ బెండిలి యయ్యెన్.

క. ఆమగునయందు నతఁడు బ
డేమియ్యాఁ గనియె సందడింపుచు సిరు లెం
తో మెఱయఁగ వెన్నుఁడు సిరి
బామవలన మరునిఁ గన్నచందము మీఱన్.

వ. అతండు.

క. కలిమిచెలి వెన్నుఁడుం బలు
కులజవరా (క్రిస్న) నాలుగుమొగములతఁడున్
బలెఁ దగుసిలారుబీబిం
గోల నలరఁగఁ బెండ్లియయ్యెఁ గూరిమి మీఱన్.

ఆ. ఆసిలారుబీబియందు బడేమియా
పుడమితేఁడు సిరులఁ బొందునట్టి
కతఁకతో నబినుఖాను వేల్పులరేనిఁ
గనియె మదిని గూర్మి గడలుకొనఁగ.

క. అనుపుగ మఱియు నతఁడు పర
భనబీబీఁ బెండిలాడె బలువేడుకతోఁ
గనియెం దగ నాయమయం
దును బాబుమియ్యా నీవితోవచెలికానిన్.

సీ. . . . .
మైనతనపేరఁ గల్గునమీనుపురము
నందు మున్నిటి జోక సేయంగఁజాలు
చెఱువు గట్టించె మిగుల నచ్చెరువు గాఁగ
నిందువేడుక నమీనుఖానుండు మెఱసి.

ఉ. తామరతంపరై సిరులఁ దార్కొను కాసలనాటి సత్యవిం
తామణిపోల్లచర్లను సతంబగుచుండున మీనుఖానుఁ డిం
పామతిలంగ నిల్పఁ బొడుగై వెడఁగైన మసీదుఁ గాంచి యం
దేమని వెండికొండపయి కేగఁదలంపఁడు బేసికంటియున్.

క. గరిత బడేబీబిన్ క
స్తూరి బీబిన్ కమ్మ బీబిఁ గనువప్పైతురా
మరుఁ దగు నమీనుఖానుఁడు
సిరు లొదవఁగఁ బెండ్లియాడెఁ జెలు వలరంగన్.

వ. వారియందు.

సీ. . . . .

ఔర తన పుట్టినింటికి నత్తవారి
యింటికిని వన్నె దెచ్చిన తుంటవిల్తు
తల్లివంటి బడే బీబిఁ దరమె పొగడఁ
దమ్మిపూవింట నెలకొన్న దంట సైన.

క. కలిమిపొలఁతిఁ బోలిన యా
చెలువకును నమీనుఖాన సింగంబునకున్
గలిగిరి కతాలఖానుఁడు
బలియుఁడు ఫాజిలుఖాను పట్టపుదొరయున్.

* * * *

సీ. నిను బలుక నెరవులనే చాల మెప్పించి
(య) కుబరుచే మెప్పులందు కొనియెఁ
జబ విశ్వనాథదేవునిచేత మస్తక
ఫలయు నొగ్గులఁ దెచ్చి వేనవేలు
పూనిక నేదులాఖాను పీటికి నేఁ
గలుమలు మించుకప్పములు గొనియె
మాదన మలిక్‌బరీదుని జాంకొహుఁ
దనయేలికకుఁ బన్ను తరువ నడఁచె
మఱియుఁ గన్నడరాజులు మఱసి పొగడి
నెనరుదళు కొత్త క్రొత్తకానికలు వసుప
మనియె మలిక్(?)భరాము మన్ననఁ గతాల
ఖానరాయఁడు రెండవ కలువపేఁడు.

సీ. తలిదండ్రు లేమాట తన కానతిచ్చినఁ
దల మోచి నడచుఁ గతాలఖానుఁ
డిభరాము పాదుశా యేలెడి పుడమిలోఁ
దగవుల రాజు గతా(ల)ఖానుఁ
డల చిన్న ప్రాయంబునందు రాజులచేతఁ
దగు నిమ్మపండు గతాలఖానుఁ
డే ప్రొద్దుఁ గూరిమి హెచ్చఁ గర్తారునిఁ
దలఁపులో నిలుపుఁ గతాలఖానుఁ

తరలి పారసి గుజరాతి యారెమచ్చ
తెలుఁగు కర్ణాట మొదలుగాఁ దెలిసి వ్రాయ
దారి గన్నట్టివాఁడు గతాలఖానుఁ
డహహా యతనికి నెవ్వరీ డరసి చూడ.

* * * *

వ. అతని తమ్ముండు.

* * * *

ఉ. కని తను రాజు వెన్నుకొనఁ గాఁ దెనుపోఁజలతో సిరంగరా
యని కడ కేఁగి మాటలనె యాయనఁ దేరిచి తెచ్చి మలిక్‌బరీ
దునుకువ సంటుచేసి దొరిమంగడు మెప్పులు గొన్నమేటి నే
మని పొగడంగవచ్చు నలు నాఁ నిక ఫాజిలుఖాను రాయనిన్.

* * * *

సీ. నుది లోఁగ యలని దామనమలిక్ పెట్టిన
పల్లకీ లోకవంక బాగు మీఱ
నుదిరి యేదులఖానుఁ డొసఁగినపై గోవ
సుర్రము ల్బడివాఁగ గొల్చిరాఁ గ
వేడుకతో నేఁడు మాడల దొరలు కా
నుక లంపినట్టి యేనుఁగులు వెరయఁ
గన్నడగాయుండు మన్నించి యంపిన
ముత్తెలపెట్టెలు హత్తిమెఱయ
వచ్చి తెచ్చిన సొమ్ములు మెచ్చి కలర
నిచ్చి యిభరాము శాహుచే మెచ్చఁ గనియె
నట్టి ఫాజిలుఖాను రాయనికి సాటి
గలరె నేర్పరు లెల్ల జగంబులందుఁ.

క. ఉబుసరి కకరర బీబీ
తెలియందు నమీనుఖాను దేవర గనియెన్
నెఱజాణ నబ్బులబ్బీ
మఱియును శ్రీభరాము మర్దనిం జెరివున్.

సీ. . . . .

ఓనరు నిభరాము పాదుశా హుజరునందుఁ

బొందుగా బ్రాయనేర్చిన ప్రౌఢ యైన
యబ్దులల్లికి నీ డెన్న రరసి చూడ
సహజ గుణముల నతనికి సతఁడె తగును.

క. అరబీ పారసి కన్నడ
మురుమీ కర్ణాట తెనుఁగు మొదలగు భాషల్
పరికించి కురువృశా తలఁ
పరయుచుఁ బొలుపొందు నబ్దులల్లీ ధృతమిన్.

* * * *

క. అతనికిఁ గూరిమి తమ్ముఁడు
నతముగ శేకిభ రాము చదురుఁడు వగలం
దతిఁ జూడుఁ గోక లరయని
పతినటి పట్టించి మలలపజ్జల నిలిపెన్.

* * * *

వ. ఇంక నమీనుఖాను మూడవ దేవేరి యెట్టి దనిన.

* * * *

క. తగునట్టి శర్మె బీబీ
మగువయు (ను) నమీనుఖాన మగసింగము సొం
పుగఁ గాంచి రబ్దులకరీ
ము గొనంబుల ప్రోకఁ జాగములతో గతినిన్.

సీ. . . . .
మించి యిభరాముశాహు మెప్పించి మేలు
తగటు దట్టీలు కబాయీలు పాగరుమిగుల (?)
గుత్తములు సందలమ్ములు గొడుగుఁ గాంచి
కలిమిఁ బొగడొందెఁ బడమి నబ్దులకరీము.

* * * *

వ. మఱియు మెఱయు సిరులకు నెలవైతమపే (పీ?) రుండైన అబు రతి మీఖదుంజి ఖాదిరి యడుగుఁదమ్ములఁ దలంపులో నెలకొల్పు గతాత ఖానుండును ఫాజీలుఖాన యొడయండును నబ్దుల కరీము వీరలకుఁ గూరి మితమ్ముండైన తసీరుని హాజరతి శేఖు బుదురుదిఖాదిరిని మదిం దలంచు శేకిబు (భ) రాముండును దనర్చిరి.

ఇట్టి కొమాళ్లు రా సిరుల హెచ్చుఁగ మించిన ప్రౌఢ యేలిన
పట్టపు టెండ్ల ప్రెముకుల గని పాటిలు నాయిభ (?) రాముశాహుచే
పట్టి యనుంగుగా నడపఁ బాయక మూఁడుతరాలనుండి క
న్పట్టు నమీనుఖానుడు రవంబున మించె ననంబుకల్మిచేన్.

* * * *

క. గమకమున నెదుటఁ బగతుఱఁ
గొమరుం బాయముల వేల్పుకొమ్మలఁ గడుచు
ట్టములుగఁ గూర్చుడు నేరుపు
సమకూరిన రాయపతీసాల్వంబునకున్.

* * * *

వ. సిరులం గడునమరుకొమరులం గలిగి మనునట్లుగా నాయైన ర్పంబూనిన యబ్బురం బగునిబ్బలు కబ్బంబునకుఁ బ్రాపై యగు శ్రోత యెట్టి దనినః

* * * *

End :

క. పెనకొని యందఱు జగములఁ
గొనియాడఁగఁ గోరినట్టి కోరిక లొందవు
మనుకుతుహలు (బు?) కూరిమి (కూర్మిపేరిమి)
గని సిరులొందెడు నమీనుఖానా జానా.

కలువలచెలి సెగ కనుగలిగినయ
బ్బలియు (ని) బుధుకుల పడఁతుకఁ చెలిత్రో
త్తలిరుల వలమురి సస మొగి ననఁగా
బలుపు (లఁ) దగుబిడువరితనపు బలీ.

Colophon :

ఇది శ్రీమదన గోపాలమంత్ర ప్రసాదలబ్ధ సారస్వత సుకవిజనహిత వచో విభవ, భావనామ్నాత్యతమాధవ సౌజన్య వినయధుర్య పొన్నికంటి తెలగనార్య ప్రణీతంబైన యయాతి చరిత్రం బనునచ్చ తెనుంగు కబ్బంబునందు సర్వమును బంచమాశ్వాసము.

(వి.-వి.)—

ఆశ్వాస పంచక పరిమితము. సంపూర్ణము. వ్రా లందముగ నున్నవి. తప్పు లున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

ఈ శుద్ధాంధ్ర ప్రబంధమునఁ జంద్రవంశ్యుఁ డగు యయాతి మహారాజు దేవయానం బెండ్లియాడుట మున్నగు విషయములు వర్ణింపఁబడినవి. దీనిని పొన్నికంటి తెలగనార్యుఁడు రచియించెను. ఇతఁడు భావనామాత్యుని పుత్రుఁడు. ఇట్టి కేవలాంధ్ర ప్రబంధరచన కితఁడె ముందంజ యిడినవాఁడు. ఈ కృతిని మహమ్మదీయ మతస్థుఁ డగునమీను ఖానుఁడు మరింగంటి యప్పనగారిచే నీతనికిం జెప్పించి తన కంకితముఁ జేయించికొనెను. ఈయఅమీనుఖాను గోల్కొండనవాబగు మలికిభరాముపాదుషా (మలుకు ఇబ్రాహింకుతుబుషా) అనునాతనివద్ద మంత్రిగనో, అంతరంగిక కార్యదర్శిగనో యుండెడివాఁడు. ఇతఁడు విద్యావంతుఁడు, దాత, సత్సంతానకర్త. ఈతనిపెద్దలు సత్యచింతామణి పోట్లచెర్ల అనుచోట నివసించుచుండెడివారు. అటనొక పెద్దమసీదు నీఖానుఁడు కట్టించెనఁట; అమీనుపురమున నొక గొప్ప చెరువును త్రవ్వించెనఁట; పెక్కులు కృతుల నందెనఁట. ఇతని కుమారులు సైతమా ఇ (బ) హింవద్దనే కొలువుండెడివారు. వీరందఱు ననేక భాషలు విద్యలు నెఱుంగుదురఁట. వారలలో ఫాజిలఖా నను నాతఁడు విజయనగరాధిపతి యగు శ్రీరంగరాయలను గోలకొండకుఁ దోడుకొనివచ్చి పాదుషాతో మైత్రిం గూర్చెనఁట. ఇంకను గల విశేషము లుదాహృత పద్యములవలనఁ దెలియనగు.

గ్రంథముయొక్క ముఖపత్రమున.

"తె. క్రి. ౧౭౦ (నెం. 11-11-30) అనే మాతృక గ్రంథమునకు యిదే ప్రతిక. ॥ అక్టోబరు 1846."

అని వ్రాయఁబడియున్నది.

No. 661. యయాతిచరిత్రము.

YAYĀTICARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1⅜ inches. Pages, 103. Lines, 8 on a page. Mode of writing, good and seems to be correct. Condition, broken at one corner. Appearance, old.

Complete except a few verses at the end of the 1st Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసాంతమునఁ గొన్ని పద్యములు తప్పఁ దక్కినదంతయు సంపూర్ణముగాఁ గలదు. వ్రా లందముగా నున్నవి. తప్పులు లేవన వచ్చును. పత్రము లన్నియు నొక యోరఁ గొంచెము తునిఁగి పోయినవి.

పూర్వ వర్ణిత గ్రంథమే.

No. 662. యయాతిచరిత్రము.

YAYĀTICARITRAMU.

Substance, paper. Size, 11¼ × 7 inches. Pages, 186. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good but contains mistakes. Condition, much injured and worm-eaten. Appearance, very old.

Complete. Written only on one side of the paper and different readings are interlined here and there.

This is the original from which the MS. described under No. 660 was copied.

Same work as the above.

The following is a note of Mr. C. P. Brown appearing on the fly leaf of the MS. :—

"This manuscript has been compared twice with other copies and proves very correct."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత బాగుగనున్నను తప్పులు లేకపోలేదు. పత్రమున కొకవైపుననే వ్రాయఁబడియున్నది. పాఠభేదములు బంతులనడుమ నక్కడక్కడ నెక్కింపఁబడినవి. పుర్వులపాలైనవి. గ్రంథపాతము కానరాదు.

పూర్వము వోలె.

ఇది యితర మాతృకలతో రెండు మాఱులు సంప్రతింపఁబడినందున శుద్ధమైన ప్రతియఁట. ఈ విషయమునే మి॥ బ్రౌనుదొరవారు ముఖపత్రమున నింగ్లీషున వ్రాసిరి. ఇది నెం 660 యునకు మాతృక.

No. 663. రఘువంశము.
RAGHUVAMŚAMU.

Substance, paper. Size, 9⅜ × 5¼ inches. Pages, 376. Lines, 18 on a page. Mode of writing, good but containing mistakes; written only on one side of the paper. Condition, good. Appearance, not old.

Complete in 10 Āśvāsas.

A Telugu rendering of Kālidāsa's Raghuvaṁśa in Sanskrit; by Audūri Kiccaya who is also the author of Mādhavābhyudaya described under No. 643. Apparently the work under description was his first literary production. It was dedicated to God Viṣṇu at the instance of Kaṭṭekōla Narasāmātya, son of Dharmaya and Accama of Hāritagōtra, and minister of Kunduru Vīrarāja, a chieftain of Rāyaprōlu. Mr. Brown's statement as regards the authorship of Haṁsaviṁśati is apparently wrong.

Following is a note of Mr. Brown appearing on the fly-leaf of the MS:—

"The Raghuvamsam from the Sanskrit of Kalidāsa, translated by Kitsayya (Kiccaia) author of the Madhavabhyudaya (ancestor of the author of the Hamsavimsati).

This poem like his other work is written in a tough Sanskrit style without any great merit. It is as stupid as need be.

Read through March 1828.

The Pandit's expression is 'This translation is as remarkably tough and crabbed as the original is easy and clear."

Beginning:

శా. శ్రీరామామణి నన్ బయోనిధిసుతన్ శ్రీకంఠ శీర్షస్ఫుర
త్తారాధీశ సహోదరిన్ విడిచి నాథా! నీవు వేలాకులో
పారత్నంబును జెందినాఁ డవని (న) వక్షః కౌస్తుభోద్యన్నిజా
కారం బారసి యల్లఁ గౌఁగిలిడు శ్రీకాంతుండు నన్ బ్రోవుతన్.

సీ. చెన్న కృష్ణేంద్రు మద్గురు సన్నుతింతు.

వ. అని యిష్టదేవతాది సంప్రార్థనంబుఁ గావించి . . . . నను రఘుకులోద్భవుల చరిత్రంబులకుఁ బాత్రం బైన కాళిదాసప్రణీత కావ్యంబు నే నాంధ్రభాషఁ జంబూ ప్రబంధంబుగా నిర్మింపం బూని యున్న సమయంబున.

* * * *

చ. . . . .
హరి . . . . . నిందు కొల్వునన్.

వ. . . . . . . నంబరీషుం గాంచి . . . . . . నిన్నటి యేకాదశీ దివసంబు . . తన కమితానందకరం . . . బయ్యెడుఁ గావున దానికి హరివాసరం బనునామం బిచ్చితి . . . . తదీయ మాహాత్మ్యంబు జగంబులఁ జాటించుమనిన ముకుళిత పాణి యై తనయంకంబున నొక హరివాసరంబుఁ బ్రవర్తిల్లం జేయు మని ప్రార్థించు నయ్యంబరీషు నెడఁ గృపాపారీణుం డై యా శ్రీమన్నారాయణుండు జ్యేష్ఠమాసబహుళపక్షాంతర్గతైకాదశీదినంబు కట్టెకోల యేకాదశి య ? సకలజన సేవ్యం బౌగాక యని యాజ్ఞాపించె. నంత . . . . . తాదృశ వాసరంబు శాస్త్రోక్తంబుగా నాచరింపుచుఁ గట్టెకోలవా రన జగత్ప్రఖ్యాతిఁ గాంచిన యార్వేల మంత్రిపుంగవులలోన.

చ. . . . .
హరి తస గోత్ర పావనుఁడు
. . . .
నరసుఁడు కట్టెకోలకుల జాతుఁడు సూరయ మంత్రి భాసిలున్.

క. అతనికి సింగమ యనఁగా
. . . .
. . . దనరుసతికిన్
సుతుఁ డై తగు గౌరరాజు సుగుణప్రతతిన్.

* * * *

చ. అతని కులాంగనాతిలక మై . . . .
. . . .
. . . . . భాసిలు వేంకమాంబ
. . . .

గీ. అట్టి గౌరయార్యుఁ డావేంక మాంబిక
యందుఁ గాంచె సూరయాఖ్యసింగ
యాఖ్యసుతుల . . . .
. . . .

మ. తన సతీకీర్తి . . . .

. . . .

దనరఁగ సూరయ కన్యకోలకుల మంరంబునాఁ బొల్పగుఁగ

. . . .

సీ. ఆసూరయామాత్యుననుజుఁ డైతగు సింగ
రా జనంగమ యందు రసికవరులఁ
గమలప్ప తిమ్మరాజమణి సూరయ ముకుం
దయ తిరుమలయ యనఁ దనయులఁ గనె
నందగ్రభవ కమలప్పకుఁ దత్కలాం
గన యానసంతాంబకును దనూజుఁ
డగు రామయకుఁ బుత్త్రి యైనట్టి నరసన్న
జానకి యని పొల్చు సాధ్వియందు.
మంత్రి మార్తాండు వేంకనామాత్యుఁ గాంచెఁ
గమల యానుజ తిమ్మ యాగ్రణి సమస్త
జనములు నుతింప నరసమ్మ నతిని బరిణ
యం బయి కుమారు సింగరాజాఖ్యుఁ గనియె.

క. ఆ సింగరాజు నరసాం
బా సాధ్వి వరించి కాంచెఁ . . .
. . . . . . దేవప్పను . .
. . . .

గీ. అట్టి తిమ్మమంత్రి కనుజాతుఁ డగు సూర
మంత్రి యాళి చెన్నమాంబయందు
రామమంత్రి సింగరాజనాఁ జెలువొందు
నందనులను గనె నమందయశుల.

ఉ. . . . . నగ్రపుత్త్రుఁ డా
రామయ మంత్రి లింగ మను రాజముఖిన్ వరియించి కాంచె సు
శ్రీమహిమాఢ్యు లౌ సుతులఁ గృష్ణయమంత్రిని జెన్నయ ప్రధా
నామరనాథు వీరసచివాగ్రణిఁ గీర్తి జితేంద్రుఁ.

గీ. అతని తమ్ముఁడు సింగరాజార్యమౌళి
యచ్చమాంబ సాధ్విఁ బరిణయం బై తనూజ
. . . .
. . . . . వేంకనామాత్యుఁ గనియె.

సీ. ఆసూరయప్రధానాగ్రణి(సోదరుం)
డగు ముకుందయ్య రామకాంబ యనెడి
సతియందు నరసయ జగ్గయ వరదప్ప
నారాయణాఖ్యనందనులఁ గాంచె
నతని తమ్ముఁడు తిర్మలాభిధానామాత్యు
నాత్మజనిభ శోభనాద్రిఁ గనియె
నీపుత్త్రపౌత్త్రకలాపముల్ సంతతా
మోదంబు ఘటియింపఁ బుడమిలోన.
. . . .
. . . .
. . నుతి కెక్కె సింగప్ప యతనియగ్ర
జాతుఁ డైనట్టి సూరయసచివమౌళి.

గీ. . . . .
. . . . . వేంకనామాత్యమౌళి
నలరమాదమ్మ యను సాధ్వియందుఁ గాంచె.

సీ. ఆ వేంకనామాత్యుఁ డాత్మీయకులకాంత
యైన లక్ష్మాంబికయందుఁ గాంచె
రామయప్రభుఁడు ధర్మాజియుఁ జినరామ
యార్యు డనఁ సుతుల నం దగ్రజుండు
. . . .
. . . .
యగు పెద్దరామన్న కర్ధాంగలక్ష్మి యై
రాజిల్లు రాగమారాజముఖికిఁ
దనయుఁ డై రామయామాత్యుఁ దనభువృత్తి
నవని భాగీరథీసమాఖ్యను వహించి
వరఁగు సాధ్విని బరిణయస్ఫురణఁ జెంది
వార్త కెక్కెను కీర్తివిస్ఫూర్తితోడ.

ఉ. అరసి కాగ్రయాయి సుగుణాకరుఁడై చెలువొందునట్టి భా
గీరథియందుఁ గాంచె . . . .
. . . . రామయ మంత్రివర్యునిన్
. . . .

క. ఏవంవిధసద్గుణమణి
యై వెలసిన రామమంత్రి కర్ధాంగి రమా
దేవి యగు లక్ష్మమాంబిక
భూవలయమునందుఁ బతులు పొగడఁగ వెలసెన్.

గీ. అట్టి పెదరామమంత్రికి ననుజుఁడైన
నర్చుధర్మాణి జానకినాఁ దనరు
సతికిఁ బతి యైనపినరామ . . . మాళి
కగ్రజుండయి భువనవిఖ్యాతిఁ గాంచె.

ఉ. శ్రీకరకట్టెకోలకులసింధుసుధాకర వేంకనార్యర
త్నాకర పారిజాత మన ధర్మయమంత్రి రహించె
. . . . మనోహరాకృతిన్
. . . .

గీ. గౌతమసగోత్రపాత్రుఁడై ఘనత కెక్కు
నారికేశవు లాత్మకులాంబుజాక్షి
యైన జగ్గమ్మ యనుసతియందుఁ గనిన
యచ్చమన్ సాధ్విని వివాహమయ్యె నతఁడు.

క. తనయుల సకలకళాంచిత
వినయుల శ్రీవేంకనార్యవిభుఁ గృష్ణప్పన్
ఘనుని నరసప్రధానుని
మనసిజనిభు భాయనాఖ్యమంత్రిన్ గాంచెన్.

క. అందగ్రజుండు సచివపు
రందరుఁ డని విబుధు లెంచ రంజిల్లె సుకీ
ర్తిం దనరు వేంకనార్యుఁడు
. . . . . .

గీ. అతనిసతి కోనమాంబ విఖ్యాతిఁ గాంచె
. . . .

మ. . . . . ఆ వెంకనామాత్యు సో
దరుఁడా కృష్ణయమంత్రి . . . .

సీ. . . . .
అవనికులకాంత యన్నపూర్ణాభిధాన
సాధ్వి కెన యైనయచ్చమన్ సతి చెలంగు
నమ్మహామంత్రి కనుజుఁడై యలరు నరస
యార్యు నుతియింప ధీరుల కైన వశమె?

క. ఆసచివమాళి . . . . . .
. . . . . . కనుజుండై
. . . . . . నరసమయనుసతి
కీసుండై భాయనార్యుఁ డిలఁ జెలు వొందెన్.

క. ఏవంవిధసచివులలో
. . . . . .
. . . కట్టెకోలనరసన్న మహిన్
. . . .

వ. . . . . ధురీణాయ్యమయ్యపిళ్లిమయ్యం
గారు శరణ్యాచార్యవర్యాభిధానార్యగురుసపర్యాతాత్పర్యపుత్రత్రయవా
ధూళసగోత్రపవిత్ర కందాళ . . . .
నగురాయప్రోలునామకపురంబున కధ్యక్షుండును . . . . . .
. . . నగుకుందురువీరయాహ్వయక్షోణీపాలకునియాస్థానంబున
సర్వకార్యనిర్వాహుండును . . . స్వాహాస్వధాసదృశరంగమాం
బా వేంకమాంబానామకకళత్రద్వితయ . . . ణప్రియుండును నగు
నరసయామాత్యచంద్రుండు . . . . . సంలబ్ధసత్స్వప్నసా
క్షాత్కారానందంబు డెందంబునఁ గందళింప . . . నిజాస్థానదివ్య
మందిరంబున సపరివారంబుగా సుఖాసీనుండై యుండి యప్పుడు.

సీ. శ్రీనందవరవంశ . . . . . .
. . . .
. . . . శ్రీకిచ్చయాభిదాను
నన్నుఁ బిలిపించి యిట్లనివిన్నవించె.

మ. అనఘశ్రీమతిఁ జెన్నకృష్ణగురుపాదార్చాసమారబ్ధశో
భనానావిధసత్కవిత్వరచన(నా)ప్రావీణ్యపూర్ణీకృత
ప్రణుతప్రాకృతినై తదాత్తమణిహైరణ్యాదిసత్కార మం
దినశ్రీయాదురికిచ్చయాఖ్యసుకవీ ధీరుఁడ వీ వన్నిటన్.

ఉ. కావున నాదుస్వప్నమునఁ గంజదళాక్షుఁ డనంతుఁ డాద్య

. . . .

దైవిలసిల్లుదేవుఁడు దయామతిఁ బల్కె నిజాంకితంబుగా
నీ వొనరింపఁ బూనినవినిర్మలకావ్య మొనర్పఁ జేయుమీ

. . . .

గీ. ఇహపరసుఖాప్తిహేతురమేశ్వరునకు
సత్కవిస్వామి కాళిదాసప్రణీత
మైనరఘువంశమను కావ్య మంకితముగ
నంధ్రభావను రచియించు మనఘచరిత.

వ. అని సబహుమానంబుగాఁ బారితోషికం బొసంగిన నేనానంద
కందళితహృదయుండ నై.

క. కమలజసంభవగురునకు
కమలాక(రలాలి)తాంఘ్రికమనీయునకున్
కమలార్చితపదపద్మున
కమలాంతకమానిమానసాంతరగతికిన్.

వ. అంకితంబుగా రచియింపంబూనిన రఘువంశం బనుమహాకా
వ్యంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

End:

వ. ఇవ్విధంబున . . . సుకుమారగర్భంబుఁ దాల్చిన నయ్యా
గ్నివర్ణకులాం(గ)నాతిలకంబు వినూత్ననవరత్నకీలితకాంచనసింహాసన
స్థిత యగుచు మౌలస్థవిరసచివజనులతోడ నిజరాజ్యంబు నిర్వ్యగ్రంబుగా
శాసింపుచు నుండె.

మత్తకోకిల. శౌరి నందకపాణి విద్ధ్వజ శార్ఙ్గి చక్రి దరీ హరీ
ధీర కోసలపుత్రికాత్మజ దేవ దాశరథీ సుధీ
సారసాక్ష సురారిశిక్షక సత్కృపార్ద్రకటాక్ష వీ
రారుచీందుగభస్తి వర్ధితకస్తికోలకులాంబుధీ.

గద్య. ఇది శ్రీమదవుదూరిగురువయామాత్యపుత్ర హారితసగోత్రపవి
త్ర చెన్నకృష్ణశాస్త్రిసద్గురువరపాదారవిందవందనసమాసాదితకవితాభి
నిర్మాణచాతుర్యధౌరేయ కిచ్చయనామధేయప్రణీతం బైన రఘువంశం బను
మహాకావ్యంబునందు దశమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత బాగుగా నున్నది. తప్పులు లేకపోలేదు.
గ్రంథపాతశైథిల్యములు కానరావు.

ఇది కాళిదాసురఘువంశమునకుఁ దెలుఁగు దశాశ్వాసపరిమితము.
కవి యాదూరికిచ్చయ. ఇతనినిగురించినవిశేషములు నెం 643 రు నఁ జూ
చునది. ఇతనికృతులలో నిదియే మొదటిదిగాఁ జూపట్టుచున్నది. కట్టె
కోలనగసామాత్యుని ప్రోత్సాహమున నితఁ డీకృతిని శ్రీమహావిష్ణువున కంకిత
మొసంగెను. ఈనరసామాత్యుఁడు రాయప్రోలునకధిపతియగు కుందురు
వీరరాజునకు మంత్రియఁట. ఇతని తండ్రి ధర్మయమంత్రి. తల్లి య
చ్చమ. హారితసగోత్రుఁడు. ఆరువేలనియోగి. తనస్వప్నంబున నారా
యణుండు దర్శనం బొసంగి యీకృతిని దన కిప్పింపఁగోరెనని యితఁడు
చెప్పికొనియెను. విశేషము లుదాహృతభాగమువలన నెఱుఁగఁదగును.

No. 664. రత్నావళీపరిణయము.

RATNĀVAḶIPARIṆAYAMU.

Pages, 110. Lines, 19 on a page. Mode of writing, fair but containing plenty of mistakes. Condition, good. Appearance, not old.

Complete in 4 Āśvāsas.

Begins on folio 49 *a* of the MS. described under No. 474.

This seems to have been restored from the MS. described under No. 665.

A romance describing the incidents leading up to the marriage of Ratnāvaḷi, daughter of a Gandharva chief and Rātnacūḍa, a prince of the Serpent Kingdom. The author is Dhūrjaṭi Venkaṭarāyakavi, son of Lingarājakavi and grandson of Vēnkaṭapati Pradhāna of Bhāradvājagōtra. He was a descendant of Kavi Dhūrjaṭi of Kṛṣṇadēvarāya's court. The work was dedicated to Cēkūri Rāmasvāmimantri who resided at Pāṭalapuram (Tirupapuliyur) on the banks of the Southern Pennar and the Garuḍa (Gaḍilam) in the South Arcot district. Besides many

Daṇḍakams and Satakams which he wrote, he translated the Sanskrit Nāmaliṅgānuśāsana of Amarasiṁha into Telugu verse and dedicated it to God Rāma.

Beginning:

శా. శ్రీవర్ధిష్ణుకటాక్షేక్షణసుధాసింధుప్రవాహాకలీ
లావిభ్రాజితభక్తవాంఛసముల వాలాయంబుఁ బాలించు కా
శీవిశ్వేశుఁడు ప్రోచుఁగావుత ను శ్రీచేకూరివంశేంద్రు రా
మావిఖ్యాతనవీనపంచశరు రామస్వామిమంత్రీశ్వరున్.

* * * *

మ. పటుగంగాలహరీతర(ంగస)ముసుంభత్ప్రౌఢతాంచత్కళా
ఘటనన్ బాదవినమ్రకృష్ణ వరదా(రా)ఢ్యంభీరకోటీరవి
స్ఫుటరత్నద్యుతిపాటలీకృతపదాంభోజాతు సర్వజ్ఞు ధూ
ర్జటినిం గొల్చెద నస్మదీయకులకర్తన్ భక్తి రంజిల్లఁగన్.

మ. ఘనగౌరీశకటాక్షలబ్ధకవితాగాంభీర్యసంతుష్టభూ
జనరాడ్దత్తసువర్ణచేలమణిభూషాగ్రామప(ల్యంకికా)
ఘ?(సు?)నదంతావళఘోటకాదిబహుసత్కారప్రతిష్ఠాత్తు మ
జ్జనకున్ ధూర్జటిలింగరాజకవిరాజశ్రేష్ఠుఁ గీర్తించెదన్.

* * * *

వ. . . . . - ఒకట ప్రబంధంబు రచియింపఁ దలంచియు
న్నసమయంబున.

సీ. . . . .
ధరణిఁ బ్రత్యక్షరామావతార మనఁగఁ
దలఁప సతతప్రప(స?)న్నచిత్తంబుతోడ
వెలయుచున్నట్టి చేకూరికులపయోజ
మహితహేళి రామస్వామిమంత్రిమౌళి.

వ. వెండియు . . . . మాననీయకవిరాజరాజీకృతానవద్యతరగద్యపద్యమయప్రబంధబంధురసాహిత్యచమత్కారపరిజ్ఞానసం(తోషి)త స్వాంతపద్ముండును బద్మాకటాక్షలబ్ధహాటకఘోటకమణిమయకలాపకలాపపట్టాంబరపల్యంకికాచుప్రచాదు (ఛత్రచామ)? రాందోళికాదిశాశ్వతైశ్వర్యవిధానుండును దానప్రభావసురక్షితసమస్తదేశాంతరాగతవి

ద్వత్కవిజనప్రముఖనిఖిలయాచకప్రకటీకృతధైర్యస్థైర్యగాంభీర్య మహాదార్యాద్యమితకళ్యాణగుణగణవర్ణనోత్సాహప్రయుక్తమానవిస్మితనానావిధభూనాథవితానుండును ...సమానానూనగానవిద్యావినోదబంధురుండును మంత్రికులసింధురుండును శ్రీరామచరణకమలసేవాధురంధరుండును భారద్వాజగోత్రుండును శ్రీమదాపస్తంబసూత్రుండును విద్వజ్జనస్తోత్రపాత్రుండును చేకూరికులజలజమిత్రుండును వినిర్మలచరిత్రుండును శ్రీమద్వేంకటనారాయణప్రధానబుచ్చమాంబికాగర్భపయఃపారావారసంపూర్ణచంద్రుండును నగు రామస్వామిమంత్రిదేవేంద్రుం డొకనాఁడు.

* * * *

మ. ననుఁ గాశీశకటాక్షలబ్ధవిలసన్మందారమాకందబ్బం
దనపీనామృతసంస్కృతాంధ్రకవితాధారాసుధాంభోధిసం
జనితామేయకథానిదానఘటనాంచద్వాక్యమాధుర్యగుం
భను సంభోరుహమిత్రకాంతినిధిఁ బిల్వంబంచి పల్కెన్ దయన్.

చ. స్థిరమునఁ గాశికాస్త్రిగిరిజేశవరాగతసంస్కృతాంధ్రనుం
దరకవనంబు వ్యాకరణనాటకకావ్యవిచక్షణత్వమున్
గరిమ వహించి భూవరశిఖామణు లెన్నఁ జెలంగి తౌరబం
ధురతను కాంతిబాలరవి ధూర్జటివేంకటరాయసత్కవీ.

మ. అమరంబంతయుఁ బద్యకావ్యముగ భవ్యం బైనయయ్యాంధ్రభా
ష మహాపండితసత్కవివ్రజము మెచ్చన్ సాహితీకౌశల
క్రమ మొప్పన్ దృఢభక్తితోడుత ను శ్రీరామాంకితం బై తగన్
రమణీయంబుగఁ జేసినాఁడవు భళీ ప్రఖ్యాతి పాటిల్లఁగన్.

చ. ఇదియునుగాక బాల్యమున నే శతకంబులు దండకమ్ములున్
గుదురుగఁ జేసి భూవరులు ఘోటకహాటకభూషణాదులన్
మదికి ముదం బెసంగ బహుమాన మొసంగఁ బ్రసిద్ధి గాంచితౌ
విదితయశస్సుధాంశుకర వేంకటరాయకవీంద్రశేఖరా.

ఉ. కావున నీవు హర్ష మెసఁగన్ మృదువాక్యనిరూఢితోడ ర
త్నావళికన్యకాపరిణయంబు ప్రియంబున మామకాంకితం
బై వెలయన్ ఘటింపు మని కాయ(హైమ)విభూషణవస్త్రముఖ్యసం
భావన సేయఁ గైకొనుచు మాటికి నెమ్మదివేడ్క మీఱఁగాన్.

వ. ప్రబంధరచనాధురంధరుండ నై కృతిపతివంశావతారం బభివర్ణించెద.

శా. . . . .
భారద్వాజమునీంద్రవర్యుఁడు తపోభ్రాజిష్ణుఁ డై వర్ధిలున్.

ఉ. ఆమునినాథగోత్రకలశాంబుధి నుద్భవమందె నిత్యల
క్ష్మీమహిమాభిరాముఁ డగు చేకురి వెంగనమంత్రిసోముఁ డు

* * * *

శా. ఆ వెంగన్న సుధీవరుం డొకఁడు నెయ్యంబొప్పఁ జెంగాంబికా
శీలిం బెండిలియై కుమారులఁ గనెన్ డెందంబు రంజిల్ల వి
ద్యావైదుష్యనిదాను రాము బుధసుత్రాముని గుణోద్దాము ల
క్ష్మీవర్ధిష్ణుని ధీరు భాస్కరసుధీశ్రేష్ఠున్ గరిష్ఠప్రభున్.

వ. అం దగ్రజుండు.

సీ. . . . . . .
ధరణి నమ్మేటి చెలువొందె గరుడసింధు
దక్షిణపినాకినీనదీతట నిరూఢ
పాటలపురాధివాసి యై ప్రజలు పొగడ
మని[న]పె[సి]జనిభుండు రామయామాత్యవిభుఁడు.

* * * *

మ. అతులన్ రామయమంత్రివల్లభుఁడు నెయ్యం బొప్పఁ గొండాంబికా
స్ఫుటగర్భంబునఁ గాంచె నందనయుగంబున్ భాగ్యధౌరేయు వేం
కటనారాయణమంత్రిశేఖరుని విఖ్యాతప్రభావాఢ్యు వేం
కటకృష్ణాఖ్యు సుధీకళానిధిని సద్గాంభీర్యపాథోనిధిన్.

* * * *

క. ధీరుం డంతట వేంకట
నారాయణమంత్రి సుకవిజనస్తుతమతి నె
ల్లూరినరసన్నసుత గుణ
పారీణ బుచ్చమాంబఁ బరిణయమయ్యెన్.

* * *

క. గుణి యగు వేంకటనారా
యణమంత్రియు బుచ్చమాంబయందుఁ దనూజన్

గణుతింపఁ బూర్వఫలకా
రణజన్మునిఁ గాంచె సరసు రామస్వామిన్.

చ. అతనిప్రియానుజన్ముఁడు నయంబున వేంకటకృష్ణమంత్రియున్
హితగుణ లక్ష్మమాంబ యనునిందుముఖీమణిఁ బెండ్లియాడి యం
చితమతి రామలింగబుధశేఖరనామకుమారరత్నమున్
జతురత సుబ్బమాంబ యను చక్కనికన్నియఁ గాంచె వేడుకన్.

* * * *

సీ. . . . . . .
పరఁగ నమ్మేటి ధారుణిగరుడసింధు
దక్షిణపినాకినీతటస్థానపూర్వ
శరధిసంగమ పాటలపురనివాస
మహితకీర్తి రామస్వామిమంత్రిమౌళి.

* * * *

శా. రామస్వామి సమస్తసత్కవినుతా రామప్రభావోన్నతిన్
ప్రాముఖ్యస్థితిఅ[న]ంకరాళికులపారావారచంద్రుండు వే
శ్రీమత్ప్రాధ్యుఁడు లింగరాజసచివశ్రేష్ఠుండు గన్నట్టి క
న్యామాణిక్యము సుందరాంబను వివాహంబయ్యెఁ దేజంబునన్.[?]

* * * *

మ. స్మరసౌందర్యవిలాసమూర్తి యగు రామస్వామి యారీతి సుం
దరసుస్త్రీకకళత్రయుక్తి బహుపుత్రశ్రీప్రభుత్వస్థితిన్
హరిదంతస్థిరదంతిదంతయశుఁ డై యాచంద్రతారార్కమి
ద్ధరణిన్ వర్ధిలు నిష్టభోగకలనాధౌరేయుఁ డై నిచ్చలున్.

క. ఏవంవిధగుణనిధికిన్
ధీవిలసత్సుకవిరాజదృఢసేవధికిన్
భావాప్తదాశరథికిన్
పావనగంభీరతాప్రభావశరధికిన్.

* * * *

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నా రచియింపంబూనిన రత్నావళీ
పరిణయం బను మహాప్రబంధంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

ఉ. శ్రీమత్కోమలమూర్తి షడ్వదను గౌరీపుత్రునిం గాంచి లో
పాముద్రారమణుండు పల్కె ముదమొప్పన్ స్వామి రత్నేశ్వర
శ్రీమాహాత్మ్యము రత్నచూడభుజగోర్వీనాథరత్నావళీ
భామారత్నవివాహమున్ నుడువు సర్వంబున్ బ్రమోదంబునన్.

* * * *

వ. విని కడుసంతసించి పృథివీధరరాజతనూజతోడ న
మ్మనసిజవైరి యిట్లనియె మానిని మున్ను మదర్థమై భవ
జ్జనకుఁడు శైలభర్త మణిజాలము లిచ్చట రాసి పోసినన్
ఘనతరలింగరూపమును గాంచెను సర్వసుపర్వ లెన్నఁగన్.

End :

సీ. అనియిట్టుల నగస్త్యమునికి షడ్వదనుండు
భవ్యరత్నావళీపరిణయంబు
సర్వంబు వినిపించి సంతోషచిత్తుఁడై
పలికె నీదివ్యప్రబంధ మెవరు
చదివిన విన్నను ముదమున వ్రాసిన
బహుపుత్రపౌత్రప్రపౌత్రభోగ
భాగ్యయుగారోగ్యబలసంపదలు గల్గి
క్షితిని నాచంద్రతారకకీర్తిఁ గాంచి
మొనసి ప్రత్యక్షరత్నేశమూర్తి యైన
కాశికావిశ్వనాథునికరుణ జహ్ను
కన్యకాస్నానఫలమును గాంచి జనులు
సిద్ధముగ మోక్షసంసిద్ధిఁ జెందఁగలరు.

* * * *

పం. ధరామరాధనాత్తభాజితాసుధీవశీకరా
కరాకరాసురాపరాజి కక్రుధైర్యసుందరా
ధరాశరాగశరిభూంజతారకీర్తిసుస్థిరా
స్థిర్గావరామకాళహా శేముషీధురంధరా.(?)

గద్య. ఇది శ్రీమత్కాళహస్తీశ్వర దాక్షిణ్యనిక్షేపితాక్షయ కటాక్ష వీక్షాసమాలబ్ధ సంస్కృతాంధ్రోభయభాషాచతుర్విధకవితావధాన వేంకటపతిప్రధానపౌత్ర శ్రీమదాపస్తంబసూత్ర (భారద్వాజగోత్రపవిత్ర శుభచరిత్ర) ధూర్జటివంశపయఃపారావారసంపూర్ణపూర్ణిమాచంద్ర లింగరాజ

కవీంద్రతనయ విద్వజ్జనవిధేయ వేంకటరాయనామధేయ ప్రణీతంబైన (రత్నావళీపరిణయం బను) శృంగార ప్రబంధంబునందుఁ జతుర్థాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

నాల్గాశ్వాసముల ప్రౌఢప్రబంధము. వ్రాఁత యొకతీరుగా నున్నది. తప్పులు కుప్పలు. పాతములుఁ జాలఁ గలవు. శైథిల్యము లేదు.

నెం 665 రున పేర్కొఁబడిన మాతృక కిది పుత్రిక గావచ్చును.

ఇందు, వారాణసియందలి రత్నేశ్వరలింగమాహాత్మ్యమును, నాగరాజపుత్త్రుఁ డగురత్నచూడునకు గంధర్వపతిసుత యగురత్నావళికి నైనవివాహాదికమును వర్ణింపఁబడినవి. కృతికర్త ధూర్జటివేంకటరాయకవి. వేంకటపతిప్రధానుని మనుమఁడు. శ్రీకృష్ణరాయల యాస్థానకవులలో నొకఁ డగుకవి ధూర్జటి యీతనికి మూలపురుషుఁడు. ఈకవి యమరమును బద్యకావ్యముగఁ దెలిఁగించుటయే కాక పెక్కుశతకములను దండకములను రచియించెనఁట. ఈకవి కాళహస్తినివాసి కానోపు.

ఇది చేఱూఁగిరామస్వామిమంత్రి కంకితమీఁబడినది. ఇతఁడు దక్షిణార్కాడులోని దక్షిణపినాకినీ (పెన్నార్) గరుడనదీ (గడిలం) తీరముల యందు వ్యాపించియున్న పాటలపురమున (తిరుపాపులియూర్?) వాసము చేయుచుండెడివాఁడు. ఇతనివంశాదికము నుదాహృతభాగమునుండి యెఱుఁగనగును.

No. 665. రత్నావళీపరిణయము.

RATNĀVALĪPARIṆAYAMU.

Substance, paper. Size, 9¾ × 6¼ inches. Pages, 184. Lines, 18 on a page. Mode of writing, fair but not quite free from errors, and written only on one side of the paper. Condition, much injured. Appearance, very old.

Begins on fol. 71a. The other works herein are :- Sāraṅgadhara-caritra 1a, Ratirahasya (Sanskrit) 163a.

This seems to be the original for the MS. described under the last number.

Complete but imperfect on account of injuries.

This is the same work as the above.

The note of Mr. C. P. Brown appearing on the first page of the volume is as follows :—

" This volume contains three poems :

Sarangadhara Padyacavyamu, Ratnavaliparinayamu (in Telugu),

Ratirahasyamu (in Sanskrit).

All these are transcribed from old manuscripts that were very imperfect and the copies were taken only for the sake of comparing the text.

Of the Sarangadhara I have a separate critical edition.

Of the other two books my only copy."

(బి-బి.)—

నాల్గాశ్వాసములు. సంపూర్ణము. వ్రాఁత మంచిది. పత్రమున కొక వైపునమాత్రము గలదు. తప్పులు లేవన వలనుకాకయున్నది. గ్రంథశైథిల్యమువలన నైనపాతములు మెండుగాఁ గలవు. మిక్కిలి ప్రాచీనము. పూర్వోక్తగ్రంథమున కిదిమాతృక కానోవు.

వెనుకటిగ్రంథమే.

No. 666. రసికజనమనోభిరామము.

RASIKAJANAMANÔBHIRÂMAMU.

Substance, paper. Size, 12¼ × 7½ inches. Pages, 226. Lines, 26 on a page. Mode of writing, good and not quite correct; written only on one side of the paper, different readings being written on the blank. Condition, fair. Appearance, not old.

Complete in six Âśvâsas.

This is the same work as the one described under R. No. 278 of the Triennial Catalogue of MSS., vol. 2, part 3.

(బి-బి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత సొబగైనది. తప్పులు బొత్తిగా లేకపోలేదు. పత్రమున కొకవైపునమాత్రము వ్రాయఁబడియున్నది. పాఠాంతరము లెదుటివైపున నెక్కింపఁబడియున్నవి. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది త్రై- క్యా. రెండవవాల్యూము నెం 278 గున వర్ణింపఁబడినదే.

No. 667. రసికజనమనోభిరామము.

RASIKAJANAMANÔBHIRÂMAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 8⅜ inches. Pages, 281. Lines, 23 on a page. Mode of writing, good but not quite correct; written on one side of the paper and variations in reading are interlined and noted in the margin as well as on the blank side. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(బి-బి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాత బాగుగనేయున్నది. కేవలము నిర్దుష్టము కాదు. గ్రంథమునఁ గొంతవఱకు నొకప్రక్కనే వ్రాయఁబడియున్నది. పాఠాంతరములు బంతులనడుమ నిరికింపఁబడినవి. శుద్ధపాఠము లెదుటి పత్రమున వ్రాయఁబడినవి. తక్కినదంతయు రెండువైపుల వ్రాయఁబడియున్నది. పాఠభేదములు బంతులనడుమనే. నిర్ణీతపాఠము లంచుల వ్రాయఁబడినవి. గ్రంథము కొంతవఱకు జీర్ణముగ నున్నది. గ్రంథపాతములంతగాఁ గాన్పింపవు.

పూర్వగ్రంథమే.

No. 668. రసికజనమనోభిరామము.

RASIKAJANAMANÔBHIRÂMAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1¼ inches. Pages, 231. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but containing mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 2-a. The other work herein is Subhâsitaratnâvali.

Complete with the Sanskrit text.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription written at the end of the MS. are noted below.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పులుగలవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు కాన్పింపవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమున

“ శేఖుమహంమ్మదుసాహెబుప్రతిక్రమానను (ఈశ్వరనామసంవత్సర ఫాల్గుణబహుళ 3 బుధవారంసరికి ...) బండ్డారు వెంకటరెడ్డి సంపూర్ణముగా వ్రాశెను.” అని యున్నది.

No. **669**. రసికజనమనోభిరామము.

RASIKAJANAMANŌBHIRĀMAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1¼ inches. Pages, 143. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair but not quite incorrect. Condition, good. Appearance, old.

Contains the first three Āśvāsās.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలి మూఁడాశ్వాసము లున్నవి. వ్రాఁత యొకవైఖరి నున్నది. అంతగా నిర్దుష్టము కాదు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. **670**. రసికజనమనోభిరామము.

RASIKAJANAMANŌBHIRĀMAMU.

Pages, 289. Lines, 20 on a page. Mode of writing, good but erroneous. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 510. Different readings are interlined and the index of the subject matter up to the end of Āśvāsa I is written marginally.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత మంచిదియైనను దప్పులుగలవు. శైథిల్య మించుక కలదు. గ్రంథపాతము లేదు. ప్రతిపత్రమునఁ గాలువాసి యూఁరక వదలిపెట్టఁబడినది. పాఠాంతరములు బంతులనడుమఁ గలవు. విషయసూచి ప్రథమాశ్వాసమునకుమాత్ర మంచుల వ్రాయఁబడి యున్నది.

పూర్వవర్ణితగ్రంథమే.

No. **671**. రాఘవపాండవీయము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1⅜ inches. Pages, 124. Lines, 6 on a page. Mode of writing, fair but not free from mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Complete in 4 Āśvāsās.

A Prabandha in which the stanzas and prose passages are so composed as to give two meanings, one of them referring to the story of Rāma and the other to the story of the Pāṇḍavas. The author is Piṅgaḷi Sūrana, son of Abbama and Amaranna of Gautamagōtra. The author's grandfather is said to have been a poet. The work was dedicated to God Virūpākṣēśvara of Ākuviḍu at the instance of Misāla Peda Vēṅkaṭādri, a chieftain of that place who, along with his ancestors was, it is stated, respected by Vijayanagar kings. The author had two brothers. He is spoken of as the first of all those who wrote poems with double meanings; for the work of Bhīmana, the reputed pioneer in this branch of literature, was not extant even in the author's time. Name of the scribe and the date of transcription of the MS. are given in the Telugu extracts

Beginning:

శా. శ్రీతోఁ బుట్టి సుధామధుద్రవములోఁ జెన్నొందఁ బుష్పంబు శో
భాతారుణ్య మెలర్పఁగా మడుచుపంపాహేమకూటాశ్రయ
ఖ్యాతబ్రహ్మము ప్రోచుఁగావుత విరూపాక్షాహ్వయం బాకువీ
టీతిమ్మప్రభువేంకటాద్రిహృదయాటీకంబు లోకంబులన్.

* * * *

ఉ. ఏయెడ నర్థగౌరవసమృద్ధియు శబ్దవిశుద్ధియుం దిర
మ్మై యనవద్యతం బరఁగ నంధ్రవచస్స్థితి భారతంబు రా
మాయణమున్ రచించిన మహాత్ముల నాత్మఁ దలంచెదన్ జగ
ద్గేయుల నన్నపార్యుని దికక-సుధీమణి నెఱ్ఱసత్కవిన్.

* * * *

వ. అని . . . యెద్దియేనియు నొకక భవ్యకావ్యంబు నవ్య ప్రకారంబున రచియించుటకు నుదంచిత కుతూహలుండ నై యుండు సమయంబున.

సీ. ఏమహామహుతాత యిమ్మభూపకుఁడు స
త్కీర్తి గంగాజన్మకృతిమహాద్రి
యెవిభుతండ్రి నానావిధపౌరుష
స్ఫిరవృత్తి మీసాలతిమ్మశౌరి
యేనృపోత్తముతల్లి మానితపరమసా
ధ్వీగుణంబులప్రోక తిరుమలమ్మ
యేధీరుననుజన్ము లిద్ధదానక్షాత్ర
భద్రుండు చినవేంకటాద్రినృపుఁడు
ఘనులు వేంకటరాయ వేంకటవరదులు
నసఁప్రసిద్ధులు మగు రట్టియాకువీటి
పురవరాంకుండు త్రిభువనపుణ్యమూర్తి
యతులతేజుండు పెదవేంకటాద్రివిభుఁడు.

క. వడిగలతనాన నీగిని
విడిముడిపసఁ బ్రాభవమున విజయనగరిలోఁ
గడు నెన్న నేర్పఁగలమే
ల్నడకల నెఱమేటి దొర యనన్ వర్తిలుచున్.

వ. నిజాస్థానంబున సంగీతసాహిత్యాది వివిధవిద్యాప్రసంగంబులఁ బ్రవర్తిల్లు(చు).

సీ. శోభితాపస్తంబసూత్రు గౌతమగోత్రు
సుచరిత్రుఁ బింగళిసూరసుకవి
పౌత్రు నన్నపరతిభావనదౌహిత్రు
నమరధీనిధికి నబ్బమకుఁ బుత్రు

ననుజస్మశైనట్టియమలన యెఱ్ఱనా
ర్యులు భక్తి సేయంగ నలరువాని
సత్కావ్యరచనావిశారదుఁ డగువాని
సూరసనామవిశ్రుతుని నన్నుఁ
బ్రియము సంధిలంగఁ బిలిపించి బహువస్త్ర
భూషణాదిదానములఁ గరంబు
సంతసం బొసర్చి యెంతయు గారవ
మెసఁగ మధురఫణితి నిట్టులనియె.

* * * *

ఉ. భీమన దొల్లి చెప్పె ననుపెద్దలమాటయెకాని యందునేం
డేమియు నెయ్యెడ న్నిలుచు టెందునుఁ గాన రటుండనిమ్ము నా
నామహితప్రబంధరచనాఘనవిశ్రుతి నీకుఁ గల్గుటన్
నామదిఁ దద్వ్యయార్థకృతినైపుణియుం గల దంచు నెంచెదన్.

* * * *

ఉ. దక్షత యింతకల్మికిశనంబుగఁ గాంచియు నీమదిన్ ఫలా
పేక్ష ఘనంబుగామి నిది యిట్లనఁ గొంకెద నీకు నోలలా
కుక్షిణభక్తిశీల రచియించుట యిష్టమ గాదె శ్రీకరా
పాత్రుని కంకితంబుగ శుభార్థము రాఘవపాండవీయమున్.

వ. అని సవినయభయభక్తిపూర్వకంబు లగుమధురభాషణంబుల నిజాభిలాషంబు తెఱం గెఱింగించిన నేనుం దదీయంబు లగునతిమాత్ర గౌరవసంభావనావిశేషంబులచేతం బ్రీతచేతస్కుండ నై యునికిం జేసి శక్త్యాశక్త్యవిచారంబు లేక యంగీకారభంగీతరంగితం బగునంతరంగం బుతో నతని నభివీక్షించి.

* * * *

సీ. ఆంధ్రభాషాసంస్కృతాభిభాషాశ్లేష
యొక్కొక్కచోటన యొకకచోట
నుచితశబ్దశ్లేష యొక్కొకకచోట న
ర్థశ్లేష యొక్కొకతఱిని ముఖ్య
గౌణవృత్తిశ్లేష ఘటన యొక్కొకతఱి
నర్థాన్వయము వేఱయగుచు నునికి
శబ్దాన్వయవిభేదసంగతి యొక్కొక
తఱి నివి యొక్కొకతఱిని రెండు

మూఁడుఁగూడుట మఱియు సముజ్జ్వలముగ
నాకుఁ దోఁచినగతిఁ బెక్కుజోకు లమర
రామభారతకథలు పర్యాయదృష్టిఁ
జూచుసుమతుల కేర్పడ నాచరింతు.

* * * *

తే. ప్రభువు సత్కారమున మిందుఁ బాయు ననియు
శ్రీవిరూపాక్షసేవావిశేష మనియు
సుజను లిందు గుణాంశంబ చూతు రనియుఁ
జలిపితి నసాధ్యకృతి కిట్లు సాహసంబు.

వ. అని యిట్లు కృతోత్సాహుండ నగుచు . . . . .

* * * *

క. దీపితనాగశిఖాత
న్నీపూర్ణేయునకు నాకువీటిపురాంక
శ్రీపెదవేంకటనృపధీ
రూపాంబకలక్షునకు విరూపాక్షునకున్.

వ. సద్భక్తిసమర్పితంబుగా నాయొనర్పఁబూనిన రాఘవపాండవీయంబునకుఁ గథాప్రారంభం బెట్టిదనిన.

ఆ. వెలయు నఖిలభువనములలో నవారణ
నగరిపురమతల్లి నాఁ దనర్చి
రాజ్యలక్ష్మి మిగులఁ బ్రబల నయోధ్య నా
రాజవినుతిఁ గనినరాజధాని.

End:

సీ. శ్రీధాన్యకటకమై చెలువొందె రాష్ట్రంబు
నెలమూఁడువానలు నింగి కురిసెఁ
బాఁడిని బంటలఁ బ్రజలు విజృంభించి
రరిపదవ్యుత్పత్తి యస్తమించె
రోగాపమృత్యువార్తాగంధ మెడలెను
జారచోరాదుల పేరు లుడిగె
వర్ణాశ్రమాచారవర్తన లడఁగునొప్పె
ధర్మంబు నాల్గుపాదముల నడచె

రామభద్రుండు సన్మార్గరతనైక
పరుఁడు దిగవతంసితకీర్తి పాండుసూనుఁ
డుర్విపైఁ జతురాత్మానుజోపచరిత
చరణుఁ డగుచు సామ్రాజ్యంబు సలుపునపుడు.

* * * *

కలహంస. హిమనగేంద్రతనయేక్షణలక్ష్మీ
స్తిమితపుణ్యఫలదేహవిలాసా
విమలభక్తిపెదవేంకటధాత్రీ
రమణమానసనిరంతరవాసా.

Colophon:

గద్య. ఇది నిఖిలసూరిలోకాంగీకారతరంగితకవిత్వవైభవ పింగళి యమరనార్యతనూభవ సౌజన్యజేయ సూరయనామధేయప్రణీతం బైన రాఘవపాండవీయంబునందు మహాకావ్యంబునందుఁ బ్రబంధపరిపూర్తి యగుచతుర్థాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. నాల్గాశ్వాసములు. వ్రాఁత మంచివే యైనను తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్యగ్రంథపాతము లంతఁగాఁ గానరావు.

ఈ రాఘవపాండవీయమును గౌతమగోత్రుఁడగుపింగళిసూరన్న రచియించెను. ఇందు రామాయణభారతకథలు శ్లేషించి చెప్పఁబడినవి. ఈతని తలిదండ్రులు లబ్బమ యమరనలు. తాతయును కవియఁట. ఇట్టి యపూర్వద్వ్యర్థికావ్యకరణమునకు నమకట్టినవారిలో నీసూరనయే యగ్రగణ్యుఁడు. ఇతనికిఁబూర్వము భీమన యీసుప్రసిద్ధ కథాంశములనే శ్లేషించి చెప్పెనఁట. ఆమాట యీకవినాఁటివారికే నానుడికత యైనది. ఈగ్రంథ మాకువీటియందు నెలకొన్న విరూపాక్షేశ్వరున కంకిత మీఁబడినది. ఆకువీటిసంస్థానాధిపతియగు మీసాల పెద వేంకటాద్రి ప్రేరణచే నిట్లుఁ జేయబడినది. ఆకువీటిసంస్థానాధిపతియగు నితఁడును, నితనిపూర్వులును విజయనగరమునఁ బేరువడసి తదధిపతులచే గౌరవింపఁబడుచుండెడి వారు. తక్కిన యంశము లుదాహృతభాగమువలన నెఱుఁగు నది.

గ్రంథముయొకఁ- ద్వితీయాశ్వాసాంతమున :—

"పింగళివెంకన్నకొమారుడు శీతారాముడు రెండోఆశ్వాసము కాదవ్రాశినప్రతినున్నక్రమానను పోతాప్రగడలక్ష్మీపతి వ్రాశెను."

తృతీయాశ్వాసాంతమున:—

"తారణనామ సం॥ భాద్రపద బ ౬ మంగళవారం వరకు పింగళి వెంకటాద్రికొమారుడు శీతారాముడు వ్రాశినప్రతినున్నక్రమానను పోతా ప్రగ్డబల్లయ్యకొమారుడు"

ఉద్ధతు:—

"తారణనామ సం॥ ఆశ్వీజ శు ౭ శు సాయంత్రంవరకు పోతా ప్రగడ లక్ష్మీపతి వ్రాశెను."

No. 672. రాఘవపాండవీయము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅜ × 1¼ inches. Pages, 142. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, much injured. Appearance, very old.

Many leaves are torn, many missing and all the existing leaves are in disorder. It is apparently incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

పత్రములు చాలవఱకుఁ దునకలైనవి. కొన్ని కాన్పింపవు. ఉండెడి పత్రములన్నియుఁ దారుమారుగా నున్నవి. వ్రాఁతయంతయందమైనది కాదు. దుష్టము. ప్రతి యతిప్రాచీనము.

తక్కు విషయములన్నియుఁ బూర్వమువలెనే.

No. 673. రాఘవపాండవీయము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18¼ × 1¼ inches. Pages, 63. Lines, 9 on a page. Mode of writing, fair but erroneous. Condition, much injured. Appearance, old.

Complete but imperfect.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము వ్రాఁత యొకతీరుగా నున్నది. తప్పులు కలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలెనే.

No. 674. రాఘవపాండవీయము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 9 inches. Pages, 73. Lines, 25 on a page. Mode of writing, fair but containing plenty of mistakes. Condition, much injured. Appearance, old.

Complete but imperfect.

Same work as the above.

On the fly-leaf of the MS. the following information is found probably in Mr. Brown's own hand:—

"527 Sec., Wilson Catalogue, vol. I, p. 335."

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత యొకతీరున నున్నది కాని దోషము అధికము. శైథిల్యగ్రంథపాతములు మెండు. కీటదష్టము.

మున్పటియదియ.

No. 675. రాఘవపాండవీయము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, 9½ × 7½ inches. Pages, 99. Lines, 21 on a page. Mode of writing, fair but not free from mistakes. Condition, much injured. Appearance, very old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are Siddhēśvaradaṇḍakamu 52*a*, Siddhēśvaravasantavilāsamu 58*b*.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత యంతమేలైనదికాదు. తప్పులును గలవు. శైథిల్యమధికము పురుగులపాలయినది. అతిప్రాచీనము. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 676. రాఘవపాండవీయము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1⅜ inches. Pages, 139. Lines, 6 on a page. Mode of writing, fair but quite incorrect. Condition, injured. Appearance, very old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యంతతిన్నగా నైనది కాదు. తప్పులు పెక్కులు గలవు. శైథిల్య మధికము. గ్రంథపాతములు కాన్పింపవు. ప్రాచీనము.

పూర్వము వ్రాఁతే.

No. 677. రాఘవపాండవీయము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1½ inches. Pages, 100. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, good but not quite correct. Condition, much injured. Appearance, very old.

Complete but imperfect.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రమే. వ్రాఁత యందముగా నున్నది. కేవలము శిద్ధమ్మము కాదు. శైథిల్యమధికము.

పూర్వము వ్రాఁతే.

No. 678. రాఘవపాండవీయాదర్శము (సమూలము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYĀDARŚAMU (WITH TEXT).

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1⅛ inches. Pages, 137. Lines, 7 on a page. Mode of writing, not bad but quite erroneous. Condition, injured. Appearance, old.

Contains 1 and 2 Āśvāsas complete, and 3 or 4 stanzas in the 3rd Āśvāsa.

The text here is the same as the work described above. The commentary herein added was written in a colloquial style by Muddarāju Peda Rāmanna, son of Gaṇapaya of Nandavara sect. The commentary quotes authorities, illustrations and parallels from older works and is considered to be the best among the commentaries to this work. The introduction is not commented upon.

Beginning:

శా. శ్రీలీలా . . . . స్మేరాస్యుఁ డై గోపికా
జాలం బద్భుతవార్ధిఁ దేలఁగ నిజేచ్ఛ న్నైజసౌందర్యధు
ర్యాలోకద్యుతిధారఁ దన్మకుళనవ్యాకోచత న్సేయుగో
పాలస్వామి మనోహరాకృతి మదిన్ భావించి సేవించెదన్.

చ. అమరనసూరనార్యరచితాంచితరాఘవపాండవీయకా
వ్యమహితమాధురీమదుభయార్థవిబోధికఁ డీకఁ జేసెదన్
గమలజకామినీచరణకాంచననూపురశింజితార్భటిన్
సమమతి సంస్కృతాంధ్రకృతి సాధనలక్షణలక్షితంబుగన్.

మూలము:—

తే. వెలయు నఖిలభువనములలో . . .

యీ పద్యానకు రామాయణార్థం.

అఖిలభువనములలోను సకలజగత్తులలోపలనున్న "విష్టపం భువనం జగదత్యమరః" అవారణ అనర్గళమైన నగరపు ఇంద్రునియొక్క రమ సంపదకు (అవారణపదమునకు విశేషణము) మతల్లి పోషించేది నా అనంగాను "శ్రీయనగౌరినాబరఁగు చెల్వల" అనే సోమయాజిప్రయోగము తనర్చి ప్రకాశించినదై రాజ్యలక్ష్మి మిగులప్రబలగాను అత్యుక్తి ఇందుకలక్షణం చంద్రాలోకమందు "అత్యుక్తిరద్భుతాతథ్యశౌర్యౌదార్యాదివర్ణనం త్వయి దాతరి రాజేంద్ర యాచకాః కల్పశాఖినః" భువనములలోను అవారణ అనేదిక్కున సంధికి ఆంధ్రభాషాభూషణమందు "మానుగ విభక్తులందున్ పూనిన (ను)రులలకు నచ్చు బోయిన బోవున్" అనేలక్షణంవల్లను ఉకారలోపము. రమతల్లి అనేదిక్కున "క్షమ నకారాంతప్రకాశితంబులైనపుల్లింగములుదక్క నన్నింటికిని, పరంగ సంబంధషష్ఠిపై ప్రథమ యగుచు దంతికొమ్ములు గనుపలుక తరువుకొమ్మ" అనేలక్షణంవన్ఠ్యర్థమందు షష్ఠ్యంతరూపం అయోధ్యనా అయోధ్య నే పేరుగలదై రాజ వినుతిగలన రాజధాని వెలయును సర్వోత్కృష్టమై వర్తించును. "కృతిముఖమున దైవంబు సత్కృతి యుండె నభీష్టవస్తుకీర్తన మొండెన్ వితతాశీఃపద మొండెను ప్రతిపాదింపంగవలయు భద్రాపేక్షన్". అనేన్యాయానవస్తునిర్దేశరూపమంగళము "శుభసుఖరుక్ ఉయధనకనకభయైశ్వర్యములఁ జేయుకవులిడఁ గావ్యప్రథులకుగనుగృతుల మొదలన్ మభజసనయరత

గణాళి మల్లయరేబా". అనిభీమునిఛందమందు జెప్పినదిగనక ఆదియందు నగణప్రయోగము వెలయుఅనేదిశుభపదము వకారం అమృతబీజమున్ను.

భారతార్థం.

అఖిలభువనములలోన వారణనగరి హస్తినగరము పురమతల్లి పురశ్రేష్ఠమైనది నా అనగాను మతల్లికామచర్చికాప్రకాండముద్ఘతల్లజా ప్రశస్తవాచకాన్యమూని" వారణనగరిపురమతల్లి అనేదికుఱ్ఱగ "పాసగం బలెఱడునెడ పాల్పసగినప్రథమాంతములపయిం గదిసి కడుం బస నారుకచటతపలను గసడదవల్ ద్రోచివచ్చు కవిజనమిత్రా". అని ఆంధ్రభాషాభూషణమందును, ప్రథమాంతవిభక్తులపైఁ గథితము లగుకచటతపలు గసడదవలగున్ పృథివి నవిగజడదబ లగు ప్రథమపుపున్నలుగ నాంతపదములమీఁద". అనిఅనంతునిఛందమందున్ను చెప్పినలక్షణం వల్లనుపకారమునకువకారంరావలశినందుకు తాతంభట్లుగారుకవిలోకచింతామణియందు "భిన్నపదప్రథమలపై నున్నపకారంబు వత్వమొందును వళులన్ మున్నిజరూపముప్రాసము నన్నవరూపంబు దాల్చు నాళీకాక్షా" అనివిశేషవిధులుగా జెప్పి "అవాలుంగనుదోయి యానకుమొగం బాగుబ్బపాలిండ్లపెం పావేణీ భరమావయో విలసనం బాయొప్పులం జెప్పినన్ సైవారం బగుగాని యయ్యెడ శిరఃకంపంబుతో గూడ వాహ్వా పుట్టింపవె పుష్పధన్వునకు నయ్యబ్జాక్షి వీక్షించినన్" అనిపిల్లలమర్రిపీరమరాజగారిప్రయోగమున్ను "భూసుతకీర్తి బ్రాహ్మణుఁడు పుట్టఁగ తోడనె పుట్టునుత్తమ జ్ఞానము" అనియిదిమొదలైనకవిత్రయంవారిప్రయోగాలున్ను వ్రాసినందువల్లను ప్రథమాంతవిభక్తిమీదిపకారానకువకారాదేశము ప్రాసస్థానమందునిత్యముగావచ్చును యతిస్థానమందురాదు యితరత్రమెందైనం జెప్పవచ్చునంనట్టాయగనక వారణపురమతల్లిఅనిచెప్పవచ్చును నాంగానేహూరవరాజుగారుయీమీదటిపద్యమందున్ను "విముఖతనమదా టోపారిపంక్తిరథుడు" అనిరామాయణార్థమందు చెప్పినారు. ప్రకృతము తనర్చి ప్రకాశించినదై అయోధ్య యుద్ధంచాయశక్యంకానిది యోద్ధుమశక్యాఅయోధ్యా అనేఅర్థమందు "ఋహలోర్ణ్యత్" అనే సూత్రాణ్ణ్యత్ ప్రత్యయాంతము "నిడుపులుడుపతెనుగగు" నా అనగాను రాజ దిగ్దేశరాజులచేతను వినుతిగనిన రాజధాని సింహాసస్థలమైనది వెలయునుక్రియ.

End:

See. No. 679 of the Des. Cat. of the Tel. MSS.

గ్రంథాంతవిషయము నె 679 రు నచూడనగును.

(వి-వి.)—

తొలి రెండాశ్వాసములకు సంపూర్ణముగను మూఁడవయాశ్వాసమున 3, 4 పద్యములకును గలదు. వ్రాలంతతిన్నవివికావు. తప్పులు మెండు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు హెచ్చు.

ఇందుఁ రాఘవపాండవీయమును ముద్దరాజు పెదరామన్నచే రచియింపఁబడిన టీకయును గలవు. ఈ వ్యాఖ్యాత తండ్రి గణపయ; నందవరవంశీయుఁడు. ఈ వ్యాఖ్యానమన్నిటివలె వ్యావహారికభాషయందే వ్రాయఁబడియున్నది. ఇందుఁ బెక్కులక్షణగ్రంథములనుండియు, నితరప్రాచీనగ్రంథములనుండియు నిఘంటువులనుండియు దెచ్చుగా వ్యాఖ్యానసమర్థనార్థము ప్రమాణములు కైకోఁబడినవి. ఈ గ్రంథమునకుఁగలయెల్ల ప్రాచీనవ్యాఖ్యానములలో నిదియు మేలైనది. దీనిని "రాఘవపాండవీయాదర్శ" మనివ్యాఖ్యాత స్వీయగద్యములందుఁ జెప్పికొన్నాఁడు (చూ.డి. క్యా నె 679 రు). అర్థద్వయముకలపట్టులలో గాక యితరకఠినభాగములకు నైనమర్థము వ్రాసియున్నాఁడు. ఈ వ్యాఖ్యాత కృత్యాదిపద్యములకుఁ డీక రచింపలేదు.

No. 679. రాఘవపాండవీయాదర్శము.

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYĀDARŚAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1½ inches. Pages, 166. Lines, 8 or 9 on a page. Mode of writing, fair but containing mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the third and the fourth Āśvāsas.

This and the above described MS. (No. 678) form a complete copy of the commentary by Muddarāju Pedarāmanna on the Rāghavapāṇḍavīya.

Same work as the above.

Beginning:

See No. 678 of the Des. Cat. of Tel. MSS.

గ్రంథాదిభాగము పై నె 678 రునఁ జూడుఁడు.

End:

సీ. . . .

రామభద్రుండు సన్మార్గగతుఁడైక
పరుఁడు దిగవతంసితకీర్తి పాండుసూనుఁ
డుర్విపైఁ జతురాత్మానుజోపచరిత
చరణుఁ డగుచు సామ్రాజ్యంబు సలుపునపుడు.

టీ. ఏక దిక్కులకు అవతంసిత అలంకారముగాఁ జేయబడిన కీర్తియనెడి పాండుసూనుఁడు తెల్లనిపుష్పాలుగలవాడు రామభద్రుండు చతుర మనోహరమైన ఆత్మ వ్యాదయముగల అనుజ తమ్ములచాతను ఉపచరిత సేవింపఁబడిన చరణుఁడగుచు పదములుగలవాఁడై సామ్రాజ్యం సలుపునప్పుడు భూమిపైయీలాగు సంతోషానవుండెను.

భా. రామ వొప్పుచున్న భద్రముగలవాడు దిగవతంసితమైన కీర్తిగలవాడు పాండుసూనుడు ధర్మరాజు చతుః సలుగురైన ఆత్మ తనయుకర అనుజులచేతను ఉపచరిత సేవింపబడ్డ చరణాలుగలవాఁడౌచు సామ్రాజ్యము సలుపునపుడు.

శ్రీధాన్యకటకమై చెలువొందెరాష్ట్రంబు ౧౮౭.

* * * *

Colophon:

టీకాకారుల గద్య. ఇది శ్రీమన్మదనగోపాలకృపాకటాక్షసంప్రాప్త సారసారస్వత సంపాదనదనందవరకుల పారావార రాకాసుధాధామ ముద్దరాజు గణపయామాత్య పెదరామధీమణిప్రదర్శితంబైన రాఘవపాండవీయాదర్శంబునందు సర్వంబును జతుర్థాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

వెనకటి రెండాశ్వాసములు (౩, ౪) గలవు. వ్రాఁత బాగుగనే యున్నది. తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్యగ్రంథపాతము లంతగాం బాపట్టవు.

ఇందలి వ్యాఖ్యానముగూడ ముద్దరాజు పెదరామన్నదే. పూర్వవర్ణితగ్రంథము (నెం 678 రు) నిదియుంగలసి యొకసంపూర్ణవ్యాఖ్యానమగును.

తక్కిన విషయములు పూర్వమువలె.

No. 680 రాఘవపాండవీయాదర్శము (సమూలము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYĀDARŚAMU (WITH TEXT).

Substance, palm-leaf Size, 14⅜ × 1½ inches. Pages, 215. Lines, 6 on a page. Mode of writing, bad and incorrect. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first two Āśvāsas.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

రెండాశ్వాసములవఱకు సంపూర్ణముగాఁ గలవు. వ్రాఁత తిన్ననిది కాదు. తప్పులును గలవు. శైథిల్యగ్రంథపాతభూయిష్ఠము.

వ్యాఖ్యాతృవిషయాదికము పూర్వమువలెనే తెలియనగును.

No. 681 రాఘవపాండవీయాదర్శము (సమూలము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYĀDARŚAMU (WITH TEXT).

Substance, palm-leaf. Size, 12¼ × 1⅜ inches. Pages, 224. Lines, 6 on a page. Mode of writing, fair but incorrect Condition, much injured. Appearance, very old.

Complete but the leaves are all torn and worm-eaten while some of them in the beginning and in the end are missing; hence quite imperfect.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణమే. తొలియాకులు కొన్నియు, కడపటియాకులు కొన్నియుఁ గాన్పింపవు. వ్రాఁత యొకతీరుగా నున్నది. తప్పులుకలవు. శైథిల్య మత్యధికము.

పూర్వమువోలె.

No. 682. రాఘవపాండవీయము (సటీకము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU (WITH COMMENTARY).

Substance, palm-leaf Size, 17⅜ × 1½ inches. Pages, 88. Lines, 5 and 6 on a page. Mode of writing, fair but not free from errors. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the first Āśvāsa only.

Same text and commentary as the above.

The commentary in some places here is found in a briefer form than in the MS. referred to above. It has also to be noted that the invocatory stanzas of the commentator are omitted and the colophon at the end of the first Āśvāsa is in the form of a verse.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసముమాత్రము. వ్రాంత బాగుగనేయున్నది. తప్పులు లేవన వలనుకాకయున్నది. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆశ్వాసాంతమున

" శ్రీముద్దరాజుగణపతి
ప్రేమతనూభవుఁడు నెలమి పెదరాముఁ డనఁగా
ధీమణి టీక నొనర్చెను
రామాయణభారతంబు ప్రథమాశ్వాసం "

అని యున్నది.

ఈ టీకయుఁ బూర్వోక్తమైనదానివంటిదేయైనను కొన్నియెడల నంత కన్న సంకుచితముగా నున్నది. పై వ్యాఖ్యానము (నెం 678 రు)న వ్యాఖ్యాతృకృతదేవతాస్తుత్యాదిక మగు రెండుపద్యము లున్నవి. ఇం దవి కాన్పింపవు. కాన నిది యదే వ్యాఖ్యయనుట విచారణీయము.

No. 683. రాఘవపాండవీయము (సటీకము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU (WITH COMMENTARY).

Substance, paper. Size, 11⅜ × 7½ inches. Pages, 210. Lines, 23 on a page. Mode of writing, fair but containing mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

Same text as the above but the commentary is different from and much briefer than that described above. The commentator's name is not given and the commentary is in colloquial style.

Beginning:

శా. శ్రీతోఁ బుట్టి సుధామధుద్రవముతోఁ జెన్నొందుచున్వంబు శో
భాతారుణ్యమెలర్పఁగా ముడుచుపంపాహేమకూటాశ్రయ
ఖ్యాతబ్రహ్మము ప్రోచుఁ గావుత విరూపాక్షాహ్వయం బాకుబి
టీవిమ్మప్రభువేంకటాద్రిహృదయాటీకంబు లోకంబులన్.

• • • •

ఆ. వెలయు నఖిలభువనములలో నవారణ
నగరిపురమతల్లి నాఁ దనర్చి
రాజ్యలక్ష్మి మిగులఁ బ్రబల నయోధ్య నా
రాజవినుతిగనిన రాజధాని.

టీ. నగరిపురమతల్లినాదనర్చి దేవేంద్రలక్ష్మితల్లియనఁగా తనర్చి రాజ్యలక్ష్మిమిగులఁబ్రబలగాను అయోధ్య అనగాను రాజవినుతిగనినరాజధాని అఖిలభువనములలోనను అవారణను వెలయును.

తా. వారణనగరి గజపురము పురమతల్లినాదనర్చి పురశ్రేష్ఠమనగా దనర్చి రాజ్యలక్ష్మి మిగులప్రబల అయోధ్యనా యోద్ధుమశక్యాఅయోధ్యా అన్న వ్యుత్పత్తిని పోట్లాడశక్యంగాదనగాను రాజవినుతిగనినరాజధాని అఖిలభువనములలోనా వెలయునూ.

End:

క. . . . .
రామభద్రుఁడు సన్మార్గరతస్నేక
పరుఁడు దిగవతంసితకీర్తిపాండుసూనుఁ
డు ర్వ్యైపైఁ జతురాత్మానుజోపచరిత
చరణుఁ డగుచు సామ్రాజ్యంబు సలుపుచుండు.

రా. శ్రీధాన్య॥ స్వకీర్తి పాండుసూనుండు కీర్తిఅనెటి పాండు తెల్లనైన సూనవుష్పాలంగలవాడు చతురులైన ఆత్మానుజులచాతను.

పా. శ్రీధాన్య॥ రామభద్రుండు రామ వొప్పెటి భద్రముగలవాడు నలుగురైన ఆత్మతనయుక్ష అనుజులచేతను ఉపచరితచరణుండు.

• • • •

Colophon:

గద్య. ఇది నిఖిలసూరిలోకాంగీకారతరంగితకవిత్వవైభవ పింగళి సూరయాఖ్యతనూభవసౌజన్యజేయసూరయనామధేయప్రణీతంబైన రాఘవపాండవీయము సటీకము చతుర్థాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాంత యొకవిధముగానున్నను తప్పులు పెక్కులు కలవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు కాన్పింపవు.

ఇది పూర్వోక్తవ్యాఖ్యానమువలెఁ గాక మిగులసంకుచితముగా వ్రాయఁబడినది. అవతారికపద్యములు మున్నగువానికిఁ టీక లేదు. కథా భాగమునందలివానికిఁ గూడఁ గొన్నింటికిఁ గానరాదు. రచయిత యెవ్వఁడో తెలియరాదు. టీక వాడుకభాషయందే వ్రాయఁబడి యున్నది.

No. **684**. రాఘవపాండవీయము (సటీకము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU (WITH COMMENTARY).

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 338. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but containing mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Complete.

Similar to the above. The commentary is very meagre and as usual in colloquial style.

The date of transcription and the name of the scribe given at the end of the MS are extracted below.

Beginning:

• • • •

తే. వెలయు నఖిలభువనములలో నవారణ
నగరిపురమతల్లి నాఁ దనర్చి
రాజ్యలక్ష్మి మిగులఁ బ్రబల నయోధ్య నా
రాజవినుతి గనినరాజధాని.

టీ. నగరిపురమతల్లినాఁదనర్చి నగరిపు దేవేంద్రుని యొక్క నగమా స్వర్గానకు తల్లి యనంగా దనర్చి రాజ్యలక్ష్మి మిగుల బ్రబలంగాను అయోధ్యయనంగాను రాజవినుతిగనిన రాజధాని అఖిలభువనములలోనను అవారణ వెలయు.

భారతానుకూ.

టీ. వారణనగరి గజపురము పురమతల్లి నాఁదనర్చి పురశ్రేష్ఠమ నంగాదనర్చి రాజ్య లక్ష్మి మిగుల బ్రబలనయోధ్యనా యోద్ధుమశక్యా అయోధ్యా యన్నవిప్పత్తిని పోట్లాడ శక్యముగా దనగాను రాజవినుతి గనిన రాజధాని అఖిల భువనముల వెలయును.

End:

సీ. . . . .
రామభద్రుండు సన్మార్గ రక్షణైక
వరుఁడు దిగవతంసిత కీర్తి పాండు సూనుఁ
డుర్వి నైజతురాత్మాను జోపచరిత
చరణుఁ డగుచు సామ్రాజ్యంబు సల్పునపుడు.

రా. శ్రీధాన్య కీర్తి పాండుసూను కీర్తియనెడి పాండ్డు తెల్లనై సూను పువ్వులు గలిగినవాఁడు చతురాత్మానుజ చతుర దేహాలుగల తమ్ములు.

భా. రామభద్ర రమణీయ్య మంగళ ప్రాఁగల పాండుసూనుండు ధర్మరాజు చతురాత్మానుజ నలుగురు తమ్ములు ఉపచరిత సేవింపఁబడ్డ.

• • • •

గద్య. ఇదినిఖిల సూరిలోకాంగీకార తరంగిత కవిత్వ వైభవ పింగళి యమరనార్యతనూభవ సౌజన్య జేయ సూరయ నామధేయ ప్రణీతంబైన రాఘవపాండవీయంబునందు మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబునందుఁ జతుర్థాశ్వాసము.

(బి-బి).—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత సామాన్యముగా నున్నది. నిర్దుష్టము కాదు. శైథిల్య గ్రంథపాతము లల్పముగాఁ గలవు.

ఈ వ్యాఖ్యానకర్త పేరు తెలియరాదు. వ్యాఖ్యాన మత్యల్పము అవతారిక మున్నగువానికిఁ బొత్తిగా వదలి వేయఁబడి యున్నది. కథా భాగమున సైతము కొన్నింటి విడిచిపెట్టఁబడినవి. వాడుక భాషయందే కలదు.

గ్రంథాంతమున

"శ్రీ భావనామ సంవత్సర శ్రావణ శు ౧ సోమవారంవరకు . . . . దామరాజు వెంకట్రాయుడు . . . వ్రాసుకొనెను."

అని విలేఖకుని నామమును గ్రంథ లేఖనము ముగిసిన కాలమును గలవు.

No. 685. రాఘవపాండవీయము (సటీకము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU (WITH COMMENTARY).

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 142. Lines, 6 on a page. Mode of writing, fair but erroneous. Condition, much injured and all leaves are broken, torn and irregularly arranged Appearance, old.

As the MS. is in a very much injured condition neither the extent of the work nor the name of the author could be found out.

Similar to the above.

(వి-వి.)—

గ్రంథ మెంతవఱ కున్నదో ! వ్రాఁత యొక తరబడిగా నున్నది. తప్పులు కుప్పలు. శైథిల్యము చెప్పనలవి కాదు. పత్రము లన్నియు తునిఁగి తునకలయినవి. వ్యాఖ్యాత యెవ్వరో !

No. 686. రాఘవపాండవీయము (పటీకము).

RĀGHAVAPĀṆḌAVĪYAMU (WITH ṬIKĀ).

Substance, paper. Size, $12 \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 682. Lines, 32 on a page. Mode of writing, fair but not free from mistakes and written only on one side of paper. Condition, good. Appearance, not new.

Breaks off in the 4th Āśvāsa.

The commentary herein found is different from those described above. The language is not so colloquial as that of the above-mentioned commentaries.

The following note of Mr. Brown found at the beginning of the MS. gives further information about the commentary :—

"This verbal commentary was composed at my request by the very learned Narasima Chari. This volume is in his own handwriting. The poem is one of extraordinary refinement and singularly difficult, every stanza bearing two separate meanings–one giving the story of the Pandavas according to the Mahabharat and the other the adventures of Rama.

Thus the commentary on each stanza is bipartite."

Beginning:

శా. శ్రీతో . . . . లోకంబులా
. . . .

. . . .
. . . .

టీ. శ్రీతో బుట్టి లక్ష్మీదేవితోకూడా జన్మించి సుధా . . . పుష్పంబు సుధా అమృతమనెడు మధుద్రవముతో మకరందరసముతోడను చెందొందు పుష్పంబు ప్రకాశిస్తుంనటువంటి కుసుమమును శోభాకారు . . . హము శోభా కాంతియొక్క తారుణ్యము తరుణభావము అనగా కాంతికోమలత ఎల్లప్పగా అతిశయముగునట్టుగాను ముదుము ధరిస్తుంనటువంటి పంపా వ పా సరోవర ప్రాంతమందలి హేమకూట హేమకూటమనే పేరు గలిగినటువంటి పర్వతమే ఆశ్రయ స్థానముగా గలదనేటట్టుగాను ఖ్యాతి ప్రసిద్ధమైనటువంటి బ్రహ్మము బ్రహ్మ స్వరూపమయినటువంటిన్ని అకువీటి . . బు అకువీటి వంశజాడైనటువంటి తింమప్రభు వేంకటాద్రి తిమ్మరాజు కొమారుడైన వెంకటరాజుయొక్క హృదయాటీకంబు మనోవిహారము కలిగినటువంటి విరూపాక్షాహ్వయంబు విరూపాక్షుండనే పేరు కలిగినటువంటి దైవము లోకంబులా జగములను బ్రోచుగావుత రక్షించుగాక.

* * * *

ఆ. వెలయు నఖిలభువనములలోన వారణ
నగరిపురమతల్లి నాఁ దనర్చి
రాజ్య లక్ష్మి మిగులఁ బ్రబల నయోధ్య నా
రాజవినుతి గనిన ధాని.

రా. అవారణ అనివార్యమైన ంటి నగరిపురమతల్లి నాదనర్చి నగరిపు పర్వత విరోధైనటువంటి ఇ ునియొక్క రమ లక్ష్మియొక్క అనగా భాగ్యముయొక్క అనుట తల్లినాదనర్చి జననో అంనట్టుగాం నొప్పినదై రాజ్యలక్ష్మి మిగులప్రబల రాజ్యలక్ష్మి రాజ్య వైభవము మిగుల విస్తరించి ప్రబలను వృద్ధిపొందగాను అయోధ్యనా, అయోధ్య అనేపేరు గలదిగాను రాజవినుతి గనినరాజధాని రాజ రాజులచేతను వినుతిగనిన పొగడ్తను పొందినటువంటి రాజధాని నగరము అఖిలభువనములలోనను అఖిల సమస్తమయినటువంటి భువనములలోనను లోకముల లోపలనున్ను వెలయును ప్రకాశించును.

పా. వారణనగరి హస్తినాపురము పురమతల్లి నాదనర్చిపుర నగరములలోపలను మతల్లినాదనర్చి శ్రేష్ఠమైనదనగా నొప్పిన దొయున్న

రాజ్యలక్ష్మి మిగుల బ్రబలను రాజ్యవిభవము విస్తరించి వృద్ధి పొందగాను అయోధ్యనా యోద్ధుమశక్యా యయోధ్యా అనే వ్యుత్పత్తిచేతను శత్రు రాజులు యుద్ధముచేయడమునకు తగినదిగా దానేటట్టుగాను రాజవినుతి గనిన రాజధాని రాజులచేతను పొగడ్తను పొందినటువంటి నగరమైనదా కుంటున్న అఖిలభువనములలోన సకలలోకముల లోపలనున్న వెల యును ప్రకాశించును.

End:

చ. ఘనముగ నాత్మనాటి తనకాంత పరాభవ మలుకఁ బెంపఁగా
ననయముఁ బేర్చు రాజమణియాశుగ సంతతి నీదు పెద్దత
మ్మునిని నడుఱొమ్ము నెత్తురు సముద్ధతిఁ గ్రోల నినుం గృతోరుభం
గుని నొనరింపఁ జూ చెదిదిగో కలహాంబె యభీష్ట మేనియున్.

టీ. రా. ఘనముగ అధికముగాను ఆత్మనాటి ఆత్మయందు గ్రుచ్చు కొని తనకాంత పరాభవమలుక బెంపగాను తనకాంత తన భార్యఅయిన సీతాదేవియొక్క పరాభవము తిరస్కారము చేతనైనటువంటి అలుక బెంపగాను కోపమును విస్తరింపు చేయగాను అనయము బేర్చు రాజ మణి యాశుగ సంతతి అనయము నిరంతరమున్ను పేర్చు మండుతూ నుండేటివంటి రాజమణి యాశుగసంతతి రాజశ్రేష్ఠుడైన రాములయొ క్క బాణపరంపర నీదు పెద్దతమ్ముని నడురొంము నెత్తురు నీ పెద్ద తమ్ము డైన కుంభకర్ణునియొక్క హృదయమునందలి రక్తమును సముద్ధతిగ్రోల అతి తీవ్రముగా పానముసేయగాను నిను నిన్నున్ను కృతోరుభంగుని కృత చేయపడినటువంటి ఉరు అధికమైనటువంటి భంగుని భంగము కల వానిగాను ఒనరింప చేయగాను కలహాంబెయుద్ధమె అభీష్టమేనియున్ హితమైతేను చూచెదు చూడగలవు ఇదిగో అనగా ప్రత్యక్షముగా నగుపడుతున్నదనుట.

పా. తన కాంత పరాభవము సభయందు చేయపడినటువంటి తన భార్య అయిన ద్రౌపదియొక్క అవమానము ఘనముగ నాత్మనాటి బలము గాను హృదయమందు లగ్నమై అలుకబెంపగాను కోపమును వృద్ధి పొందిం చగాను అనయము బేర్చు రాజమణి నిరంతరమున్ను ఉగ్రుడౌతూ నున్న టువంటి రాజశ్రేష్ఠుడైనటువంటి ఆశుగసంతతి వాయుసూనుడైన భీము డు నీద పెద్దతమ్ముని నీ పెద్దతమ్ముడైన దుశ్శాసనునియొక్క నడురొంము నెత్తురు హృదయమందలి రక్తము సముద్ధతిగ్రోల అత్యంతౌద్ధత్యము

చేతను పానముసేయగాను నినున్ నిన్నును కృతోరుభంగుని నొనరింప చేయపడినటువంటి తొడలయొక్క భంగముగల వానిగాను చేయగాను కలహాంబె యభీష్టమేనియున్ యుద్ధమె ఇష్టమైతేను చూచెదు చూడగలవు. ఇదిగో ప్రత్యక్షముగా నగుపడుతున్నదనుట.

Colophon:

గద్య. ఇది . . . తృతీయాశ్వాసము.

"టీ. ఇది యీ చెప్ప (బ) డినది నిఖిల . . . యైన నిఖిల సమస్తమయినటువంటి సూరిలోక విద్వజ్జనముల చేతనైనటువంటి అంగీ కార పరిగ్రహముచేతను తరంగిత సంజాతతరంగములు గలిగినటువంటి కవిత్వ కవనమువంటి వైభవ భాగ్యము కలిగినటువంటి అనగా అతిశ యమైనకవిత గలిగినటువంటి యనుట పింగళియమరనామాత్య పింగళి వంశజాతుడైనటువంటి యమరనమంత్రియొక్క తనూభవ పుత్రుడైన టువంటి సౌజన్యజేయ సౌజన్య సుజనభావముచేతను జేయ జయశీలుడై నటువంటి సూరయ నామధేయ సూరయ అనే పేరుకలటువంటి పురు షునిచేతను ప్రణీతంబైన రచింప పడినటువంటి రాఘవపాండవీయంబు నందు రాఘవ పాండవకథా సమ్మిళితమై రాఘవపాండవీయమనే పేరు గల గ్రంథమందు ప్రథమాశ్వాసము మొదటి ఆశ్వాసము" అని ప్రథమా శ్వాసాంత గద్యయొక్క వ్యాఖ్యానము తక్కినవానికి నిట్లే యెఱుం గునది.

(బి-బి).—

నాలవ యాశ్వాసమున సగమునకు పైబడి గలదు. వ్రాంత సామాన్యము. వ్యాఖ్యాతచేతనే వ్రాయఁబడినది. తప్పు లల్పముగాఁ గలవు. పత్రమున నొక వైపునమాత్రము వ్రాయఁబడియున్నది. శైథిల్య గ్రంథపాతములు కానరావు.

ఇందు రాఘవపాండవీయ మూలమును బ్రౌను దొరవారి ప్రార్థనపై నరసింహాచారి యను పండితునిచే రచియింపఁబడిన టీకయుఁ గలదు. ఇది యింతకు ముందున్న వ్యాఖ్యానముల నన్నిటినిఁ జూచి రచియింపఁ బడినటులఁ దోఁచుచున్నది.

No. 687. రాఘవయాదవపాండవీయము.

RĀGHAVAYĀDAVAPĀṆḌAVĪYAMU.

Pages, 61. Lines, 23 on a page. Mode of writing, good but not quite correct.

Begins on fol. 276b of the MS. described under No. 851 of the D.C.Tel. MSS., Part I, Vol. I.

Complete in four Āśvāsas.

This is a poem in four Āśvāsas consisting of stanzas each of which is capable of being interpreted to convey three meanings referring respectively to the stories of Rāma, Kṛṣṇa and the Pāṇḍavas. The author of the work is Elakūci Bālasarasvatī, son of Kṛṣṇadēva and grandson of Bhairavārya of Kauṇḍinya gōtra. He bore the titles Bhaṭṭāraka and Mahōpādhyāya. It is herein stated that his other works are Raṅgakaumudīnāṭaka, Candrikāpariṇaya, Āndhracintāmaṇivyākhya, Bhāṣāvivaraṇa, etc.

Beginning:

శా. శ్రీమద్వేంకటశైలమార్గక(?)శిఖాసీమన్ సుఖాసీనుఁడై
వ్యామోహప్రవికారసంభవభవవ్యాళాళిఁ బోఁదోలుచున్
భూమిం గల్గు ప్రపన్ననవ్యనికరంబుం బ్రోచి తత్సంభృతా
సామాన్యవ్రతలోభుఁడై యలరువిశ్వశ్రేష్ఠుఁ గీర్తించెదన్.

* * * *

సీ. కవిసమీహితరంగకౌముదీనామనా
టకవిధానప్రతిష్ఠాఘనుండ
సారసారస్యసచ్చంద్రికాపరిణయ
ప్రముఖకావ్యప్రబంధకర్త
సంగ్రథితచింతామణివ్యాఖ్యభాషావి
వరణాదిబహుతంత్రకరణచణుఁడ

వేదశాస్త్రపురాణవివిధసంగీతసా
హిత్యాదివిద్యోపబృంహణుండ

ననఘకౌండిన్యగోత్రుఁడ సూరివద్భ
ట్టశ్రీలుఁడ నేలూచిభైరవార్య
కృష్ణదేవుతనూజుఁడ నే విచిత్ర
కావ్య మొకటి నిర్మింపఁగాఁ దొడంగి.

తే. బ్రహ్మకును సాటి యెరయఁ గబ్బంబు కాన
నద్భుతంబైననాబ్రహ్మ కనుగుణంబు
గా నిగరుడుబీరం బైనకబ్బ మెద్ది
సేయువాఁడనో యంచు యోజించి మదిని.

శా. మొండైకట్టివిచిత్రవైఖరులచే మీఁదౌ మహాకావ్యముల్
దండిం దొల్లియు చేసి రా విబుధు లత్యంతవ్యాధికశ్లాఘనుస్సై
నుండన్ రాఘవకృష్ణపాండవకథాయుక్తప్రబంధంబు వా
క్పాండిత్యం బలరార శ్లేషరచనైకప్రౌఢి నేఁ జేసెదన్.

గీ. ఖ్యాతిసై కొందఱెమ్మెయో త్య్రర్థికృతులు
చేసిరి మటందు రది కల్ల సేయ నేల
నరసులకుఁ బ్రతిపద్యవిస్మయ మొసంగు
నాదుకబ్బంబునకు సాటి లేదు గాన.

క. ప్రకృతకథాత్రితయశ్లే
షకావ్యమిదియెందునిజముకబ్జశ్లేషా
ధికవిరచనయుక్ఛ్లే
షక్తియొకొక్కకటెయొదలజలతయై మెఱయున్.

క. అంగజగురునకు మణిఖచి
తాంగదధరునకు భవార్తిహరునకు నలమే
ల్మంగావరునకు ఘనయా
పాంగప్రవరునకు సర్వభావవరునకున్.

* * *

ఆ. వినుతి గాంచు భూరిపీఠ కుంజరపురి
మధురసప్రసూనమహితవనస
మగ్రగుణయుత మణిశిలోచ్చయ హర్మ్య
గణ్య కనకసౌధకలిత మహిని.

End:

క. నాదావధానయోగా
హ్లాదిత్రాటకవిలోకలక్ష్యప్రపంచో
పాదానకారణాత్మక
వైదికతాంత్రికమనీషివరదహరచరా.

సుగంధి. పంకజాక్షమోక్షదప్రవృత్తియోగమందహా
సాంకురాభిశోభితాననాబ్జయబ్జసంభవా
తంకకృత్పురాణదైత్యదండధైతవజ్ఞశ్రీ
వేంకటాద్ర్యధిత్యకానివిష్టశిష్టరక్షణా

Colophon:

గద్య. ఇది సకలకవితాస్వతంత్రభట్టారబాలసరస్వతికవిమహో
పాధ్యాయప్రణీతం బైన రాఘవయాదవపాండవీయం బను మహాప్రబం
ధంబునందుఁ జతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. నాలుగాశ్వాసములు. వ్రాఁత బాగుగనే యున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు

రామాయణభాగవతభారతకథలు మూఁడును వచ్చునట్లు శ్లేషించి చెప్పఁబడిన యీ ప్రబంధమునకుఁ గర్త యెలకూచి బాలసరస్వతికవి. ఇతఁడు భైరవార్యుని పౌత్త్రుఁడు. కృష్ణదేవుని పుత్త్రుఁడు. కౌండిన్య గోత్రుఁడు. ఇతనికి భట్టారమహోపాధ్యాయ బిరుదములు గలవు. ఇతని యితరకృతులు:—రంగకౌముదీనాటకము, చంద్రికాపరిణయము, ఆంధ్రచింతామణీవ్యాఖ్యానము, భాషావివరణము మొదలయినవి.

No. 668. రాఘవవాసుదేవీయము.

RĀGHAVAVĀSUDĒVĪYAMU.

Pages, 136. Lines, 21 on a page. Mode of writing, good and fairly correct. Condition, good.

Begins on fol. 1 of the MS. described under No. 596 of the D.C. Tel. MSS., Part I, Vol. 1.

Complete in five Āśvāsas.

This Prabandha consists of stanzas conveying two meanings and narrating succinctly the stories of Rāma and Kṛṣṇa. It was composed by Śiṅgarārya, son of Kōnamāmba and Krottapalli Raṅgayācārya of Ātrēyagōtra, and was dedicated to Kammēni Buṅ, a Raṅkabhūpāla of Hanumatsvāmigōtra, who was a chief of Caṇḍikāpura and disciple of Virupaṇḍi ārādhya, a descendant of Mallikārjunapaṇḍitārādhya of Śrīśaila. The author states that his other work is Bilhaṇīya which is described under R. No. 158 (b).

Beginning:

శా. శ్రీమాసాధ్వియుఁ దా నిజేశ్వరశిరశ్శ్రీమత్కిరీటంబుపైఁ
బ్రేమ న్మెత్తెపుబొండ్లప్రాలు సగుచో వ్రీడన్ విలోకించి వ
క్షోమధ్యస్థితకౌస్తుభంబున లసచ్ఛోభాకృతిం జిత్ర మం
చామోదించక కూచుసింగనవిభుం డంకేందునిం బ్రోవుతన్.

*   *   *   *

సీ. గీ. అష్టవర్షకుఁ భవునకు వ్యాసమునికిఁ
గాళిదాసునకును సన్నుఘునున కెలమి
నేను రచియించునీరమణీయకావ్య
మునకు శుభతరశక్తి రా వినుతి సేతు.

వ. అని . . . పురాతనభగవత్కథాద్వయరచనానిబంధం బగు నాకృతిప్రబంధంబు సేయఁబూని మదీయం బగు వంశావతారం బభివర్ణించెద.

*   *   *   *

సీ. గీ. అజహరిశారదావర్ణనీయాతిలబ్ధ
యోగమహిమల వాణిరమాగభూతి
సంజ్ఞలుగణింపద్విజరాజసన్నుతాంకుఁ
డత్రి మహితానసూయానుమైత్రి నలరు.

క. ఆమునివంశపరంపర
శ్రీమన్నారాయణాఖ్యశేఖరుఁ డెలమిన్
భూమిని జనించి భాగవ
తామోదవిధాయి యగుచు నభినుతిఁ గాంచెన్.

వ. ఆమునివంశంబునం దన్వయానుసంధానధురీణుం డగు నారాయణదేశికుం డుదయించె; అప్పురుషునకు భాష్యభగవద్విషయవిశారదుం డగుచు నభినవనారాయణదేశికుం డుద్భవిల్లె; ఆ ఘనునకు నఖిలవిద్యావిచక్షణచక్షుం డగు నప్పకొండాచార్యులు జనించె; అమ్మహాభాగునకు ననర్ఘపాండిత్యప్రవీణుం డగు నోబళాచార్యుం డుద్భవిల్లె; ఆ దేశికాగ్రణికిఁ దిరుమలాంబకు విఖ్యాతగజసింహు లగు నారసింహులును, సుకవులచే మెప్పుగాంచిన యప్పలాచార్యులును, నాటకాలంకారనయవిశారదుం డగు నోబళదేశికుండును జన్మించిరి; వారలు మద్దికర యను పట్టణమందు శ్రీమంతులై ప్రవర్తిల్లుదురు. ఆ నృసింహాచార్యులకు నభినవరామానుజు లగు రామానుజులును, ప్రబంధకవితాబంధురుం డగు నప్పలాచార్యులును పుట్టిరి. ఆ యహోబలపతికి శేషాంశయందు విష్ణుదేవునకుఁ బంచాయుధంబులకైవడి రంగప్ప, తొలియ్య, నారసింహులు, వెంకటప్ప, అప్పలాచార్యు లను దేశికాగ్రేసరు లయిదుగురు సముద్భవులైరి. వారల కనుజయై యచ్చమ్మ జన్మించె. అట్టిదేశికోత్తములలో రంగాచార్యులకుఁ గోనమాంబకు సింగరాచార్యసమాఖ్యుండ నగు నేనాదిగా నలుగుర ముద్భవించితిమి.

* * * *

తే. అనెడు నన్ను బుధు లొగియాడి బిల్హ
ణంబు మొదలైన కృతులు విన్నాము తెలుఁగు
నిపుడు భగవత్కథాప్తి మహించునట్టి
కావ్యము రచింపు శ్లేషోక్తిఁ గవులు మెచ్చ.

వ. అనిన మహాప్రసాదం బని కావ్యంబు రచన గావింపుచుండు సమయంబున.

* * * *

వ. . . . . శ్రీమచ్ఛ్రీశైలమల్లికార్జున పండితారాధ్యకులప్రదీపక పిగనపండితారాధ్య సుందరచరణారవింద మరందాస్వాదనతుంది లేందిందిరాయమానమానసుండును, హనుమత్స్వామిగోత్రేంద్రుండును, కామినేనికులపయఃపారావారపూర్ణచంద్రుండును నగు బాగారంగభూపాలచంద్రుండు . . . సామంతమంత్రిపురోహితామాత్యభృత్యవర్గంబుతోఁ జెలువు దీపించి.

మ. ననునారాయణమౌళిపాదవిలసన్మాళీకసేవాపరం
దనితాంతాంచితపావనీనకవితాధారాసుపర్వాంధ్రవా
గ్జనితానేకవిచిత్రకావ్యఘటనాశ్లాఘ్యున్ మహాశ్లిష్టక
ల్పను శ్రీవైష్ణవవంశవార్ధిశశిఁ బిల్వం బంచి పల్కెం గృపన్.

చ. వరసుకవిస్తుతంబు లయివర్తిలు సత్కృతుల న్నృపాళిచే
నరుసుగఁ గాంచునట్టి సముదారబహూకృతు లేమి చెప్ప శ్రీ
కర మగు నీకవిత్వగతిఁ గాంచిన వింతయు మెచ్చు సేయుటన్
స్థిరమతి నీవు సేయుకృతి సేయుము మా కిపు డంకితంబుగన్.

వ. అని సబహుమానంబుగాఁ బలికి జాంబూనదాంబరాభరణపల్యంకికాశ్వసమస్తవస్తుప్రదానంబుల నగ్రహారాదిప్రదానంబుల సంతుష్టుం గావించిన నేను నానందకందళితాంతఃకరణుండనై కృతిపతివంశావతారం బభివర్ణించెద.

సీ. గీ. ఘనతరద్విజరాజాంకుఁ డనఁగ నచల
ధర్ముఁ డన విశ్రుతాగమధర్త యనఁగఁ
గావ్యరాగి యనంగ యోగప్రభావ
మ్మును జెలువొందె వాల్మీకిమునివరుండు.

క. ఆమునివంశపరంపర
భూమిం జనియించె విబుధపుంగవవినుతిన్
శ్రీమహిత కామినాయక
ధీమణి భోగముల వాసుదేవనిభుండై.

క. ధారుణి నాఘను పేరన్
ధీరులు దరుకులజు లెల్ల దీపితయశులై
యారయనఁ గామినాయని
వారనఁగా వెలసి రతులవైభవయుక్తిన్.

క. ఆకామినేనికులర
త్నాకరపూర్ణకువలయాప్తునికరణిన్

లోకైకమోహహరణుండై
నాకౌకస్తుతుల దాడినాయఁడు పుట్టెన్.

* * * *

క. అలదాదిభూమిభృద్వర
విలసన్మహితోరుకుక్షి వెడలి తదంక
స్థలిఁ బెరిగి వీరహరియై
కలిగెన్ రిపునరుల శేఖునాయఁడు పేర్మిన్.

క. వరశేఖుభూతలేశున
కరమఁదగుభాగ్య లచ్చమాంబిక సతియై
కర మొప్పఁ బుట్టె వారిక
నరసన్నుతకీర్తి పోలినాయఁడు వేడ్కన్.

* * * *

క. ఆజగతీశుఁడు సుగుణస
మాజమునం దనరు లచ్చమాంబికయందున్
రాజీవరాజసన్నిభ
రాజితహితతేజు ముత్తరాజున్ గాంచెన్.

* * * *

క. ఆరమణుఁడు తిమ్మాంబా
వారిజముఖియందుఁ గాంచె వరు పేరన్నన్
శ్రీరామలింగనృపతిన్
శ్రీరంగాకాంతవిభునిఁ జెలువు దలిర్పన్.

క. ఆముత్తరాజు రెండవ
కామిని యగు వెంగమాంబికామణియందున్
ధామాకరధామాకర
ధీమానితగుణు సబాబుధీరుని గాంచెన్.

* * * *

గీ. అల సబాబునిసతులు లచ్చమ్మ కొండ
మాంబ నరసాంబ మఱి యక్క-మాంబ భ్రమర
మాంబ యన్నైదుగురు చెల్వ లలరుదు రిల
ధన్యలగుచుఁ బతివ్రతల్ తమ్ముఁ బొగడ.

* * * *

సీ. గీ. రహిఁ జెలంగుచు శ్రీముత్తరాజవిభుఁడు
కలితశౌర్యాఢ్యుఁ డేకునాంఖానుఁ దతుల
సుప్రభావుండు వేంకటాద్రిప్రభుండు
విశ్వపతిమూర్తి క్రమముగా వెలసి రెలమి.

క. అందగ్రజుండు సుమనో
బృందస్తుతి ముత్తరాజు పృథివీంద్రుం డై
మందీకృతపరభూభృ
త్సందోహుం డగుచు వెలసె సన్మానమునన్.

* * * *

గీ. ఆసబాబునధూటి కొండమ్మ సుతుల
ముగురుమూర్తు లనంగ సమ్మోదగరిలఁ
జెలఁగు పెదజన్న శేఖుఁడుఁ జిన్నజన్న
విభునిఁ గల్యాణపతిఁ గాంచె విబుధనుతుల.

క. ఆవిభుతుని మూఁడవసతి
యై దగు నరసాంబ సుతు మహామహుఁ గనియెన్
యాదోబలసమవతున్
పాదాంబుజనతవినతు భ్రమరాధ్యతున్.

క. ఆరథికుని నాలవనా
రీరత్నము గాంచె సుతుల మృత్యుంజయునిన్
వీరేశుఁ జంద్రశేఖరు
నాగయ శ్రీసర్వమంగళాహితకరులన్.

క. ఆమానఘునియైదవ
లేమయు భ్రమరాంబ రామలింగప్రభునిన్
శ్రీమహిళ కుసుమబాణుఁ
శ్రీమైఁ బాయఁగఁ గాంచినట్లు చెలువుగఁ గాంచెన్.

క. పన్నిద్దఱు సూర్యులవలెఁ
బన్నిద్దఱు సుతులు శ్రీసబాబున కెలమిన్
జెన్నొందఁగ జన్మించిరి
మున్నిలయులు ముత్తరాజముఖ్యులు పేర్మిన్.

సీ. శ్రీముత్తరాజభార్యామణి యోబమ్మ
కళలచేఁ జంద్రరేఖను హసించె
ఏకునాంఖానునియించి యయ్యమసాధ్వి
లలి దానమునఁ గల్పలతను గెరె
వేంకటాద్రీంద్రుని వెలఁది శ్రీనరసమ్మ
సిరులచేఁ గలుములచెలువ నెంచె
భ్రమరప్పనాయనిపడఁతి వేంకటమాంబ
సత్యవాగ్భూతి భాషను జయించె
ననుచు రాజేంద్రభర్తృక లభినుతింప
వరఁగ సర్వజ్ఞుఁ డగుదివ్యధరణిజ మగు
వారి యగుఁ జతురాననుం డగు విభుఁ ను
జెంది యెంతయు నొప్పదు గంద పఁలర.

మ. అరయన్ మంగకదీటువచ్చుసరసాంబాంభోజపత్రాక్షికిన్
హరితేజం డగువేంకటాద్రిపతికిన్ హాలాహలాహారదు
స్తరఫాలాక్షవిరాజితాంగభవుఁ డుద్యన్మూర్తి యై నంచి యు
ద్ధరఁ గొండప్రభుఁ డై జనించెఁ బ్రమదాధారాత్ముఁ డై యెంతయున్.

మ. ప్రమదాంవక్షని యైనవిశ్వపతిభూపాలావతంసాగ్రణీ
కమనారత్నము లార్యసన్నుతలు బంగారమ్మ యచ్చమ్మ ల
చ్చమ సాధ్వీతిలకంబు మూర్తిజజాతస్వత్రయీభావము
త్రమ మై కృష్ణుడునాథునందు నవిభేదప్రాప్త లై రెంతయున్.

* * * *

క. శ్రీవల్లభుఁ డన నెసఁగుచు
నావిశ్వపతిక్షితీశుఁ డల లచ్చమసా
ధ్వీవల్లభియడ నెలమిగ
భావజనిభు ముత్తరాజప్రభువరుఁ గాంచెన్.

మ. నృపవర్యుం డగుముత్తరాజు సతియా నేగంటమాసాధ్వి శ్రీ
విపులాంకుం డగునంకభూవరునిఁ బృథ్వీనాథసంస్తుత్యశౌ
ర్యపరుం డై తగుశ్రీకుమారవిభునిన్ రాజప్రభన్ మించు వి
శ్వపతిక్ష్మాపతి లచ్చమాంబ నతిమించం గాంచె నత్యున్నతిన్.

* * * *

క. శ్రీధరుఁ డగుబంగారం
కాధీశ్వరుకాంత లచ్చమాంబిక విబుధా
రాధిత యయి రుక్మిణిరయి
సాధర్మ్యముతోఁ గుమారచంద్రునిఁ గాంచెన్.

* * * *

శా. ఆలచ్చమ్మకు నంకభూపతికిఁ జెల్వై మించి జన్మించి రో
ప్పులకుప్పల్ రహి ముత్తభూపతి నరాబున్ వేంకటాద్రీశుఁడు
జ్జ్వలుఁ డేగంటిమహీశుఁ డార్యులు గణింపన్ ఏకునాంఖానుఁడున్
బలభిద్వైభవకొండభూవరుఁడు భూపాలాఢ్యుఁ డంకేంద్రుఁడున్.

* * * *

సీ. గీ. అతఁడు చెలువొందుఁ దారకాహితసమాఖ్య
నీలకంఠాశ్రయుం డయి నిరుపమాన
శక్తిధరుఁ డయి సేనానపక్తియుక్త
మతికుమారుఁ డనంగఁ గుమారవిభుఁడు.

క. ఆరమణునిభార్యామణి
ధీరంజిత యగుచుభూమిదివిజపథాటీ
వారోపితశుభభాషిత
యై రాజిలుఁ జెన్నమాంబ యతులవిభూతిన్.

* * * *

శా. ఆచెన్నాంబ మహావిభుం డగుకుమారాధీశునం దింపు మైఁ
బ్రాచీభర్తకుమారుఁ బోలితనయున్ బ్రఖ్యాతసత్కీర్తిన
శ్యాచారవ్రతశీలభద్రు ననుజన్మాకాంక్షు శ్రేయఃకళా
ప్రాచుర్యన్ ఘను ముత్తరాజుఁ గనియెన్ భాస్వన్మహోజ్జ్వాతమై.

* * * *

వ. ఇట్టివంశంబున కధీశ్వరుం డగుబంగారంకభూపాలునకు వర్ణ్యం
బంబులు రచియించెద.

* * * *

క. మృణిగురుసర్వజ్ఞశిఖా
మణికిని బరిపంథివీరమదగజసృణికిన్
ఫణిహారకలితదామర
మణికిని శ్రీబంగరంకమనుజాగ్రణికిన్.

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనిన రాఘవవాసు
దేవీయం బను మహాప్రబంధమునకుఁ గథాప్రారంభం బెట్టిదనిన.

End:

లయగ్రాహి. డిండిరికి పైయొదవు దండిరిపువరులఁ గడి
కండలుగ బాహుబలమండితసముద్య
చ్చండతరఖడ్గమున మెండుకొని చూపరుల
గుండె లవియంగఁ దలగోఁడు వెగమీటి (?)
పండితులఁ గూడి వెస నిండుకొలువుండి ఘటి
మండలమునందుఁ దగుదండనముతోడ్గ
దండగను భూజనుల దండిగను బ్రోవఁగను
పండువు మీఁటితివి చం(చుం?)డిపురవర్యా.

• • • •

ఆ. ఇతరకథలుగా విదేమని మదిరోయ
రమ్యభాగవతము రామకృష్ణ
చరిత మెవ్వఁడేనిఁ జదువ నాకర్ణింప
బ్రాయఁ గలుగు సకలవైభవములు.

• • • •

క. గురువిజ్ఞానవృషాంకా
వరహనుమత్స్వామిగోత్రవార్ధిశశాంకా
నరసన్నుతబిరుదాంకా
స్ఫురదంచిత మోహనాంకభూపాలాంకా

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదళఘుసింగరిస్వామివశ్రీమన్నారాయణమునిగురు
చరణయుగళసేవాసంబ్ధసంస్కృతాంధ్రకవితాధురేయాత్రేయగోత్రప
విత్రశ్రొత్తపల్లిరంగయాచార్యసత్పుత్రచిత్రకవిసింగరార్యప్రణీతంబైనరా
ఘవవాసుదేవీయంబనుమహాప్రబంధంబునందు . . . . .
పంచమాశ్వాసము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. అయిదాశ్వాసములు. వ్రాఁత బాగుగానున్నది. త
ప్పులంతఁగా లేవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు రామకృష్ణకథలు శ్లేషించి చెప్పఁబడినవి. కర్త చిత్రకవి
సింగరార్యుఁడు. శ్రొత్తపల్లి రంగయాచార్యుని పుత్త్రుఁడు. ఆత్రేయ
సగోత్రుఁడు. ఇతని తల్లి కోనమాంబ. ఇది చండికా(చుండి)పురాధి
పతియగు కామినేనిబంగారంకభూపాలునకంకితము సేయఁబడినది. ఈ
యంకభూపాలుఁడు శ్రీశైలమల్లికార్జునపండితారాధ్యుని వంశజుఁడైన
వీరనపండితారాధ్యుని శిష్యుఁడు. ఇతనిది హనుమత్స్వామి గోత్రము.
బిల్హణీయమీకవియితరకృతి (చూ. ఆర్ నెం. 1686). ఇదియే పండిపెద్ది
కృష్ణస్వామికృతమని ప్రసిద్ధిఁ జెందినది. అది సింగరార్యకృతమనుట
కందుండు చక్రబంధము చెప్పుచున్నది. ఉదాహృతభాగమునఁ గాంచునది.
చుండిపురము నెల్లూరు మండలమందున్నది.

No. 689. రాఘవవాసుదేవీయము.

RĀGHAVAVĀSUDĒVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1¾ inches. Pages, 104. Lines, 7 or 8 on a page. Mode of writing, fair and fairly correct. Condition, fair. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొకతీరుగానున్నది. తప్పులును గలవు.
శైథిల్యమంతగా లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వమువోలె.

No. 690. రాజవాహనవిజయము.

RĀJAVĀHANAVIJAYAMU.

Pages, 127. Lines, 24 on a page. Mode of writing, good but faulty.

Begins on fol. 106a of the MS. described under No. 455 of the D.C. Tel. MSS., Vol. II.

Complete in five Āśvāsas.

A Prabandha narrating the incidents leading to the marriage of Rājahamsa, the king of Kusumapura with Avantisundarī, the daughter of Mānasāra, king of Avantipura. This was composed by Kākamāni Mūrtikavi, son of Timmāmba and Rāmaliṅgabudha of Kauṇḍinyagōtra. The author's great grandfather Rāmabudha and grandfather Prabōdhabudhi are spoken of as paṇḍits possessing good knowledge of both

Sanskrit and Telugu. For other particulars, reference may be made to the extracts given below.

Beginning:

ఉ. శ్రీయధరోపరిన్ సుచగిరిన్ గలరిన్ దరహాసపీటికా
చ్ఛాయలఁ గంపుసొంపు లయి చందనకుంకుమపత్రరేఖ లై
యాయతకుందచంపకము లై తగఁ గన్గొను వేంకటేశ్వరుం
డాయిరుగంటిపూడిర భజనార్థితమంబు నదల్పఁ గావుతన్.

* * * *

ఉ. శ్రీరఘురామకావ్యకృతిశిష్టవిధిజ్ఞుఁ బరాశరాత్మజున్
భారవిఁ గాళిదాసు శివభద్రు మురారి మయూరు బిల్హణున్
జోయుని వల్హణాదిసురసూక్తికవీంద్రులఁ గొల్చి యెంచెదన్
భారతకర్తృతాచణుల నన్నయతిక్కనయజ్వనార్యులన్.

చ. ప్రబలమతి న్నుతింతుఁ బ్రతిభాప్రశు(కృ)తిభాషితభారతేంద్రులన్
గబళితసర్వశర్మ్ములఁ గావ్యచమత్కృతికాళిదాసులన్
నిబడతపోవిలాసులఁ దృణీకృతవాదులఁ గాకమాని రా
మబుధవిధుల్ ప్రబోధసుధి మత్ప్రపితామహునిం బితామహున్.

* * * *

సీ. . . . .
చల్లపూవులకాంతామతల్లి నాదు
తల్లి నలవేలుమంగఁ గైదండగొనుచుఁ
బన్నగనగాధ్యుఁ డే నింతకన్నుమోడ్చు
తఱిని గలలోన నెదుటఁ బ్రత్యక్షమయ్యె.

క. . . . .

సీ. గుణధన్య కౌండిన్యగోత్రు నాపస్తంబ
సూత్రుని వెలనాటిశుభచరిత్రుఁ
గాకమానిమహాగ్రామాబ్జమిత్రు వె(ప్పె)
న్నాకలశాబ్ధితారాకళత్రు
నరసవిద్వత్కవిసార్వభౌమత రామ
బుధసంభవునకుఁ బ్రబోధసుతకుఁ
పౌత్రుని బినరామభద్రాగ్రజన్ముఁ డై
నట్టి శ్రీరామలింగకవిఁ దిమ్మ

మాంబికకుఁ బుత్రు సూర్యనారాయణద్వ
యైకసహజన్ము నుభయభాషాకవిత్వ
తత్త్వనిధి నన్ను మూర్తివిద్వత్కవీంద్రు
హర్షమునఁ జూచి యిట్లని యానతిచ్చె.

తే. అనఘమణి కాకమానిరామాహ్వయుండు
నీకు ముత్తాత యుభయభాషాకవిత్వ
తత్త్వనిత్యప్రబోధ పితామహుండు
నీవు కవిపట్టభద్రుఁడ వెవ్వ రీడు.

క. కృతిలోఁ బ్రతిపద్యచమ
త్కృతి గులుకఁగఁ బలుక నేర్చు కృతి వివు మహా
కృతి మాకొనరుచు భాషా
కృతి భారవి కాకమాని శ్రీమూర్తికవీ.

క. అనిశం బరమానందం
బనువందఁగ శ్రీనిధాన మబ్బె నటంచున్
గనుదెఱచి యితరులకు బ్రమొ
కర్తను వెఱచి మురారిచరణఘటితాత్ముఁడ నై.

* * * *

క. ప్రతిపద్యప్రతివాక్యో
న్నతి కావ్యము రాజవాహనవిజయ మఁట యీ
కృతికిఁ బతి శేషాచల
పతి యఁట యెంతింతకంటె భాగ్యము గలదే.

క. జటిధూర్జటిభరణవిశం
కటమతిన్ దృటితజటిలకరటీశ్వరసం
కటగతికిన్ మాతియవేం
కటపతికిన్ దళితదైత్యకంటకతతికిన్.

వ. అంకితంబుగా నాపాంకింపం బూనినరాజవాహనవిజయం బను ప్రబంధంబునకు. గథానిబంధనం బెట్టి దనిన.

End:

శా. అంభోధిప్రియసంభవాన్వయుఁ డతం డత్యుగ్రుఁ డంతన్ జయ
స్తంభం బుత్తరవార్ధి నిల్పి నిజకాంతాసైన్యసంయుక్తుఁ డై

జంభారిక్రియఁ జేసి యాత్మపురి నిచ్చల్ తల్లిదండ్రుల్ ప్రజల్
సంభావింప సమస్తరాజ్యపదవీ సౌఖ్యంబుఁ జెందెన్ దగన్.

* * * *

పృథ్వి. ధరాధరధనుర్ధనుర్ధరశలక్ష్మసీతారుణా
ధరాధరధరాఘురాధరసుధన్యబాహాత్యదా (?)
పరాధరహితాఖి ప్రబలభూసురాగ్రేసరా
సరాధరవినందనాంచలవిహారపారాయణా (?)

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీరామభద్రభజనాసముద్ర కవిపట్టభద్ర కాద్రవేయాధిపవరసమాగతసరస్వతీలహరీపరిపాక కాకమానిమూర్తి ప్రబోధబుధకవిసార్వభౌమపౌత్ర రామలింగాభట్టపుత్ర కౌండిన్యసగోత్ర భాగధేయమూర్తినామధేయప్రణీతం బైనరాజవాహనవిజయం బనుమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును బంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. ఐదాశ్వాసములు. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులు మెండుగాఁ గలవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు రాజహంసుఁడను కుసుమపురాధీశుఁ డవంతిపురాధిపతిపుత్త్రికయగు నవంతిసుందరిని వివాహమాడుట లోనగుగాథ వర్ణింపఁబడినది. కర్త కాకమానిమూర్తి. ఈతని తాతముత్తాతలు పండితోత్తములగు ప్రబోధసుధీరాముబుధులు. వీరింటిపేరు పెన్నావారు. కౌండిన్యగోత్రులు. వెలనాటితెగవారు. కవితల్లితండ్రులు తిమ్మమాంబా రామలింగబుధులు. ఈకృతి వేంకటేశ్వరస్వామి కంకితముసేయఁబడినది. విశేషములనుదాహృతపద్యములనుండి తెలియునది.

No. 691. రాజశేఖరవిలాసము.

RĀJAŚĒKHARAVILĀSAMU.

Pages. 86. Lines, 23 on a page. Mode of writing, good, but faulty. Condition, fair. Appearance, old. Variations in reading are interlined.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 499 ante.

Complete.

This is the same work as the one described under R. No. 59 of the Triennial Catalogue, Vol. I, Part 3. By Kūcimañci Timmakavi.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంతతిన్ననిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు. పాఠాంతరములు బంతులనడుమ నెక్కింపఁబడినవి.

ఇది ఆర్. నె 59 రున వర్ణింపఁబడినగ్రంథమే.

No. 692. రాజశేఖరవిలాసము.

RĀJAŚĒKHARAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1⅝ inches. Pages, 121. Lines, 6 on a page. Mode of writing fair but contains mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత యొకతీరుగానున్నది. తప్పులు కలవు. శైథిల్యమంతగాలేదు. గ్రంథపాతము లేదు.

పూర్వము వోలె.

No. 693. రాజశేఖరవిలాసము.

RĀJAŚĒKHARAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1½ inches. Pages, 75. Lines, 7 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, slightly injured. Appearance, very old.

Complete.

Same work as the above.

A stanza, containing the name of the scribe and the date of transcription which is found at the end of the MS is extracted below.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంతతిన్ననిది గాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు. ప్రాచీనము.

పూర్వము వోలె.

ఈ గ్రంథము చివర వ్రాయసకాని పేరును, గ్రంథలేఖనకాలమును తెలుపఁగల పద్యమొకటి కలదు.

సీ. సరవితో నక్షయసంవత్సరనిజన
భోమాసశుద్ధపక్షామలదశ
మీసూర్యసంఘాతవాసరంబునకు శృం
గారకవికులసాగరశశాంకుఁ
డనఁదగు శ్రీవేంకటావనీగీర్వాణ
వరతనూభవుఁడు పవనజసత్కృ
పాలబ్ధకవితావిభవుఁడు సద్రాజశే
ఖరవిలాసం బనుకావ్య మాత్మ

గీ. నెఁమితో వేంకటాఖ్యుండు సలలితముగ
వ్రాసెఁ బూర్వపుపద్ధతిఁ జేసి దీని
వ్రాసి చదివిన వినిన విరాజితముగఁ
బాలనము సేయుచుండుఁ బార్వతీవిభుండు.

No. 694. రాజశేఖరవిలాసము.

RĀJAŚĒKHARAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1⅜ inches. Pages, 76. Lines, 7 or 8 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, fair. Appearance, fair.

Complete.

Same work as the above.

This seems to be the original of the MS. described under No. 691 ante.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొకతీరుగానున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమంతగా లేదు. గ్రంథపాతము లేదు.

పూర్వ వర్ణిత గ్రంథమే.

No. 695. రాధాకృష్ణవిలాసము.

RĀDHĀKṚṢṆAVILĀSAMU.

Pages, 68. Lines, 21 on a page. Mode of writing, good but quite faulty. Condition, good. Appearance, old. Contains omissions here and there.

Begins on fol. 273b of the MS. described under No. 608 of the D.C. Tel. MSS.

Begins in the course of the first Āśvāsa and breaks off in the third Āśvāsa.

This is a Prabhandha wherein the love incidents relating to Śrīkṛṣṇa and Rādha are described. The author of the work is Kṛṣṇadāsa, son of Veṅkaṭadāsa of Kṛṣṇadāsa's family.

Beginning:

సీ. . . . . ఖ సడల్చి
విఫలబలయుక(త)మగుచున్న విల్లువిఱిచి
దారుకునెల్ల గతిసాఫ . . . .
. . . . . . కదైత్య
హరణకరణకార్యధుర్యుఁడయ్యెడ మెలంగ.

క. కువలయభారోత్తారుఁడు
కువల . . . . . .
. వఁయనాకేంద్రజనా
కువలయ దానవుల కుండె గుఱుతు మనంగన్.

Colophon:— At the end of the Second Āśvāsa.

ఇది శ్రీనీలాద్రినాథచరణారవిందవందనానంద కృష్ణదాసవంశనందన వనమందార వేంకటదాసకుమార శుకశ్యామలాకరుణావలోకనావృత జనిత వివిధభాషాసంగీతసాహిత్యకవిత్వశారదావిలాస కృష్ణదాసప్రణీతంబైన గీతగోవింద రసాలంకృత రాధాకృష్ణవిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

End:

చ. అని యమునాతటీపులినవాటికకుంజములోన నందనం
దనుఁడు నవచ్ఛదంబున తల్పమొనర్చి వసించి రాధికన్
గనుఁగొనఁగోరుచున్ జెలియఁగన్నులఁజా . . .
. . . .

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ప్రథమాశ్వాసమునందుఁ బ్రారంభించి మూఁడవయాశ్వాసములో నిలిచినది. వ్రాఁత యందముగానున్నది. తప్పులు మెండు. గ్రంథపాతములు కలవు. శైథిల్యము లేదు.

ఇందు రాధాకృష్ణుల శృంగారవిహారము వర్ణితము. కర్త, కృష్ణదాసకవి. వెంకటదాసుని పుత్త్రుఁడు.

No. 696. రాధాకృష్ణవిలాసము.

RĀDHĀKṚṢṆAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1½ inches. Lines, 5 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

This is the original of the MS. described above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాత చక్కనిదికాదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది పూర్వవర్ణిత గ్రంథపు మాతృక.

No. 697. రాధామాధవసమాగమము.

RĀDHĀMĀDHAVASAMĀGAMAMU.

Substance, paper. Size, 12½ × 8¼ inches. Pages, 111. Lines, 18 on a page. Mode of writing, good but contains mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*; the other works herein are Bobb likatha 60*a*, Kumārarāmunikatha 122*a*, Kāmammakatha 198*a*, Śirāntagrāmadēvālaya Pūrvōttaramu 226*a*, Frregaḍḍapāṭi pōṭlāṭa Ḍ36.

Complete in three Āśvāsas.

This Prabandha describes the amorous sports of Śrī Kṛṣṇa and Rādhā. The author is Eḍavalli Veṅkaṭapati, son of Veṅgamāmba and Kiccamantri of Haritasagōtra.

A note, probably of Mr. Brown, which appears on the frontispiece of the MS., is as follows:—

"This is copied from a manuscript in the Mackenzie Library. The poem is extremely rare."

Beginning:

ఉ. శ్రీ మహిమ న్నిజాంకమునఁ జేర్చి సమున్నతసింహపీఠిపైఁ
దామరసాప్తకోటినిభధాముమునన్ గొలువాదరించియున్
వేమఱుఁ దిగ్జులఁ బొటనవ్రేలను గూర్చినకేలుఁ జాపు మా
రాముఁడు ప్రోచుఁగావుత నిరంతరమైనకృపన్ జగంబులన్.

* * * *

క. హరితుఁడు శాంతగుణంబుల
హారితులితుఁడు భవ్యతరమహత్త్వము చేతన్

హారతులితుఁడు వాక్యమహో
హారతులితుఁడు సృష్టినిర్ణయము గావింపన్.

* * * *

క. ఇమ్మగునయ్యార్వేలకు
లమ్మన సెడఁబల్లికులకళానిధి యగుచున్
దమ్మనమంత్రి జనించెఁ ది
రమ్మగ నాకరమునందు రత్నము కరణిన్.

క. ఆమంత్రికిఁ దనయుం డగు
ధీమంతుఁడు వేంకటప్ప తిమ్మాజమ్మన్
జేమమ్మున వరియించెను
బ్రేమ స్మరవైరి సిరి వరించిన కరణిన్.

సీ. ఆదంపతులకు మహానుభావుఁడు నాగ
రాజు జనించి యవ్యాజభవ్య
లక్షణ యైన కామాక్షమ్మను వరించి
ముచ్చటతోఁ గాంచెఁ గిచ్చనార్య
నాకిచ మంత్రి ధర్మాత్ముఁడై వెంగమాం
బిక ధర్మపత్నిగాఁ బెండ్లియాడె
నాయమ్మగర్భమునందుఁ బుట్టినవాఁడ
మానినీయులకు లో నైనవాఁడ
తల్లిఁ బరదైవతంబుగాఁ దలఁచువాఁడ
కోరి సద్గురుకరుణఁ గైకొన్నవాఁడ
నార్యజనులకు సమ్మత మైనవాఁడ
ఆన్మితత్పరుఁడను వేంకటాహ్వయుఁడను.

* * * *

క. భూతేశదత్తచాపక
ఘాతనభృగురామగర్వబలవిరామునకున్
శ్రీతారకనామునకున్
సీతారామునకు వదనజితసోమునకున్.

వ. సమర్పణంబుగా నాయొనర్పం బూనిన రాధామాధవసమాగమం బనుకృతికిఁ గథారంభ క్రమం బెట్టి దనిన.

క. శ్రీలలితఫలితభూతర
సాలాదిమహామహీరుహాశ్రమవాసా
లోలబ్రహ్మర్షికథా
జాలాహర్నిశము నైమిశము మహి నలరున్!

End:

క. అని సూతుఁడు వినిపించిన
విని శౌనకముఖ్యమునులు విమలాత్మకులై
అనిశముఁ గృష్ణపూజా
ర్చనులైరి పరమసంతోషమునన్.(!)

క. కల్యాణాంబరధారా
కల్యాణాహార్యనీరకంధిగభీరా
కల్యాణమయాకారా
కల్యాణాకాంక్షమాణకవిమందారా.

Colophon:

ఇతిశ్రీహయగ్రీవదేవప్రసాదసమాసాదితసంస్కృతాంధ్రమాధురీధు రీణభాషావిచిత్రకిచ్చనామాత్యపుత్ర విశ్వాసనిజాంక వేంకటపతిప్రణీతం బైనరాధామాధవసమాగమం బనుమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును ద్వితీయాశ్వాసము.

(వి.వి.)—

సమగ్రము. మూఁడాశ్వాసములు. వ్రాఁతయందమైనది. తప్పులు కలవు. గ్రంథపాతమును గలదు. శైథిల్యము కానరాదు.

ఇందు రాధాకృష్ణుల శృంగారవిహారాదికము కథగా వర్ణింపఁబడినది. కర్త ఎడపల్లి వేంకటపతి. కిచ్చమంత్రికిని వేంగమాంబకును పుత్రుఁడు. హరితసగోత్రుఁడు. ఇది రామాంకితము.

No. 698. రాధామాధవసమాగమము.

RĀDHĀMĀDHAVASAMĀGAMAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 148. Lines, 5 on a page. Mode of writing, good but not correct. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

This is the same work as the above.

(వి.వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు కలవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతము కాన్పింపదు.

ఇది పూర్వవర్ణితగ్రంథమే.

No. 699. రాధామాధవసంవాదము.

RĀDHĀMĀDHAVASAMVĀDAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Pages, 178. Lines, 22 on a page. Mode of writing, fair but faulty. Condition, good. Appearance, old. Written on one side of paper. Variations in reading are noted on the blank pages.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Surabhāṇḍēśvaramu 97*a*.

Complete but without the introductory portion.

This is the same work as the one described under R. No. 339 (*b*).

(వి.వి.)—

కృత్యవతరణిక లేదు. వ్రాఁత యంతయందమైనది కాదు. తప్పులున్నవి. పాఠాంతరము లెదుటి పత్రములపై నెక్కింపఁబడినవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది ఆర్. నెం. 339(బి) రున వర్ణింపఁబడిన గ్రంథమే.

No. 700. రాధామాధవసంవాదము.

RĀDHĀMĀDHAVASAMVĀDAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{7}{8} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 62. Lines, 7 on a page. Mode of writing, bad and incorrect. Condition fair. Appearance, old.

Wants the prefatory portion.

Same work as the above.

The date of transcription and the name of the scribe are given below as found at the end of the MS.

(వి.వి.)—

అవతారిక తప్పఁ దక్కినదంతయుఁ గలదు. వ్రాఁత మంచిది కాదు. తప్పులెందు. శైథిల్య మించుకగలదు. గ్రంథపాతము లేదు.

పూర్వము వలె.

గ్రంథాంతమున "యీశ్వరనామ సంవత్సరమార్గశిర శు ౩ గురువారాన భట్టిప్రోలు వెంకటనరుసరాధామాధవ సంవాదంసంపూర్ణంగా వ్రాశెను" అని యున్నది.

No. 701. రాధామాధవసంవాదము.

RĀDHĀMĀDHAVASAṀVĀDAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 88 on a page. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but quite erroneous. Condition, fair. Appearance, old.

Complete except the prefatory portion.

Same work as the above.

The date of transcription as found at the end of the MS. is given below.

(వి-వి.)—

గ్రంథావతరణిక లేదు. వ్రాఁత యంతతిన్ననిది. తప్పులు మెండు. శైథిల్య గ్రంథపాతము లంతగాఁ గాపట్టవు.

ఇదియుఁ బూర్వోక్తగ్రంథమే.

"విరోధికృతినామ సం॥ చైత్రశు ౨ లు వరకు యీ రాధామాధవ విలాసం సంపూర్ణం . . ."

అని గ్రంథాంతమునన్నది.

No. 702. రాధామాధవసంవాదము.

RĀDHĀMĀDHAVASAṀVĀDAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $14 \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 144. Lines, 7 on a page. Mode of writing, bad and mostly incorrect. Condition, much injured. Appearance, old. Many leaves are broken here and there.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత కొద్దిది. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము మెండు. గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 703. రాధామాధవసంవాదము.

RĀDHĀMĀDHAVASAṀVĀDAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $18 \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 89. Lines, 5 on a page. Mode of writing, illegibly written in the mode of Kanarese characters and incorrect. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 66*a*. The other works herein are Āndhranighaṇṭu 1*a*, Dvirūpakōśamu 31*a*, Alaṅkārādilakṣaṇasaṅkaramu 49*a*, Kāvyālaṅkāracūḍāmaṇi 55*a*, Chandōvyākaraṇādisaṅkaramu 111*a*, Śṛṅgāranaiṣadhamu 132*a*.

Incomplete; contains from the beginning of the story.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are given below in Telugu, as found at the end of the MS.

(వి-వి.)—

కథా ప్రారంభమునుండి కడవఱకుఁ గలదు. వ్రాఁత కన్నడపుఁ దీరుగానున్నది. తప్పులత్యధికముగా నున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములంతగా లేవు.

గ్రంథాంతమున

"ప్రభవ సం॥ చైత్రశుద్ధ ౧౧ . . . ధారాపురం . . . సీతారామయ్య మనమడు, సుబ్బయ్య కుమారుడు సీతారామయ్య వ్రాసిన . రాధామాధవము . . ." అనియున్నది.

No. 704. రాధామాధవసంవాదము.

RĀDHĀMĀDHAVASAṀVĀDAMU.

Pages, 135. Lines, 16 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 72*a* of the MS. described under No. 461 of the D.C. Tel. MSS.

Complete but without the prefatory portion.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణిక తక్కుందక్కిన గ్రంథమంతయుఁ గలదు. వ్రాఁత యందమయినది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 705. రాధామాధవసంవాదము.

RĀDHĀMĀDHAVASAMVĀDAMU.

Substance, paper. Size, $8\frac{1}{8} \times 6\frac{1}{4}$ inches. Pages, 15. Lines, 39. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Vēdāntasāramu 8*b*.

The story breaks off in the beginning of the third Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కృత్యవతారిక లేదు. మూడవ యాశ్వాసము మొదట నంత రించినది వ్రాఁత యందమయినది. తప్పులు లేక పోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 706. రాధామాధవసంవాదము (సటీకము).

RĀDHĀMĀDHAVASAMVĀDAMU (WITH MEANING).

Substance, paper. Size, $12\frac{3}{8} \times 8$ inches. Pages, 100. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good but faulty. Condition, good. Appearance, old. Foll. 54*b* to 62 and 96 are left blank.

Complete but without the preface.

The text is the same as the one described above. This poem was dedicated to Mogadala Rāmadāsāmātya, a chieftain of Pralayakāvēri Paṭṭana (Pulicat) and son of Lakṣmāmbā and Kṛṣṇamantri. This MS. contains also brief notes on the text in colloquial Telugu. From the following English note written apparently by Mr. C. P. Brown at the beginning of the MS., it is seen that this commentary was prepared under his direction by Pamidipāṭi Vēnkaṭnarasayya.

"The Rádhá Mádhava Samvádam
or
The Loves of Radha and Crishna
an original Telugu Poem
by వెలుదండి తిరువేంగళయ్య Velidandla Tiruvēngalayya *

* It is not by Tiruvengalayya but by his son Venkatapati.

a critical edition
illustrated with an ample commentary
prepared under the direction of
Charles Philip Brown
by
P. Venkat Narasu పమిడిపాటి వెంకట నరసయ్య
1829"

Beginning:

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నేరచియించం బూనిన రాధామాధవసంవాదం బను మహాప్రబంధం బునకుం గథాక్రమం బెట్టి దనిన.

చ. అనవరతప్రబోధకర మాని మిథిలాపురమందు నొకనాఁ
డనఘుఁడు ధర్మ్య దక్షుఁ డాప్తులతో సుఖగోష్ఠి నుండి ప్రాం
పున సకలావతారములపుణ్యకథ ల్వివరింప వించుఁ డాఁ
జనకుఁడు వేఁడెఁ గృష్ణుకథ సత్యరథు శుకయోగిరాయనిన్.

టీక. నిత్యమైనట్టువంటి జ్ఞానవంతులుగలిగినట్టువంటి మిథిలయనేపట్టణమందు ఒకదినమందు పాపరహితుఁడున్ను సమర్థుఁడు నైనట్టువంటి జనకమహారాజు విద్వాంసులతోఁగూడా సుఖకరమైనట్టువంటి సంతోషమైనసభయందు కూర్చుండి విలాసముగా శుకయోగీంద్రుఁడు సమస్తమైన అవతారములయొక్క కథలను జెప్పగా వినుచున్నవాఁడై ఆ జనకమహారాజు సత్యసంధుఁడైనట్టువంటి శుకయోగీంద్రుని గూర్చి స్నేహంచేతను కృష్ణస్వామివారిచర్యలను వేడుకొనెను అనగా చెప్పుమనుట.

* * * *

ప్రథమాశ్వాసాంతపద్యము :—

శా. శీఘ్రామూత్రఫలప్రద ప్రళయకావేరీమహాపట్టణా
ధృత్యా శంకరపద్మనాభరఘునాథామాత్యగోపాలకా
దిక్షేమంకరసోదరాంతరపదాత్మీయాఖ్యవాక్య జరీ
సాక్షాన్నందకుమారపాదయుగపూజాలబ్ధభాగ్యోదయా.

* * * *

ద్వితీయాశ్వాసాంతపద్యము :—

మాలిని. సులభనవమహోజా సూర్యసంకాశతేజా
ఫలితహరిసుపూజా బంధుమందారభూజా
కలితసుకవిభోజా కాంతిసత్కీర్తిరాజా
లలితహితసమాజా లక్ష్మమాంబాతనూజా.

* * * *

తృతీయాశ్వాసాదిపద్యము

క. శ్రీకరవర వైభవని
త్యాకమలానాథమృదుపదాంబుజభృత్యా
యాకారవిజితనాస
త్యా కృష్ణాపత్య రామదాసామాత్యా.

End:

మాలిని. మగదలకులధీరా మానినీచిత్తచోరా
యగణితగుణహారా యరిరాధాకుమారా
నిగమవిధివిహారా నిత్యసౌఖ్యానుసారా
సగరభవగభీరా చారుశృంగారవీరా.

టీక. మగదలకులమందు ధీరుడైనవాడా స్త్రీలయొక్క మనస్సుకు దొంగవంటివాడా లెక్కకు మిక్కిలియైనటువంటిసుగుణములే భూషణములుగా గలవాడా యాచకులకు రాధకు సాకుడుకుమారుడైనటువంటి కర్ణుడివంటివాడా వేదములయొక్క విధానమందు సంచరించేవాడా శాశ్వతమైనటువంటిసౌఖ్యముయొక్క అనుసరణముగలవాడా అనగా మోక్షమందు ఆసక్తికలవాడని భావము। సముద్రమువంటిగంభీరముగలవాడా అనగా తనమనస్సుయొక్క లోతును తెలియనియ్యనివాడనిభావము మనోహరమైనటువంటిశృంగారముగలవాడా వీరాఅనగా పరాక్రముగలవాడా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీవేణుగోపాలవరప్రసాదలబ్ధశృంగారకవిత్వవైభవశాలి దండతిరువేంగళార్య తనూభవవిద్వజ్జనవిధేయ వేంకటపతినామధేయప్రణీతంబైన రాధామాధవసంవాదంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును తృతీయాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణిక తప్పదక్కినదంతయు సంపూర్ణముగా గలదు. వ్రాంత బాగుగానున్నది. తప్పులు కలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతము లంతగా లేవు.

ఇందలిమూలము పూర్వోక్తగ్రంథమే. ఈ మూలగ్రంథము మగదలరామదాసామాత్యునికి కృతియీయబడినది. ఇతడు చెన్నపట్టణాధిపతి. లక్ష్మమాంబాకృష్ణమంత్రు లీతనితలిదండ్రులు. టీక ప్రతి పదమునకు లేదు. దండాన్వయముతీరున నున్నది. పమిడిపాటి వెంకటనరసయ యనునాతడు మే॥ బ్రౌ॥ దొరవారియుత్తరువునను

సరించి 1829 వ సంవత్సరమున నీ టీకను వ్రాసిన ట్లీగ్రంథముఖపత్రమున నాంగ్లభాషయందు మే॥ దొరవారిచేత వ్రాయబడియున్నది. ఈ టీక వాడుకభాష నున్నది.

No. 707. రాధికాసాంత్వనము.

RADHIKĀSĀNTVANAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{5}{8} \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 143. Lines, 26 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Complete in four Aśvāsas.

An amorous poem describing the troubles of Śrī Kṛṣṇa in pacifying the indignant Rādha and his amorous sports with her as well as with her adopted daughter Iḷa. The work is also known as Iḷādēvīyamu. The author of the work is Muddupaḷani, daughter of Muttyālu (father and Pōṭi and a disciple of Vīrarāghavadēśika of Tirumala Tātārya family. She was also presented with many jewels, valuable sarees, etc.: by Pratāpasiṁha, son of Tulajēndra of the Bhōsala family and king of the Chola kingdom. She is also the author of Saptapadulu—vide R. No. 221(c) of the Triennial Catalogue of MSS., Vol. II, Part 3.

Beginning:

ఉ. శ్రీలు చెలంగు రాధికను జెల్వరొ యిన్నిల రూపురేఖలం
బోలుదురే పడంతు లన మోహపుటాలిని యిష్ట డెన్నదో
వ్రాలిం తన్నుం జూచ్చి యని యగ్గిన యచ్చెలిం గౌగిలించుగో
పాలునిం జిన్నికృష్ణునిం గృపాళునిం గొల్తు సభీష్టసిద్ధికిన్.

* * * *

వ. అని యిష్టదేవతానమస్కారంబును సుకవిసత్కారంబును సుకవితిరస్కారంబునం గావించి యద్దిమే యొక్క మహాప్రబంధంబు నిబంధింపం దలంచి హరివాసరంబున శ్రీహరిం బ్రార్థించి మన్నిశాంతంబున నిదురింపుచున్న నస్వశాంతంబున.

సీ. . . . .
ప్రతి యొఱుంగనిదివ్యరూపంబుతోడ
సొగసు గనుపించు మవ్వపుసొంపుతోడ
రాధికామణి నైదండ రమణం బూని
చిన్నికృష్ణుడు కలను బ్రసన్నుం డయ్యె.

• • • •

తే. చిన్నికృష్ణుఁడ నే నాదుచిత్తమునకు
సమ్మతం బైన రాధికాసాంత్వనంబు
తగ నొనర్ప మదీయాంకితముగ నీవు
లలితగుణపేటి శ్రీముద్దుపళని బోటి.

వ. అని యానతిచ్చి యంతర్ధానం బగుటయు నేను నిదురమేల్కాంచి యీశుభస్వప్నం బెవ్వరితోడ విన్నవింతు నని యూహించి యుభయవేదాంతప్రతిష్ఠాపనాచార్యుండును నిరుపమౌదార్యగాంభీర్యధుర్యుండును పాషండషండఖండిత దమహాఖండలుండును పాలితభక్తమండలుండును తిరుమలతాతాచార్యవర్యకులకలశపారావారతారాధారుండును మదీయపూర్వజన్మతపఃఫలసారుండును సుగుణాభిరాముండును నగు వీరరాఘవదేశికసార్వభౌము సన్నిధానంబున కరిగి సాష్టాంగదండప్రణామంబు లాచరించి తత్కటాక్షంబును గాంచి యీశుభస్వప్నంబు విన్నవించిన దత్సన్నిధానంబునం గల సకలకళావల్లభు లగువిద్వజ్జనంబులు నన్నవలోకించి సాక్షాచ్ఛ్రీమన్నారాయణావతారుం డగువీరరాఘవశ్రీచరణారవిందంబు లాశ్రయించినదాన వగుటం జేసి దేవదేవుం డగు శ్రీకృష్ణదేవుండు సాక్షాత్కరించె దీన నీకు నధికశ్రేయఃప్రాప్తి యగు నదియునుం గాక.

సీ. ఏరాజు కువలయంబెల్ల రంజిలఁ జేసి
జైవాతృకాఖ్య నిచ్చలుఁ దలిర్చు
నేలోకబాంధవుం డిలఁ దమంబు లడంచి
చక్రప్రమోదంబు సంఘటించు
నేఘనుండు శరంబు నేవేళ గురియించి
పరవాహినుల నెల్ల భంగపఱచు
నేయాశుఁ డార్యావనాయత్తమతిఁ గాంచి
కీర్తింప సర్వజ్ఞమూర్తి యాను

వాఁడు నృపమాత్రుఁడే రఘునాథ్వహాదయాభ్ర
వాహవర్ధితభోసలాన్వయపయోధి
సోమ తుళజేంద్రవరతనూజుండు శ్రీప్ర
తాపసింహక్షమాపాలతల్లజుండు.

తే. ఆమహారాజుకృపఁ జెందినట్టి నీకు
నిట్టి భాగ్యంబు లద్భుతం బేమి తెల్ప
సార మగునీదువిస్తారచర్య లెల్ల
వినుము వినుపింతు మని యిట్టు లనిరి కరుణ.

తే. ఆమహీనాథుపదపద్మమందుఁ బుట్టి
సుర చిరఖ్యాతిఁ గనె నీతి శూద్రజాతి
దాన నయ్యన్వయ చెలంగె దానకర్ణుఁ
డితఁడె యం చను జను లెన్నఁ గతురుఁ డగుచు.

తే. ఆతఁ డెంతయుఁ గాంచెఁ జెంగ తివంన
కతుల యగుముద్దుతంజినాయకినిఁ బ్రేమ
వాడిబొంకనివాని ముత్యాలుఘనునిఁ
దంజినాయకి వారల దత్తుగొనియె.

క. ఆముద్దుతంజినాయకి
ప్రేమను గని యెం దీవె బిగిఁ బడసె నసకా
భూమీశు లెంచ దగునభి
రామాద్భుతసుగుణమణిని రామామణినిన్.

సీ. ఏరామ గట్టించె నిదె యగ్రహారంబు
పుడమి రామాంబాఖ్యపుర మనంగ
నపర సేధస్యు డవ్యయం బొనరించి
తిరముగాఁగ శివప్రతిష్ఠ జేసె
నెంబియేపుణ్య పెట్టించె నందనవని
కోటలే దివ్యు లెత్తి కొమరు మిగుల
నేమాన్య జీవనం బెసఁగఁ దటాకంబు
ఘటియించె సేతుమార్గంబునందు

వేటి యెన్నతె గండరకోటలోన
మఱియు నిత్యాన్నదానాదిమహిమలంది
పార్వతీశుల కిత్తోత్సవము లొనర్చె
నట్టి రామామణి ధాటి నలవె పొగడ.

సీ-గీ. . . . .

అనఁగ ననువొందు బ్రహ్మవిద్యాప్రవీణ
సరసతిరుమలతాతయాచార్యపాద
తోయరుహమత్తచంచరీకాయితాత్మ
పాలితాశ్రితజనుఁడు ముత్యాలఘనుఁడు.

తే. అట్టిముత్యాలఘనుఁడు తాఁ జెట్టఁబట్టెఁ
దనకు ననుకూల మగునట్టిధర్మపత్ని
యానఁబెంచును మాణిక్యాంబసుగుణ
పేటి మేటివఘాటి శ్రీపోటిబోటి.

* * * *

సీ. సాహిత్యవిద్యావిశారదశారద
యై ముద్దుపళని నా నమరు నిన్ను
గురుతరంబై యొప్పు గుణగణప్రౌఢి వే
లాయితుం డైన వేలాయుధాఖ్య
భరతభావాభావభావజగురుఁడు నాఁ
గొమరు చెందెడు ముద్దు కొమరవరుని
రూపవిభ్రమకళారూఢి నెంతయు రతి
దేవి యాముద్దులక్ష్మి సఘాటి
బుద్ధి నల్గారు ముద్దైనముద్దయాఖ్య
దీటు లేనట్టిపద్మాక్షిలలామ
దెలివిమీఱురామస్వామి నెమిఁ గాంచె
మే॰ముత్యాలుపోటి వధూటివలన.

సీ. చెన్నొందుమరంభ గాకున్నచోను బ్రతాప
సింహేంద్రుఁ బెంపునఁ జెంద నేల

* * * *

సీ. . . . .

నీదె మతి యుక్తి పరికింప నీదె శక్తి
నీదె నెఱపద్దు సరయఁగా నీదె ముద్దు
సరసముగఁ జేసి రాధికాసాంత్వనంబు
భక్తి హరి కిమ్ము శ్రీముద్దుపళనిబోటి.

వ. అని నియోగించిన నేనునుం బ్రబంధనిబంధనోద్యుక్తనై.

క. శ్రీకృష్ణదేవునకుఁ గరు
ణాకరచారిత్రవిలసదనుభావునకున్
గోకులజప్రియభావున
కాకృతిజితశంబరార్యహంభావునకున్.

* * * *

సీ. మునినాథ హరికథ ల్వినుము నేను బొందుగా
నీనులవిందుగా విన్నవింతు నందు
నందుతోఁ బుట్టి గోవిందున కత్తయై
వరగుణాకర యన వఱలు రాధ
తా నెత్తిపెంచఁగాఁ దగుఇళాతలమీఁద
వడి నేఁటి బలుకారుబారు చేసి
గోపాలదేవుతోఁ గోపించె నవు డెట్లు
దక్షిణనాయకాధ్యక్షుఁ డైన

దేవకీసూనుఁ డానారితీరు తీర
తీరుగా నేరె నని యింపు దేరనటుల
నానతీవయ్య బహుసావధానమతిని
విని కృతార్థుఁడ నయ్యెద విమలహృదయ.

End:

శా. శ్రీలక్ష్మీముఖపద్మషట్పద తనుశ్రీరమ్యనీలాంబుదా
లీలామానుషవిగ్రహా ప్రమద లేలీహానశయ్యాస్పదా
కాళిందీతటకేళికోవిద మహాకంసాదిదుష్టాంతదా
కాళీయోరగరత్నరంజితపదా కౌంతేయధైర్యప్రదా.

క. సారగదాధారసదా
చారసదాతనవినూత్న చారుతరోద్య
న్నారకదాకారయుతా
ధీరనుతాపారచరిత ధిక్కృతదురితా.

మత్తకోకిల.—నాగపాలకనాగదాలకనాగఫాలకవాహనా
నాగధీశ్వరనాగహీశ్వరనాగనశ్వరగాహనా
యోగకారణయోగధారణయోగకారణసాహనా
భోగిశోభణభోగిశీవణభోగిభూషణమోహనా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీచిన్నకృష్ణకరుణాకటాక్షవీక్షణక్షణ ప్రవర్ధమానానూన శృంగారరసప్రధాన సంగీతసాహిత్య భరతశాస్త్రవిద్యాపారంగ శ్రీమత్తిరుమలతాతయాచార్యపదారవింద మిళిందాయమాన చోళసింహాసనాధ్యక్ష ప్రతాపసింహ మహారాజబహూకృతానేక చామీకరాంబరాభరణ ముత్యాలుగర్భశుక్తిముక్తాయమాన మద్దుపళని ప్రణీతంబైన రాధికాసాంత్వనం బను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును చతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. నాల్గాశ్వాసములు. వ్రాత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

ఈ శృంగార ప్రబంధమున శ్రీకృష్ణుడు కుపిత యగు రాధికాదేవి ననునయించి శృంగారవిహారముల సలిపిన కథ వర్ణింపబడినది. కర్త "ముత్యాలు" అను నాయకురాలి కూతురగు పళని. వేశ్య. తిరుమల తాతాచార్యవంశజుండగు వీరరాఘవదేశికుల శిష్యురాలు. చోళదేశాధీశుండగు ప్రతాపసింహమహారాజుచే ననేకవస్త్రభూషణాదులను బహుమతిగా బడసెనట. ఈ గ్రంథకర్త్రిని గురించి ఆర్. నె 221 C యందు జూడనగును.

No. 708. రాధికాసాంత్వనము.

RĀDHIKĀSĀNTVANAMU.

Pages, 2[illegible]5. Lines, 17 on a page. Mode of writing, good but faulty. Variations in reading are noted. English notes written by Mr. C. P. Brown are found here and there throughout the MS.

Begins on fol. 156*a* of the MS. described under No. 351 ante.

Complete.

Same work as the above.

The following is the note of Mr. C. P. Brown written at the beginning of the work:—

* "The Radhica Swantanam"
or
The melting Soul of Radhica (or Ila)
Adopted Daughter of Radha,
favourite mistress of Crishna.

An amatory poem written by Palari; a dancing girl, mistress to the Raja of [Tanjore] named Vira Pratapa Simha.

This poem is excessively rare. I at last obtained three manuscripts all imperfect but luckily deficient in different places; and from third Vencat Narsu under my directions formed this complete edition.

It does not seem probable that the lady herself composed the whole poem; parts of which display much learning. Her name and the other names she introduces as her relations appear to be Mahratta; utterly different from Telugu appellations. Her tutor, Viraraghavachari, probably assisted her; but the composition in other parts evinces a female hand; and it may be observed that she uses only the changing metres those being the easiest to compose in. She also uses the easiest and loosest rhymes such as అఖండయతి and వబయోరభేదయతి, etc."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు. పాఠాంతరము లెక్కింపబడినవి. బ్రౌనుదొరవా రాంగ్లటిప్పణి నందందు పంక్తులనడుమ వ్రాసియున్నారు.

పూర్వము వలె.

బ్రౌనుదొరవారు గ్రంథముఖపత్రమున నాంగ్లభాషయందు చిన్న యుపోద్ఘాతమును వ్రాసియున్నారు.

* The name of the work is "Radhikasantvanamu" and not "Radhikasvantanamu. The title adopted by Mr. Brown is wrong.

No. 709. రాధికాసాంత్వనము.

RĀDHIKĀSĀNTVANAMU.

Substance, paper. Size, 8 × 6½ inches. Pages, 236. Lines, 17 on a page. Mode of writing, good but contains mistakes. Condition, good. Appearance, old. Variations in reading and Brown's English remarks are noted throughout.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత చక్కనిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు. పాఠాంతరములు పంక్తులనడుమ నెక్కింపబడినవి. మే॥ బ్రౌనుదొరవారి యాంగ్లటిప్పణి యక్కడక్కడ చూపట్టుచున్నది.

పూర్వము వలె.

No. 710. రాధికాసాంత్వనము.

RĀDHIKĀSĀNTVANAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅞ × 1¼ inches. Pages, 30. Lines, 7 on a page. Mode of writing, fair but faulty. Condition, much injured. Appearance, very old.

Contains the first three Āśvāsas without the preface.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. కృత్యవతరణిక తప్పదక్కిన తొలిమూఁడాశ్వాసములు గలవు. వ్రాఁత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యమత్యధికము. గ్రంథపాతము కలదు. ప్రాచీనము.

పూర్వము వోలె.

No. 711. రాధికాసాంత్వనము, సటీకము.

RĀDHIKĀSĀNTVANAMU WITH COMMENTARY.

Substance, paper. Size, 12⅝ × 8 inches. Pages, 386. Lines, 23 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, good. Appearance, old. This was copied from the MS. described under the next two numbers.

Complete.

The text is the same as that described above. The name of the author of this brief commentary which is written in colloquial Telugu is not given.

Beginning:

ఉ॥ శ్రీలఁ జెలంగురాధికను జెల్వరొ నిన్నిల రూపురేఖలన్
బోలుదురే పడంతు లన మోహపుటాలిని నిప్పుడన్నెదో
వాలిని నన్నుఁగూర్చి యనియగ్గినయచ్చెలిఁ గౌఁగిలించుగో
పాలునిఁ జిన్నికృష్ణునిఁ గృపాళునిఁ గొల్తు నభీష్టసిద్ధికిన్.

టీక. ఇళాఅనఁగా । ఓయిళాదేవి - సంపత్తులచేతను ప్రకాశిస్తూవుండే । అటువంటిరాధికనున్నూ । నిన్నున్నూ । చక్కదనముయొక్క రేఖలచేతను । యేపడంతులు - అనఁగా యెటువంటిస్త్రీలయినా । సమానము అవుదురే - పోలరు అనిభావము । అన - అనఁగా । యీ ప్రకారము కృష్ణస్వామిపలికితే । యిప్పుడువాలిని - అనఁగా - కేళీవిలాసము

చేతను । నన్నుగురించి - మోహపుటాలిని - అనఁగా నీవు మోహించినమువంటి - రాధను స్తోత్రం చేస్తూవున్నావో అని । అలిగిన అచ్చెలి - అనఁగా - కోపం చేసినటువంటి అయితేను । ఆలింగనము చేసుకొన్నమువంటిన్ని । గోవులను కాసినమువంటిన్ని । దయగలిగినటువంటిన్ని । చిన్ని కృష్ణుని । అనఁగా । బాలకృష్ణస్వామిని । మిక్కిలి కోరికలయొక్క ప్రాప్తికొరకు సేవిస్తూవున్నాను.

End:

మత్తకోకిల॥ నాగపాలక నాగదాలక నాగఘాలకవాహనా
నాగధీశ్వర నాగహీశ్వర నాగనశ్వరగాహనా
యోగచారణ యోగధారణ యోగకారణసాహనా
భోగిశోషణ భోగినీవణ భోగిభూషణమోహనా.

టీక. గజేంద్రునిరక్షించినవాడా । నాగదాలక - అ. సర్పరూపముగానున్న అఘాసురుని ఖేదించినవాడా । పాములనుగోస్టే గరుత్మంతుండే వాహనముగా గలవాఁడా సరస్వతికి అధిపతి అయినబ్రహ్మయొక్కన్నున్నూ సరస్వతియొక్కన్నున్నూ । సర్పములకుదొరయయిన శేషునియొక్కన్నున్నూ । వాక్కులయందు । అతిశయమైన । ప్రవేశముగలవాడా । యోగమునందు సంచారముగలవాడా । భోగిశోషణ। అ॥ కాళియాహినికృశింప జేసినవాడా । భోగినీవణ । అ॥ మోహించినస్త్రీలయందు । ఇచ్చగలవాడా । పాములుసొమ్ములుగా గలిగిన । శివుని మోహింపఁజేసినవాడా.

Colophon:

ఇదిశ్రీ చిన్నికృష్ణ . . . . . . రాధికాసాంత్వనంబను మహా ప్రబంధంబునందు సర్వంబును జతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము.

ప్రథమాశ్వాసాంతమున నుండు పైగద్యయొక్క టీక.

టీక. ఇది । శ్రీబాలకృష్ణునియొక్క । దయాసంబంధమైనమువంటి। క్రీగంటిచూపులచేతను । ప్రతి క్షణమందున్నూ । వృద్ధినిబొందుతూనుండే అమువంటిన్ని । శృంగారరసమే ముఖ్యముగా గలిగినమువంటి । సంగీతమనేటిన్ని । సాహిత్యమనేటిన్ని । భరతమనేటిన్ని । శాస్త్రములు మొదలైనమువంటి । చదువులయొక్క । తుదనుపొందినమువంటిన్ని । శ్రీతిరుమలతాతయాచార్యులయొక్క పాదములనే తామరలకు । తుమ్మెదవంటి మనస్సుగలిగినమువంటిన్ని । చోళసింహాసనాధ్యక్ష । అ । చోళదే

కముయొక్క సామ్రాజ్యసింహాసనమునకు । అధిపతి । అయినటువంటి ప్రతాపసింహుఁడనే । మహారాజుచేతను బహుమానముచేయఁబడినటువంటి । అమితమైనటువంటి బంగారు వికారములైనటువంటి వస్త్రములున్నూ । సొమ్ములున్నూ । కలిగినటువంటిన్ని ముత్యాలు అనే నర్తకులయొక్క కడుపు । అనే । స్వాతిచిప్పకు । ముత్యమువంటి ముద్దుపళనిచేతను । చెప్పఁబడినటువంటి । రాధికాసాంత్వన మనే । మహాగ్రంథమునందు । . . . ఆశ్వాసము.

(వి-వి).—

సమగ్రము. వ్రాఁత యందముగానున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

మూలము పూర్వోక్తమయినదే. ఇందలి వ్యాఖ్యానమును రచియించినవారెవరో తెలియదు. ఈ వ్యాఖ్య విరివియైనది కాదు. వాడుక భాషను వ్రాయఁబడినది.

No. 712. రాధికాసాంత్వనము, సటీకము.

RĀDHIKĀSĀNTVANAMU WITH MEANING.

Substance, paper. Size, 12 × 7⅜ inches. Pages, 321. Lines, 20 on a page. Mode of writing, fair but incorrect, written only on one side of the paper. Condition, much injured and worm-eaten. Appearance, old. Mr. Brown's remarks in English are noted here and there on blank pages.

Contains the first and the second Āśvāsas.

Same work as the above. The following note, apparently in Mr. Brown's hand, is found on the fly-leaf of the MS.

The Ila Deviyam or
Rādhica sāntwanam
With commentary.

"This is the rough copy from which a fair copy has been taken."

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ప్రథమ ద్వితీయాశ్వాసములు మాత్రము. వ్రాఁత యంత యందమయినది కాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమత్యధికము. గ్రంథపాతము లేదు.

ఇది పూర్వవర్ణితగ్రంథముయొక్క మాతృక.

No. 713. రాధికాసాంత్వనము సటీకము.

RĀDHIKĀSĀNTAVNAMU WITH MEANING.

Substance, paper. Size, 11¼ × 7 inches. Pages, 297. Lines, 20 on a page. Mode of writing, fair but incorrect, written only on one side of the paper. Condition, much injured and worm-eaten. Appearance, old.

Mr. Brown's remarks in English are found here and there on the blank sides. Contains the third and the fourth Āśvāsas.

The MSS. described under this and the previous number (712 and 713) form one complete edition.

Same work as that described under No. 711 ante.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తృతీయ చతుర్థాశ్వాసములు మాత్రము. వ్రాఁత యొక తరఁబడిగా నున్నది. తప్పులుగలవు. శైథిల్య మనల్పము. గ్రంథపాతము లేదు.

ఇదియుఁ బూర్వోక్తగ్రంథమునుగలసి యొక సమగ్రగ్రంథమగును. నె 711 దున వర్ణించిన గ్రంథమునకీ రెండును మాతృకలు.

No. 714. రామాభ్యుదయము.

RĀMĀBHYUDAYAMU.

Substance, paper. Size, 12¼ × 7⅞ inches. Pages, 397. Lines, 21 or 22 on a page. Mode of writing, good but not quite correct. Appearance, old. A list of contents of the work is found in 14 pages at the end of the MS.

Complete in eight Āśvāsas.

This is a classical Prabandha describing the story of the Rāmāyaṇa composed by Ayyalurāju Rāmabhadra Kavi, son of Akkāyāmatya, grandson of Parvata and the great grand son of Tippayamantri, who is said to be the author of the Oṇṭimiṭṭaraghuvīra śataka. The author is a disciple of Mummaḍi Varadācārya. This work was dedicated to Gobbūri Narasarāja, who was a ruler of Kandanōlu, Cinakotla, Dharmavaramu, etc., and who was the son of Obamāmba and Timmarāja and a nephew and son-in-law of Aliya Rāmarāja (the son-in-law of Kṛṣṇadēvarāya). This Gobbūri family is said to have belonged to the dynasty of Kalikālacōḍa. The following Brown's note appears at the end of the work:—

"This new edition was completed in September 1850 C. P. Brown.

Beginning :

శా॥ శ్రీరామాకుచహారనాయకమణిశ్రీఁ జేయు సాకారకృం
గాగం బైతగుమచ్చ వక్షమున భూకాంత (తా) స్థితిం దెల్ప సౌ
ఖ్యారూఢి న్వెలసిల్లు వేంకటనగాధ్యక్షుండు రక్షించు గో
బ్బూరితిమ్మనృపాలసింహు నరసింహోర్వీశచూడామణిన్.

* * * *

తే. శబ్దశాసనసుకవి కంజలి యొనర్చి
యుభయకవిమిత్రునకు హస్తయుగళి మోడ్చి
శంభుదాస హుళక్కి భాస్కరులఁ దలఁచి
యాంధ్రభాగవతకర్త నభినుతించి.

క. బగవస్తువంశరత్నా
కరకౌస్తుభసుప్రభావళిని నయనారుం
బరమగురుఁ దలఁతు మామ్మడి
వరదాచార్యాంఘ్రివనజవందారుఁడ నై.

వ. ఇట్లు . . . ఏ నొక్క మహాప్రబంధనిర్మాణంబునకుఁ బ్రా
రంభించియున్న సమయంబున . . . హత్తుమువ్వరగండండును
. . . కాశ్యపగోత్ర పవిత్రుండును . . . సరస
సభాజన కృతసభాజనభోజనపల్లి నారాయణాచార్య కైంకర్యపరా
యణుండును తాటకా నారాయణునందను . . . అగు
గొబ్బూరి నృసింహుం డొక్కనాఁడు . . . పేరోలగంబుండి
. . . యిట్లనియె.

చ. క్షితిపతి యెవ్వఁ డైన నగుఁ గీర్తిప్రతాపుల (బు) పుణ్యకోటికిం
గృతిపతి యైనవాఁడె కృతకృత్యుఁడు గాన నొనర్తు సత్తసం
తతులకు నెక్కు డంద్రు కృతి దాశరథీత్థకథాసుధాచమ
త్కృతకృతి రామభద్ర చెలికిం జవికొల్పు భవత్కవిత్వముల్.

వ. అని బహూకరించి కర్పూరతాంబూల జాంబూనదాభరణ ప్రత్యగ్ర
చీనిచీనాంబరంబు లొసంగిన నేనును . . . . .
రచియింపంబూనితి తదీయ వంశావతారం బెట్టిదనిన.

* * * *

క. ఆరఘుపతివంశసుధా
నీరధికఁ గరికాలచోళనృపచంద్రుఁడు దు
ర్వారశరభిన్నవిమతా
కారుఁ డుదారుఁడు జనించెఁ గలియుగవేళన్.

ఉ. ఆకరికాలచోళవిభు నన్వయసంభవు లైరి యాత్మర
క్షాకుశలుండు భూపతిశిఖామణి భూపతిరాజు గంగరా
జాకృతపుణ్యశేఖరుల కాశ్రితలోకశరణ్యతేజముల్
గైకొన ధర్మమూర్తులకుఁ గల్గ నేర్తురె సాటివారిలోన్.

* * * *

క. ఆభూపతిరాజేంద్రుఁడు
ప్రాభవవిభవేంద్రుఁ గొండపార్థివచంద్రుని
భూభరణరతునిజబా
హాభాసురబలపరాక్రమాఢ్యులఁ గనియెన్.

* * * *

క. అవ్విభుఁడు గాంచె రూపునఁ
గ్రొవ్విరివిలుకాని ధన్యుఁ గులమూర్ధన్యున్
జివ్వలను గెల్పుసిరిఁ గను
కవ్వడి నగుభూభవేంద్రుఁ గరుణోపేంద్రున్.

తే. అతనితనయుండు సత్యపాలితరయ(నయు?)ండు
వైభవము గాంచె సకలగుణాభిరాముఁ
డౌబళా యని తను రాజు లభినుతింప
నౌబళాధిపుఁ డలరె విఖ్యాతమహిమ.

* * * *

ఉ. ఆరమణీయకీర్తి యగు నౌబళరాజకుమారుఁ డోబరా
జారవిలాసబోధ ధనురాగమసత్త్వసమృద్ధి బల్మి న
మ్మారు సనత్కుమారునిఁ గుమారు సమీరుని మీఱఁ గేరు వే
మాఱు నదల్చుఁ గొల్చు నృపమాత్రుఁ డెయాసుచరిత్రుఁ డెన్నఁగన్.

ఉ. ఆనయశాలి గొబ్బూరికులాగ్రణి యోబమహీవిభుండు ధా
త్రీనుతరామరాజు పెదతిమ్మనృపాలుని ముద్దుపట్టి యం(నం)
భోనిధిరాజకన్య సరిఁబోలినపుణ్యచరిత్ర భూమరు
ద్దీనకుటుంబపోషణవిధేయను గొండమదేవిఁ బెండ్లి యై.

ఉ. ఆసతియందు నోబవసుధాధిపచంద్రుఁడు గాంచెఁ బుత్రులన్
భూసురపాలనప్రవిణపుణ్యచరిత్రుల నోబపార్థివా
గ్రేసరు సర్వదిగ్విశదకీర్తినిధి న్నరసక్షితీశ్వరున్
భాసురనీతిభూమముల బాంధవపోషణులం గృతార్థులన్.

క. వెండియు నోబళక్షితిపతి
రెండవ దేవేరియందు రిపుభయదబలో
ద్దండభుజదండుఁ గనియెం
గొండనృపా. . . . . .

* * * *

మ. అలయోబక్షితిభర్త కోనెటిసిరంగాధీశపుత్రీమణిన్
కులశీలంబును సత్యమున్ సుకృతమున్ గోత్రాసురత్రాణని
ర్మలధర్మంబును గల్గుశ్రీతిరుమలాంబం బెండ్లియై కాంచెఁ బు
త్రుల వర్ధిష్ణుచరిత్రులన్ సమరశత్రుక్షోణిభృజ్జైత్రులన్.

సీ. శ్రీపరాంకుశగురుశ్రీమత్కృపాలబ్ధ
శాశ్వతైశ్వర్యుఁ డేజనవిభుండు
వేంకటగిరిసత్యపీఠికాముఖదుర్గ
రాజ్యధౌరేయుఁ డేరాజమౌళి
జారచోరవ్యథావారకాజ్ఞాచక్ర
పాలనాప్రౌఢుఁ డేపార్థివుండు
సంతతభగవదాచార్యభాగవతాంఘ్రి
కైంకర్యశాలి యేకలువహర్త
యతఁడు నిరవధికధ్యానసతతభజన
నామకీర్తనహర్షితరామచంద్రుఁ
డొప్పుసౌభ్రాత్రమైత్రిసముజ్జ్వలాత్ముఁ
డోబభూమండలేశ్వరుం డురుబలుండు.

. . . .

ఉ. ఆనరసక్షితీంద్రుఁడు మహామహుఁడాకులశేఖరాభుఁడా
కోనెటికొండరాజమణికూతురు తిమ్మమదేవిఁ బెండ్లియై
దానపరాక్రమోన్నతుల ధన్యులఁ బుత్రులఁ గాంచె విష్ణుసే
వానయధైర్యశౌర్యముల వర్ధిలువంశపవిత్రులన్ మహిన్.

* * * *

ఉ॥ ఆకులశైలకీర్తి యగునాతనిసోదరుఁ డైనదానదీ
క్షాకలనార్కనందనుఁ డఖండితశౌర్యుఁడు మించె గంగరా
జాకరుణాధురంధరుఁ డాత్మజుఁడై పొగడొందె తిమ్మరా
జాకులకర్తకుం దనయుఁ డయ్యెను గొండనృపాలుఁ డున్నతిన్.

శా. ఆరాజన్యునియందు నేవు రుదయంబై రిద్ధసత్యవ్రతో
దారుల్ తిమ్మవిభుండు వెంగళధరాధారాగ్రగణ్యుండు గో
బ్బూరిక్ష్మావరచంద్రుఁడున్ దిరుమలాఖ్యుండౌబళేశుండుమం
దారక్ష్మారుహపంచకంబు గలశోదన్వంతునందు న్వలెన్.

* * * *

చ. అలయనఘుండు వెంగళధరాధిపచంద్రుఁ డుదాత్తధీరతా
కులగిరిరామరాజు పెదకొండనృపాలునికన్యకామణిం
గులసతిగా వరించెఁ దగ గోపమదేవిని దత్కుమారుఁ డు
జ్జ్వలజయశాలి చిన్నరసక్షితిపాలకమౌళి రాజిలున్.

* * * *

క. వెంగళవిభుసంతతి యి
భ్భంగిన్ భాసిల్లె నానృపతితమ్ముఁడు భ
వ్యాంగుఁడు గొబ్బూరయ్యప
తంగకులోత్తంస మతనిఁ దగమేఁ పొగడన్.

* * * *

ఉ. భావుకకీర్తి గొబ్బురినృపాలకుమారులుధన్యులామర
గ్రావనిభుండు గొండయు ధరావరశేఖరుఁడున్ సముల్లస
ద్ధీవిజితాహినాయకుఁడు తిమ్మమహీపతి చిన్నరంగపృ
థ్వీవరుఁ డోబపార్థివుఁడు వేంకటరాజును దిమ్మధీరుఁడున్.

తే. ధరణి గొబ్బూరిరాజుసంతాన మిట్లు
చిగురుఁగొమ్మకుఁ జేవ యై చెలఁగ నతని
యనుజమణి యైనతిరుమలమనుజవిభుని
శుభచరిత్రంబుఁ బొగడ శేషునకుఁ దరమె.

* * * *

తే. ధీరుఁ డమ్మేటి గొబ్బూరితిరుమలయ్య
రమణుఁ గోనేటిపినకొండరాజతనయ
రంగమాంబ వరించె వారాశితనయ
నబ్జనాభుండువలె హర్ష మావహిల్ల.

క. ఆరంగాంబకుఁ దిరుమల
శౌరికి సుతు లైరి కొండజనపతిరంగ
క్ష్మారమణగ్రామణి క
స్తూరీరంగక్షితీశచూడామణియున్.

* *

వ. తదనుజుండు.

* * * *

ఉ. కోనేటిచిన్నతిమ్మనృపకుంజరునాత్మజ వెంగళాంబికాజం
ద్రాననఁ బెండ్లియై కనియె నౌబళభూవిభుఁ డౌబళేశ్వరున్
ధీనిధిఁ గొండభూవిభునిఁ దిమ్మనృపు న్నరసేంద్రు ఖడ్గధా
రానిహతాహితప్రకరు రామధరావరు లక్ష్మణాధిపున్.

వ. ఏతత్కుమారాగ్రజుండు.

ఉ. అల్లుఁడు రామరాజునకుఁ గూటల్లుడు గొబ్బురియౌబళేశుఁ డా
హల్లకవైరిఁ గన్నఘనునల్లుఁడు పోషణబుద్ధి గట్టుగా
జల్లుఁడు వింటినేర్పున సమంచితరూపమునందుఁ జందమా
మల్లుఁడు దేవకీరమణునల్లుడు శత్రుసమిజ్జయంబులన్.

క. ఈరీతి నౌబళేశమ
హీరమణునివంశ మడరె నిందఱిలోనన్
ధీరుఁడు సర్వజ్యేష్ఠుఁడు
దారుఁడు గొబ్బూరితిమ్మధరణిపుఁ డలరున్.

* * * *

క. ఆతిమ్మవిభునకును బ్ర
ఖ్యాతశ్రీ సోమ(యోబ)మాంబ యాత్మేశ్వరి యై
సీతాశాతోదరికిం
బాతి వ్రత్యప్రసిద్ధిఁ బతి యై మించెన్.

వ. తన్మందగమనా మందారవల్లీ జననంబునకు రత్నాకరస్థానం బగు
సోమ వంశంబునకు మేటి యగునారవీటి బుక్కభూపాల సుత్రామ
రామ రాజన్య మూర్ధన్య శ్రీరంగరాజప్రభావం బెట్టి దనిన.

క. శ్రీరంగరాజసుతులు ధ
రారంగకీర్తు లలియరామాధిపుఁడున్
ధీరుఁడు తిరుమలరాయఁ డు
దారుఁడు శ్రీవేంకటాద్రి ధరణీవిభుఁడున్.

* * * *

ఉ. ఆపటుకీర్తి రామవసుధాధిపచంద్రుఁడు కృష్ణరాయధా
త్రీపతిసార్వభౌమదుహితృప్రియుఁ డై వితతప్రతాపసం
తాపితశత్రుఁ డై యలసదాశివరాయనిరంతరాయ వి
ద్యాపురరాజ్యలక్ష్మికినిదానము తా నయి మించె నెంతయున్.

శా. రామక్షోణివిభుండు కృష్ణమనుజేంద్రగ్రామణిన్ భీమసం
గ్రామేంద్రాత్మజుఁ బెద్దతిమ్మవిభునిన్ రామూరితిమ్మాధిపున్
శ్రీమంతుం జినకొండభూవరవరున్ శ్రీరంగరాజన్యసు
త్రాముం గాంచెఁ గుమారరత్నములమందారోపమోదారులన్.

వ. అందు.

సీ. . . . .
కప్పము ల్గొనియె నేఘనుఁడు కేరళచోళ
పాండ్యకర్ణాటాంగభూపతులచేత
. . . .
అతఁ డభయదానసంరక్షితాజిరంగ
భీతభూతలనేత వార్ధ్యాతధాత
యసమసమరప్రచండబాహార్గళుండు
రమ్యగుణశాలి పెదతిమ్మరాజమౌళి.

* * * *

మ. పినకొండక్షితినాథుఁ డెన్నఁదగుగాంభీర్యాంబురాశిం గరా
సినికృత్తప్రతివీరబాహుజవమున్ శీతాంశుబింబాననా
జనపుంద్రేకుశరాసనున్ యవనపాంచాలాంగనేపాళభూ
పనికాయార్పితదర్పితద్విపమదాంభఃపంకిలప్రాంగణున్.

* * * *

వ. ఏతాదృశకుమారజనకుం డై రామరాజశేఖరుం డలరుఁ దదను
(జు?)ండు.

* * * *

క. కృపగలతిరుమలరాయా
ధిపుఁ డలరఘునాథభూపతిన్ శ్రీరంగా
ధిపుఁ రామధరణిపు రిపు
ద్విపకేసరి వేంకటాఖ్యవిభునిం గనియెన్.

* * * *

వ. ఇట్టి పుత్రసంతానంబు గాంచి తిరుమలరాయశేఖరుండు రా
జిల్లుఁదదవరజుండు.

* * * *

క. ఆవేంకటాద్రివిభునకు
గ్రావాధిపధైర్యనిధికిఁ గలిగిరి రంగ

త్మావరమణియును దురితత
మోవిధుఁడగు రామరాజు మొదలగుతనయుల్.

* * * *

వ. ఏతాదృశతనూజరత్నంబులం గాంచి వేంకటాద్రిరాజమూర్ధన్యుం డుమించెనంత.

క. ఆరామరాజు తిరుమల
శౌరియు శ్రీవేంకటాద్రిజనపతి మువురున్
గారాపుం దోఁబుట్టువు
లై రాజిల సాధ్వి యోబమాంబ దనర్చున్.

మ. ప్రథమరత్నం బగుతిమ్మభూవిభుతపఃప్రారబ్ధపుణ్యోదయం
బభిరామాకృతి నొందెనా కొఱఁ యనఁగా నాయోబమాబ్జాననా
శుభగర్భాబ్ధిజనించి గానరసరాజున్ జగ్గభూభర్త కౌ
స్తుభచింతామణులున్వలెన్ సహజతేజోదానధౌరేయులై.

చ. ఇరవుగ వేంకటాద్రిమనుజేంద్రుభుజంబులప్రాపు దాపునన్
నరసవసుంధరావలయనాథుఁడు జగ్గనృపాలచంద్రుఁడున్
హరి కిరుగేలుదామరలయందును జక్రముఁ బాంచజన్యమున్
దొరయుగతిం బ్రతాపవరదుర్జయకీర్తులు గాంచిరున్నతిన్.

* * * *

చ. సమరకిరీటి జగ్గనృపచంద్రుఁడు సాంద్రతరప్రభావమం
జిమఁ దగునోర్వకంటినరసింహనృపాలవరేణ్యుపుత్రి నో
బమను వరించి యందుఁ గులపావనులన్ గిరియప్పఁ బాపభూ
రమణునిఁ గాంచెఁ బుత్రులఁ నిరంతరకీర్తిరమాకళత్రులన్.

వ. ఆజగ్గరాజాగ్రజుండునుం గృతినాయకుండును నోబమాంబాగర్భశుక్తిముక్తాఫలంబును నగు గొబ్బూరి నారసింహరాజసింహుని ప్రభావం బెట్టిదనిన.

* * * *

చ. కోనేటి తిమ్మభూవిభునికూతురి రంగమఁ బుణ్యగొబ్బూరి
శ్రీనరసింహుఁ డాహరి సిరిన్వలెఁ బ్రేమ వరించి కాంచె స
త్సూనులఁ బెద్దతిమ్మవిభు శూరమణిం బినతిమ్మరాజు సం
ధానిధి కృష్ణధీరు రఘునాథునిఁ బాపనృపాలు రంగపున్.

* * * *

ఉ. ఆపెదతిమ్మభూవరకులాగ్రణి కంద(నా?)వోలిభర్త సం
తాపితశాత్రవుం డతనితమ్ముఁడు ధర్మయుతుండు కొండవీ

టీపురదుర్గరక్షణపటిష్ఠమతిం జినతిమ్మశౌరి యా
జ్ఞాపరిపాలనప్రతిభ సంధిల రాజ్యము సేయ రంజిలున్.

* * * *

క. ఇట్టి కుమారులఁ గని చే
పట్టి జనేందిర నృసింహపార్థివుఁ డాజిన్
మట్టించె వైరిశిరములు
ఘొట్టాణకఘోరఘోరఖురపుటపటలిన్.

* * * *

సీ. ఉప్పతోఁ దొమ్మిదియును బెట్టి కృపణర
క్షణము గావించు నే గుణసముద్రుఁ
డడుగుమాత్ర నె పెక్కువడుగులకిచ్చి కీ
ర్తన మొందు నే పుణ్యజనవరుండు
నెలకట్టడలు చేసి నిఖిలబుధత్రాణ
మొనరించు నే పురుషోత్తముండు
వర్షాశనంబుల వ్యారిగా నొసఁగు యో
గ్యద్విజశ్రేణి కే ఘనుఁడు కరుణ
నరుణకిరణప్రతాపుఁ డే ధరణివిభుఁడు
సనయవినయప్రచారుఁ డే యనఘమూర్తి
యతఁడు గొబ్బూరి తిమ్మరాజాగ్రసుతుఁడు
నరసగుణశాలి గొబ్బూరి నరసశౌరి.

* * * *

ఉ. సంగరభూమిశత్రునృపసంఘముఁ గొల్చి ధృతిం దదీయ స
ప్తాంగములన్ హరించి సరసాగ్రణియై నరసక్షమావిభుం
డంగమజోజ్జ్వకుంతలసమన్విత మంజులలాటభూమియో
షం గదియించెఁ దాభుజభుజంగనిరంతరభోగకేళికిన్.

సీ. . . . .
పుత్రకులఁ గాంచె నిధు లుంచె బుధుల నిండ్ల
నిలిపె నల్లిండ్లు దేవళంబులు నమర్చెఁ
గావ్యకృతి యయ్యె వనతటాకము లొనర్చె
నెనయె గొబ్బూరి నారసింహునకు నృపులు.

* * * *

క. ఏతాదృశగుణమణికిన్
శాతాసినివారితారిజనవరభుజికిన్

సీతాపతిసేవాకృతి
కాతతనయవినయశుభగుణాలంకృతికిన్.

* * * *

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పం బూనిన రామాభ్యుదయం బనుమహాప్రబంధంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

* * * *

మ. మనువంశోత్తమమత్తవారణఘటామాద్యద్ఘటానీకని
స్వనహేలాబధిరీకృతాఖిలదిశాస్తంబేరమోదీర్ణక
ర్ణనయజ్ఞా చినకోట్లధర్మవరనానారాజ్యధౌరేయకం
దనవోలీముఖదుర్గరక్షణచణోదగ్రప్రభావోదయా.

ప్ర. అ. చివర.

* * * *

క. గొబ్బూరివంశమణిహ
ర్షిబ్బరగండాంక మేదినీశ్వరతిలకా
బిబ్బోకవతీమదనక
కుబ్బంధురసురభికీర్తి కుసుమోత్తంసా.

* * * *

క. సతతసపా (బరిదా)
దితురుషాకాధిపశరణ్యదివ్యాంఘ్రిసము
న్నతకర్ణాటస్థాపన
చతురాళియరామరాజ (జామాతృమణీ).

ద్వి. అ. చివర.

సప్తమాశ్వాసము చివర.

End:

క. గండరగండ వారిద్వే
దండకులాచలకిటీంద్రదర్వీకరరా
డ్దండనపాండిత్యసము
ద్దండమహీమండలాస్పదభుజాదండా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదొంటిమిట్టరఘువీరశతకనిర్మాణకర్మఠజగదేకఖ్యాతిధుర్యా
య్యలరాజతిప్పయమనీషిపర్వతాభిధానపౌత్ర అక్కయామాత్యపుత్ర పరి
శీలితసమిద్ధరామానుజమతసిద్ధాంతమర్మ ముమ్మిడివరదాచార్యకటాక్షవీక్షా
పాత్రహృదయపద్మాధిష్ఠితశ్రీరామభద్ర రామభద్రకవిప్రణీతం బైనరామా
భ్యుదయం బనుమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబునష్టమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. ఎనిమిదాశ్వాసములు వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు లేక పోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు. చివర 14 పేజీలలో నీగ్రంథము యొక్క విషయవివరణసూచిక లదు.

ఇందు రామాయణకథ ప్రౌఢప్రబంధరూపమున వర్ణింపఁబడినది. కర్త అయ్యలరాజు రామభద్రకవి. ఒంటిమెట్ట రఘువీరశతక కర్త యగు తిప్పయమనీషి యీతనికి ముత్తాతయో పెత్తాతయో యగును. ఈతఁడు పర్వతుని మనుమఁడు. అక్కయామాత్యుని పుత్త్రుఁడు. ముమ్మిడి వరదాచార్యుల శిష్యుఁడు. ఈగ్రంథమాపేటి యళియ రామరాజు మేనల్లుఁడును జామాతయును నగు గొబ్బూరి నరసరాజునకుఁ గృతియీఁబడినది. ఇతఁడోబమాంబా తిమ్మరాజులకుఁ బుత్త్రుఁడు. కందనోలు చినకోట్లధర్మవరము మొదలగు రాజ్యమునకధీశ్వరుఁడట. గొబ్బూరివారు కరికాలచోళునివంశమువారు.

ఈ ప్రతిని బ్రౌనుదొరవారు 1850 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు మాసమున వ్రాయించి ముగించినట్లు గ్రంథాంతమున నాంగ్లభాషను వ్రాసియున్నారు.

No. 715. రామాభ్యుదయము.

RĀMĀBHYUDAYAMU.

Substance, paper. Size, $12\frac{3}{8} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 266. Lines, 23 on a page. Mode of writing, good but contains mistakes. Condition, good. Appearance, old. Written only on one side of the paper. Variations in reading are interlined.

Complete.

Same work as the above.

About 25 stanzas left in the prefatory portion are found at the end of the MS.

Mr. C. P. Brown's note found on the fly-leaf of the MS. is as follows :—

"This poem is much celebrated but extremely rare : for many years I never met with but one manuscript. Subsequently I procured one from the Mackenzie collection : but that is deficient—the first book is wanting as far as the end of the introduction.

"That manuscript was in confusion, for the leaves were not numbered and had been jumbled. I therefore prepared lists of "first lines" according to the present volume: then on each leaf I marked the number of the first stanza it contained and by this tedious process ultimately adjusted that ancient volume throughout. I succeeded in doing this after the Brahmans had thrown the volume aside as utterly unintelligible. Done 4th April 1840. Afterwards obtained four more MSS. and they enabled my pandits to edit the work satisfactorily.

"The Mackenzie Manuscript mentioned in the opposite page is the one alluded to in Mr. Taylor's Report, Madras Journal, 1840, p. 100. It is there described as imperfect. But after being properly arranged it proved to be complete. It is very ancient. Judging from the style of the writing, I should imagine it to be more than 200 years old. Natives say fully 400."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులునుగలవు. శైథిల్య గ్రంథ పాతములు లేవు. పత్రమునకొక వైపుననే వ్రాయఁబడినది. పాఠభేద ములు బంతులనడుమ నెక్కింపఁబడినవి.

పూర్వవర్ణితగ్రంథమే.

No. 716. రామాభ్యుదయము.

RĀMĀBHYUDAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 296. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but quite faulty. Condition, much injured. Appearance, very old. Many leaves are not found in the MS.

Wants the beginning and the end and contains many omissions.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తుద మొదళ్లును, నడుమ నక్కడక్కడ కొన్నియాకులును గాన్పిం పవు. వ్రాఁత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పులు మెండు. శైథిల్యము నల్పము. గ్రంథపాతముగలదు. మిక్కిలి ప్రాచీనము.

పూర్వము వోలె.

No. 717. రామాభ్యుదయము.

RĀMĀBHYUDAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅝ × 1½ inches. Pages, 161. Lines, 9 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, much injured. Appearance, old.

Wants the prefatory portion.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణికతక్కఁ దక్కిన గ్రంథము గలదు. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమధికముగాఁ గలదు. గ్రంథపాతము కాన రాదు. ప్రాచీనము.

పూర్వమువోలె.

No. 718. రామాభ్యుదయము.

RĀMĀBHYUDAYAMU.

Substance, paper. Size, 9¾ × 7½ inches. Pages, 270. Lines, 26 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, injured. Appearance, old.

Wants one page in the beginning. More than half the number of leaves is placed upside down in binding and their arrangement too is not correct.

Same work as the above.

తొలుత నించుకతక్క తక్కినదంతయు సమగ్రముగాఁ గలదు. వ్రాఁత యంతతిన్ననిదికాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యముకలదు. గ్రంథ పాతము నించుకకలదు. ప్రాచీనము. పత్రములు తలక్రిందుగను తారు మారుగను కూర్పఁబడినవి.

పూర్వమువోలె.

No. 719. రుక్మాంగదచరిత్ర.

RUKMĀṄGADACARITRA.

Pages, 259. Lines, 20 on a page. Mode of writing, good but faulty. Condition, much injured. Appearance, very old. Variations in reading are noted throughout the MS.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 600 of the Des. Cat. of Telugu MSS.

Complete in five Āśvāsas.

This is the same work as the one described under R. Nos. 183 and 282 (*a*) of the Triennial Catalogue of Manuscripts, Vol. II, Part 3.

The following is a note written by Mr. Brown and found on the fly-leaf of the MS :—

తెలుగు.

This poem is intended to advocate the Brahminical system of vows and especially the rules for fasting on the eleventh day of each lunar fortnight called Ecadasi Vratam. This is declared to be a pious act of the highest merit—See Book I, verse 54—100.

After describing the birth of Dharmaṅgada, son of a king named Rucmāṅgada (1- 114—124) the author returns to his text and describes the grief of Yama, King of Hell, that his realms were thinned by the piety of men who by Rucmāṅgada's command adhere to this vow. He resolves to consult Brahma.

Book II contains an account of the conference, wherein is given a full list (50—100) of all that is held sinful and all that is thought virtuous (102—140) by Brahmins. Burning of widows is highly applauded. 41.

Brahma now stated that to meet the wishes of Yama he would create Venus (Jaganmohini) and send her on earth with her damsels to seduce men. Their descent on Mount Mandara is described.

In Book III we have a description of the ravages committed by wild beasts on Mount Mandara. The highlandmen request king Rucmāṅgada to come to the chase.

Here (8—67) is inserted a long discourse on Government.

68. Preparations for the chase. List of names of the king's dogs. 70

The Brahminical arguments against hunting (75—88). These are used by the queen. The King replies that he is merely going to clear the hills of vermin and begs her to observe the Ecadasi. The superstitious rites used when he set out—88.

The chase is described 87—107. The various readings found in MS. No. T.T. 131 have been entered in this copy.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమత్యధికము. గ్రంథపాతములు లేవు. ప్రాచీనము. పాఠాంతరములు బంతులనడుమ వ్రాయఁబడినవి.

ఇది ఆర్. నె 183, 282 (*a*) రుల వర్ణింపఁబడిన గ్రంథము.

గ్రంథాంతమున—

"౧౮. అక్టోబరు ౧౮౩౧ సం॥ మొకాబులా వ్రాయడమయ్యెను".

No. 720. రుక్మాంగదచరిత్ర.

RUKMĀṄGADACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{1}{4}\times1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 114. Lines, 6 or on a page. Mode of writing, fair but not free from errors. Condition, fair. Appearance, old.

Breaks off at the end of the third Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

మూఁడవయాశ్వాసమునఁ జాలవఱకుఁగలదు. వ్రాఁత యొక తీరుగనున్నది. తప్పులు లేక పోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 721. రుక్మాంగదచరిత్ర.

RUKMĀṄGADACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{4}\times1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 283. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but not free from mistakes. Condition, good. Appearance, old. The MS. described under No. 719 ante was copied from this MS.

Complete.

Same work as the above.

The date of transcription and the name of the scribe are extracted below as given at the end of the MS.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులును లేక పోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

నె 719 రున వర్ణింపఁబడిన గ్రంథమునకిది మాతృకయైయున్నది.

గ్రంథాంతమున—

"దుంధుభినామ సం॥ జ్యేష్ట బ॥౩॥ శు॥సరికిమాదిరాజుజగ్గరాజు రుక్మాంగదచరిత్ర సంపూర్ణంగా వ్రాసెను."

అనియున్నది.

No. 722. రుక్మాంగదచరిత్ర.

RUKMĀṄGADACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1¼ inches. Pages, 230. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, fair but faulty with many omissions here and there. Condition, injured. Appearance, old.

Complete, but wants a few stanzas in the middle and end.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రమే. కాని కడపటను, నడుమకొన్నిచోట్లను లోపములు కలవు. వ్రాంత యొక తరబడిగానున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములున్నవి.

పూర్వము వోలె.

No. 723. రుక్మాంగదచరిత్ర.

RUKMĀṄGADACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1¼ inches. Pages, 124. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but faulty. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the first two Āśvāsas only.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

రెండాశ్వాసములు మాత్రము గలవు. వ్రాంత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పులు గలవు శైథిల్యమించుకగలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 724. రుక్మాంగదచరిత్ర.

RUKMĀṄGADACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 142. Lines, 7 on a page. Mode of writing, fair but faulty. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Contains the first four Āśvāsas only.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలి నాల్గాశ్వాసములున్నవి. వ్రాంత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమించుకగలదు. గ్రంథపాతముగలదు.

పూర్వమువోలె.

No. 725. రుక్మాంగదచరిత్రము.

RUKMĀṄGADACARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 256. Lines, 4 or 5 on a page. Mode of writing, fair but erroneous. Condition, fair. Appearance, old.

Complete, but without the prefatory portions.

Same work as the above. Date of transcription is given below as found at the end of the MS.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణిక తక్కిన దళ్ళిన దంతయుగలదు. వ్రాంతయొక తరబడిగానున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమంతగా లేదు. గ్రంథ పాతమును కానరాదు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమున—

"చిత్రభానునామసంవ్వత్సర మాఘ బహుళ ౧౦ భానువారంవరకు శ్రీరుక్మాంగద చరిత్ర సంపూర్ణంగా వ్రాసినారు." అనియున్నది.

No. 726. రుక్మాంగదచరిత్ర.

RUKMĀṄGADACARITRA

Substance, paper. Size, 9¼ × 6½ inches. Pages, 30. Lines, 24 on a page. Mode of writing, fair and faulty. Condition, good. Appearance, old.

Contains the first Āśvāsa alone without a few stanzas in the beginning.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలియాశ్వాసము మాత్రమున్నది. అందును దొలిపద్యములు గొన్ని లేవు. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులుగలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 72[illegible]. రుక్మిణీపరిణయము.

RUKMIṆĪPARIṆAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1½ inches. Pages, 142. Lines, 6 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, fair. Appearance, old.

Complete, but a few leaves are missing here and there.

A Prabandha describing the story of Śrī-Kṛṣṇa's marriage with Rukmiṇī. The author is Kūcimañci Timmakavi, who is said to have composed many other poems, such as Nīlāsundarīpariṇaya, Rasikajanamanōbhirāmamu, etc. Reference may be made to R. Nos. 59, 60 and 273(*a*) of the Triennial Catalogue of MSS., Vols. I and II, regarding the author. This work was dedicated to God Kukkuṭēśvara worshipped in the shrine at Pithapur. The author gives the date of composition of the work as Śaka 1637.

Just in the beginning of the work, there is a stanza having no connection with the work and it is also given in the Telugu extracts below.

Beginning:

ఉ. శ్రీనగజాగజాననులు చేరి నెఱిం దనమస్తకంబుపై
జానగుచందమామఁ గని చయ్యన నద్దము వెన్నముద్దయుఁ
గా నెలమిం దలంచి యది కైకొనఁ బూని కరంబు లెత్తుచో
మానక వారిముగ్ధతకు మాటికి మ్రొక్కుచు శివున్ భజించెదన్.

* * * *

సీ. చిన్నివెన్నెలరేఁడు చెన్నైనసికపూవు
పసిమించుపులితోలు పట్టుసాలు

* * * *

నగుచుఁ జెలువొంద భువనంబు లనుదినంబు
రమణఁ బాలించు నిన్ను నేఁ బ్రస్తుతింతు
బుధనుతవిలాస పీఠికాపురనివాస
కుముదహితకోటిసంకాశ కుక్కుటేశ!

* * * *

క. చిరతరముగ నా నేర్చిన
కరణిన్ రచియించి నీకుఁ గావ్య మొసఁగెదన్
గరగున దోషము లెల్లను
బరిహర మొనర్చి దయను బాలింపు మజా!

* * * *

End:

ఉ. ఆరయ శాలివాహనశకాబ్దము లద్రిగుణాంగచంద్రులన్
బేరగు మన్మథాబ్దమునఁ బ్రేమఁ బ్రబంధ మొనర్చి మీ కిటుల్
చేరికతో సమర్పణము చేసితి నీకృతి యాతమిస్రను
త్రైకైరవమిత్రతారకముగా భువిఁ జెల్వగుఁగాత శంకరా!

* * * *

మాలిని. కలుషఘనసమీరా! కామగర్వాపహారా!
విలసితగుణసారా! వేదమార్గప్రచారా!
బలవదహితదూరా! పన్నగాధీశహారా!
వలయితమునివారా! వంచితాశేషశూరా!

గద్య. ఇది శ్రీమత్కుక్కుటేశ్వరవరప్రసాదలబ్ధకవితాసామ్రాజ్యధురంధర కౌండిన్యసగోత్రపవిత్ర కూచిమంచిగంగనామాత్యపుత్త్ర బుధజనవిధేయ తిమ్మయనామధేయప్రణీతంబైన రుక్మిణీపరిణయం బను శృంగారప్రబంధంబునందు సర్వంబును బంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. అయిదాశ్వాసములు. వ్రాఁతయంత మంచిది కాదు. తప్పులు లేక పోలేదు. శైథిల్యగ్రంథపాతము లించుక కలవు. అచ్చటచ్చట కొన్ని పత్రములు కానరావు.

ఇందు శ్రీకృష్ణమూర్తి రుక్మిణీవివాహ మనుకథ వర్ణింపఁబడినది. కర్త కూచిమంచితిమ్మకవి. దీని నితఁడు పీఠికాపురియందలి కుక్కుటేశ్వరస్వామి కంకితమిచ్చెను. ఈకవినిగూర్చి ఆర్. నె 59, 60, 273 (a) రులు చూచునది. నీలాసుందరీపరిణయ, రసికజనమనోభిరామాదులు పెక్కు లితనియితరకృతులు. ఈగ్రంథము శా.శ. 1637 న రచియింపఁబడినట్లు కవి చెప్పికొనియెను. గ్రంథాది నీక్రింది పద్యమెందును గలియుని దొకటికలదు.

"ఉ. శ్రీదేవీపతిమూర్తినిర్జరగణశ్రేణీకిరీటాగ్రర
త్నాదీర్ఘాంశుపచారవిందునిగమస్తోమార్థసంసేవ్యవి
చ్ఛేదుం గౌరవవంశవర్ధనునుతజ్జీమూతవర్ణాంగున
వ్వేదవ్యాసమునీంద్రుఁ గొల్తును జగద్విద్వజ్జనశ్రేష్ఠునిన్"?

No. 28. రుక్మిణీపరిణయము.

RUKMIṆĪPARIṆAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 58. Lines, 7 on a page. Mode of writing, bad and incorrect. Condition, much injured. Appearance, old. Many leaves are broken.

Contains the first two Āśvāsas, but without the beginning.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

మొదటియాశ్వాసము మొదటఁ గొన్నిపద్యములుగాక తక్కినభాగమును, రెండవయాశ్వాసమంతయును గలదు. వ్రాఁత మంచిదికాదు. తప్పులు పెక్కులు. శైథిల్య మత్యధికము. గ్రంథపాతము కలదు.

పూర్వమువలె.

No. 729. లంకావిజయము.

LAṄKĀVIJAYAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 7$ inches. Pages, 54. Lines, 22 on a page. Mode of writing, fair but full of mistakes. Written only on one side of the paper. Condition, injured. Appearance, old. Variations in reading are interlined.

Begins on fol. 303(*b*). The other works herin are Sukumarīpariṇayamu 1(*b*), Sunandāpariṇayamu 170(*a*).

Complete.

This is the same work as the one described under R. No. 79(*a*) of the Tri. Cat. of MSS., Vol I. The work was dedicated to God Gōpāla worshipped in the shrine at Kuyyeru. Fuller extracts are given below.

Beginning :

శా. శ్రీలక్ష్మీస్తనకుంకుమాంకమొకొ నాఁ జెల్వైవ మొదం గౌస్తుభం
బోలిం గ్రాల దయారసంబు లిలికై కుప్పొంగ నా నెమ్మెయిన్
మేలౌ గంధపుఁబూఁత యొప్పఁ దగు లక్ష్మీజాని కుయ్యేటిగో
పాలుం డైహికసౌఖ్యముం బరము సంభల్లీలమాకీవుతన్.

* * * *

సీ. ఆర్యవర్యుని నన్నపార్యుని రమ్యయ
శోరాజిఁ దిక్కనసోమయాజి
రమణీయగుణాభిరాము నాచనసోము
రసికత్వసాంద్రు నెల్లనుకవీంద్రు

సకలకవినుతయశస్కరు భాస్కరు
గీతగుణసమాజుఁ బోతరాజు
భూనుతవాక్యభాషానాథు శ్రీనాథుఁ
బ్రథుకుకవిస్వాంతభీము భీము
సూక్తిచాతుర్యుఁ బింగళిసూరనార్యుఁ
బ్రీత బుధముఖ్యు నలసాని పెద్దనాఖ్యు
నాంధ్రభాషావిశారదు లైనయట్టి
సకలసత్కవివర్యులసన్నుతింతు.

వ. అని . . . యేనొక్క ప్రబంధంబు నవరస భావార్థలక్షణానుబంధంబుగా రచియింప నుద్యోగించియున్న సమయంబున.

సీ. పాత్రభారద్వాజగోత్రుఁ డాపస్తంబ
మునిసూత్రుఁ డగుపిండిప్రోలు రామ
కృష్ణమంత్రికి శాంకరీసాధ్వికిని బెద్ద
పట్టి శ్రీతిమ్మయ పద్మనాభ
వేంకటాచలరామవిభుల కగ్రభ్రాత
కీర్తి సీతారామకృతికి లక్ష్మి
యనుసతికిఁ దనూజ యగురాజమకుఁ బతి
ప్రథితుఁ డౌతిరుపన్న రామకృష్ణ
నాము లక్ష్మణాఖ్యుని నను రాముఁ గన్న
తండ్రి గోపాలమంత్రి సన్మతివిశేష
దేవతామంత్రి ద్యుతిభాసి త్రిదివవాసి
కరుణ నొకనాఁడు నాకలఁ గానవయ్యె.

క. అటు గనుపించిన నేను
తక్కటసంతోషమున లేచి తత్పదములకున్
బటుభక్తి మ్రొక్కుచు నిటిల
ఘటితాంజలి నైన నన్నుఁ గని యిట్లనియెన్.

సీ. ఆరె వట్టం బన్న యూర నండెడురావు
బుచ్చయ్య నరసమా పుత్రకుండు
దమ్మన్నరావన ధర్మరాయం డన
నిరుపేళ్లతోడుత నెసఁగువెలమ

యరయ భద్రయ్య జగ్గయ్య తమ్మయ్య బా
పయ్య లన్నలుగురి కగ్రజుండు
పుత్రాదిసంపత్తిఁ బొసఁగునతఁడు మన
కుయ్యేరు ప్రీతితో గుత్తచేసి
నీదులంక మాన్యము బల్మినిన్ హరించెఁ
గానఁ దత్ప్రాప్తికై రామకథయను మన
కథయు జతగాఁగ నర్థంబు ఘటనపఱచి
కృతిరచించి గోపాలున కిమ్ము తనయ.

క. మనకుయ్యేరున నెలమిన్
వెనఁగొను గోపాలమూర్తి పేరనె సుమ్మీ
మును నా పేరిడియెను మ
జ్జనకుం డటుగాన నతఁడు దైవము మనకున్.

* * * *

క. అనిపలికి యమ్మహాత్ముఁడు
చన నేమేలుకొని సంతసము నాశ్చర్యం
బును బటుభక్తియు ముప్పిరి
గొనుమదితో మ్రొక్కి విడిచి గోపాలునకున్.

ఆ. అట్లు మ్రొక్కి హితులకందఱ కీవార్త
చెప్పి యర్థయుగము చేరఁ గబ్బ
మేరచింపవలఁతినే మున్ను పింగళి
సూరనాదు లైనసుకవులట్లు.

వ. అనిన వార లిట్లనిరి.

చ. గణుతికి నెక్కు నట్టిఘనకావ్యము లొప్పఁగఁ జేయ శాస్త్రవి
ద్గణములు మెచ్చ భావములు కల్పనసేయ రసంబు లొప్ప భా
షణముల కర్థగుంభనము సమ్మతి సేయఁగఁ బిండిప్రోలి ల
క్ష్మణకవివర్య నీవె తగుజాణఁడ వన్యులు నీసమానులే.

మ. అనిన న్వారలప్రేరణంబునను మా న్నత్యంతసంప్రీతిమ
జ్జనకుం డానతియిచ్చుటం దుదిని మోక్షం బిచ్చు డిష్టార్థముల్
గొనసాగంగ నొసఁగు శ్రీవిభునకుం గుయ్యేటిగోపాలదే
వున కీఁ గోరుటఁ జెప్పఁ బూనితి సుకావ్యుల్ మెచ్చ నీకావ్యమున్.

వ. కావున.

క. ఒప్పని తోఁచిన మెచ్చుఁడు
తప్పనితోఁచినను జాలఁదరచుం దొప్పున్
దప్పని యుపేక్ష సేయకుఁ
డెప్పుడు నోసుమతులార యేఁ బ్రార్థింతున్.

క. అనిబుధుల వేడుకొని. . . .

* * * *

క. సురుచిరసద్గుణజాలున
కురుతరమృగనాభితిలకయుతఫాలునకున్
శరధిసుతాలోలునకున్
గురుకీర్తివిశాలునకును గోపాలునకున్.

వ. సమర్పితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన లంకావిజయం బను ద్వ్యర్థిప్రబంధంబునకుం గథాప్రారంభం బెట్టిదనిన.

ఆ. అమరు సకలలోకసమితిఁ గుయ్యే రీతి
రహితముగను సిరి కిరవును విబుధ
విలసితంబు నగుచు విపులం బయోధ్య య
నునగరము సురపురి ననుకరించి.

End

క. ఈలంకావిజయంబును
వ్రాల్రిఁ జదివిన వినిన జను లలఘుచిరాయు
శ్శ్రీలాభసమన్వితులై
శ్రీలక్ష్మీశ్వరునికడ వసింతు రఁట తుదిన్.

* * * *

ఉభయభాషాకందము.

రామము దేవర కావవ
యా మాకేకే యయ యమయా మున్నలజే
జే మదిని నారదేమయి
తేజోద్దామోదర యది తేల న్నావిన్.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమత్కుయ్యేటిగోపాల లీలాకటాక్ష వీక్షణసంప్రాప్త దీక్షసాహిత్యసుకవిజనస్తుత్యశుభాపస్తంబసూత్ర భారద్వాజగోత్రపవిత్ర పిండిప్రోలు గోపాలామాత్యపుత్త్ర సరసకవితా లక్షణవిచక్షణ లక్ష్మణకవి ప్రణీతం బైన లంకావిజయం బను ద్వ్యర్థి ప్రబంధంబునందు సర్వంబును ద్వితీయాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాంత యొకతరఁబడిగానున్నది. తప్పులు కుప్పలు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు మిక్కిలి కాన్పంపవు. పాఠాంతరములు ఖంతుల నడుమ నెక్కింపఁబడినవి.

ఈగ్రంథము ఆర్. నె 79 (a) రున వర్ణింపఁబడినదే. ఏతత్కావ్యకర్తయగు పిండిప్రోలి లక్ష్మణకవి తన తండ్రియగు గోపాలామాత్యుఁడు స్వప్నమునఁగాన్పించి తమకుయ్యేరున నుత్తకుఁదీసికొనినపుడా గ్రామముననుండిన లంకమాన్యము నపహరించిన యాకెవట్ట గ్రామ నివాసియగు రావుదమ్మన్నయను ధర్మారాయని రావణునిగాను, లక్ష్మణకవిని రాముని గనుగూర్చి యంతటను రెండర్థములు వచ్చు లాగున రచియింపఁగోరఁగా దీనినిరచియించి తమ కులదైవమగు కుయ్యేటిగోపాలస్వామి కంకిత మొసఁగినాఁడు. దమ్మన్న వెలమ. రావుబుచ్చయ్యకును నరసమ్మకును బుత్త్రుఁడు. విశేషముల కుదాహృతభాగముఁగాంచునది.

——

No. 730. లంకావిజయవ్యాఖ్య.

LAṄKĀVIJAYAVYĀKHYA

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1⅝ inches. Pages, 112. Lines, 7 or 8 on a page. Mode of writing, fair but not free from mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Incomplete. Wants the commentary for the introduction and for a portion at the end of the second Āśvāsa.

A commentary written in colloquial language on the Laṅkāvijaya described above. From the colophon given by the scribe it is understood that Kōsuri Kṛṣṇamācārya of Ātrēyagōtra and Vaikhānasasūtra and a resident of Pekeru, near Dākṣārāma and Kuyyeru, is the author of the commentary.

Beginning:

గీ. రాఘవార్థము. సకలలోకసమితికుయ్యి సకలజనసముదాయము యొక్క మొత్తి లోకస్తుభువనేజనఇత్యమరః యేతి యేప్రాకారముచేతను రహితముగను లేనట్టుగానున్న యిక్కడకుయ్యి శబ్దములోనియికారమునకు కిమాదికస్యేతః అనేసూత్రముచేతలోపము సిరికి సంపత్తికి యిరవును స్థానమున్ను విబుధవిలసితంబును పండితులచేత ప్రకాసింపచెయ్య

బడ్డదిన్ని అగుచు విపులంబు విశాలమైన అయోధ్యయను అయోధ్యఅనె యిక్కడ అనుశబ్దము అకారమునకు యశ్రుతిమార్యాలఘుతుం అనే సూత్రముచేత యకారమువచ్చినది నగరము పురము సురపురి అమరావతిని అనుకరించి పోలినదై కుంచున్న అమరును.

లక్ష్మణకవీశ్వరుని అర్థము. సకలలోకసమితి సకల విద్యలతో కూడుకున్న లోక జనముకు సమితి సభాస్థానమనుట సంఘేసభాయాం సమితిరిత్యమరః కుయ్యేరు కయ్యేరుఅనేగ్రామము యీతిరహితముగను సిరికి అన్యత్రలక్ష్మికి యిరవును విబుధవిలసితంబును పండితులచేత ప్రకాశింపచెయ్యబడ్డది అన్యత్ర దేవతలచేతను అగుచు విపుల భూమియందు విపులాగహ్వరీధాత్రీత్యమరః యిక్కడవిపులాశబ్దమునకు దీర్ఘాణాంహ్రస్వస్స్యాత్ అనెసూత్రముచేత హ్రస్వమైనప్రథమమీదను కూర్చిలనునయో అని ద్వితీయకు నుకారమురాఁగా బిందుంప్రవదంతితం క్వచిత్కేచిత్ అనిబిందువునిలిచి యితరత్రవద్వితీయ్యాఅని సప్తమ్యర్థమువచ్చినది పయోధ్యయను పయోధి సముద్రము అయను స్థానముగాగల విష్ణువుయొక్క ఇకోయణచి అనిపాణినియ్యసూత్రము యిక్కడ వరుషాద్రుతప్రకృతికాత్పరళాస్యః అనిబత్వమువచ్చినది పయోధ్యయను అనేద్వితీయ్యకు షష్టిభవే ద్వితీయతుల్యా అనిషష్ట్యర్థమువచ్చినది. నగరము వైకుంఠమును యిక్కడ నిరమహాతాంలుక్చ అనెసూత్రముచేత నుకారలోపము సురపురిని అనుకరించిఅమరును.

End:

క. రా. కనుగొంటినిసీతారమణిని చూస్తినిసీతాదేవిని భవిశద కీర్తి నక్షత్రములభంగిని . . . .

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమద్దాక్షారామప్రాగ్భాగగవ్యూతి మాత్రదూరస్థిత కుయ్యేరు నామధేయ పురవరదక్షిణపార్శ్వ శ్రీకరక్షీరాబ్ధితుల్యావలయిత హ్రాదమధ్య శ్వేత ద్వీపోపమసమున్నత పేకేరు నామగ్రామ లలామాభిరామ గోపాలనామ శ్రీమన్నారాయణ నిత్యపూజావిధాన వైఖానసశాఖాశ్లాఘ్యాత్రేయ గోత్రపవిత్ర కోసూరివేంకటాచార్యపుత్ర పిండిప్రోలక్ష్మణకవి వాక్యార్థపరిజ్ఞాన పాత్రవిబుధజన వినుతచర్య కృష్ణమాచార్యలిఖితంబగు లంకావిజయ వ్యాఖ్యానంబునందుఁ బ్రథమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. కృత్యవతరణికయు ద్వితీయాశ్వాసాంత భాగమును లేవు. వ్రాఁత యొకతరఁబడిగానున్నది. శైథిల్యము విశేషము లేదు. గ్రంథపాతము లేదు.

ఇది పైనుదాహరింపఁబడిన లంకావిజయమునకుఁ బ్రతిపదాంధ్ర వ్యాఖ్యానము. దీనికర్త విలేఖకుఁడనియున్న కోసూరి కృష్ణమాచార్యుఁడుకాఁబోలును. అతఁడు పేకేరు గ్రామవాస్తవ్యుఁడు. ఈ గ్రామము దాక్షారామమునకుఁ దూర్పు రెండుక్రోసుల దూరముననుండు కుయ్యేటికి దక్షిణముననున్నదట. వాడుకభాషయందే వ్యాఖ్యానము రచియింపఁబడినది.

No. 739. లక్ష్మీనారాయణసంవాదము.

LAKṢMĪNĀRĀYAṆASAṀVĀDAMU.

Substance, paper. Size, $7\frac{1}{4} \times 6\frac{3}{8}$ inches. pages, 24. Lines, 16 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the first Āśvāsa of which a few stanzas are wanting in the beginning.

Begins on fol. 200(a). The other works herein are Saṅgamēśvaraśatakamu 1(a), Yaduvaṁśabhūṣaṇaśatakamu 25, Rāmapanoādas kandamulu 39a, Śrīnivāsatārāvaḷi 47a, Kalahastiliṅgaśatakamu 61a, Śvētakubhrnurkēsariśatakamu 97a, Lāvaṇyasimaśatakamu 121a, Caudappaśatakamu 158a, Bhalirakarivēlpuśatakamu 193a, Kaluvāyiśatakamu 229a, Bhaṇḍanārātibhima Kōdaṇḍarāmaśatakamu 287a.

Same work as that described under R. No. 431(b) of the Triennial Catalogue of MSS

This poem is said to have been reduced to writing by Adurti-Hariharadāsa while it was being composed.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసమునఁ గొంతభాగముగలదు. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది ట్రై. క్యా. - ఆర్. నె 431 (b) రున వర్ణింపఁబడిన గ్రంథమే. దీనినిదొలుదొల్త నాదుర్తి హరిహరదాసుఁడు లిఖించినట్టి క్రిందిపద్యము వలనఁ దెలియవచ్చుచున్నది :—

"క. హరిలక్ష్మీసంవాదమ
మరగోఁగులపాటికూర్మమంత్రి రచింపన్
దగ నాదుర్తి కులజుఁ డగు
హరిహరదాసుఁడు లిఖించె నానందముగన్."

ఈపద్యము గద్యమునకుఁబూర్వమే కలదు.

No. 732. లక్ష్మీనారాయణసంవాదము.

LAKṢMĪNĀRĀYAṆASAṀVĀDAMU.

Pages, 12. Lines, 15 on a page. Mode of writing, fair but full of mistakes. Condition, much injured. Appearance, very old.

Begins on fol. 138a of the MS. described under No. 90 of the Des. Cat. of Telugu MSS., Vol. I.

Incomplete. Contains a small portion in the first Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తొలియాశ్వాసమునఁ గొంచెము కలదు. వ్రాఁత యొక తీరుగా నున్నది. తప్పులు పెక్కులు గలవు. శైథిల్యము మిక్కిలి మెండు. గ్రంథపాతములు గలవు. అతిప్రాచీనము.

పూర్వము వోలె.

No. 733. లక్ష్మీనృసింహవిలాసము.

LAKṢMĪNṚSIṀHAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{1}{4} \times 7\frac{1}{8}$ inches. Pages, 133. Lines, 20 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, fair Appearance, old.

Begins on fol. 100a. The other work herein is Kuvalayānandaprakāśika 1a.

Complete in three Āśvāsas.

This Prabandha describes how God Nṛsiṁha, worshipped at Ahōbila, fell in love with a Chenchu girl, while out on a hunting expedition, how the goddess Lakṣmī became indignant thereby and how they were all reconciled. The author is Paidipāṭi Veṅkaṭanṛsiṁhakavi, son of Veṅkamāṁba and Lakṣmīpatikavi of Śaṭhamarṣaṇagōtra and Āpastaṁbasūtra. His ancestors are said to have received a gift of lands in the villages of Paiḍipāḍu, Jaṭukupāḍu, Vempāḍu, and Ilavara which were given to Gōparāju Rāmanna by a chief of Golkonda. It is also stated that the author composed a Śataka in the Sīsa metre dedicated to God Kṛṣṇa and a Śataka in the Vṛtta metre dedicated to God Rāma.

Beginning:

శా. శ్రీకంజాక్షి వివాహవేది మణు లక్ష్మిం దోయిటం బూని సు
శ్లోకుం దన్నుఁ జతుర్భుజుం డని మదిం జూడ న్వరాభీతిదా
స్తోకశ్రీకరము ల్గన న్నిలుపుచుం దుల్యాత్మతారోపణుం
డై కూర్మిం దగుమాల్యశైలనరసింహస్వామి నర్చించెదన్.

* * * *

సీ. వాగ్వరశాసనత్వంబు వాగ్వరశాస
నత్వంబు వాల్మీకినన్నపలకు
ధర్మశాస్త్రిత్వంబు ధర్మశాస్త్రి
త్వంబు శుకతాతతిక్కనలకు
వరకవితావిభుత్వము వరకవితావి
భుత్వము భోజరాట్పోతనలకు
గోత్రాత్మజానుతి గోత్రాత్మజానుతి
ప్రబలకాళిదాసభాస్కరులకుఁ
గృతుల నిక్లిష్టతరేతరహితము గల్గి
మృదుపదోక్తప్రబంధార్థమిహిరకిరణ
గణవిధూతజనౌఘాంధకారు లైన
సంస్కృతాంధ్రకవీంద్రుల సన్నుతింతు.

* * * *

వ. ఇట్లు . . శ్రీనివాసదేవునియనంతావతారంబులం దవతారత్రయంబు చిరకాలాభ్యుదయంబు గావున రామకృష్ణదైవంబులకు వృత్తసీసశతకద్వయంబు చెప్పి యర్పించి నృసింహదేవునకు భవ్యంబగుకావ్యంబుఁ జెప్పి యర్పింపందలంచి . . . మదీయవంశక్రమంబు వివరించెద.

సీ. క్షితితలంబున నొప్పుకృష్ణాపినాకినీ
దివ్యనదీమధ్యదేశభూమిఁ
గడుఁ బూర్వవార్ధికిఁ బడుమట యోజన
దూర మైతగుకందుకూరు మఱియు
నదియ సీమానామ మై యొప్పు నాకందు
కూరికిఁ దనరువాయువ్యదిశను
బాలేరు దానికిఁ బౌలస్త్యదిశఁ బైడి
పా డొప్పు దానికిఁ బశ్చిమమున
నెగడుఁ జటుకుపాడు నిర్ఋతిని వెంపాడు
చెలఁగు గాడ్పుమూల నిలవరయన
నమరుపురచతుష్టయం బిదితృణకాష్ఠ
జలసమృద్ధిసిరుల నలరుచుండు.

గీ. గ్రహణవేళ గోపరాజు రామన గోల
కొండప్రభువుచేతఁ గొనినదాన
మహిమ దుత్తమతుల మడియుంచి స్థావర
జీవనంబు ద్విజులఁ జేర్చె మున్ను.

వ. తదీయానుగ్రహలబ్ధంబైన యేతద్గ్రామచతుష్టయ స్థావరజీవన జీవితు లైనమదీయవంశజుల జననక్రమంబువర్ణించెద.

* * * *

క. ఘన మైనయజుర్వేదం
బునకాపస్తంబసూత్రము ఘటించె మహా
జనసమ్మతి నామాని
శునిశాసనమునఁ దదీయసూత్రమునందున్.

చ. ప్రవిమలపుణ్యకీర్తి వారిభక్తిఁ గవిత్వతపోశక్తిఁ గల్గి యీ
భువిఁ దగుపైడిపాటికులభూషణు లొప్పుదు రట్టివంశసం
భవు లగువారికెల్ల శఠమర్షణభద్రిణబాదరాయణ
ప్రవరసమేత మై యవనిపై శఠమర్షణగోత్ర మొప్పెడిన్.

క. ఆగోత్రంబున విద్యా
వాగీశుఁడు పైడిపాటివంశంబున నా

త్మాగమవేది నిరంతర
భోగి యనఁగ వోబళప్పపుట్టె ఘనుండై.

* * * *

ఆ. ఘనుఁ డతండు ప్రేమఁ గాంచె లక్ష్మీదేవి
వలనఁ గేశవాఖ్యు నలఘుకీర్తి
కలితుఁ జెంచులక్ష్మివలన గోపాలాఖ్యు
విష్ణుభక్తు సుగుణవినుతచరితు.

క. ఆకేశవాఖ్యుఁ డమల
శ్లోకుండు తిమ్మాంబ నధికశుభలగ్నమునన్
జైకొని యాసతివలనన్
నాకధునీయశుల సుతుల నలువురఁ గాంచెన్.

క. అనఘు జగన్నాథు మహా
జనసన్నుతుఁ బర్ణశాల సద్గుణకలితుం
డనఁదగుబుచ్చనను బుధా
వనచేతోవిమలు నయ్యవారిఁ గ్రమగతిన్.

క. గోపాలాఖ్యుఁడు పరమకృ
పాపార్వతి యనఁగఁ బరగుపార్వతి నతులో
ద్దీపితలక్షణరేఖా
శ్రీపాణిగ్రహణ మాచరించె ముదమునన్.

* * * *

మ. స్వర్గభృత్కీర్తి వహించినట్టిగురుమూర్తిన్ నామపారాయణుం
డగునారాయణుఁ బ్రేమఁ బెద్దనరసింహాఖ్యు న్సుధీసఖ్యు న్వ్యా
ప్తిగతాంహుం జిననారసింహు విలసద్విద్యాఢ్యుఁ దౌరాబళున్
సుగుణౌఘయుతుని లక్ష్మణుం గని తేజోమూర్తు లాదంపతుల్.

క. ఆరుగురిలోనఁ గడగొ
ట్టైరంజిలు లక్ష్మణాఖ్యుఁ డసమానగుణో
దార యగునట్టిమంగమ
నారూఢగతిం గరగ్రహణ మొనరించెన్.

మ. ఉరువిద్యాప్రకటీకృతాంహుఁ నరసింహు న్సత్యవాక్యజ్జనో
ద్ధరణస్ఫూర్తిని గృష్ణమూర్తి నతిభోగాఖండలుం గొండలున్
వగసమ్యక్చరితాచమత్కృతమతిన్ లక్ష్మీపతిం గాంచె ని
ద్ధర మంగాంబికయందు లక్ష్మణసుధీధౌరేయుఁ డింపొందుచున్.

తే. అందు లక్ష్మీపతికవీంద్రుఁ డమలసుగుణ
సహితశ్రీవత్సగోత్రసంజాతశుభచ
రిత్రవెంకాంబఁ గౌశికగోత్రజనిత
ఘనపతివ్రత లక్ష్మాంబికను వరించె.

* * * *

శా. ఆవెంకాంబికయందు వేంకటనృసింహాఖ్యు న్ననున్ గీతలీ
లావిద్యానిధి బుచ్చనాఖ్యుఁ బిదపన్ లక్ష్మాంబయందుం గళా
శ్రీవర్ధిష్ణు విభూతిజిష్ణుఁ బరదేశిం గాంచె లక్ష్మీపతి
ప్రావీణ్యాఖ్యకవీంద్రుఁ డుత్తమకళాప్రత్యక్షచంద్రుం డిలన్.

* * * *

సీ. అవనిసురలకుశవమర్షణాఖ్యగోత్ర
సంజ్ఞ గలవైడిపాటివంశజుల మాకు
వేలక్ర్తిని యజుశ్శాఖ వెలసి వాక్య
సిద్ధిగలిగినమాన్వృత్తి శిష్టహితము.

వ. మదీయజనకాద్యనేక దేశికోపదేశలబ్ధ కవిత్వావయోగవి ... వ
సంవేద్యమానమానసుండనై.

క. శ్రీజతురాగాత్మద్విజ
రాజచ్ఛదచుం బితాంబుగాంశితనూజాం
భోజ ... కుల్యోపమావ
త్క్రోజయుగోపరికి మాల్యకౌధరన్నృహరికిన్.

* * * *

వ. సమర్పణంబుగా నాయొనర్పం బూనినలక్ష్మీనృసింహవిలాసంబు
నకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

End :

క. అని శుకయోగి పరీక్షి
జ్జనపతి కెఱిఁగించె ననుచు సమ్మతి మూఁగుం

డును శౌనకాదిమునులకు
మనమున నరహరి నుతించి మఱి యిట్లనియెన్.

* * * *

మా. ఇహపరఫలదాఖ్యా యిందుసంపత్సమాఖ్యా
ద్రుహిణమదనతాతా శ్రీధరిత్రీసమేతా
యహికులపతితల్పా హవ్యవాహానకల్పా
మహితజగదధీశా మాల్యభూభృన్నివేశా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదుభయవ్యాకరణ త్రికరణాచరణాభరణ వాగర్థజ్ఞానసమర్థ విద్వజ్జనవిశిష్ట సముత్కృష్టపితృభయభూతదయాలబ్ధసమార్గభక్తి తామితచమత్కారకారణ చణాష్టభాషా సంస్కారపరిష్కారమనీషా విశేష మహోత్తాపసాప స్తంబ సూత్రశతమర్షణ గోత్రపవిత్ర సన్నగర్భకర్పూరపేటీపరిపాటిధాటి పైడిపాటివంశక్షీరవారాశిరాకాసుధాకరోదయాభ్యుదయ లక్ష్మీపతికవీంద్రనందన వేంకటనృసింహకవిప్రణీతం బైన శ్రీలక్ష్మీనృసింహవిలాసంబునందు సర్వంబును తృతీయాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. మూఁడాశ్వాసములు. వ్రాఁత మంచిదికాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యగ్రంథ పాతములు లేవు.

అహోబల నృసింహస్వామి వేఁటపోయి యచ్చట వసుంధరయను నొక చెంచుకన్నెంగని మోహించి దానిని బెండ్లాడి దానితో మాల్యపర్వతమునకుం బోయి యచ్చటనుండ లక్ష్మీదేవి స్వామిపైఁ గోపించి యచ్చటికిఁ బోవ స్వామి యామెకోపముఁ బోఁగొట్టి యిరువురు భార్యలతో సుఖంబుగ నుండుగాథ యిట్లు ప్రబంధరూపముగఁ బైఁడిపాటి వేంకటనృసింహకవిచే రచియింపఁబడినది. ఈ కవి వేంకమాంబకును లక్ష్మీపతి కవికిని బుత్త్రుఁడు. ఇతనికిఁ గందుకూరు సీమలోని పైఁడిపాడు జలుకుపాడు, వెంపాడు, ఇలవర యనునీ నాలుగు గ్రామములలోను భూమి గలదట. తొలుత గోలకొండ ప్రభువువలన గోపరాజు రామన యీ గ్రామములను దానపూర్వకముగఁ బడసి వాని యందీతని పూర్వులకు భూమి నొసఁగెనట. ఈ కవి యింతకుఁ బూర్వము కృష్ణాంకితముగా నొక సీసశతకమును, రామాంకితముగ నొక వృత్తశతకమును రచియించెను.

No. 734. లక్ష్మీవిలాసము.

LAKṢMĪVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 11⅞ × 8 inches. Pages, 125. Lines, 19 on a page. Mode of writing, fair but faulty. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 100*a*. The other work herein is Bhartṛhari Subhāṣitaratnāvali 1*a*.

Complete in five Āśvāsas.

A poem describing the incidents leading to the churning of the milk ocean, the birth of Goddess Lakṣmī and Her marriage with God Nārāyaṇa. The author is Rāyasamu Veṅkaṭapati, son of Akkayāmātya of Vasiṣṭhagōtra and belongs to Āruvela Niyōgi sect. He received many presents, such as villages, ornaments, etc., from the King Śrīraṅgarāya under whom he served as a clerk. This work was dedicated to God Veṅkaṭēśa.

Beginning:

శా. శ్రీలక్ష్మీంచురమావిలాస మతిమైత్రిం జిత్తకంజంబునం
దాలేఖ్యస్థితిఁ గాంచి చొక్కురుచి బాహ్యంబందెనాఁ బేరెదన్
లాలిత్యంబును జూపి సింధుజ నవేలప్రేమలం దన్పునా
లీలాకారుఁడు శేషశైలపతి బాళిం బ్రోచు మమ్మెప్పుడున్.

* * * *

వ. అని . . . యొకకృతి మహాప్రబంధంబు రచియింపం బూని కృతినాయకు నన్వేషించునెడ.

శా. శ్రీమద్వైభవభవ్య పంకజభవ శ్రీకంఠ దేవేంద్రాదమరుల్
రోమాంచాన్వితగాత్రులై యెదుట బారుల్దీరి సేవింపఁ ద
త్ప్రేమానుగ్రహయుక్తి లెమ్మనుగతిన్ శ్రీహస్తముం జాపు శ్రీ
భామాసక్తుఁడు వేంకటేశ్వరుఁడు స్వప్నస్థాయి యై యిట్లనెన్.

క. వరమతి నుదయించితి మ
ద్వరమున నటుగాన నీవు వర్ణించు కృతీ
శ్వరుఁడ నయి వరము లొసఁగెద
గరిమన్ లక్ష్మీవిలాసకథ చెప్పఁదగున్.

క. మేలుకని స్వప్నలబ్ధపు
మేలు సుధీజనులతో సమ్మతసారరుచుల్

జాలుకొనఁ జెల్ప నెన్నఁగఁ
జాలుఁ గృతార్థుండ వనుచు సంభ్రమపరు లై.

* * * *

మ. చతురోక్తి న్ననుఁ జూచి యిట్లనిరి వత్సా నీవు గావించు న
త్కృతి శ్రీవేంకటభర్త కీఁగనుట యెంతేఁ బూర్వజన్మాంతరా
ర్జితపుణ్యంబునఁ గాక కల్గునె ఘనశ్రీ నైహికాముష్మిక
స్థితికర్తం గృతికర్తఁ జేసి కను సుస్థేమాయురారోగ్యముల్.

క. సకలాధిపత్యనిర్వా
హకుఁ డని జను లెన్న వెలసితా ధరఁ గర్ణా
టకరాయసభల నిష్కం
టకమతి రాయసము వేంకటపతీ సుకృతీ.

మ. అలఘుప్రాభవ గర్వభాక్కుతుపశాహామేయసైన్యంబు న
గ్గలికం బంపులచేత గల్చి బిరుదు ల్గైకొన్న శ్రీరంగరా
యలచిత్తం బిగురింప రాయసము ప్రాయఁ జాలి తౌనా సుధీ
తిలకా యక్కయమంత్రివేంకటపతీదివ్యత్కళావాక్పతీ.

* * * *

వ. అని . . . పెద్దగాదేశించిన . . . పత్రప్రబంధనిబంధనప్రారంభధురంధరుండ నై తనరు నస్మదీయవర్తనం బెట్టి దనిన.

శా. శ్రీల న్మించి సమస్తధీకలనచేఁ జెన్నొందునార్వేలవం
శాలంకారకరు ల్వసిష్టమునిగోత్రాంకుల్ బుధుల్ దీనర
క్షాలీలం బొగడొంది రందు వెలసెన్ సన్మాయి భాగప్ప ది
గ్జాలోద్వేలవిశాలకీర్తుల సుధీసందోహమందార మై.

చ. అతనికి నుద్భవించె సుగుణాంబుధి తిమ్మయమంత్రిపుంగవుం
డతఁ డతివైభవు న్నరసయప్రభుఁ గాంచె నతం డుదారతా
యతమతి విట్టలార్యుఁ గనె నాఘనుఁ డక్కయమంత్రిశేఖరున్
సుతునిఁగఁ గాంచె నావరయశోనిధికిన్ మహి నేను గల్గితిన్.

క. మఱి శ్రీనివాసమంత్రియు
సిరులన్ రామప్రధానశేఖరుఁ డుదయిం

చిరి వారి కగ్రజుండ నై
ధరఁ దనరుచు నత్యుదారతాధీగరిమన్.

ఉ. ప్రాయుదు రాజ్యవైభవధురంధరభూతి దలిర్పఁ గీర్తిధా
రేయసిరంగరాయ మహీభృన్మణిరాయస మగ్రహారహై
మాయతరత్నభూషలు నృపాద్యులు వర్తన లియ్య నుబ్బుచున్
వే యననేమి రాయసము వేంకటమంత్రి య నన్యశస్వి నై.

* * * *

క. శ్రీవనితాజీవనతా
భావనతారుణ్యనిధికిఁ బదధాటీసం
జీవితదృషదాకృతికిన్
శ్రీవేంకటపతికి ఫలితసేవకకృతికిన్.

వ. అంకితంబుగాఁ బొంకింపంబూనిన రమావిలాసంబను రసవత్ప్రబంధంబునకుఁ గథానిబంధనం బెట్టిదనిన.

సీ. అనఘభారతమునం దాదిపర్వంబున
దివిజు లంభోధి మథించుటయును
సరసిజాలయయందు జనియించుటయుఁ జక్రి
వరియించుటయును మీవలన వింటి
మున్నది సంకోచముగఁ బలికితిరి మీరు
గావునఁ దత్కథాక్రమము వినఁగ
వేడుక య్యెడి నాకు విబుధు లేరీతి నం
బుధి ద్రచ్చి రందు శ్రీమధురవాణి
జనన మేరీతి నడచె నాశౌరి యెటులఁ
బరిణయం బయ్యె నది సవిస్తరముగాఁగ
నానతీవలె నన్న హార్దాదరమతి
జనపతికిఁ దెల్పఁ దొణఁగె నామునివరుండు.

End:

సీ. . . . .
ప్రౌఢి నందాఁక నమృతసారరుచి నెసఁగి
మిగుల తేజస్వి యై తావిమించఁ గీర్తిఁ
దనరి యాచంద్రరవిమరుత్తారకముగ
వసుధ లక్ష్మీవిలాస మింపెసఁగుఁ గాత.

* * * *

వనమయూరము. అధ్వగతదుర్ఘరశిలాకృతివధూటీ
సాధ్వసభిదోద్యమవిసారిపదధాటీ
యధ్వరవిదూషకఖలాద్రిశతకోటీ
మధ్వమువిహృతక్రమలమధ్యనిజవాటీ

Colophon;

ఇది శ్రీమద్వేంకటరమణకరుణాకటాక్ష సంప్రాప్త సారస్వతవైభవ యక్కయామాత్యతనూభవరసికజనహృదయంగమసంగీతసాహిత్యకళా ధౌరంధర్యరాయసవేంకటపతిమంత్రి వర్యప్రణీతంబైన లక్ష్మీవిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును బంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సం సమగ్రము. ఐదాశ్వాసములు. వ్రాత చిన్నదే. తప్పులు
వి. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

విష ఇందు సముద్రమథనమును, లక్ష్మీదేవిజననము, లక్ష్మీనారాయణుల
అక వివాహమును వర్ణింపఁబడినవి. కర్త రాయసము వేంకటపతి. తండ్రి
గ యక్కయామాత్యుఁడు. ఆరువేలనియోగి. వసిష్ఠగోత్రము. శ్రీరంగరాయల వ్రాయసకుఁడుగనుండి యానిసి తీవనగ్రహారాదికములను బహుమానముగానిక విపడసెనట. విశేషములకు దాహ్యాతభాగముగాం చునది. ఇది వేంకటేశాంకితము.

No. 735 లక్ష్మీవిలాసము.

LAKṢMĪVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18¼ × 1¼ inches. Pages, 105. Lines, 7 on a page. Mode of writing, not good but fairly correct. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిదికాదు. తప్పులంతగా లేవు. శై థిల్యమించుకకలదు. గ్రంథపాతము లేదు.

ఇది పూర్వవర్ణితమైనగ్రంథమే.

No. 736. వల్లభాంబాపరిణయము.

VALLABHĀMBĀPARIṆAYAMU.

Substance, paper. Size, 8⅞ × 6¼ inches. Pages, 131. Lines, 21 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 97*a*. The other works herein are Hariścandracaritra 1*a*, Paramabhagavatavilasamu 165*a*, Paramabhāgavatavilāsakathāsūci 181*a*, Naukācaritra 185*a*, Vallabhāmbāpariṇayasūci 211*a*, Rādhāmādhavavilāsamu 222*a*, Śrī-Kāḷahastīśatakamu 246*a*, Kāncīpuṣpamañjari 267*a*, Aruṇācalamañjari 278*a*, Dāśarathiśatakamu 292*a*.

Complete in three Āśvāsas.

A poem by Akkenapalli Narasiṁhakavi, narrating the story leading to the marriage of Vallabhāmbā, daughter of Maināka (the mountain chief), with Vighnēśvara. The work was dedicated to Pulipāka Rāmayamantri, son of Sītayamantri. No. 388 of the Des. Cat. of Telugu MSS., may be referred to for particulars regarding the author.

Beginning:

శా. శ్రీగామామణి జానకీరమణి యై శ్రీమీఱ సేవింప భూ
భారంబంతయుఁ బూని సర్వజనులన్ బాలింపుచున్ సంతత
శ్రీ గంజెల్లెదురామ మూర్తికరుణన్ జెన్నొందఁగాఁ బ్రోచుతన్
శ్రీరమ్యుం బులిపాకసీతమసుతున్ శ్రీరామమంత్రీశ్వరున్.

* * * *

సీ. నలువవిష్ణుమహేశ్వరులు నన్నపార్యతి
కాక్రఖ్యపోతాఖ్యులై ఖ్యాతి గాంచి
నీరజభాంధవేందీవరాప్తులు ధాత్రి
భాస్కరసోములై పరిఢవిల్లి
గురుబుధులిరువురు గరిమ మీఱఁగ మల్లి
కార్జునశ్రీనాథులై తనర్చి
పాకారిముఖ్యదిక్పాలకు లలసాని
పెద్దనాదికవులై పెంపు మిగిలి
భారతాదిప్రబంధముల్ వరగఁ జెనుఁగు
బాసరఁ గావించి రయ్యుత్తమోత్తములను

భక్తివిశ్వాసములఁ జిత్తపద్మమునను
నిలిపి కొలిచెదఁ గబ్బంబు నెగడుటకును

* * * *

వ. అని యిష్టదేవతలకు నమస్కరించి సుకవుల సేవించి కుకవులం దృణీకరించి యెద్దియైన నేనొక శృంగారబంధురప్రబంధంబు రచియింపం దలంచియున్నయవసరంబున.

* * * *

సీ. . . . .
సుకవిపోషకుండు శోభిలుఁ బులిపాక
ఘనకులాంబుజాతదినకరుండు
రాజమాన్యకీర్తిగాజితుం డగు రామ
సచివపుంగవుండు సంతసమున.

* * * *

మ. నను గోపీశ్వరపాదసంస్థితమనోనాళీకు మాధుర్యపా
కనిరూఢాశుకవిత్వశోభితు లసత్కారుణ్యు మేపార నిం
పున రావించి మృదూక్తి నిట్లనియె నీపుణ్యంబు పెంపై జగ
ద్వినుతిన్ భాసిలు నారసింహసుకవీ ధీరుండవీ వారయన్.

సీ. . . . . . .
గీ. వెలయు హేజీబుసత్కులకలశజలధి
పర్వచంద్రుండు సద్గుణభాసురుండు
వైభవేంద్రుండు శేషాచలాభిధేయ
మంత్రివర్యుండు మతి దేవమంత్రి యగుచు.

క. తనయునిఁ బెంచినయట్టుల
నను బెంచి వివాహమొగి నొనర్చెను గరుణా
వననిధి గావున మీరి
య్యనువునఁ గృతిఁ జలువ నేఁ గృతార్థుఁడ నగుదున్.

గీ. వితతమగ మిచుసప్తసంతతులయందుఁ
గృతియె సత్కీర్తి నిలను బ్రాకించుటకును
మూల మని తెల్పుదురు గాన ముఖ్యముగను
దంతిముఖుపెండ్లికథఁ బ్రబంధముగఁ గూర్చి.

* * * *

క. జలజభవమానులచే
నలరెడిగోత్రములలోన హారితసగోత్రం
బిలఁ దనరు దాన వెలయున్
బులిపాకకులంబు కల్పభూరుహ మగుచున్.

సీ. అందెన్న జగ్గరాజావిర్భవించె నా
సాధుమతికి రఘునాథుఁ డొదవె
నామహాత్ముండు సొంపమరఁ గృష్ణమ్మను
వెంకును బోషితవిబుధుఁ డైన
రామయాఖ్యుని గంగరాజుఁ బాపన్న న
ర్సన్నను గోనప్ప గలరఁ గాంచె
గోత్రసత్తక మట్టు కొడుకుల నాకోన
యామాత్యుఁడు సరమ్మయందు నెలమిఁ
బేగరాజును సుబ్బన్న బెంపుమీఱ
సుబ్బయాధిపు నతులయశోవిశాల
కల్పతరు లగు మువ్వురఁ గనియె సుతుల
వారు మూర్తిత్రయముభంగి వరలి రవని.

క. అం దగ్రసంభవుం డిల
మందారవిభుండు పేరమంత్రి తనరె భూ
బృందారకబృందావన
తుందిలగుణవల్లికాప్రదోహాలుఁ డగుచున్.

గీ. అయ్యనఘమూర్తినయవర్తి యమలగుణక
దంబ డైయొప్పు శ్రీవేరమాంబయందుఁ
గాంచె సీతయమంత్రిపుంగవునిఁ బ్రేమ
మించ సురనాథుఁడు జయంతుఁ గాంచినట్లు.

* * * *

సీ. వసుమతి నగ్నివైశ్వసగోత్రకలితుండు
రేవుకులాబ్ధితారావరుండు
వేంకటనరుసు శ్రీవీరమాంబికయందు
సుబ్బమ్మ ననుపమసుగుణవల్లి
యైనబోగమ్మ వెంకయ్య వియ్యమ్మను
వెంకాంబ నమరేంద్రవిభవుఁ డైన

రామయ్యను నృసింహు రహిఁ గాంచె సుబ్బాంబ
హరితసగోత్రజుం డైనయట్టి
మహితుఁ బాలూరికామయామాత్యునిఁ గయి
కొనియె జోగాంబ కన్యాసగోత్రసంభ
వుండు గురిమెళ్లయచ్చనాఖ్యుండు సతిగ
నేలె నింధిర నజ్జాతుఁ దెలిసినట్లు.

క. ఇల హరితసగోత్రజుఁ డై
యలరినపులిపాక చలమయామాత్యవరుఁ
డెలమిన్ వియ్యాంబను దా
విలసిల్ల వరించె నింద్రవిభవం బెసఁగన్.

గీ. పాలితబుధాళి సద్గుణపాలి రాజ
మాన్యనయకేళి రామయమంత్రిమౌళి
పరగు నాచంబ చెలమయ్య పట్టియైన
సీతమాంబిక వలన విఖ్యాతి మీఱ.

గీ. కనియె వేంకటసుబ్బరాయనిఁ గళాభి
వర్ధమానసుధాకరు వన్నెమీఱ
నతనిమేనత్త యైనవెంకాంబ నెలమిఁ
జేకొనియె సీతయామాత్యశేఖరుండు.

* * * *

గీ. వేడ్క నాసీతయాఖ్యుఁ డావేంకమాంబ
యం దెసఁగఁ బేరరాజు సుబ్బాభిధేయుఁ
దతవిభాసూర్యు రామప్రధానవర్యుఁ
గనియె ముప్వురుతనయుల ఘనవినయుల.

గీ. అందుఁ గన కగ్రజుండు పేరాభిధాన
శౌరి విలసిల్లు సద్గుణశాలి యగుచు
నుప్పులూరికనకమంత్రి మెప్పు లొనరఁ
గనిన శ్రీరామలక్ష్మి తన్నెనసి కొలువ.

క. ఆమహితాత్మునితమ్ముఁడు
రామయమంత్రీంద్రుఁ డలరు రాజితకీర్తి

స్తోమజ్యోత్స్నావృతది
గ్భామాకుచతారహారపటలుం డగుచున్.

* * * *

గీ. ప్రబలు శ్రీవత్సగోత్రుండు భాసమాన
యశుఁడు నందూరినారసింహాఖ్యుఁ డెలమి
వెంకమాంబిక గనినట్టివియ్యమాంబ
రాణి యై కొల్వ గురుతంత్రి రామమంత్రి.

* * * *

క. విలసితధర్మజ్ఞునకున్
సలలితలిపిఁ జిత్రగుప్తసమునకు విభవో
జ్జ్వలునకుఁ బులిపాకాన్వయ
జలనిధిసచివునకు రామసచివేంద్రునకున్.

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనినవల్లభాంబా పరిణయం బను శృంగారప్రబంధంబునకుం గథావిధానం బెట్టి దనిన.

* * * *

గీ. అందు సూతునితో సనకాదిమునులు
గణపతివివాహకథ వినఁ గౌతుకంబుఁ
బొడమె మా కది ప్రేమఁ దెల్పు మన వారి
నెలమి న కథకుఁడు గని యిట్టు లనియె.

End:

దేవదేవేంద్రముఖ్యులు దేవమాని
వారములు వారివారినివాసములకుఁ
బోవ విన్నప మొనరింపఁ బూని కొంత
భావముల నుండి గన వామదేవుఁ డెలమి.

* * * *

మాలిని. ప్రకటితనయవర్తీ భాసురానందపూర్తీ
సుకవివినుతశీలా సూరిలోకానుకూలా
వికటవిజయజన్యా విప్రరాజన్యమాన్యా
సకలశుభవిచారా చారుకీర్తిప్రచారా !

Colophon:

ఇది శ్రీవెల్లమందకోటీశ్వరమహాదార కృపాకలశపారావారల
బ్ధకవితామృతధారావిజృంభణ కాశీనవల్లికులార్ణవపూర్ణోత్పలమిత్ర కాం

డిన్యగోత్ర పవిత్ర వెంకటపతినారసింహపౌత్ర జోగయామాత్యపుత్ర సుక
వివిధేయ నరసింహాభిధేయప్రణీతం బైనవల్లభాంబాపరిణయం బనుశృం
గారమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును దృతీయాశ్వాసము.

(బి-బి.)—

సమగ్రము. మూడాశ్వాసములు. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పు
లు లేకపోలేదు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు మైనాకునికూతు రగువల్లభాంబకును విఘ్నేశ్వరునకును నైన
వివాహవృత్తాంతము ప్రతిపాదింపబడినది. గ్రంథకర్త అకొటనపల్లినర
సింహకవి జోగయామాత్యునిపుత్రుడు. దీనిని బులిపాకగామయమంత్రి
కంకితముచేసెను. విశేషముల కుదాహ్యాసభాగముం గాంచునది. డి.క్యా.
నె 383 రున నీకవినిగుఱించి వర్ణింపబడినవిషయముం గాంచునది.

No. 737. వల్లభాంబాపరిణయసూచి.

VALLABHĀMBĀPARIṆAYASŪCI.

Pages, 10. Lines, 19 on a page. Mode of writing, good and correct.

Begins on fol. 211*a* of the MS described under the previous number.

Complete.

This is a table of contents of the Vallabhāmbāpariṇayamu, described under the previous number. The figures denote the number of stanzas in the work.

Beginning:

ఇష్టదేవతాప్రార్థన, ౧-౧. కృతిపతివంశానువర్ణనకవివంశవర్ణన మొ
దలైన యవతారికపద్యములు

End:

వాసక్రీడసల్పు ౫౮. ౫౧-౬ పరమేశ్వరుడు సకల దేవతలకును
బహుమానములిచ్చి వారివారి యిండ్లకుపంపించడము.

(బి-బి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాంతతిన్ననిది. వల్లభాంబాపరిణయకథాసూచి.
ఇందుబద్యసంఖ్య యీయబడినది.

No. 738. వసుచరిత్ర.

VASUCARITRA.

Substance, paper. Size, 8 × 6¼ inches. Pages, 380. Lines, 14 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Written on only one side of the paper. Condition, fair. Appearance, old.

Complete.

Same work as that described under R. No. 34 of the Tri. Cat. of MSS., Vol. I, Part 3.

This well-known classical poem narrates the story of the birth of Girikā, daughter of Śuktimati (river), and Kōlāhala (mountain) and her marriage with Vasu, king of Cedi country. The author is Rāmarājabhūṣaṇa. The work was dedicated to Tirumaladēvarāya, brother of Rāmarāya, the son-in-law of Kṛṣṇadēvarāya. The author is said to have received gifts of villages and other presents from the patron and his brother, in appreciation of his works in Sanskrit and Telugu. The patron's titles are given as Vīrapratāpa, Cālukyanārāyaṇa, etc. For particulars regarding the patron see the Telugu extracts below.

Beginning:

శా. శ్రీభూపుత్రివివాహవేళ నిజమంజీరాగ్రరత్నస్వలీ
లాభివ్యక్తి వరాంఘ్రిరేణుభవకన్యాలీల యంచుం మదిం
దా భావింప శుభక్రమాకలనచేం దద్రత్నముం గప్పుసీ
తాభామాపతి ప్రోవుతం దిరుమలేంద్రశ్రీమహారాయనిం.

* * * *

మ. మహి మున్వాగనుశాసనుండు సృజియింపం గుండలీంద్రుండు త
న్మహనీయస్థితిమూల మైనిలువ శ్రీనాథుండు ప్రోవం మహా
మహు లైసోముడు భాస్కరుండు వెలయింపం సొంపు వాటించునీ
బహుళాంధ్రోక్తిమయప్రపంచమునం దత్ప్రౌఢిగల్పు న్మహింజెదం.

* * * *

వ. అని యిష్టదేవతావందనంబును సుకవికవితాభినందనంబును కు
కవినిందనంబును గావించి సనాతనాధునాతనమహాకవిజనానుగ్రహంబు
నం బురాతనపుణ్యశ్లోకరాజర్షివర్ణనాకర్ణనోత్కంఠితసకలజనసేవ్యం బగు
నొకమహాకావ్యంబు రసోచితచమత్క్రియాకల్పనాకల్పభవ్యంబుగా
నొనరింపం బూనియున్న సమయంబున.

సీ. వసుమతీభారధూర్వహత నెవ్వనియుర్వ
రావరాహాంక మర్థము వహించుఁ
గరగతచక్రవిక్రమశక్తి నెవ్వాని
రామానుజత్వంబు రమణ కెక్కెఁ
జీర్ణకర్ణాటలక్ష్మీపునస్సృష్టి నె
వ్వానిలోకేశ్వరత్వము పొసంగుఁ
జటులశార్వరమగ్నసర్వవర్ణోద్ధార
పటిమ నెవ్వనిరాజభావ మెసఁగు
నతఁడు వీరప్రతాపరాజాధిరాజ
రాజపరమేశ్వరాష్టదిగ్రాజకులవ
శీభయంకరబిరుదసన్నుతజయాభి
రామగుణహారి తిరుమలరాయశౌరి.

వ. . . . . త్రైలోక్యవినుతచాళుక్యనారాయణాంకసంకల్పితాశేషపోషణప్రాభవుండును, కృపాణకృష్ణనిర్మథ్యమానరణార్ణవసముత్పన్నవిజయలక్ష్మీనిత్యస్వీకరణనర్మకరమకరపతాకాలోకనమాత్రసంపాదితకంపస్వేదభీరూభవన్నానావీరసేనామాన ఖేదనుండును, శ్రీరామచంద్రచరణకమలయుగళాభివాదనుండును, ఆత్రేయగోత్రపావనుండును శ్రీరంగరాజరత్నరత్నాకరపూర్ణచంద్రుండును, అగు శ్రీతిరుమలరాయదేవేంద్రుండు నిస్తంద్రవిభవసాంద్రుండై యొక్కనాఁడు . . . . ఆదినారాయణుకరణి సిరుల నిరవొందుచు.

సీ. కటకేంద్రుఁ డనిపినగంధసింధురము లా
త్మస్వామిమాటలు హస్తములు మొగుప
హయనాథుఁ డనిపినహరులు కైవా-మోర
లార్పుచుఁ బతికి జోహారు సేయ
నావాడపతి పంపినయమూల్యకటకముల్
కర్తపేరుగఁ బదాగ్రములఁ బెనఁగఁ
బాండ్యేశుఁ డనిపినభర్మంబు లధిపతి
ప్రతిగా నిజాంకముద్రలు వహింప
శౌర్యకీర్తులతో వచ్చు సకలదిక్స
రేంద్రరాజ్యేందిరలమాడ్కి నిగుడ బోండ్లు

చటులమాణిక్యమయదండచారుచామ
రములు వీవంగఁ బేరోలగమున నుండి.

మ. నను శ్రీరామపదారవిందభజనానందుఁ జగత్ప్రాణనం
దనకారుణ్యకటాక్షలబ్ధకవితాధారాసుధారాశిసం
జనితైకైకదినప్రబంధఘటికాసద్యశ్శతగ్రంథక
ల్పను సంగీతకళారహస్యనిధిఁ బిల్వంబంచి పల్కెన్ గృపన్.

శా. శ్రీరామక్షితిపుల్ మదగ్రజు జయశ్రీలోలు నానాకళా
పారీణుల్ బహుసంస్కృతాంధ్రకృతులన్ బల్మారు మెప్పించి త
త్కారుణ్యంబున రత్నహారహయవేదండాగ్రహారాదిస
త్కారం బందితి రామభూషణకవీ ధన్యుండవీ వన్నిటన్.

తే. తరుతటాకాదిసంతతుల్ ధరణి నెచట
నిలిపి రచటనె యుండు వానికిని గృతిము
ఖంబునను విశ్వవిఖ్యాతి గాన కృతియె
సంతతివతంస మది మాకు సంఘటింపు.

ఉ. కేవలకల్పనాకథలు కృత్రిమరత్నము లాద్యసత్కథల్
వావిరిఁ బుట్టురత్నము లవారితసత్కవికల్పనావిభూ
షావహపూర్వవృత్తములు సానలఁ దీరినజాతిరత్నముల్
గావున నిట్టిమిశ్రకథ గా నొనరింపుము నేర్పు పెంపునన్.

వ. అని బహుమానంబుగాఁ దాంబూలజాంబూనదాగ్రహారాదిప్రదానంబుల నాదరించుటయు నేనును నానందకందళితాంతరంగుండనై కృతిపతివంశావతారం బభివర్ణించెద.

సీ. . . . .
అంబుజాసనుఁ డన విధుఁ డనఁగ సోముఁ
డన నెగడి హంససంగతిఁ దనర సురలఁ
బ్రోవ దాక్షాయణీప్రేమఁ బూననేర్చు
జాణ చంద్రుండు కాంతినిస్తంద్రుఁ డలరు.

చ. అతనికిఁ గల్గె సౌమ్యుఁడు గుణార్జవరమ్యుఁ డతం డవార్యదో
ర్యుతదివిజారిభైరవుఁ బురూరవుఁ గాంచె నిరాయువాయు వా
కృతికి జనించె నాసుకృతికిం గలిగె న్నహుషుం డకల్మషుం
డతనికిఁ బుట్టె సౌమ్యదళియాతి యయాతి తదన్వయంబునన్.

శా. ద్వీపప్రోద్భవసూక్తపంచమమహావేదంబు దీపించె నే
భూపాలోత్తము పేర భారతియు నేపుణ్యాత్ము వంశ స్తవం
బాపాదించి కృతార్థ యయ్యె నతఁ డాశాంతక్షమాపాలన
వ్యాపారాభిరతుండు పొల్చు భరతుం డాత్రేయగోత్రేయుఁ డై.

ఉ. ఆభరతాన్వయంబున రణాధ్వరయూపమహాభుజుల్ ధరి
త్రీభుజు లుద్భవించిరి యుధిష్ఠిరముఖ్యులు విశ్రుతాఖ్యు లు
ర్వీభరణప్రవీణులు వివేకధురీణులు దాననీతితా
గ్రాభిహితుల్ సుధీయుతులు దారదయాహృదయుల్ శుభోదయుల్.

క. ఆసంతతి వైభవజిత
వాసవుఁ డగుతాతపిన్నవసుధాధవుఁ డు
ద్భాసిల్లెఁ గీర్తిమయము
క్తాసాధుసువర్ణకలశితవిభావసుఁ డై.

ఉ. ఆసుగుణాబ్ధికిం బ్రశమితాఖిలదోషుఁడు చక్రపాలనా
భ్యాసుఁడు సోమదేవుఁ డనుసద్భుతశీలుఁడు గల్గె నాకళా
భ్యాసికి నుద్భవించె దురహంకృతిమత్పరవాహినీశసం
త్రాసదబాణలాఘవుఁడు రాఘవుఁ డాజికృతప్రమోదుఁ డై.

క. ఆవిభునకు నర్జునవరి
భావకుఁ డై పిన్నశౌరి పగిదిం బొడమె వం
శావహుఁడు పిన్నశౌరి ర
మావల్లభుఁ డతఁడు బుక్కమహీధవుఁ గాంచెన్.

* * * *

క. ఆబుక్కనృపతి కతులభు
జాబంధీకృతమదాంధశత్రుగమావే
ణీబంధవిలసదసిధా
రాబంధురుఁ డైనరామ[illegible]జు జనించెన్.

సీ. . . . .
అతఁడు మతిమంతుఁ డతిశాంతుఁ డకృతాంతుఁ
డనుపమస్వాంతుఁ డాశ్రితవనవసంతుఁ
డనఘుతరకంచనోలిమహాపురీని
శాంతుఁ డగురామమేదినీకాంతుఁ డలరు.

శా. ఆరామక్షితిభర్తకుం బ్రథితసత్యాలాపధర్మోద్భవ
శ్రీగమ్యుం డగుతిమ్మరాజు బలలక్ష్మీధామభీమప్రతా
పారీణుం డగుకొండశౌరి విజయప్రఖ్యాతచారిత్రుఁ డా
శ్రీరంగేంద్రుఁడుఁ గల్గి రైందవకులక్షేమంకరాకారు లై.

శా. ఆరాజత్రితయంబులో నసమబాణారాతివిజ్ఞాతదో
స్సారుం డాప్తసుభద్రుఁ డర్జునగుణశ్లాఘ్యుండు నై పొల్చునా
శ్రీరంగేంద్రుఁ డశేషరాజ్యపదవీసింహాసనాక్షీణల
క్ష్మీరాజన్నిజసంతతిప్రథితుఁ డై మించెన్ ధరామండలిన్.

* * * *

క. ఆమనుజేంద్రునకుం బురం
ధ్రీమణి యై తిమ్మమాంబ శ్రీరామునకున్
భూమిజ నుత్రామునకుం బు
లోమజయును బోలె జగములో నుతికెక్కెన్.

* * *

శా. చేతోజాతసమానమూర్తి యగునాశ్రీరంగధాత్రీధవుం
డాతిమ్మాంబికయందుఁ గోనవిభుఁ దిమ్మాధీశు రామప్రభున్
ధూతాశేషవిపత్తు శ్రీతిరుమలేంద్రు న్వేంకటాఖ్యానవి
ఖ్యాతుం గాంచె సురద్రుపంచకము నయ్యంభోదిరాజుం బలెన్.

క. అం దగ్రజుండు రాజపు
రందరుఁ డన వెలసెఁ గోనరాజు నిజభుజా
సందీపితాసిభిదుర
స్పందనిపాతితమదవిపక్షోత్కరుఁ డై.

* * * *

క. ఆతనితమ్ముఁడు తిమ్మ
క్ష్మాతలపతి పొగడు గనియె ఘనుఁ డనఁ గీర్తి
వ్రాతవినూతనకైతక
జాతద్యోతనకృపాణచపలాన్వితుఁ డై.

సీ. . . . .
జగతి నీమేటి కని నృపు లొప్పగడ నెగడె
వేవిరుదరాయరాహుతాహితవధూభు

జంగమరుదాంకపుంఖితసమరవిజయ
కాహళుఁడు దిమ్మవిభుఁ డాజిదోహళుండు.

* * * *

సీ. పట్టాభిషేకవిపర్యయంబునఁ బ్రోలు
వెడలి ప్రియానుజాల్వెంటఁగొలువఁ
జిత్రకూటాభిఖ్యఁ జెలఁగు పెన్గొండసాం
ద్రహరిద్విపేంద్రనాదవనిఁ జెంది
ఖలజనస్థానవాసులఁ బల్వుర వధించి
మహిమసలకఖరస్మయ మడంచి
హరివీరభటమహోద్ధతి నబ్ధి కంపింప
దుర్గమునఁ గదిసి తద్ద్రోహిఁ దునిమి

యనఘతరపార్థివేందిర నధిగమించి
సాధుకర్ణాటవిభవసంస్థాపనంబు
పూని శరణాగతుల నెల్లఁ బ్రోచె రాముఁ
డతఁడు నిజచరితంబు రామాయణముగ.

ఉ. హరిశౌర్యుం డగు రామభూవిభునితీవ్రాటోపవద్వాహినీ
శరవేగంబున నాత్మకూలబలముల్ జాఱన్ దళాడంబరం
బరుగం గొన్నలు వోవ లావతి నిజామాదుల్వజీరుల్ భజిం
తురు నమ్రత్వము గానలో ముసలిమానుల్గా వితరించఁగన్.

సీ. ఎదలపైఁ బొదలుపయ్యెదలు జారఁగఁ బాలు
బిబ్బెకు మునుంగు లబ్బఁ జేసె
ఘనభేరికాధ్వను ల్విని గుండియలు ప్రీల
వ్రాలుమలకలకు గోలీలు చేసె
నడుగనిభ్రాంతిఁ దడగాళ్లు వడ నిల్చు
ఖానులు డాగఁ జీఁకటులు చేసెఁ
గడలేనికాందిశీకత నేఁగుతమ కుర్వి
జడధు లెల్లను గాలినడలు సేసె

ననుచు శరములఁ దాల్తు రెవ్వనిసమగ్ర
సైన్యధుతధూళిచకితు లై చనుసపాద

కుతుపశాహినిజామాదికుతలపతు ల
తండు నృపమాత్రుఁడే రామధరణివిభుఁడు.

* * * *

సీ. ప్రబలావలేపవిగ్రహజాయమానాగ్ర
హము డించి బహుధావనాప్తిఁ గాంచుఁ
బుర మెల్లఁ బ్రత్యగ్రభూతిపాలుగఁ జేసి
యచలాసనాభ్యాసి యై కృశించు
రతినిభరామానుగతమైత్రిపై రోసి
కలనైనఁ గళ్యాణకాంక్ష యుడఁడు
సంబిఁ బ్రాణాయామసంసిద్ధికై సారె
సారెకుఁ గుండలిస్థాన మంటు
మానక నిజాముఁ డపవర్గమార్గవృత్తిఁ
బెరయుపరబుద్ధి నెవ్వానిపేరు దలఁచి
యతఁడు శ్రీరాముఁ డఖిలసన్నుతికిఁ దగఁడె
సేతుకాశీతలాంతరఖ్యాతయశుఁడు.

చ. అరిజయకీర్తిసాంద్రుఁ డగునయ్యభిరామనరేంద్రసోదరుం
దిరుమలదేవరాయల నుతింపఁ దరంబె తదీయహేతిశాం
కరి యతిలోహితావయవగాఁ దను నాత్మహృదంతరంబులన్
దరలక దాల్చువారలకుఁ దార్చు సురీవరణీయవైఖరుల్.

క. ఆరాయమణికి జగతీ
హారాయితకీర్తిఘృణికి ననుసంభవుఁ డై
నారాయణాంశభవుఁ డితఁ
డౌరా యన వేంకటక్షమాధిపుఁ డలరున్.

సీ. నిరతంబు దుర్మార్గనిరతు లౌతురకుల
నతులసన్మార్గసంగతులఁ జేసె
ననియతమోహాంధు లౌపాగసీకుల
స్వస్త్రీసుఖైకనిశ్చలులఁ జేసె
నతినిర్దయాత్ములౌ యవనుల భూతసం
తానతృప్తిప్రదాత్మకులఁ జేసె
ద్విజపశుపాతంబు దెగడుపాశ్చాత్యుల
ద్విజపశుపాతభావితులఁ జేసె

నను చుఁ గడు మెచ్చి జయలక్ష్మి యాజిరంగ
శాతరబరీదకేతనఘటితభద్ర
కలశ మెదురుగఁ బూని యేఘనునిఁ జెంచె
నతఁడు సామాన్యుఁడే వేంకటాద్రివిభుఁడు.

మ. కడిమి న్వేంకటరాయశౌరి యెదురంగా లేక యత్యాహతం
బడరన్ గౌతమి దాఁటువేళ నిజకాంతాశ్రుప్రవాహాప్తిఁ గా
ల్నడ దప్పన్ జడుఁడై నిజాముఁ డుడుపాలంబంబునన్ దాఁటి యె
కడఁగన్నన్ భజియించు నయ్యుడుపరేఖ న్నామ మోహంబునన్.

ఉ. ఏకసపాదలక్షమిత మింద్రజనోశ్చరితప్రబంధ మ
శ్లోకమె యంచుఁ జాపజితధూర్జటి వేంకటశౌరి శౌర్యదీ
క్షాకృతికర్ణభీష్మజయశక్తి ననేక సపాదలక్షసం
ఖ్యాకమనీయభూరివిభవాప్తి వహించు నుదంచితోన్నతిన్.

ఉ. ఆయనుజుల్ విశుద్ధహరిదంతమహాకరిదంతకాంతిరే
ఖాయతకీర్తులై కొలువ గౌతమినీటనంతిఘాతికా
త్మేయకరక్తము ల్గడిగి శ్రీగమణీవరమూర్తి రామభూ
నాయకుఁ డుర్వి యేలె భువనస్తవనీయ జగాభిరాముఁడై.

క. ఆరామ రి పిమ్మట
ధీరామరశాఖి వీరతిరుమలరాయం
డారామపేతుహిమవ
త్క్ష్మారమణీరమణుఁడై జగంబు భరించెన్.

* * * *

సీ. ఖహామహీధరకూటపటలి పాలుగఁ జేసె
గంధాంధసింధురఘటల నెల్ల
శాఖిశాఖాశిఖాచయములఁ దగిలించె
నమితకోదండదండముల నెల్ల
శరధికుటుంబినీఝరుల వెంబడిఁ బంచె
రామాకుచాగ్రహారముల నెల్ల
మర్దమకర్దమస్తోమంబులో వైచె
విజయమంగళశంఖవితతి నెల్లఁ

దగవరి గదా నిజాముఁ దుద్దండజయవ
టిప్తతిరుమలరాగాధాటిని జలించి
వ అచు నెడ శక్తిమటిచియు మఱువఁ డయ్యెఁ
దత్తదుచితప్రవేశసంధానయుక్తి.

చ. తిరుమలరాయశేఖరునిధీరచమూభటరాజి యాజిభీ
కరయవనేశ్వరప్రహితఖానబలంబులఁ జక్కు సేయ ని
ద్ధరఁ బెనుగొండకొండలు మదద్విపచర్మకపాలమాలికా
పరికరభూషితంబు లయి బల్విడిఁ గాంచె గిరీశభావమున్.

* * * *

మ. ధర నెవ్వానికి వ్రాయఁ బ్రహ్మజుఁడు వ్రాఁత ల్వానితో నేఁగు న
స్థిరముల్ శాశ్వతకీర్తి యాతిరుమలశ్రీరాయనారాయణుం
డు రహిన్ వ్రాసినశాసనాక్షరము లుండుం బుత్రపౌత్రాన్వయ
స్థిరవృత్తిన్ బృథుకాక్షరంబులు గురుశ్రీవర్ణతుల్యంబు లే.

* * *

తే. అవిభునిదేవి శ్రీవేంగళాంబపుట్టి
నిల్లు మెట్టినయిల్లు వర్ధిల్లఁ జేసెఁ
బుట్టినింటికి మథనంబు మెట్టినింటి
కమితదోషాపహతియుఁ గూర్చుకమలఁ దెగడి.

ఉ. ఉంచినయగ్రహారముల నున్నతవైఖరి విద్యలెల్ల ర
ప్పించినవిప్రవక్త్రములఁ బెంచిననవ్యవనోత్కరంబులన్
నించినబల్తటాకముల నెమ్మిఁ గనందగు వేంగళాంబ య
భ్యంచితకీర్తిసౌధవిశదాక్షరసూనమరాళరాజమై.

* * *

శా. ఆరాజద్గుణశాలి తిర్మలమహారాయండు శ్రీవేంగళాం
బారామామణియందుఁ గాంచె సుతులం బ్రఖ్యాతసత్కీర్తిల
త్శ్రీరామున్ రఘునాథభూమిరమణున్, శ్రీరంగరాయాగ్రణిన్,
శ్రీరామావనినాథుఁ బ్రాభవనిధిన్ శ్రీవేంకటక్ష్మావరున్.

క. అజగదభినుతసుగుణస
మాజులలో నగ్రజుండు మహనీయయశో
రాజీవాసనుఁడు సుధీ
రాజీవాసనుఁడు వెలసె రఘునాథుఁ డిలన్.

సీ. . . . .
అవని నసహాయశూరత నధిగమించు
ననఘు తిరుమలరాయనందనసమిద్ధ
ధీరరఘునాథభుజపీఠిఁ బీట పెట్టు
సాహసోదగ్రబిరుదవరాహమూర్తి.

శా. యాదోరాశిగభీరమూర్తి రఘునాథాధీశుఁ డుద్దండబా
హాదర్పాంధసపాదమల్లికనిజామానీకముం ద్రుంప జ
న్యాధారక్షితిఁ బారుకృష్ణకును గృష్ణాంకంబు నాఁ డబ్బె బి
ట్టీదీవ్యన్నయనాబ్జకజ్జలజలాభీలప్రవాహంబునన్.

* * * *

చ. హరిపదభక్తిశీలుఁ డగునారఘునాథనృపాలుమూర్తిసో
దరుఁడు సిరంగరాయవసుధావరుఁ డాత్మగుణప్రమోదవ
త్తిరుమలరాయశేఖరవితీర్ణమహాయువరాజపట్టబం
ధురుఁ డయి సర్వభూభువనధూర్వహశక్తి వహించు నెంతయున్.

* * * *

సీ. కుంతలస్థలికి నేగుణగరిష్ఠునిచీటి
కమనీయకేతకీగర్భదళము
మంజులలాటసీమకు నేమహాభాగు
తేజంబు కాశ్మీరతిలకరేఖ
వత్సభాగమున శ్రీవైభవాధికునియ
పారకీర్తిమతల్లి హారవల్లి
కాంచిదేశమున కేఘనునిసంతతదాన
వారినిర్ఝరధార హీరరశన
యంగమున కెవ్వనిచమూతురంగకోటి
ధాటికాధుతధూళి మాందాళి పట్టు
సమధికాకల్పరుచిపూను జగతి కతఁడు
రాజమాత్రుండె శ్రీరంగరాయశౌరి.

మ. జలధిన్ దానపయోధునీఝరులచేఁ జంద్రున్ యశోలక్ష్మిచే
జలదవ్రాతము నాత్మకారితమహాసత్రాగ్నిధూమంబుచేఁ
జెలువొప్ప న్వెలయింపజాలు భళిరే శ్రీరంగరాయక్షమా
లలనావల్లభుఁ డెల్లదాతలకు నెల్లన్ దాత యూహింపఁగన్.

* * * *

మ. ఘనశౌర్యుండు సిరంగరాయనరలోకస్వామితోఁబుట్టు రా
మనృపాలాగ్రణి సహ్యజాంబుధిపయోమధ్యోర్వి శ్రీరంగప
ట్టణలంకానగరంబు పుణ్యజనపీడావార్త లేకుండఁ గై
కొనియె న్మిత్రభవోపకారనిరపేక్షుండై విచిత్రంబుగన్.

* * * *

క. ఆరఘునాథప్రభృతిధ
రారమణేంద్రులకు మువ్వురకు సోదరుఁడై
సారమతి వెంకటపతి
క్ష్మారమణీప్రియుఁడు వెలయు శత్రుఘ్నుఁ డనన్.

* * * *

మ. హరుఁ డాతారకశైలదుర్గమున నధ్యాసీనుఁడై రాజశే
ఖరవిఖ్యాతి రహించుఁ జంద్రగిరిదుర్గంబందు శ్రీవేంకటే
శ్వరుఁ డొప్పన్ బహురాజశేఖరసదాసంసేవ్యుఁడై యారయ
ద్ధర బంటేలికవాపి తద్గిరులకుం దద్వల్లభశ్రీలకున్.

* * * *

క. ఆతనయులు జగతీ వి
ఖ్యాతనయులు గొలువ శాశ్వతైశ్వర్యకళా
స్వీతుఁడు తిర్మలరాయో
ర్వీతలనాయకుఁడు వెలయు విభవోన్నతుఁడై.

సీ. ఎంతకాలము మహాశాంతసంగతి దివ్య
దంతావళంబులు దరలకుండు
నెంతకాలము వరాహేంద్రుఁ డద్వంద్వుఁడై
కల్పము ల్వనరాశి గడపుచుండు
నెంతకాలము భుజంగేశుఁ డాదిమభిత్తు
వదనిషేవణనిష్ఠఁ బాయకుండు
నెంతకాలముగిరు ల్వంతతాఖ్యన్నతి
నలహంసపద్ధతి నంటియుండు
నంతకాలముఁ దనయంద యచలయై య
నంతయై రత్నగర్భయై యవని యలర
నలరుఁ గర్ణాటరాజ్యసింహాసనాధి
రాజ్యశుభశాలి తిరుమలరాయమౌళి.

* * *

క. ఉన్నతజయజన్యబిరుద
మన్నెవిభాళాదిబిరుదమాన్యునకు మహో
ద్యన్నిబిడజన్యపటహా జ
ఘాన్నిసదతీరదరిచ్ఛటాసైన్యునకున్.

*　　*　　*　　*

క. ధీరవివిధారిగిరిపవి
ధారికిఁ గర్ణాటకాంధ్రధరణీపునరు
ద్ధారికి దిరుమలదేవమ
హారాయాగ్రణికి వితరణామరమణికిన్.

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనినవసుచరిత్రం బనుమహాప్రబంధమునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

శా. శ్రీరమ్యంబగు నైమిశంబునఁ దపశ్శ్రీగాఢతావ్యాజతే
జోరాజుల్ శుకశౌనకాదిమునిరాజుల్ సూతజుం జూచి ము
న్నేరాజేంద్రుఁడు దివ్యచిహ్నధరుఁడై యేలె న్మహీమండలం
బారాజేంద్రునిఁ దెల్పు మా కన నతం డత్యంతహర్షంబునన్.

*　　*　　*　　*

End :

మ. దృఢబాహాబలభీమ భీమసమరప్రేంఖజ్జయశ్రీపరి
ప్రఢిమాఢౌకితభూమ భూమహితతూర్యధ్వానదత్తేశధా
కర్షమతార్కగవినామ నామకథనక్లామ్యన్మహాభిల్లికా
గథరాడాద్యరిధామ ధామగరిమగ్రస్తగ్రహాధీశ్వరా.

Colophon :

గద్య. ఇది శ్రీరామచంద్రచరణారవిందవందనపవననందనప్రసాద సమాసాదితసంస్కృతాంధ్రభాషాసామ్రాజ్యసర్వంకషచతుర్విధకవితానిర్వాహక సాహిత్యరసపోషణ రామరాజభూషణ ప్రణీతం బైనవసుచరిత్రం బనుమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును షష్ఠాశ్వాసము.

సమగ్రము. ఆఱాశ్వాసములు. వ్రాఁత తిన్నగది. పత్రమున నొకవైపుననే వ్రాయఁబడినది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యగ్రంథపాతము లంతగా లేవు.

(వి-వి.)—

ఇది చేదిదేశాధిపతి యగువసుమహారాజుచరిత్రము శుక్తిమతీనదికిని కోలాహలపర్వతమునకును గిరిక యనుకన్యక జన్మించుట వసురాజునకును గిరికకును నైనవివాహము మున్నగుగాథలను బ్రతిపాదించునొక రసవత్తరశృంగారప్రబంధము. కర్త రామరాజభూషణుఁడు. కృతిపతి తిరుమలదేవరాయలు. ఈతఁడు కృష్ణదేవరాయల కల్లుఁడగు నళియరామరాయలకు సోదరుఁడు. చాళుక్యనారాయణ వీరప్రతాపేత్యాదిబిరుదములు గలవాఁడు. ఈ కవి యీ కృతిభర్త వలన నగ్రహారాద్యనేకబహుమతులను బడసెనట. ఇతనియన్న యగుశ్రీరామదేవరాయలను సంస్కృతాంధ్రకవిత్వపటిమచే మెప్పించి యాతనివలనను నగ్రహారాదికములగు పెక్కుపారితోషికములఁ జెందెనట. విశేషములు దాహృతభాగమువలనఁ దెలియునది.

No. 739. వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 140. Lines, 9 on a page. Mode of writing, good but quite incorrect. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are given below as found at the end of the manuscript.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతయందమయినది. తప్పులు పెక్కుగలవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమున "దుర్మతినామసంవత్సర భాద్రపద బ x శనివారంనాటికి సంపూర్ణమాయెను. వింజమూరి సుబ్బారాయుడి దస్తూరి" అనియున్నది.

No. 740. వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 18. Lines, 7 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Contains about 100 stanzas from the beginning of the second Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కొంచెముకొఱఁగా రెండవయాశ్వాసముతొలినుండికలదు వ్రాఁతయందమయినది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమించుకలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 741. వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 50. Lines, 8 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, injured. Many leaves are broken and many missing. Appearance, very old.

Contains the first two Āśvāsas.

Same work as the above.

The date of transcription as found at the end of the manuscript is given below.

(వి-వి.)—

తొలిరెండాశ్వాసములుమాత్రముగలవు. వ్రాఁత యంతమంచిది కాదు. తప్పులుకలవు. శైథిల్యమువిశేషించికలదు. కొన్నిపత్రములు తునిఁగిపోయినవి. కొన్నికానరావు. గ్రంథపాతములునుగలవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమున "వికారినిజ శ్రావణ ౩౦ లు వ్రాశినాము" అనియున్నది.

No. 742. వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 343. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but quite erroneous. Condition, much injured. Appearance, very old.

Complete, but some leaves are missing.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పులు మెండు. శైథిల్యముచాలకలదు. గ్రంథపాతములు కలవు. పత్రములుకొన్ని లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 743. వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$. Pages, 271. Line, 1 on a page. Mode of writing, fair but not correct. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతయొకతరబడిగానున్నది. తప్పులుమెండు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 744. వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{5}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 10. Lines, 7 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, injured. Appearance, very old.

A fragmentary portion in the second Āśvāsa

Same work as the above.

(వి-వి.)—

రెండవ యాశ్వాసమునందలి కొన్ని పద్యములున్నవి. వ్రాఁత యొక తీరుగా నున్నది. తప్పులున్నవి. అతిశిథిలము.

పూర్వము వోలె.

No. 745. వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 163. Lines, 9 on a page. Mode of writing, good but not quite incorrect. Condition, much injured. Appearance, very old.

Complete.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are given below as found at the end of the MS. in the form of a Sanskrit stanza.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యందమయినది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము మెండు గ్రంథ పాతము లేదు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమున—

"ఆకీలకశరత్పుష్యద్వాదశ్యాంలిఖితంమయా । వసుచరిత్రం కల్యాణాచార్యశర్మణా." అని కలదు.

No. **746.** వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18¼ × 1½ inches. Pages, 130. Lines, 8 on a page. Mode of writing, fair and apparently correct. Condition, slightly injured Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The date of transcription is given below in Telugu as found at the end of the MS.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత యొక తరబడిగానున్నది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము స్వల్పముగాఁ గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమున—

మన్మథనామ సంవత్సర పుష్యశుద్ధక ఆదివారం రోజ్న . . . . . . వసు చరిత్ర లిఖితం సంపూర్ణమయినది" అని యున్నది.

No. **747.** వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18¾ × 1½ inches. Pages, 214. Lines, 6 on a page. Mode of writing, good but not quite correct. Condition, much injured. Appearance, old. Many leaves are broken and many are not found.

Complete, but contains many omissions.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are given below in Telugu as found at the end of the MS

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పులును గలవు. శైథిల్య మధికము పెక్కుపత్రములు కానరావు. గ్రంథపాతములు చాల గలవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమున—

"విక్రమనామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళత్రయోదశి బుధవారం నాఁడు . . . మద్దాలి నరసంన వ్రాశియిచ్చిన వసుచరిత్ర . . ." అని యున్నది.

No. **748.** వసుచరిత్రము.

VASUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 6 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, injured. Appearance, very old. Many leaves are broken.

Contains the Āśvāsas one and two complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలి రెండాశ్వాసములు మాత్రము. వ్రాంత మంచిదికాదు. తప్పులు కలవు. శైథిల్య మధికము. గ్రంథపాతములు కలవు.

పూర్వము వలె.

No. **749.** వసుచరిత్రము, సవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAMU, SAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, paper. Size, 12⅝ × 8 inches. Pages, 608. Lines, 26 on a page. Mode of writing, good but not quite correct. Condition, fair. Appearance, old.

Complete, but without a few stanzas in the end.

This contains the same text as that described under the previous number and an exhaustive and also an elaborate commentary on it by Sōmamantri, son of Siddhamantri of Ātrēyagōtra. This commentary is called Vidvajjanamanōrañjani and is the same as that described under R. No. 245(*a*) of the Tri. Cat. of MSS., Vol. II, Part 3. It was dedicated to God Rājēśvara worshipped in the shrine at Lēmulavāḍa. The commentator also composed Caturbhujābhiṣēkamu, Dhruvacaritramu, Marutsandēśamu, Gaṅgāgaurīsaṁvādamu and some other Telugu works as well as a few Sanskrit works. The following note, apparently of Mr. C. P. Brown, found on the fly-leaf of the MS., indicates the antiquity of the commentary :—

Commentary on the Vasucharitra.

This is the older commentary, composed about 1750 A.D.

Beginning :

శ్లో. శ్రీమత్కాశీపతిశ్శంభు
శ్శ్రితసాగర చంద్రమాః
సర్వమంగళ యాయుక్త
స్సర్వదా పరిపాతు నః.

శ్లో. శ్రీమల్లేములవాడపుణ్యసరసీ శ్రీపార్వతీ సంతతా
శ్లేషానందరసానుభూతినిరతం సర్వార్థసంధాయినమ్
రాజశ్రీ రితి రాజపూజిత ఇతి స్తోత్రైకపాత్రం ప్రభుం
రారాజద్గుణశాలినం సురగురుం రాజేశ్వరం భావయే.

* * * *

ఉ. ఎవ్వనికన్నుల న్వొడము నిందునిచే జగమెల్లఁ జల్లనై
నివ్వటిలెన్ ద్రిమూర్తులను నిర్మలధాములలోకరక్షకై
య (యె)వ్వడు గాంచె నట్టిజగదిష్టఫలప్రదుఁ డత్రిమౌని తా
నెవ్వనివంశకర్త యతఁ డిమ్మహి రాజిలె సోమనాముఁడై.

ఉ. సద్గుణచంద్రికన్ జగము చల్లనఁజేయుట శీతకాముఁడై
సద్గు(గ్గ?)ణపాలనైకమతి సంధిలుటన్ భువి సోమనామకే
యోగ్గతి నుల్లసిల్లునతఁ డొయ్యన మాదనమంత్రివర్యును
ద్యద్గురు కీర్తిధుర్యు తనయామణిఁ జేకొనెఁ బెంపు సొంపుగన్.

ఉ. ఆయువతీలలామకు సుమానతకీర్తినిశాకరప్రకా
శాయతనీభవద్గగదహారివిహారచకోరహర్షబా
ష్పాయితతారకోత్కరుఁడు చారువిచారపరుండు శాశ్వత
శ్రీయుతుఁ డార్యసన్నుతుఁడు సిద్ధసమాఖ్యుఁడు పుట్టెనొప్పుగన్.

* * * *

ద. క్షితిభరణైకదక్షుని కశేషవిశేషవిధాయికిన్ మహా
న్నతునకు దేవమాన్యున కనమ్రశిరస్కున కింపుమీఱఁగా
నతనికిఁ గల్గిరిద్ద ఱుదయాద్రికి భాస్కరచంద్రులో యనన్
వితతసమిద్ధతేజులు వినిర్మలచిత్ర చరిత్రపాత్రముల్.

క. అందగ్రజుండు వెలసె న
మందతరౌదార్యధైర్యమహితుఁడు భువనా
నందప్రతాపకీర్తిర
పిందువరిహారమూర్తి హేమాద్రి యనన్

క. ఆతనికనుజన్ముఁడ నై
శీతాంశుకిరీటపాదసేవాలబ్ధ
శ్రీతో వెలయుచు నుండుదు
నాతతసోమాభిధాన మలరన్ జగతిన్.

* * * *

ఉ. అంబులు ప్రాఁవు మీశ్వరదయాకలితంబులు వేదమంత్రపూ
తంబు లటంచు నిద్ర కనుదమ్ములఁ బైకొను వేళఁ బుల్లఫు
ల్లాంబుజనేత్రు బ్రాహ్మణకులాభరణం బొక విప్రపుత్రుఁ గా
లాంబుదనీలగాత్రు హృదయంబున నిల్పినమస్కరించెదన్.

మ. గురువాగ్గుంభనవార్థకల్పనల సంకోచస్థితిం జెందఁ ద
త్కరవద్ధార్పితతోయపానమహిమం గల్పించితిం బ్రీతి ని
ర్జరభాషాంధ్రవచఃప్రబంధవితతుల్ సత్కోటిహృత్కోటరాం
తర మాహ్లాదవిశుద్ధరత్నరుచులన్ సంధిల్లఁగా నెంతయున్.

ఉ. సాంబశివాంఘ్రిపద్మములు సమ్మతి మ్రొక్కి చతుర్భుజాభిషే
కం బనుసత్ప్రబంధము జగద్విదితంబుగఁ జెప్పితిన్ మురా
రిం బనఁ గొల్చి యాధ్రువచరిత్ర రచించితి నీప్రబంధముల్
సాంబ మురారి హృద్యబహుళార్థచమత్కృతి శబ్దచిత్రముల్.

క. పేశలగంభీరపదా
వేశమనోహరముగాఁగ వెలసె మరుత్సం
దేశము ముద్రాలాభం
బీశార్పణబుద్ధిచే మదీరిత మగుచున్.

ఉ. గంగయు గౌరి యుద్ధ మనఘక్రమ మొప్పఁగ సేయువాదముల్
రంగులు మీఱఁ జెప్పితి నిలాతలవాసికలాకలాపు లె
ల్లం గడు మెచ్చ నీశ్వరవరంబున నన్నుభజించు నట్టివి
ద్యాంగనహావభావములు దారగతింగనుపట్టుచుండఁగన్.

శా. ఈరీతిం గవితావితానవృతగౌరీశానమాళిస్థలీ
దారోద్దేశుఁడ నైన నాకు వెస విద్యావంతు లెల్ల న్మహా
హారి ప్రక్రియ మూర్తిచేత రచితం బై విశ్రుతం బౌవసు
ప్రారాట్పుత్రచరిత్రటీకకయి యుత్సాహంబు పుట్టించినన్.

ఉ. కారణజన్ముఁడై కవినికాయము మెచ్చఁగఁ గావ్యకర్తయై
భూరికళాకలాపుఁడయి పొల్పువహించెడు భట్టుమూర్తిచే
నీరిత మైథునార్థపదహీనపదాస్పద మైనయావసు
త్సారమణప్రవృత్తము సుసాధ్యముగాదు తలంచి చూడఁగన్.

శా. నానాసూనరసాళినేసు(నాగ?)తలమై నానార్థసౌరభ్యవ
న్నానావ్లానపదప్రసూనములకు న్నాకేశ్వరావాస మై
నానాశాస్త్రరహస్యరత్నములకున్ రత్నాద్రియై యొప్పు నీ
నానాలంకృతిపేటికకయి పూనన్ శక్యమే యేరికిన్.

* * * *

ఉ. శ్రీ వెలయన్ సమస్తమునిసేవిత మై విలసిల్లుచున్నయా
వేములవాడలో వివిధలీలలు చూపి జగంబుఁ బ్రోచునా
సామికి రాజలింగ మనుచక్కనినామము గల్గువానికిన్
గామితదాయి కర్పితముగా నొనగించెద నీనిబంధమున్.

Text.

శా. శ్రీభూపుత్రివివాహవేళ నిజమంజీరాగ్రరత్నస్వలీ
లాభివ్యక్తి వరాంఘ్రిరేణుభవకన్యాలీల యంచున్ మదిన్
దా భావింప శుభక్రమాకలనచేఁ దద్రత్నముం గప్పు సీ
తాభామాపతిపోవుతన్ దిరుమలేంద్రశ్రీమహారాయనిన్.

Comment:

టీ. ఓంకారనిలయం దేవం గజవక్త్రం చతుర్భుజం పిచండిలమహం వందే సర్వవిఘ్నోపశాంతయే। శ్రీభూపుత్రి శ్రీరూపా భూపుత్రీ శ్రీభూపుత్రీ రాఘవత్వే భవత్యేతా రుక్మిణీ కృష్ణజన్మని అన్యేషు చావతారేషు విష్ణోరేషా నపాయినీ। శ్రీకారప్రభావము వేదములకెల్ల నోంకార మాది యైన కరణిఁ గృతులకు నెల్ల శ్రీకార మాది। గానఁ గవివరులెల్లను దానిఁ దక్కనితరవర్ణంబు లిడరు సత్కృతుల మొదల, వివాహవేళయనగా వివాహవేళవరుడు తాను నొకచోట గూర్చున్న సమయమునం దనుట, నిజమంజీరాగ్రరత్న స్వలీలాభివ్యక్తి, మంజీర మనగా నందెకు పేరు "పాదాంగదం తులాకోటి ర్మంజీరో నూపురో స్త్రియామ్, హంసకః పాదకటక" ఇత్యమరః. అగ్రరత్న మనగా శ్రేష్ఠరత్నము "పరార్థ్యాగ్ర ప్రాగ్రహర ప్రాగ్ర్యాగ్ర్యాగ్రీయ మగ్రియ మిత్యమరః. తన మంజీరాగ్రరత్నమునందు ప్రతిబింబించిన తన స్వరూప మని యర్థము. ఇక్కడ లీలా

శబ్ద మాకారపరము, వరాంఘ్రిరేణు భవకన్యాలీల యంచున్, అనగా వరునిపాదరేణువువలన బుట్టిన కన్యక యంచు నని యర్థము. ఇక్కడ లీలాశబ్దము విలాసపరము "లీలావిలాసక్రియయోః" రిత్యమరః. శ్రీరామపాదరేణువువలన నహల్యాదేవి పాషాణరూపము విడిచి స్వస్వరూపము వహించినది గనక దత్పాదస్పర్శచేత నుపలజాతిగనుక నంఘ్రినూపురరత్నమున్ను స్త్రీరూపము వహించె నని యాశయము. మదిం దా భావింప శుభక్రమాకలనచే ననగా శుభలీలచేతననుట, తద్రత్నముం గప్పు సీతాభామాపతి బ్రోవుతన్ దిరుమలేంద్ర శ్రీ మహారాయనిన్ ఇక్కడ వివాహవేళ యనగా సన్నికల్లు ద్రొక్కించువేళ, క్రమ మనగా పాదవిక్షేపము "క్రముపాదవిక్షేప" ఇతిధాతుః, సన్నికల్లు ద్రొక్కించువేళ పాదవిక్షేపము సేయించుచు రత్నము గప్పెనని ప్రకారాంతరముచేత నర్థము చెప్పుచున్నారు. సన్నికల్లు ద్రొక్కించువేళ నిలిచియుండవలసినది. నిలిచియున్నప్పుడు నిజమంజీర రత్ననిజాకార ప్రతిఫలనము లెస్సగా సంభవింపదు, శుభక్రమాకలన యనగా శుభపాదవిక్షేపణాకలన మని చెప్పితె క్లిష్టనామకదోషము ప్రాప్తమగుచున్నది. "శ్లో॥ క్లిష్టం తదర్థావగతిర్దూర దూరాయతోభవేత్ । శుభక్రమాకలన యనెడు పదమునకు పాదవిక్షేపణాకలన రూపార్థమే కవిహృదయ మైతె పదక్రమాకలన యని రచించును, అటుగనక ప్రకారాంతర ముపేక్షణీయము. ఇక్కడ సీతాదేవికి స్వాధీనపతికాత్వమున్ను శ్రీరాములకు అనుకూలనాయకత్వమున్ను తెలియంబడుచున్నది. "శ్లో॥ ప్రియోపలాలితానిత్యం స్వాధీనపతికా మతా, పత్నీయ త్తోనుకూల స్స్యాత్" దితి తల్లక్షణం, ఈ పద్యము మొదటిచరణమందు మంజీరశబ్దమునకు "మంజురుచ్యమీర యతీతిమంజీరః" అని వ్యుత్పత్తి విచారించవలయును "మంజు ఈరయతి" అన్నచోట "ఇకోయణచి" అనే పాణినీయ సూత్రముచేత మంజుశబ్దముకొన నున్న ఉకారమునకు వకారము ప్రాప్తముకాగా మంజీరశబ్దము శకంధ్వాదిపదములతోడిది గనుక "శకంధ్వాదిషు టేః పరరూపంవాచ్యం" అనెడు వరరుచివాక్యముచేత వకారము రాక పరమందు నున్న ఈకారము వచ్చినది. "విరమము స్వరప్రధానము ధరఁ బ్రాసము వ్యంజనప్రధానము అని లక్షణకారులు విశ్రమమంచు స్వరమే ప్రధాన మని చెప్పినారు గనుక మంజీరశబ్దమునందలి జకారముమీఁద నదికినస్వర మైన ఈకారమునకు విశ్రమము చెప్పక వ్యంజనమైన జకారమునకు విశ్రమము చెప్పుటచేత విశ్రమభంగ మాయె నని

శంక సేయంగూడదు. "శ్లో॥ శకంధురధ కర్కంధూః కుద్దాలో లక్తపర్కటీ। లాంగలీషా హలీషాచ మనీషాచవతంజలిః, కుతీర్కలోక్షిప మంజీరమస్తిపక్కకులటాదయః తథావృకంధు సీమంతౌ శకంధ్వాదిగణ స్స్మృతః" ఇవి మొదలైనపదములందు హల్లునకున్ను హల్లుమీద నదికిన అచ్చునకున్ను విశ్రమము చెల్లు గనక మంజీరశబ్దమునందు హల్లైన జకార మునకు విశ్రమము జెప్పినాడు, ఇందుకు లక్షణము. "క. విరతికి వ్యాకరణమునక। వరరుచిచేఁ జెప్పబడినవాక్యమువలనం। బరరూపము నిత్యంబై। పరగు శకంధ్వాదులకు నుభయముం జెల్లు" అటుగనక నిది పరరూపయతి యని యనిపించుకొనును.

Text Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమద్రామచంద్ర చరణారవింద వందనపవననందన ప్రసాదాసాదిత సంస్కృతాంధ్రభాషా సామ్రాజ్యసర్వంకష చతుర్విధ కవితా నిర్వాహక సాహిత్యరసపోషణ రామరాజభూషణ ప్రణీతంబైన వసుచరిత్రంబను మహాప్రబంధంబునందుఁ బంచమాశ్వాసము.

Commentary Colophon:

గద్య. శ్రీమదాత్రేయకుల కలశాంభోనిధి సంపూర్ణసోమ సోమాభిధాన మంత్రివరపౌత్రేణ సోమసిద్ధేశ్వరస్య పుత్రేణ శ్రీమత్పార్వతీ రాజేశ్వరప్రసాద సమాసాదిత హృద్యానవద్య నిఖిల విద్యావిశారదేన సోమ నామ్నా విరచితాయాం వసుచరిత్ర వ్యాఖ్యాయాం విద్వజ్జనరంజనీ సమాఖ్యాయాం పంచమాశ్వాసః.

End:

సీ. వరపద్మమకరము లకరగతంబులు నీకు
సతినీవి యింత చేసడలరాదె
బహుశతచ్ఛదరాశి భవదక్షియుగళంబు
నేత్రాంచలం బింత నెఱపరాదె
ఘనఘదివ్యాహారఖని నీదుకెమ్మోవి
లేమ ముద్దింత పాలింపరాదె
తావిగంబూరంపుదీవి నీమొగ మొకర
పలు కింత నాపైని బలుకరాదె.

a.12 - 335 (2480) 211
N2'1·2

చక్రవిజయం బొనర్చె నీచన్నుదోయి
కంచుకంబెల యింకఁ జాలించరాదె
నిర్మలామూల్య గుణరత్ననిధికి నీకు
వనజముఖి త్రాస మిదియేల వదలరాదె.

Comment:

టీ. వరపద్మ . . . రాదె = వరనిధి పద్మనిధి మకరనిధులు నీకు చేత గలదానవు మూలధన మింత చేవిడువరాదె యని యర్థము, శ్రేష్ఠము లైన పద్మమకర రేఖ లున్నవనిన్ని నీవియనంగా వస్త్రగ్రంధి యనిన్ని భావము, రెండవచరణమందు బహుశతచ్ఛదరాశి యనంగా అనేక శతవస్త్రరాసులు గలదని యర్థము, అనేకమైన శతపత్రరాసులు గలదని యర్థాంతరము, శతపత్రం కుశేశయం నేత్రాంచల మనంగా వస్త్రాంచలమున్ను నయనాంచలమున్ను దివ్యాహారఖని యనంగా "దివ్యానాం శ్లాఘ్యానాం ఆహారాణాం భోజ్యవస్తూనాంఖనిః" ఉత్పత్తిస్థానమిత్యర్థః, దివిభవాఃదివ్యాః అమరాః తేషామాహారోమృతం తస్య ఖనిరితిభావః, ముద్దింతపాలించరాదె అనంగా ముద్దయింత భాగించరాదే యని యర్థము, ముద్దుయింత యివ్వరాదేయని భావము, ముద్దయనంగా కబళము, ముద్దనగా చుంబనము, నాలవచరణమందు కర్పూరస్థాన మని యర్థము, కర్పూరసౌరభ స్థానమని భావము, పలుకనంగా పలుకున్ను వాక్యమున్ను ఎత్తుగీతియందు చక్రమనగా రాష్ట్రమున్ను చక్రవాకమున్ను కంచుక మనంగా జోడున్ను రవికయున్ను, గుణములనంగా రత్నగుణమును సద్గుణములున్ను, త్రాస మనంగా రత్నదోషమున్ను లజ్జాకార్యమైన భయమున్ను. "త్రాసోభీమణిదోషయోః".

(వి-వి.)—

తుదను కొంతకొఱగా గ్రంథమంతయుఁగలదు. వ్రాఁత బాగుగా నున్నది. తప్పులును గలవు. శైథిల్య మించుక గలదు. గ్రంథపాతము లేదు.

ఇందలిమూలము పూర్వోక్తమువంటిదే. ఇం దామూలమునకు వ్యాఖ్యానము గలదు. వ్యాఖ్యానముపేరు విద్వజ్జనరంజని. మూలమునందలి కఠినతరములగు పట్టులకున్ను విశేషార్థములు గల పట్టులకును విపులమగు వ్యాఖ్యానము గలదు. వ్యాఖ్యాత సోమమంత్రి, సిద్ధ

LIBRARY 13632 EGMORE, MADRAS-600 008

మంత్రిపుత్త్రుఁడు, ఆత్రేయసగోత్రుఁడు, దీని నీతఁడు వేములవాడయందు నెలకొన్న రాజేశ్వరస్వామికిఁ గృతియిచ్చెను. ఈతఁడు చతుర్భుజాభిషేకము, ధ్రువచరిత్రము, మరుత్సందేశము, గంగా గౌరీసంవాదము మొదలగు పెక్కు సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములకుఁ గర్త. "ఇదియ క్రీ. శ. 1750 ప్రాంతమున రచియింపఁబడిన ప్రాచీనవ్యాఖ్యాన" మను విషయమును దెలుపగల యొక యాంగ్లవాక్యము ప్రబంధముఖపత్రమున మేః బ్రౌను దొరవారిచేఁ గాఁబోలు వ్రాయఁబడియున్నది.

No. 750. వసుచరిత్ర, సవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRA, SAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅝ × 1¼ inches. Pages, 112. Lines, 8 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, much injured. Appearance, very old.

Many leaves are not found.

Contains the first and the second Āśvāsa incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ప్రథమ ద్వితీయాశ్వాసములు సమగ్రములుగా గలవు. వ్రాఁత యందమయినది గాదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్య మధికము. గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె. ఇందు మూల పద్యములు సైతము కలవు.

No 751. వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1⅜ inches. Lines, 10 on a page. Mode of writing, good but not quite correct. Condition, fair. Appearance, old.

Complete, but without a small portion in the end and the prefatory portion of the commentary.

Same commentary as that described under the last number.

(వి-వి.)—

చివరఁ గొన్నిపద్యములును, వ్యాఖ్యానావతరణికయుఁ దప్ప తక్కిన దంతయుఁ గలదు. వ్రాఁత యందమైనది. తప్పులును గలవు. శైథిల్యమంతగా లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది పూర్వోక్తవ్యాఖ్యానమే. ఇందు మూలపద్యములు లేవు.

No. 752. వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1⅜ inches. Pages, 13. Lines, 6 on a page. Mode of writing, good but not quite correct. Condition, injured. Appearance, old.

Contains commentary only for the first ten stanzas.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలి పదిపద్యములకు మాత్రము కలదు. వ్రాత బాగుగానున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమించుక కలదు. గ్రంథపాతము లేదు.

పూర్వమువోలె. వ్యాఖ్యానము మాత్రమే కలదు.

No. 753. వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1⅜ inches. Pages, 101. Lines, 7 on a page. Mode of writing, good but contains mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the second Āśvāsa incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

చివరను గొంతకొఱఁగా ద్వితీయాశ్వాసమునకు మాత్రము కలదు. వ్రాఁత మంచిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె. వ్యాఖ్యానము మాత్రమే.

No. **754.** వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 133. Lines, 9 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, injured. Appearance, very old.

Contains the fourth and fifth Āśvāsas complete and the sixth Āśvāsa incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

నాలుగైదాశ్వాసములు సమగ్రముగను ఆఱవయాశ్వాస సమగ్రముగను గలదు. వ్రాంత యొకతరబడిగా నున్నది తప్పులు పెక్కులు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు కలవు

పూర్వము వోలె. మూలము లేదు.

No. **755.** వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 233. Lines, 9 on a page. Mode of writing, good but contains mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Contains only three Āśvāsas from the beginning.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలినుండి మూఁడాశ్వాసములున్నవి. వ్రాఁతలిన్ననిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్య మంతగా లేదు. గ్రంథపాతము లుండవచ్చును.

పూర్వమువోలె. వాఖ్యమాత్రమే.

No. **756.** వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{1}{4} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 359. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair but not quite correct. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first and the third Āśvāsas incomplete and the second complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ప్రథమ తృతీయాశ్వాసము లసమగ్రములుగను, ద్వితీయాశ్వాసము సమగ్రముగను గలదు. వ్రాఁతయొక తరబడిగానున్నది. తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్యముగలదు. గ్రంథపాతములున్నవి.

పూర్వమువోలె. వ్యాఖ్యమాత్రమే.

No. **757.** వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{1}{8} \times 8\frac{3}{8}$ inches. Pages, 104. Lines, 25 on a page. Mode of writing, good and apparently correct. Condition, fair. Appearance, old.

The first 32 pages of the MS. are placed at the end in binding. Contains the fifth and the sixth Āśvāsas complete.

Same work as the above.

(వి.వి.)—

ఐదాఱాశ్వాసములు సమగ్రములుగా గలవు. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులంతెగా లేవనవచ్చును. శైథిల్య గ్రంథపాతము లంతగా లేవు. తొలి 32 పత్రములు కడపటనుంచి బైండు కట్టబడినవి.

పూర్వమువోలె. వ్యాఖ్యానము మాత్రమే.

No. **758.** వసుచరిత్రవ్యాఖ్యానము.

VASUCARITRAVYĀKHYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 228. Lines, 7 on a page. Mode of writing, good and apparently correct. Condition, injured. Appearance, old. Many leaves are broken.

Contains the first three Āśvāsas only.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలి మూఁడా శ్వాసములకు మాత్రమేకలదు. వ్రాఁత యంద మైనది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య మధికము. గ్రంథపాతము లును గలవు.

పూర్వమువలె. వ్యాఖ్యానము మాత్రమే.

No. 759. వసుచరిత్ర, సటీకము.

VASUCARITRA, SAṬĪKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{1}{4} \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 629. Lines, 32 on a page. Mode of writing, fair and apparently correct. Condition, good. Appearance, old.

Complete in two volumes.

Contains the text with a commentary, which was written at the instance of Mr. C. P. Brown, by Zuluri Appaya and which was printed in 1839, as may be learnt from the note extracted below.

Date of the completion of the commentary and the name of the commentator are given in a note (Telugu) at the end of the MS. (2nd Vol.).

A note, apparently of Mr. C. P. Brown appearing on the fly-leaf of the 1st Vol., is as follows:—

The Vasu Charitra
a celebrated Telugu Poem
with an ample verbal commentary
composed by the very learned
Zuluri Appaya
at the suggestion of C. P. Brown
who paid him for the work.

(వి-వి.)—

సమగ్రము (రెండు సంపుటములు). వ్రాఁత యొకతీరుగానున్నది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు వసుచరిత్రమును, దానికిఁ డీకయునుగలవు. ఈ టీక మే॥ బ్రౌను దొరవారి యనుమతిపైని జూలూరు అప్పయ్యగారిచే రచియింపఁ బడినది. ప్రతి పదమునకు నర్థముగలదు. ఈ గ్రంథము 1839 వ సంవత్సరమున మే॥ బ్రౌను దొరవారిచే ముద్రింపఁబడినట్లు ఆంగ్లమున వారిచేతనే కాబోలు నీ గ్రంథాంతమున నీ క్రింది తీరున వ్రాయఁబడినది:

"అన ౧౮౩౮ సం॥ యేప్రల్ నెల x వ తేది వఱకు మ-రా-శ్రీ దా॥ పి॥ బ్రౌను దొరగారి సెలవు ప్రకారం యీ వసుచరిత్ర ఆరు ఆశ్వాసములకున్ను జూలూరి అప్పయ్య ప్రతిపద టీక చెయ్యడమయినది"

This book is in the handwriting of the learned critic himself, while the original text is in the handwriting of his son.

Zuluri Appaya has for more than twenty years enjoyed the reputation of being the most learned of Telugu scholars. His patience, humility and his good sense always commanded great respect.

In 1839, I printed the work verbatim from this volume; but in a few places filled up an omission.

At the end of the second volume, a copy of the letter, addressed to Mr. C. P. Brown by the agent, American Mission Press, is found in regard to the estimation of charges for printing this MS. (two Vols.).

Beginning:

Text.

శా. శ్రీభూపుత్రివివాహవేళ నిజమంజీరాగ్రరత్నస్వలీ
లాభివ్యక్తి వరాంఘ్రిరేణుభవకన్యాలీల యంచున్మదిన్
దా భావింప శుభక్రమాకలనచేఁ దద్రత్నముం గప్పుసీ
తాభామావతి ప్రోవుతం దిరుమలేంద్ర శ్రీమహారాయనిన్.

Comment:

టీక. శ్రీ భూపుత్రి = శ్రీలక్ష్మీస్వరూపురాలైన, భూపుత్రి = భూమికి కొమార్తెయైన సీతాదేవి, వివాహవేళ = పెండ్లికాలమందు, అనగా వరుడున్ను తానున్ను ఒకచోట గూర్చున్నసమయమందనుట, నిజ...వ్యక్తి = నిజతనయొక్క, మంజీర = కాలి అందెయొక్క, అగ్రరత్న = శ్రేష్ఠమైన నాయకరత్నమందలి, స్వలీలా = స్వకీయమైన విలాసాకృతియొక్క, అభివ్యక్తి = ప్రతిబింబమును, వరాంఘ్రి...యంచున్ వర = పెనిమిటియైన రాముస్వామియొక్క, అంఘ్రిరేణుభవ = పాదరేణువువలన బుట్టినటువంటి, కన్యాలీలయంచున్ = కన్యకయొక్క విలాసమని, మదిందాభావింప = మనస్సుయందు తాను ఊహించుచూనుండగాను, ఇక్కడ శ్రీరామపాదరేణువువలన నహల్యాదేవి పాషాణరూపమువిడిచి స్త్రీరూపమువహించి నందున మంజీరాగ్రరత్నమున్ను పాషాణజాతే గనక తత్పాదరేణు స్ప

ర్శచేతను యీరత్నమున్ను స్త్రీరూపము వహించెనా యేమి అనేటట్టుగా మోహించెనని ఆశయము. శుభక్రమాకలనచే = శుభలీలచేతను, తద్రత్నమంగప్య = ఆరత్నమును కప్పిపెట్టునటువంటి, సీతాభామాపతి = సీతాంగనకు నాథుడైన శ్రీరామస్వామి, తిరుమలేంద్ర శ్రీమహారాయనిన్ = తిరుమలదేవరాయ శ్రేష్ఠునిని, ప్రోవుతన్ = రక్షించుగాక అని కృతిపతి కాశీర్వచనము. ఇందులో శుభక్రమాకలనచే అన్నచోట క్రమపాద విక్షేపే అనెడి ధాతువువలన సన్నికల్లు త్రొక్కించడమనే వ్యాజముచేతను రత్నము గప్పినని ప్రకారాంతరముచేత నర్థము చెప్పుచున్నారుగాని, సన్నికల్లు త్రొక్కించువేళ సీతాదేవి నిలిచియుండవలసినది. అలాగున నిలిచియున్నప్పుడు నిజమంజీరాగ్రరత్నమందు నిజాకారప్రతిఫలనము లేస్సగా సంభవించదు. ఇంతేకాకుండా శుభక్రమాకలనయనగా శుభపాదవిక్షేపణాకలనకుని చెప్పితే క్లిష్టనామకదోషమున్ను ప్రాప్తమగుచున్నది. శుభక్రమాకలన యనెడు పదమునకు పాదవిక్షేపణాకలనరూపార్థమే కవి హృదయమైనట్టయితే పదక్రమాకలన యని రచించును. అలాగున లేదు గనక ప్రకారాంతర మంగీకరించదగినది కాదు. ఇక్కడ సీతాదేవికి స్వాధీనపతికాత్వమున్ను, శ్రీరాములకు అనుకూలనాయకత్వమున్ను తెలియబడుచున్నది. "ప్రియోపలాలితా నిత్యం స్వాధీనపతికామతా, ఏకాయత్తోనుకూలస్యా దితితల్లక్షణమ్". అనగా వివాహసమయమందు సీతాదేవి సిగ్గుచేత తలవంచుకొని పాదముల వంకనే చూచుతున్నయెడల కాలి అందెయొక్క నాయకమణియందు ప్రతిఫలించిన తన రూపమును తానే చూచి అదివరకు పాషాణమును స్త్రీనిగా జేసినటువంటి శ్రీరాములవారి పాదరేణువువలని యీరత్నమున్ను పాషాణమే గనక స్త్రీ అయినాదా యేమి అనేటట్టుగా భ్రాంతిని పొందుచూనుండగాను ఆ భావము తెలిసి విలాసగతిగాను ఆ రత్నముమీద చెయివేసి కప్పినవాడై ఆమెయొక్క భ్రాంతిని పోగొట్టెనని తాత్పర్యము.

End:

Text.

సుగంధి.—సారసాహితీసదధ్వచారిభూరిధీరసా
ధీరసాహసోరుదోరతిస్ఫురన్మహీరసా
హీరసానుమత్తటీసురాపగాసుధారసా
ధారసారకీర్తిహంసధారిసూరిసారసా.

Comment:

టీక. సార…ధీరసా-సార = శ్రేష్ఠమైనటువంటి, సాహితీ = సాహిత్యమనెడు, సదధ్వ = సన్మార్గమందు, చార = సంచరించుచున్నటువంటిన్ని, భూరి = అధికమైనటువంటి, ధీరసా = బుద్ధిగుణముగలవాడా, ధీర…హీరసా - ధీరసాహస = మహాత్తరమైన సాహసముగలిగినటువంటిన్ని, ఉరు = అధికమైనటువంటి, దోః = బాహువుయందు, అతి = అత్యంతమానట్టుగాను, స్ఫురత్ = ప్రకాశించుచున్నటువంటి, మహీరసా = మహా భూమిగలవాడా, హీరసాను…సారసా-హీర = హారసంబంధమైన, సానుమత్ = పర్వతముయొక్క, అనగా కైలాసపర్వతముయొక్క, తటీ = దరులకున్ను, సురాపగా = దేవనదికిన్ని, అనగా నాకాశగంగకున్ను, సుధారస = అమృతరసమునకున్ను, ఆధార = ఆధారమైనటువంటిన్ని, సాధు = లెస్సైనటువంటిన్ని, కీర్తి = కీర్తి యనెడు, హంస = హంసను, ధారి = ధరించుచున్నటువంటి, సూరి = విద్వాంసులనెడు, సారసా = కమలములుగలవాడా.

Colophon of the text:

గద్య. ఇది శ్రీరామచంద్రచరణారవిందవందనపవననందన ప్రసాదసమాసాదితసంస్కృతాంధ్రభాషాసామ్రాజ్య సర్వంకష చతుర్విధకవితానిర్వాహక సాహిత్యరసపోషణ రామరాజభూషణప్రణీతంబైన వసుచరిత్రంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును షష్ఠాశ్వాసము.

The commentator adds:

"అన ౧౮౩౮ సం॥ ఏప్రిల్ నెల ౫ వ తేదివరకు మహారాజశ్రీ డా॥ పి॥ బ్రౌణుదొరగారి సెలవుప్రకారం యీ వసుచరిత్ర ఆరు ఆశ్వాసములకున్ను జూలూరి అప్పయ్య ప్రతిపదటీక చెయ్యడమైనది."

No. **760.** వసుచరిత్ర, సటీకము.

VASUCARITRA, SAṬĪKAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{3}{4} \times 6$ inches. Pages, 725. Lines, 25 on a page. Mode of writing, fair, by different scribes and full of mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Leaves are misplaced in binding. The volume contains the first three Āśvāsas only. The remaining portion of the work is found in the MS. described under the next number.

The commentary contained herein was written at the instance of Mr. C. P. Brown, by Mulupāka Buccaya. It is stated that this commentary was based on the commentary of Sōmanātha (described under No. 749) and was intended to be in an easy style. The name of the commentary is Pratipadārthaprakāśa and the commentator's other works are Māghamāhātamyamu, etc.

Beginning :

(The Introduction of the commentator.)

క. శ్రీరమ్య కంఠకంఠ
స్ఫారశ్రీ (వి) జితశరద శరదరగిరిభి
త్స్ఫారదవారనిభోజ్జ్వల
గౌరాకారద్యుతీశ కాశీపురీశా.

సీ. శ్రీమించువైభవ శ్రీయుతశ్రీదులు
పరమభోగాప్తి సుపర్వవరులు
సత్యభాషాహరిశ్చంద్రులు సాహస
విక్రమార్కులురణ విజయులఖిల
విద్యలభోజులు వితరణకర్ణులు
నీతికావ్యులుమతి నిర్జరేజ్యు
లవనిపాలనరాము లతిధైర్యహేమాద్రు
లతులప్రతాపాగ్ను లన్యకామి
నీధనైకపరాఙ్ముఖు లఖిలధర్మ
పరులునైకుంపినీసార్వభౌములలఘు
భరతఖండంబునే కాతపత్రముగను
సరవిఁబాలింపుచుండునా సమయమందు.

తే. వారిలోనింగిలీషు సద్వంశవార్ధిఁ
బుట్టి దేవిద్దు విద్యాభిభూతగీష్ప
తిప్రభావుఁడు సకలదిగ్దేశవిదిత
విమలచరితుఁడు సతతసద్వృత్తివరుఁడు.

సీ. అతనికిబుట్టె సమున్నతదివ్యశుభమూర్తి
సకలలక్షణశాస్త్రి చక్రవర్తి
పారసీముఖమహాభాషాపరిష్కార
కరవాక్యవిస్ఫూర్తి సరసవృత్తి

సర్వతంత్రార్థ ప్రసంగసంగతబుద్ధి
శబ్దశాసనసూత్ర సహితవృత్తి
లక్ష్యలక్షణగురు లఘువర్ణగణవార్తి
కావృత్తివిద్వన్నుతానువర్తి

తే. కల్పకాబ్దేందు దుగ్ధసాగరదధీచి
కర్ణబలికామధుక్కల్పఘనవితీర్ణి
కలితకరపంకరుహహృత ఘనజనార్తి
వృజినకర్మనివృత్తి సద్వినుతకీర్తి.

క. సూర్యార్యు లొకరు—సేయక
పేర్కొందిన విబుధజనులఁ బిలిపించుచువే
మార్యర్థమిద్దువితరణి
చార్లీసు పిలుప్పు బ్రౌనుసాహెబుకరుణన్.

క. ననుఁబిలిచిపలికె విద్వ
జ్జనములునుతియింపనీవు సరళోక్తులచే
ఘనమైన వసుచరిత్రకు
మనమారఁగఁటీకఁజేయు మామహిఁవెలయన్.

సీ. అధికారదామూర్తి యగుమూర్తిదెప్పిన
కావ్యరత్నముజగతికల్మషఘ్న
మఖిలలక్షణలక్ష్య మతిభావగర్భిత
మలఘువాచ్యార్థలక్ష్యార్థమయము
శబ్దార్థచిత్ర తచ్ఛక్తిప్రశస్తమ
లంకారవృత్త్యనుప్రాసపాక
శయ్యాదికల్పనా శ్లాఘ్యమనేకకో
శజేయశబ్దార్థసంయుతంబు

తే. వ్యంగ్యమూలంబు నవసరవ్యంజకంబు
గానసులభంబు గాదట్టికావ్యమునకు
సులభమగుటీకచేసి భూతలమునందుఁ
ఖ్యాతిగైకొమ్ము విబుధులందందమెచ్చ.

తే. కాశికావిశ్వపతి కృపాకలితసూక్తి
మాఘమాహాత్మ్య ముఖ్యసమ్యక్ప్రబంధ

కల్పనానల్పమతివియికాఁ వ్యటీక
సరవిఁ జేయుము బుచ్చయశాస్త్రివర్య.

క. అని సెలవిచ్చిన విద్వ
జ్జనములనుతియించి జన్మసాఫల్యముగాఁ
గనినట్టుతోఁచినట్టును
ఘనకృతికొనరింపఁడీకఁ గడఁగితినాత్మన్.

తే. వసుచరిత్రపదార్థమివ్వసుధలోనఁ
గనిపరిగ్రహ మొనరింతుననుపమాన
పండితానుగ్రహాంజన ప్రతిభ చేత
దానఁగనరాని యర్థమెందేనిఁగలదె.

క. సోమామాత్యుఁడు చేసిన
శ్రీమద్వ్యాఖ్యానమిలన శేవకళావి
ద్ధీమంతుల కేకాకే
సామాన్యులకర్థమియ్యఁ జాలదు గానన్.

క. అందరికర్థంబైయా
నందంబొనఁగూర్పఁగా జనంబులు మెచ్చన్
మందారకుసుమమాధ్వీ
కందళితోక్తులను టీక గావింతుఁదగన్.

వ. అని యిట్లు ప్రతిపదార్థప్రకాశిక యనుటీక నేకాయత్తచిత్తంబున నొనరింపనిశ్చయించి.

టీక. .. నిజబింబంబు-నిజ = స్వకీయమైన, బింబంబు = ప్రతిబింబంబు, వప్ప = వుండగా, అచ్ఛామృతత్వము = నిర్మలోదకభావము, బ్రహ్మస్వరూపమున్ను, ఆత్మప్రతిపాదకత్వము, బ్రహ్మప్రతిపాదకత్వము, బింబప్రతిపాదకత్వము, తద్వర్ణాళీయః దెల్ల = ఆయక్షరపంక్తియందంతట, పూర్ణముగావించినవాణి-పూర్ణముగావించిన = సంపూర్ణముజేసిన, వాణి = సరస్వతి, తిర్మలమహారాయోక్తి-తిర్మలమహారాయ = తిర్మలరాయలయొక్క, ఉక్తి = వాక్కుయందు, కృపన్ = దయచాతను, పొల్పు = నిల్పుగాక. స్ఫటికాక్షమాలికారూపమైన అక్షరపంక్తిని వీణారావంచాత నీరుజేసి ఆ నీటిలో తన నీడనున్ను బ్రహ్మస్వరూపమునున్ను, బ్రహ్మ ప్రతిపాదకత్వమునున్ను పరిపూర్ణముజేసిన సరస్వతీ అని భావము.

Text:

(మూ).—

శా. శ్రీమందాకిని మౌళిఁ బూని నను నర్ధాంగీకృతం జేసితౌ
నౌమే త్నే లని యార్య యల్ల ప్రణతుం డై తత్పదాంభోజయో
గామర్షంబున గంగయున్ మొరయఁ జూడాభోగసమ్యక్క్రియా
సామర్థ్యంబున వేఁడు శంభుఁడు కృతిస్వామిం గృపం బ్రోవుతన్.

(వి-వి.)—

తొలి మూఁడాశ్వాసములు మాత్రము కలవు. పత్రములు తారుమారుగా బైండు కట్టబడినవి. వ్రాఁత యంత బాగైనదికాదు. పెక్కురు వ్రాసిరి. తప్పులు పెక్కుగలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు కలవు.

ఇందు వసుచరిత్రమూలమును, ప్రతిపదార్థ టీకయును గలవు. టీకాకారులు ములుపాక బుచ్చయ శాస్త్రిగారు. సోమనాథకృతమగు విద్వజ్జన మనోరంజనీవ్యాఖ్యానము ననుసరించి వీరు దీనిని సుబోధముగ దేవిడు దొరవారి పుత్త్రుఁడగు మే॥ ఛార్లన్సు ఫిలిప్పు బ్రవునుదొరవారి యాజ్ఞను రచియించిరట. మాఘమాహాత్మ్యమున్నగు ప్రబంధములీవ్యాఖ్యాత యితరకృతులు. ఈ వ్యాఖ్యానమునకు "ప్రతిపదార్థ ప్రకాశిక" యని పేరు.

No. 761. వసుచరిత్ర సటీక.

VASUCARITRA SAṬĪKA.

Substance, paper. Size, 9 × 7 inches. Pages, 514. Lines, 18 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the last three Āśvāsas but wants a small portion at the end of the 6th Āśvāsa.

This and the MS. described under the above number seem to form one complete copy. This is the same work as the above.

The date of transcription of the 5th Āśvāsa is given in Telugu.

Beginning:

Text:

క. నవలానవలావణ్యా
ర్ణవలాలిత కాంతిరమకు నయనద్యుతులన్
నవనీరాజన మొసఁగుచు
నవనీరాజాగ్రగణ్యుఁ డనియెం బ్రేమన్.

Comment:

టీక. నవలాగిరికాదేవియొక్క-నవ = నూతనమైన, లావణ్యార్ణవ = సౌందర్యార్ణవమందు, లాలిత = పుట్టినటువంటి, కాంతి = కాంతియనెడి, రమకు = లక్ష్మీదేవికి, సంపదకు, నయనద్యుతులన్ = నేత్రకాంతులచేతను, నవనీరాజనమొసగుచు = నూతనమంగళహారతియిచ్చుచున్న, అవనీరాజాగ్రగణ్యుఁడు = భూపాలశ్రేష్ఠుఁడైన వసురాజు, ప్రేమన్ = ప్రీతిచేతను, అనియెన్ = పలికెను.

Text:

సీ. వరరత్న (పద్మ) మకరములకరగతంబులునీకు
సతినీవియింతి (త) చేసడలరాదె
బహుశతచ్ఛదరాశి భవదతిపిభవంబు
నేత్రాంచలంబిత నైర (అ) పరాదె
అనఘదివ్యాహార ఘటనీదుకెమ్మోవి
లేమముద్దింతపాలించరాదె

* * * *

ఇది శ్రీమద్రామచంద్ర వసుచరిత్రంబను మహాప్రబంధంబునందుఁ బంచమాశ్వాసము.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమన్నవఖండమండితధరామండలాఖండలకుంపినీసార్వభౌమసమన్విత సామ్రాజ్యరాజాధిరాజపూజ్య ఇంగిలీషువంశపయఃపయోధిరాకాసుధాకర వినయాదిసుగుణరత్నాకర దేవిడ్డువసుంధరారమణహృదయకమలదివాకర సకలభాషావిశేషాభిభాషణ విద్యావినయనయవితరణాభరణపోషణ సకలకళానాథ చార్లీసు ఫిలీపుబ్రౌనువిభులాధినాథ కరుణాకటాక్షలబ్ధసమస్తవిభవాతిశయ విద్వజ్జనవిధేయ ములుపాకబుచ్చయనామధేయప్రణీతంబైన వసుచరిత్రప్రతిపదార్థప్రకాశిక యను టీకయందుఁ బంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

తుది మూఁడాశ్వాసములున్నవి. కడపట కొన్నిపద్యములు వ్యాఖ్యానము లేదు. వ్రాఁత బాగుగునదికాదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు కలవు. ఈ ప్రతియు, పూర్వవర్ణితప్రతియుఁగలసి యొకసంపూర్ణప్రతియగును

పూర్వోక్తమైనది.

అవశానంతమున "విధినామసంవత్సర మార్గశీర్ష శుద్ధపంచమీ అంగారకవారము" అని యున్నది.

No. 762. వాణీవిలాసవనమాలిక.

VĀṆĪVILĀSAVANAMĀLIKA.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{2} \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 520. Lines, 19 or 20 on a page. Mode of writing, good but not incorrect. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the first four Āśvāsas with omissions here and there.

Pages 521 to 534 are blank and 535 to 580 contain a running summary of the work in English by Mr. Brown.

This is a work of a miscellaneous nature dealing with a variety of subjects and based on Śāstras, Purāṇas, Itihāsas, etc. The author Raṅgaśāyikavi of Tōkumaḷḷa family was the son of Timmāmbika and Kappyāmātya of Śrīvatsagōtra and was a disciple of Rāmabhadrārya. In composing the work, the author had the assistance of Mahaṅkāḷi Vēṅkaṭapati (Veṅgaya). This work has been dedicated to God Vēṅkaṭēśvara. Author's other works are—1. Tiruvaḷḷūru Vīrarāghavaśatakamu, 2. Kṛṣṇadaṇḍakamu, 3. Jānakīpariṇayamu (Yakṣagāna), 4. Dvipadabhāgavatamu.

Beginning:

శా. శ్రీవిశ్వంభర లాత్మపాదసదురస్సీమోరుపీఠంబులన్
ఠీవు ల్మీఱఁగ శంభుశక్రముని వాణీనాథముఖ్యు ల్నుతుల్
గావింపన్ శుభదాధికప్రభలచేఁ గల్యాణవద్వేంకట
గ్రావాధ్యక్షతఁ బొల్చు వేల్పుఁ గొలుతుం గైవల్యసంసిద్ధికిన్.

* * * *

చ. గురుకులవర్యుఁ గణ్యమునిగోత్రుని వామనదేవుపుత్రుని(న)
ష్ఠిరశుభచర్యు ధర్మపురిశ్రీనరసింహవరప్రసాది ని
ర్ధరఁ దగునారదప్రకటితస్థితభాగవతక్రమాఢ్యునిన్
జిరమతి రామభద్రగురుశేఖరునిన్ భజియింతు నిత్యమున్.

సీ. . . . . .
భీము సూరయఁ దిక్కప్రెగడ నన్నయఁ బోత
నార్యు నెఱ్ఱన సోము నమరు రంగ
నాథు శ్రీనాథు గౌరన నవ్యకావ్య
భాసురాంధ్రకవిత్వప్రబంధబంధు

రార్థసార్వజ్ఞ్యనిధుల మహాకవీంద్ర
వరుల సభినుతి గావింతు గరిమ నెఱయ

* * * * *

ఆ. అనుచు నిష్టదేవతాభివందనమును
వరకవీంద్రనుతియు నెఱయఁ గుకవి
నిరసనంబుఁ జేసి నెమ్మితో నాకకృతి
యమరఁ బూనియున్న యవసరమున.

వ. ఉరగాద్రిపతి యుషఃకాలంబున మదీయదృగ్గోచరుండై ప్రణామప్రణతులు గయికొని నీతలంచినకృతి వాణీవిలాసమాలికయన మద్వనమాలికభాతి మెఱయుచు మామకాలంకారంబగు; నగణితసుగుణుండును ప్రబంధకల్పనాధురంధరుండును, నగమద్దాసుం డొకరుండు సహాయుండుగా నేతత్కృతి మత్సమర్పణంబు సేయు మని మన్మానసనివాసుం డదృశ్యుం డంత నివ్విధంబు మద్గురుబాంధవజనంబుల కెఱింగించిన రోమాంచకంచుకితగాత్రులై మత్పుణ్యపరిపాకం బభివర్ణించి యిటనిరి.

సీ. . . . . . .
మహిమఁ జెన్నగు శ్రీవత్సమానిగోత్రుఁ
డనఘుతర తేకుమళ్లాన్వయైకధర్మ
పురనృసింహాంఘ్రిభజనాప్తనిరత రామ
భద్రగురుభక్తియుతుఁడు తిప్పప్రభుండు.

క. ఆ మంత్రి రామమాంబా
సీమంతినియందుఁ గనియె శ్రితసుకవిజన
స్తోమక్షేమంకరవి
ద్యామహిమోన్నత్యు నప్పరామాత్యుఁ దగన్.

ఉ. ఆయతకీర్తిశాలి యగునప్పన యొప్పగుకృష్ణరీతి రు
క్మాయి శుభప్రదాయిని బుధార్చ్యవిధేయిని భార్యగాఁగఁ దాఁ
గాయజువంటిసద్గుణనికాయుఁ దనూభవుఁ గాంచె వైభవ
శ్రీయుతు రామనార్యు మతిశిక్షితదేవగణార్యు నయ్యెడన్.

సీ. ఆ రామమంత్రి సీతారమణీనిభ
సద్గుణనికురుంబ జనకదంబ

నుత కచరోలంబ సతి లక్ష్మమాంబ స
త్కులకాంతగా సముజ్జ్వలనిగూఢ
నగసింహవరజాతు నిరుపమవిఖ్యాతు
మతినిత్యు కప్పరామాత్యు సత్యుఁ
బ్రాకటసద్గుణస్తోకవిఖ్యాతాహ్వ
స్థిరకార్యరంహు నృసింహు నాన
నాబ్జరిపుబింబు యగునరసాంబఁ గనియె
నందు ననవరతాన్నదానాతిశయమ
హాప్రభావసదాచారవిప్రభజన
కప్పరామాత్యుఁ డమరు లోకప్రసిద్ధి.

* * * *

సీ. ఆ కప్పరార్యతిమ్మాంబల కతనిజ
నావనకల్పవృక్షాలిఁ బోలి
యింగితకీర్తుల హెచ్చినయచ్చన
ధర్మతత్పరుఁడైనధర్మనయును
రాజితసుకవిసమాజరామాజయు
ధీయుక్తు లొప్ప నారాయణప్ప
రమ్యవిద్యావిశారదబుధజనగేయి
రంగద్గుణస్థాయి రంగశాయి
యనఁగ నీవును జనియించి తంచితమతి
హరికరాంబుజదీప్తపంచాయుధముల
కరణి గౌరీశపంచవక్త్రములరీతి
నమితకీర్తిప్రభల్ ధర నతిశయిల్ల.

సీ. అన్వర్థనామపుణ్యాస్పదవైనభా
గీరథికృష్ణమ్మ ధీరకొండ
మాంబయు పైదోడులై వెలయ జనించి
యధికసత్కీర్తుల ననుపమధృతి
గజవెల్లిజనపదగతినైదిపురిబాంధ
వాధారవిద్యానిబోధసింధు
సన్నుతసుకృతైకసత్సంతానసం
పన్నప్రసన్నత వన్నె కెక్క

చెలఁగితివి రామభద్రార్య శిష్యవర్య
వేంకటాధిపపాదారవిందమాక
రందసుమతిప్రధానందకందహృదయ
కృతి యొనర్పుము నీదుకోర్కెలు ఘటిల్లు.

చ. ఉరుశుభసన్మతిన్ దిరువలూరిపురాధిపవీరరాఘవ
స్థిరశతకంబు కృష్ణగుణదీపితదండక మొప్పుజానకీ
పరిణయయక్షగానమును భాగవతద్విపదప్రబంధమున్
విరచన చేసినట్లు యిది వేడ్క నొనర్పుము రంగధీనిధీ.

సీ. ధర వెలురన్వయాంబరతరుఫలలీల
మంతుకెక్కెననంతమంత్రిపత్ని
యగులక్ష్మమాంబయం దనువొందఁగలశాబ్ధి
ఘనవీచి శ్రీకాంతకరణిఁ బొడమి
యన్వర్థనామ్ని యానట్టిలక్ష్మాంబ శ్రీ
రంగశాయి ప్రభ రంగమీఱు
వరునిన్ను వరియించి నిరుపమశుభగుణో
దారసద్బాంధవాధారగరిమ
నమరివేంకటపతి నచ్చనాఖ్యు నయ్యా
నంతు వేంకటపతి జగన్నాథుఁ బద్మ
నాభు బాహులునాఁగ నందనులఁ గాంచి
ధరణివర్థిలునీకు నీధర్మమమరె.

తే. వరకవిబహుశ్రుతుఁడు శేషగిరినివాస
భక్తుఁడు వివేకియు బహుప్రబంధకర్త
విశదమతి శ్రీమహంకాళివేంకటపతి
చెలిమికాఁ డౌటఁ దగుఁ గార్యసిద్ధి నీకు.

సీ. అతఁడలకుత్సగోత్రాన్వయక్షీరపా
రావారతుహినాంశుఁ డైవెలుంగు
నన్నపార్యాన్నమాంబాత్మజుం డగుకోన
యాఖ్యుఁడు లింగమయందుఁ గనిన
గుణనిధి ఘనుఁ డప్పకొండాఖ్యుఁ డచ్చమాం
బికయందుఁ గనినసంప్రీతమతులు

లింగాఖ్యుఁ డలమేలుమంగాకృపాపాత్రుండు
విశ్రుతసుకృతి యావేంకటపతి
ప్రచురలీలఁ జతుర్విధరచన లెఱుఁగు
నెమ్మి నాతఁడు నీకృతి నిర్వహించు
నింపుదళుకొత్త శ్రీవేంకటేశు పేర
నంకితమొనర్పు మనుఁడు నే హర్షమొంది.

ఉ. ఏకకథాప్రసంగతి రహిన్ గవులాద్యులు సత్ప్రబంధముల్
ప్రాకటమాధురీరసశుభస్థితిఁ జేసిరి వారి సత్కృపన్
శ్రీకరసత్పురాణము లశేషతరాగమసంహితైకబో
ధాకలితార్థము ల్వినియంతయుఁ గూర్తుఁ బ్రబంధసంగతిన్.

* * * *

క. చేతోభవకోటివిలా
సాతతసౌందర్యదీపితాకృతికిం గం
జాతభవభవనుతప్ర
ఖ్యాతికిఁ గళ్యాణవేంకటాచలపతికిన్.

వ. సమర్పితంబుగా నేరచయింపంబూనిన వాణీవిలాసవనమాలిక యనుమహాప్రబంధంబునకుఁ గథాప్రారంభం బెట్టిదనిన.

End:

క. ఓడల బండ్లున్ దీవెల
జాడలు నవియార్ణ్వములఁ బ్రశస్తము సస్య
క్రీడారామగృహక్రియ
లోడక యిమ్మాడిక సేయ నురుశుభము లగున్.

* * * *

పం. మురామరారివీరఘోరమూర్ధపంక్తిఖండనా
హారాజరాజమౌనిశేఖరార్చనప్రతోషణా
చిరంతనప్రసిద్ధశుద్ధసేవకౌఘపోషణా
సరోజరోపకోటిరూపసారరమ్యభాషణా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదలమేల్మంగావేంకటేశ్వరవరప్రసాదాసుకవివిచిత్ర మహంకాళ్యప్పకొండార్యపుత్రపవిత్రగాత్రవినయగుణానునయవెంగయక

విసహాయతేకుమళ్లాన్వయపయఃపాథోధిపూర్ణసుధాకర తిమ్మమాంబాకప్పరామాత్యకుమార సకలవిద్వజ్జనాధార శ్రీవత్సగోత్రపవిత్ర యాపస్తంబసూత్ర సత్కవిప్రమోదానుసంధాయి రంగశాయిప్రణీతంబైన శ్రీవాణీవిలాసవనమాలికయను మహాప్రబంధంబునందు . . . . చతుర్థాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

నాలుగాశ్వాసములు గలవు. వ్రాఁత మంచిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతము కించించుకగలదు.

ఇందు శాస్త్రపురాణాగమేతిహాసోక్తములగు వివిధవిషయముల స్వరూపమును సూక్ష్మముగ వర్ణింపఁబడినది. కర్త తేకుమళ్ల రంగశాయికవి తిమ్మాంబిక కప్పరామాత్యులకుం బుత్రుఁడు శ్రీవత్ససగోత్రుఁడు. రామభద్రార్యునిశిష్యుఁడు. మహాంకాళి వేంకటపతి (వేంగయ) కవి యనునాతఁడీగ్రంథకరణమున నీరంగశాయికవికిఁ దోడ్పడెనట. ఇది శ్రీవేంకటేశ్వరునకుం గృతి యీఁబడినది. గ్రంథకర్త యితరకృతులు—(1) తిరువళ్లూరు వీరరాఘవశతకము, (2) కృష్ణదండకము, (3) జానకీపరిణయము, (4) ద్విపదభాగవతము.

గ్రంథము తుదను 45 పత్రములమేర బ్రౌనుదొరవారిచే నింగ్లీషున నీగ్రంథవిషయవివరణము వ్రాయఁబడియున్నది.

No. 763. వాణీవిలాసవనమాలిక.

VĀṆĪVILĀSAVANAMĀLIKA.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{2} \times 9\frac{3}{4}$ inches. Pages, 72. Lines, 16 on a page. Mode of writing, good but contains mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Breaks off in the second Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసము, ద్వితీయాశ్వాసాదినిగొంతవఱకునున్నది. వ్రాఁతయందమైనది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతము లేదు.

పూర్వమువలె.

No. 764. వాణీవిలాసవనమాలిక.

VĀṆĪVILĀSAVANAMĀLIKA.

Substance, paper. Size, $13\frac{5}{8} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Pages, 133. Lines, 20 or 21 on a page. Mode of writing, good but faulty. Condition, fair. Appearance, old.

Breaks off in the latter portion of the second Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

మొదటినుండి రెండవయాశ్వాసమునఁజాలవఱకునుగలదు. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. 765. వాణీవిలాసవనమాలిక.

VĀṆĪVILĀSAVANAMĀLIKA.

Substance, paper. Size, $9\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 41. Lines, 23 on a page. Mode of writing, good but not correct. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 112*a* of the MS. described under No. 402 *ante*.

Contains a portion of the first Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలియాశ్వాసమునఁగొంతవఱకున్నది. వ్రాఁతబాగయినది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. 766. వాణీవిలాసవనమాలిక.

VĀṆĪVILĀSAVANAMĀLIKA.

Substance, palm-leaf. Size, $20\frac{1}{2} \times 1\frac{7}{8}$ inches. Pages, 346. Lines, 8 or 9 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, injured. Appearance, very old.

Contains Āśvāsas one to four only.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

నాల్గాశ్వాసములు. వ్రాఁత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పులు న్నవి. శైథిల్యము కలదు. మిక్కిలి ప్రాచీనము.

పూర్వముఖ్యాశ.

No. 767. వికచోత్పలమాల.

VIKACŌTPALAMĀLA.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅜ × 1¼ inches. Pages, 249. Lines, 5 on a page. Mode of writing, illegible and not correct. Condition, injured. Appearance, old. Omissions are found here and there on account of the injured condition of the MS.

Complete.

This is the same work as the one described under R. No. 43 of Vol. I, Part 3, Triennial Catalogue, which is only a copy made from this one.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతజిలుగు. తప్పులున్నవి. గ్రంథము శిథిల మగుటచే నక్కడక్కడ గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది ఆర్. నె 43 రున వర్ణింపఁబడినదియే. ఆ ప్రతి కిది మాతృక యగును.

No. 768. విక్రమార్కచరిత్ర.

VIKRAMĀRKACARITRA.

Substance, paper. Size, 11¾ × 7¼ inches. Pages, 459. Lines, 16 on a page. Mode of writing, good, written on 2/3 of each page and not correct. Condition, good. Appearance, old.

Contains eight Āśvāsas.

By Jakkana. This is the same work as that described under R. No. 153 of Triennial Catalogue of MSS., Vol. II, Part 3, but contains also the beginning. Janna the father of Siddhana to whom the work is dedicated, and Mantribhāskara, the uncle of Siddhana, were brought up by Dēvarāja Mahārāja and were rewarded by him often. Sūranna of Vennalagaṇṭi family, the uncle of Siddhanamantri, was one of the ancestors of another Sūranna who is said to be the author of Viṣṇupurāṇa in Telugu and who was rewarded by Reḍḍi Vēmādhīśwara.

A few line in Englis on the fly-leaf of the MS. by Mr. C. P. Brown deal with the composition of this work. Contents are noted on the margin throughout the MS.

The following notes apparently of Mr. Brown appear :—

I.—On the fly-leaf of the MS.

కవి జక్కయ్య చెప్పిన విక్రమార్కచరిత్ర.

This book, being of late date, and written at a period when Telugu literature was fallen into great neglect,—is rarely to be met with. I have procured only two manuscripts, which are in fact the same, as they have correspondent defects and probably were transcribed from the same original. Since writing this, I have procured two more copies, and in these also the defects and omissions correspond. Hence it is to be concluded that in these parts the work was left incomplete by the author. I have caused a summary of the story to be written in the margin throughout.

II.—Just at the beginning of the work.

N.B.—This manuscript being in some places imperfect I have cited it in the Dictionary by the numbers of the pages. If therefore it is again transcribed, those numbers must be noted on the margin.

III.—At the close of the MS.

N.B.—This word, సర్వం finis, is not in the other copy, and was, I imagine, inserted by the transcriber. The book not being complete . .

The other copy terminates thus :

మహాకావ్యంబునందు అష్టమాశ్వాసం మంగళ మహా శ్రీశ్రీశ్రీ జయనమః.

క. వ్రాలాకభ్రిలు తప్పులు
చాలంగా గలవుకబ్బ సంగతులెరుగ
గేలింబెట్టక నవ్వక
పోలంగాదిద్దరయ్య బుధజనులారా.

అ. వ్రాతతప్పువలన వాచకులలుగక
తప్పుగలిగినేని తగినయెడల
వలయునక్షరములు వర్ణించిదిద్దుడీ
సుకవులైనవారు సురుచిరముగ.

It is very possible that this poem was left only so far finished by the author. Being similar in structure to the Arabian Nights it is quite complete as far as it goes.

Beginning :

శా. శ్రీగౌరీకుచదీనమౌక్తికమణిశ్రేణీవిభూషామణి
ప్రాగల్భ్యంబులు కృష్ణపాండురతనుప్రౌఢిం బ్రతిష్ఠింపఁ దే
జోగణ్యం డయి యొప్పుశ్రీహరివరేశుం డెప్డు రక్షించు వి
ద్యాగంభీరుని జన్నమంత్రిసుతు సిద్ధామాత్యచూడామణిన్.

* * * *

ఉ. ఈత్రయిఁ దాఁ బ్రబంధపరమేశ్వరుఁ డై విరచించె శబ్దవై
చిత్రి నరణ్యపర్వమున శేషము శ్రీనరసింహరామచా
చిత్రములున్ బుధవ్రజగరిష్ఠత నెఱ్ఱయ శంభుదాసుఁ డా
చిత్రకవిత్వవాగ్విభవజృంభితుఁ గొల్చెద భక్తియుక్తితోన్.

* * * *

సీ. . . . .
మహిమఁ గొలువంగ నాస్థానమంటపమున
జనితసాహిత్యసౌహిత్యసరసగోష్ఠిఁ
జిత్త మిగురొత్త జన్నయసిద్ధమంత్రి
కొలువుగూర్చుండి నను వేడ్కఁ బిలువఁబంచి

సీ. సంస్కృతప్రాకృతశౌరసేన్యాదుల
గడియలో నొకశతకంబుఁ జెప్పఁ
బ్రహసనప్రకరణభాణాదిబహువిధ
రూపకంబులయందు రూఢి మెఱయఁ
జక్రచతుర్భద్రచతురుత్తరాధిక
క్షుద్రకావ్యములు పెక్కులు రచింప
నాంధ్రకవిత్వంబునందుఁ బ్రబంధంబు
మేలుగాఁ దజ్జ్ఞులు మెచ్చఁ జెప్ప
నిమ్ముల నేరీతి నేధాతువున నేమి
నవరసములను వర్ణనలు సేయ
సర నేకసంధాద్విసంధాత్రిసంధలఁ
దొడరినఁ బొరిఁబొరిఁ గడవఁ జదువ
నెవ్వఁ డేయవధాన మెఱుఁగు నయ్యవధాన
మున వాని కించుక ముల్లు సూప
వృత్తకందము కందవృత్తంబులనుజతు
ష్కందంబు మొదలుగాఁ గలుగుగర్భ
కావ్యవర్గము చెప్పఁగ్రమప్రబంధముల్
క్రొత్తలుపుట్టించుకొని లిఖింపఁ
గా నక్షరచ్యుతకంబు బంధచ్యుత
కంబు నామ . . . .
గోప్యంబులును క్రియాగోప్యంబులును భావ
గోప్యంబులును జెప్ప గోష్ఠియందుఁ

బద్యంబు గీతి నార్భటమునఁ జదువంగ
నెల్లవిద్యలనించు కెఱుఁగ నేర్తు
వనుచు నెల్లూరితిరుకాళమనుజవిభుని
సమ్ముఖంబున సాహిత్యసరణి మెఱసి
మహిమ గాంచిన పెద్దయామాత్యసుకవి
మనుమఁడవు నీవు నీవంశమహిమ యొప్పు.

క. ఆడఁడు మయూరు రేఖను
కాడఁడుఁ బాఱండు బాణగతి మనమెఱియన్
బ్రోఁగు పెద్దయయన్నయ
మాడకు మాడెత్తు వానిమాటలు జగతిన్.

క. అని మీతండ్రిమహత్త్వము
జననుతసరసప్రసంగసంగతకవితా
ఘనతేజులు కవిరాజులు
గొనియాడుదు రఖిలరాజకుంజరసభలన్.

* * * *

క. చక్కన నీవైదుష్యము
చక్కన నీకావ్యరచనచాతుర్యంబుల్
చక్కన నీవాగ్వైఖరి
చక్కన నీయాశుమహిమ జక్కనసుకవీ.

తే. వనము నిధియును నగ్రిల్లు వరుస సుతులు
చెరువు గుడియును ధరఁ బ్రతిష్ఠితము లయ్యెఁ
గృతియుఁ గైకొన్న సప్తసంతతులవలనఁ
గీర్తి సుకృతంబులకు నేను గర్తనగుదు.

* * * *

చ. తలఁపఁ దదీయనాయకవితానముకంటెను సాహసక్రియా
కలితవదాన్యతాదిగుణగౌరవరేఖల విక్రమార్కభూ
తలపతి యెక్కుడై నెగడెఁ దచ్చరితంబు ప్రబంధశయ్యగాఁ
దెలుఁగునఁ జెప్పి యాకృతి పతిత్వము మా కొడఁగూర్పు నేర్పునన్.

వ. అని సవినయంబుగాఁ గనకమణిభూషణాంబరతాంబూలంబు లొసంగి గారవించినం బ్రమోదించి తత్ప్రబంధబంధనాముఖాకల్పంబుగా నాప్రధానోత్తమువంశంబు ప్రశంసించెద.

* * * *

సీ. వేదశాస్త్రపురాణవిజ్ఞానసరణిమై
నధిగతపరమార్థుఁ డై తనర్చె
నెద్దనప్రాఁడిరాజేంద్రచోడక్ష్మా
రమణుచే నగ్రహారములు వడసెఁ
గనకదండాందోళికాచ్ఛత్రచామర
ప్రముఖసామ్రాజ్యచిహ్నముల నొప్పె
సర్వతోముఖముఖ్యసవనక్రియాప్రౌఢి
నుభయవంశంబుఁ నుద్ధరించె
నన్నదానాదిదానవిద్యాఘనుండు
పరమశైవసదాచారపారగుండు
హరితవంశాంబునిధిచంద్రుఁ డార్యనుతుఁడు
సుగుణవిభ్రాజి సూరనసోమయాజి.

క. అమ్మహితాత్మునిమనుమఁడు
సమ్మానదయాభిధానసౌజన్యరమా
సమ్మోదితబాంధవుఁ డై
యిమ్మహిలో సిద్ధమంత్రి యెన్నిక కెక్కెన్.

చ. వనరుహనాభు కుద్ధవుఁడు వజ్రికి జీవుఁడు వత్సధారుణీ
శునకు యుగంధరుండు దితిసూతికి దైత్యగురుండు విక్రమా
ర్కునకును భట్టిరీతి నధికుం డగునన్నయగంధవారణం
బునకుఁ బ్రధానుఁడై నతులఁబొందెను సిద్ధనమంత్రియిద్ధగన్.

వ. అమ్మహాప్రధానోత్తముండు.

చ. పరిణతనవ్యసాహిత్యరసభావవిజృంభణభూతివిక్రియా
స్ఫురితచరిత్రతత్త్వసరసుం డగు పేరయయన్ననార్యసో
దరి యగుసూరమాంబిక ముదంబలరంగఁ బరిగ్రహించె భా
స్వరకమలాజనార్దనవివాహమహోత్సవలీల మీఱఁగన్.

క. ఆదంపతులకు సుకృత
ప్రాదుర్భావ మన మంత్రిభాస్కరుఁడు దయా
పాదితబాంధవనికరమ
హోదయుఁ డగుజన్నమంత్రి యుం గలిగి రొగిన్.

* * * *

సీ. విమలవర్తనమున వేదశాస్త్రపురాణ
వాక్యార్థసరణికి వన్నె వెట్టి
పరమహృద్యం బైనపద్యశతంబున
దేవకీతనయు విధేయుఁ జేసి
రసికత్వమున దేవరాయమహారాయ
కరుణాకటాక్షవీక్షణము గాంచి
కర్ణాటకటకము ల్గలయంగ మెచ్చంగ
గణకవిద్యాప్రౌఢి ఘనత కెక్కి
గురులఁ బోషించె సత్కవీశ్వరుల మంచెఁ
బ్రజలఁ బాలించె భాగ్యసంపద వహించె
హరితమునిముఖ్యవంశరత్నాకరేంద్ర
చంద్రుఁ డైయొప్పు సిద్ధయజన్నమంత్రి.

* * * *

వ. అమ్మహామంత్రీశ్వరునకుఁ గులపాలికారత్నంబు.

సీ. . . . .
రూపమున నీవఘామణిఁ జూపి చెప్ప
జోడు లేరు సురాధిపుసుదతి దక్క
ననఁగఁ బుణ్యపుమడి పోచి యక్కమాంబ
బంధువులపాలిసురభి నాఁ బరగె ధరణి.

క. ఆరమణీరమణులకును
శ్రీరంజిల్లంగ నవతరించిరి విభవో
దారుఁడు సిద్ధనమంత్రియు
నారూఢయశుండు భైరవామాత్యుండున్.

* * * *

సీ. చిత్రగుప్తులకైనఁ జింతింప నరుదైన
గణకవిద్యాప్రౌఢి ఘనత కెక్కె
నవరసంబులయందు నవ్యకావ్యంబులు
కవిజనంబులు మెచ్చఁగాఁ బొనర్చె
నాణిముత్తెముల సోయగము మించినవ్రాల
వరుసతో నిరుగేల వ్రాయఁ నేర్చె
నాత్మీయలిపియట్ల యన్యదేశంబుల

లిపులను జదువంగ నిపుణుఁ డయ్యె
దేవరాయమహారాయధీవిధేయ
మంత్రివల్లభ చామనామాత్యదత్త
చామరచ్ఛత్రశ్రీకాదిసకలభాగ్య
చిహ్నముల నొప్పె జన్నయసిద్ధమంత్రి.

* * * *

క. చందురుఁ గన్న పయోనిధి
చందంబున సిద్ధమంత్రి జనకాగ్రయనా
నందుండు తిప్పధీమణి
నందనుఁ డగునిత్యసేవకస్థితి మించెఁ.

వ. తదీయానుజుండు.

సీ. . . . .
నీతిచేత వినీతిచే నేర్పు మెఱసి
గరిమదనరాజు ధనరాజుగా నొనర్చె
సుగుణచంద్రికానందితసుజనహృదయ
కైరవుం డగుజన్నయభైరవుండు

* * * *

వ. ఈ దృగ్వంశవర్ణనాసముదీర్ణకీర్తి నిధానంబైన యమ్మంత్రి నిధానంబునకు.

* * * *

ఉ. వెన్నెలకంటిసూర్యుఁడు వివేకగుణాఢ్యుఁడు వేదశాస్త్రసం
పన్నుఁడు రెడ్డివేమనరపాలునిచేత మహాగ్రహారముల్
గొన్నకవీంద్రకుంజరుఁ డకుంఠితతేజుఁడు పెద్దతండ్రిగా
సన్నుతిగన్న సిద్ధనకు సంతతదానకళావినోదికిన్.

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నారచియింపఁబూనిన కావ్యకథాలక్ష్మికి సుధాసాగరంబైన మధురానగరం బెట్టిదనిన.

(రెండవయాశ్వాసాంతమున.)

శా. శ్రీమద్బెల్లముకొండరవకృపాశ్రీలబ్ధసామ్రాజ్య . .

End:

ఉ. పాడిసమస్తముం బొగడఁ బాయక యాశ్రమవర్ణధర్మముల్
జాడలు దప్పకుండ మతి సజ్జనరక్షణదుష్టశిక్షణ
క్రీడల భూషణంబులుగఁ గీర్తి వహించె ధరిత్రి నవ్విభుం
డేడవచక్రవర్తి పదియేడవరాజును నై మహోన్నతిన్.

* * * *

మ. శ్రీమదుభయాన్వయవిశేషతరకీర్తిబుధశేఖరవిరాజితవివేకా
కామితఫలప్రకరకల్పితవితీర్ణి జితకల్పకసమాజ సురరత్నా
స్వామిహితకార్యగతిసంఘటననైపుణవిచారనయమార్గమహనీయా
సామజహయాదిబహుసంపదభిరామగృహసన్నిహితమంగళమహాశ్రీ.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదఖిలకవిమిత్ర పెద్దయయన్నయామాత్యపుత్ర శారదాదయావిధేయ జక్కయనామధేయప్రణీతం బైన విక్రమార్కచరిత్రం బను మహాకావ్యంబునందు సర్వంబు నష్టమాశ్వాసము.

ఎనిమిదాశ్వాసములుగలవు. వ్రాఁత బాగుగా నున్నది. ప్రతిపత్రమున రెండుపంక్తులుమాత్రమే వ్రాయఁబడినది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు చాలఁగలవు.

ఈ ప్రబంధమున విక్రమార్కుని సాహసౌదార్యాది గుణములను వెల్లడించు గాథలు వర్ణింపఁబడినవి. గ్రంథకర్త జక్కనకవి. ఈతఁడన్నయామాత్యునిపుత్త్రుఁడు. ఇతని తాత పెద్దయామాత్యకవి నెల్లూరు తిరుకాళరాజును దనపాండిత్య ప్రకర్షచే మెప్పించినాఁడట. ఈగ్రంథము సిద్ధనమంత్రికిఁ గృతియీయఁబడినది. ఇతని తండ్రి జన్నమంత్రి. ఇతఁడు దేవకీతనయశతక కర్తయట! పెదతండ్రి మంత్రిభాస్కరుఁడు. జన్నమంత్రి సిద్ధనమంత్రి వీరిరువురును దేవరాయ మహారాయులచేతఁబోషింపఁబడి యాయనవలన ననేక పారితోషికములంబడసిరట. వెన్నెలకంటి సూరన్న యీసిద్ధమంత్రికిఁ బెదతండ్రియట. ఈ సూరన్న విష్ణుపురాణకర్తయగు సూరన్నవంశమున పూర్వుఁడగును. ఈతఁడు రెడ్డి వేమాధీశ్వరుచే నగ్రహారములంబడసిన కవిశ్రేష్ఠుఁడట. విశేషములకుదాహృతభాగములంగాంచునది.

ఇది ఆర్. నె 153 రున వర్ణింపఁబడియున్నది.

ఈ గ్రంథకరణమును గురించినవిషయము కొంత బ్రౌనుదొరగారిచే నింగ్లీషున ముఖపత్రాదులపై వ్రాయఁబడియున్నది.

No. 769. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, $7\frac{7}{8} \times 6$ inches. Pages, 232. Lines, 15 on a page. Mode of writing, good but faulty; written on only one side of the paper. Condition, injured. Appearance, old.

Complete but imperfect owing to omissions here and there.

This is the same work as the one described under R. No. 68, Vol. I, Part III.

The different readings are noted in the MS. On the fly leaf of the MS., there is a pencil note probably of Mr. Brown which runs as follows :—

Chemacura Vencut Raz, author of this poem, wrote also the Sāranga-padya.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు మెండు. గ్రంథపాతములుగలవు. శైథిల్యము గలదు.

ఇది ఆర్. నె 68 రున వర్ణింపఁబడిన గ్రంథమే. ఇందు పాఠభేదము లధికముగఁ జూపట్టుచున్నవి.

No. 770. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16 \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 85. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the second and the third Āśvāsas only.

Same work as that described under the previous number.

The name of the scribe and the date of transcription are given at the end of each of the Āśvāsas.

(వి-వి.)—

ద్వితీయ తృతీయాశ్వాసములు మాత్రము గలవు. వ్రాఁత యొకతరబడిగా నున్నది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతము కాన్పింపదు.

ఇది పూర్వ వర్ణిత గ్రంథమే.

ద్వితీయాశ్వాసాంతమున :—

"సాధారణ సం॥ వైశాఖ బ. ౨ శే॥ నాడువరకు కోటింశేషాచలం గుమ్మిడి గంగులు కొమారుడు శివనాగులు అనువాడికి వ్రాసి యిచ్చెను" అనియు

తృతీయాశ్వాసాంతమున :—

"సాధారణ సంవత్సర శ్రావణ బ. ౯ సోంవ్వారం నాఁడు॥ మూలవరకు గుమ్మడి గంగులు (గంగులు) బావధరుగారికి త్మ కొమాళ్లు శివంనాగులు స్వహస్త లిఖితంగా వ్రాసి సమర్పించెను" అనియునున్నవి.

No. 771. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 61. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but not correct. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first Āśvāsa without the introductory portion.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణికవినా ప్రథమాశ్వాసము మాత్రము గలదు. వ్రాఁత యొక తరబడిగా నున్నది. తప్పులు మెండు. శైథిల్య గ్రంతపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 772. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16 \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 84. Lines, 8 on a page. Mode of writing, fair but faulty. Condition, injured. Appearance, old.

Complete, but without the prefatory portion. The seventh leaf in the MS. is *missing*.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణిక దక్క తక్కినదంతయు సమగ్రముగా నున్నది. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు కలవు. 7 వ పత్రము లేదు.

పూర్వమువోలె.

No. 773. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 63. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, not good and not much faulty.

Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first Āśvāsa complete without the prefatory portion and the second Āśvāsa incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కృత్యాది భాగము తక్కఁ దక్కిన ప్రథమాశ్వాసభాగమును, ద్వితీయాశ్వాసమున గొంత దనుకను గలదు. వ్రాఁత మంచిది కాకపోయినను తప్పులు మిక్కిలి లేవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు నుండవచ్చును.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథముఖపత్రమున

“ ప్లవంగ నామ సం॥ జ్యేష్ట శు ౧ శె తారికున కాశీవాసా వచ్చి కుప్పి నీరు పొంగిన తారీకు.

యీ విజయ విలాసమూ యీ శు ౩ సోమవారాన మాజేటి సర్వేశలింగంకు దొర్కినది.”

అని యున్నది.

No. 774. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 74. Lines, 6 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the second Āśvāsa complete and the third Āśvāsa incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ద్వితీయాశ్వాసము సమగ్రముగను తృతీయాశ్వాసమునఁ గొంత దనుకను గలదు, వ్రాఁత మంచిది కాదు. తప్పులును గలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువోలె.

No. 775. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 126. Lines, 7 on a page. Mode of writing good, but full of mistakes. Condition, injured. Appearance, old.

Complete, but wants the prefatory portion.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

గ్రంథావతరణిక తప్ప తక్కినదంతయుఁ గలదు. వ్రాఁతయందమైనది. తప్పు లధికము. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతము కాన్పింపదు.

పూర్వమువోలె.

No. 776. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Pages, 43. Lines, 5 on a page. Mode of writing, scribbled and resembles Kanarese and full of mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 468.

Pages 1—22 contain a portion of the first Āśvāsa from the beginning and the remaining pages contain certain select stanzas from the work. The foll. 12 and onwards are not numbered.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

తొలినుండి కథారంభమునఁ గొంతవఱకు మొదలి పదొకొండు పత్రములయందును గలదు. తర్వాత పత్రములయందు సంఖ్య కానరాదు. వానియందు గ్రంథమున నక్కడక్కడ కొన్నికొన్ని పద్యము లెత్తి వ్రాయఁబడియున్నవి. వ్రాత కన్నడముఁ బోలిజిలుఁగుగా నున్నది. తప్పులు మెండు. శైథిల్య మంతగా లేదు. గ్రంథపాతము కలదు.

పూర్వమువోలె.

No. 777. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Pages, 14. Lines, 6 on a page. Mode of writing, fair but incorrect.

Begins on fol. 8*a* of the MS. described under No. 659.

Contains a fragmentary portion in the middle of the first Āsvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసమందలి నడిమి భాగము కొంతగలదు. వ్రాఁత యొక తరబడిగా నున్నది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No 778. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 96. Lines, 8 on a page. Mode of writing, good and apparently correct. Condition, much injured and wants one leaf at the end. Appearance, very old.

Complete but very imperfect.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రమే కాని యతి శిథిల మగుటచే గ్రంథపాతము లధికముగాఁ గలవు. వ్రాఁత మంచిదే. తప్పు లంతగా లేవు. కడపట నొక పత్రము గూడ లేదు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమున ఎద్దపూఁడి గ్రామ కరణములు కాపులు కనగవరపు వెంకటాచలంగారి కుమారుడికా గ్రామముననే పాతికకుం (చెడు) విస్తీర్ణం భూమిని దానముచేసినట్లు వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రము శిథిల మొకటి కలదు.

No. 779. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Pages, 58. Lines, 5 on a page. Mode of writing, fair but not correct. Condition, much injured, and many leaves are missing and many of the existing leaves are broken and without numbers.

Begins on fol. 1 *a* of the MS. described under No. 535.

Incomplete. Contains only fragments here and there owing to the injured condition of the MS.

Same work|as the above.

(వి-వి.)—

గ్రంథ మింతయున్నదని నలువి కానంత శిథిలముగా నున్నది. పెక్కు పత్రములు కాన్పించవు. ఉండెడు వానిలోఁ జాల విఱిగిపోయినవి. గ్రంథపాతము లధికము. వ్రాఁత యొక తరబడిగా నున్నది. తప్పు లధికము.

పూర్వము వోలె.

No. 780. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 112. Lines, 6 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, much injured. Appearance, very old. Many leaves are broken.

Complete but without the prefatory portion.

Same work as the above.

Name of the scribe and the date of transcription are extracted below as found at the end of the Ms.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణిక మాత్రము లేదు. వ్రాత మంచిది కాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యమువలననైన గ్రంథపాత మధికము.

పూర్వము వోలె.

No 781. విజయవిలాసము.

VIJAYAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 112. Lines, 7 on a page. Mode of writing, fair but incorrect. Condition, injured. Appearance, old.

Wants the prefatory portion.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are given below as found at the end of the MS.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణికభాగముతక్కఁదక్కిన దంతయు గలదు. వ్రాఁత యంత మంచిదికాదు. తప్పులు కలవు. శైథిల్యముకలదు. గ్రంథపాతములు కలవు.

పూర్వమువలె.

No. 782. విజయవిలాసము (సవ్యాఖ్యానము).

VIJAYAVILĀSAMU (WITH COMMENTARY).

Substance, paper. Size, $12 \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 376. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good but not correct. Condition, fair. Appearance, old.

Complete but without the prefatory portion.

The text is the same as the above. The commentary is by Jūlūri Appayapaṇḍita who seems not to have commented upon the prefatory portion.

Beginning:

Text:

వ. అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనిన యీ విజయవిలాసంబను శుభోదర్కప్రబంధంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన నైమిశారణ్యమహామునులకు రోమహర్షణి యిట్లనిచెప్పం దొడంగె.

Comment:

టీ. అభ్యుదయ . . . . వృద్ధిగా అభ్యుదయ శ్రేయస్సులయొక్క పరంపరా పంక్తులకు అభివృద్ధిగా మిక్కిలివృద్ధయగునట్టు

గాను నాయొనర్పంబూనిన నేనురచించుటకుయత్నముచేసినటువంటి యీ విజయవిలాసమనేపేరుగలిగిన శుభోదర్క శుభరూపమైన ఉత్తరకాల ఫలముగల ప్రబంధంబునకు కావ్యమునకు కథా కథయొక్క క్రమంబు సరళి యెట్టిదనిన యేలాగంటిదంటెను నైమిశారణ్యమహామునులకు నైమిశ నైమిశమనేపేరుగల అరణ్య వనమందలి మహామునులకు మునిశ్రేష్ఠులకు రోమహర్షిణి రోమహర్షణునియొక్క కుమారుడైన సూతుడు యిట్లనియె యీలాగనిచెప్పెను.

End:

Text:

భు. అరాతిక్ష్మాభృద్భిదాంచత్కృపాణా !
నరాధీశ్వరాకారనాళీకబాణా !
స్థిరానందనారామసేవాధురీణా !
విరాజచ్చతుష్షష్టివిద్యాప్రవీణా. !

Comment:

టీ. అరాతిక్ష్మాభృద్భిదాంచత్కృపాణా అరాతి శత్రువులైనటువంటి క్ష్మాభృత్ రాజులయొక్క భిదా భేదనమందు అంచత్ ప్రకాశిస్తున్నటువంటి కృపాణా ఖడ్గముగలవాఁడా, నరాధీశ్వరాకారనాళీకబాణా నరాధీశ్వర నరులకుప్రభువైనరాజుయొక్క ఆకార రూపమువహించినటువంటి నాళీకబాణా కమలమయ్యేవేబాణముగలిగినటువంటిమన్మథుఁడా అనగా మన్మథునితోసమానమైన చక్కదనముగలవాఁడా అని అర్థము, స్థిరానందనారామసేవాధురీణా స్థిరా భూమియందలి నందనారామసేవా నందనవనమును సేవించడమందు ధురీణా ధురంధరుడైనయింద్రుడవైనవాఁడా అనగా భూమియందుయింద్రునివలెప్రకాశిస్తున్నవాఁడా అని అర్థము, విరాజచ్చతుష్షష్టివిద్యాప్రవీణా విరాజత్ మిక్కిలిప్రకాశిస్తున్నటువంటి చతుష్షష్టి అరువదినాలుగైనటువంటి విద్యా విద్యలయందు ప్రవీణా సమర్థుడవైనవాఁడా.

Colophon:

Text:

గద్య—ఇది శ్రీసూర్యనారాయణవరప్రసాదలబ్ధసారసారస్వతనయవినయధురీణసకలకళాప్రవీణ అచ్యుతేంద్రరఘునాథభూపాలదత్తహస్తముక్తాకటకవిరాజమానవేంకటరాజకవిప్రణీతంబైన విజయవిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందుసర్వంబును తృతీయాశ్వాసము.

Comment:

టీ. యిందుకు ప్రథమాశ్వాసప్రకారమే.

(వి-వి.)—

అవతారికతక్కఁదక్కినగ్రంథమెల్లఁగలదు. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది చేమకూరవేంకటపతికృతవిజయవిలాసమునకు, జూలూరి-అప్పయపండితుఁడు రచియించిన టీక. గ్రంథావతారిక కాయన టీక వ్రాయలేదు కాఁబోలును ; ఇందుమూలముకూడఁగలదు.

No. **783.** విజయవిలాసము (సవ్యాఖ్యానము).

VIJAYAVILĀSAMU (WITH COMMENTARY).

Substance, paper. Size, 13¼ × 8¼ inches. Pages, 23. Lines, 26 on a page. Mode of writing, good but not quite correct. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 141*a*. The other works herein are:—Kṛṣṇakatha 1*a*, Āndhradīpika 12*a*, Dēśiyapadanighaṇṭu 23*a*; Vaidyanighaṇṭu 48*a*; Śivayōgasāramu 108*a*; Cauḍappa Śatakamu 120*a*; Vēmanapadyamulu 129*a*.

Contains 32 stanzas in the first Āśvāsa from the beginning of the story.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కథారంభమునుండి ౩౨ పద్యములు మాత్రముకలవు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. **784.** విజయవిలాసము (సవ్యాఖ్యానము).

VIJAYAVILĀSAMU (WITH COMMENTARY).

Pages, 63. Lines, 36 on a page. Mode of writing, good but not quite free from mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 226*a* of the MS. described under No. 436.

Contains 129 stanzas in the first Āśvāsa from the beginning of the story.

Same work as the above

(వి-వి.)—

కథారంభమునుండి ౧౨౯ పద్యములు కలవు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వవర్ణితగ్రంథమే.

No. **785.** విజయవిలాసము (సవ్యాఖ్యానము).

VIJAYAVILĀSAMU (WITH COMMENTARY).

Substance, paper. Size, 11⅝ × 7¼ inches. Pages, 286. Lines, 29 on a page. Mode of writing, good and not quite correct. Condition, injured. Appearance, old.

Complete but without the prefatory portion.

Same work as the above. This is the original from which the work described under No. 781 ante was copied.

A note, apparently of Mr. C. P. Brown, which appears on the fly-leaf of the MS. runs as follows :—

"This commentary on the Vijayavilasam, a very celebrated Telugu poem, was written by the learned Zuluri Appaya, on a comparison of six manuscripts under the directions of C. P. Brown at Masulipatam in 1831.

N.B.—The preface is wanting in this copy and must be supplied from my first manuscript when the book is copied fair."

The name of the commentator and the date of the completion of commentary are extracted as given at the end of the MS.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణికతక్కఁ దక్కినదంతయుఁగలదు. పత్రమున కొకవైపున వ్రాయఁబడినది. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు కలవు.

పూర్వవర్ణితగ్రంథమే. ఇది నె 781 రున వర్ణింపఁబడిన గ్రంథమునకుమాతృక.

గ్రంథాంతమున.

“ యీవిజయవిలాసప్రబంధమునకు టీకరచించేలాగున చార్లీసు పిలిఫ్ బ్రౌనుదొరగారు సెలవిచ్చినందున మచిలీపట్టణమందు జూలూరి అప్పయ్య పంతులు రచించడమైనది. ఇంగిలీషు సంవత్సరము ౧౮౩౦ డిశెంబరు ది ౧౧. వికృతినామసంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౧౨ లవరకు సంపూర్ణమైనది ”

అనియున్నది.

No. 786. (అల్లాడ) విజయభూపతి సింహవిలాసము.

(ALLĀDA) VIJAYABHŪPATI SIMHAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 9¾ × 2¼ inches. Pages, 80. Lines, 13 on a page. Mode of writing, good and incorrect. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 2*a*. The other works herein are: Rājamahēndrapuramōhana daṇḍakamu, 41*a*; Rājayōgasāramu; 48*a*.

Complete but without the first canto.

A prabandha purporting to describe the amours of Allāḍa Vijaya Bhūpatisiṁha who is stated to have ruled at Rajahmundry after Rājarāja Narēndra. The work is stated to have been written by his wife Saundaryadēvi, daughter of Rācavīṭi Narapati and Mauktikāmba. This is made out from the work itself, which appears to be a literary larceny; and it is evidently the same as Mannārudāsavilāsamu of Raṅgāji who has described the amours of her paramour Vijayarāghava Naik of Tanjore.

Beginning:

క. శ్రీవిజయభూపతినృప
భూవలయప్రాజ్యరాజ్యపోషణదక్షా
శ్రీవత్సకలితవక్షా
శ్రీవరమహేంద్రపురీశశ్రీలక్ష్మీశా.

వ. అవధరింపుము.

ఉ. ఎంతటివేడ్కఁగాంచెనవనీశుమహోత్సవముంగనుంగొనన్
కాంతలుదాములోకమునఁగల్గుటభోత్తము లేఁగుదేరన
త్యంతమనోహరాకృతినిదానునువచ్చెవసంతమంత నే
కాంతసుగంధవాసితదిశాంతలతాంతమునంతసంబునన్.

Colophon:

ఇది శ్రీమన్నారాయణకరుణాకటాక్షవీక్షణానుక్షణప్రవర్ధమానసారసారస్యతధురీణయు, విచిత్రతరపత్త్రికాశతలిఖితవాచికార్థావగాహన ప్రవీణయు, అతులితాష్టభాషాకవితాసర్వంకషమనీషావిశేషశారదయు, రాజనీతివిద్యావిశారదయు విజయభూపతిసింహనరేంద్రవిభునిత్యసంభావితయు విద్వత్కవిస్తుతగుణసేవితయు రాచవీటినరపతిబహుజన్మతపఃఫలంబును మౌక్తికాంబాగర్భశుక్తిముక్తాఫలంబును, సరససద్గుణకదంబయునగు-సౌందరివచనరచనాచమత్కృతిం జెన్నుమీర అల్లాడ భూపతిసింహవిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందుఁ జతుర్థాశ్వాసము.

End:

సీ. శ్రీరామచంద్రనిర్మితమైనయంసేతు
వెన్నివేలేండ్లు తా నెసఁగుచుండు
కలవిభీషణుఁడు సత్యకలంకమతి లంక
నెన్నివేలేఁడ్లుతా నేలుచుండు
. . . ఇలనెన్నివేలేండ్లు
సొంపుమీఱఁగధరియింపుచుండు
మహేంద్రనాథుచరిత్రమహి నెన్నివేలేండ్లు
విబుధులుగొనియాడవెలసియుండు
నన్నివేలేఁడ్లుపుత్త్రపౌత్త్రాభివృద్ధి
రాజ్యలక్ష్మీసమృద్ధినిరంతరముగ
విజయముజూలఁగైకొనివెలయఁగలఁడు
విజయభూపతిసింహనరేంద్రవిభుఁడు.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసముతక్కఁదక్కినగ్రంథమెల్లఁగలదు. వ్రాఁతచక్కనిది తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

రాజరాజనరేంద్రుననంతరము రాజమహేంద్రపురాధీశ్వరుఁడయిన యల్లాడవిజయభూపతిసింహుని శృంగారచరిత్రమునాతనిభార్యయు, రాచవీటినరపతికినిమౌక్తికాంబకునుగూఁతురునునగు సౌందరీదేవి, అల్లాడ విజయభూపతిసింహవిలాసమను పేరఁ బ్రబంధముగా రచియించినట్లిందుఁగలదు.

ఇది వట్టిబూటకముగాఁ దెలియవచ్చుచున్నది. తంజావూరి తెలుఁగు రాజై సుప్రఖ్యాతుఁడైన విజయరాఘవనాయకుని ప్రేమపాత్రమగు రంగాజియను స్త్రీ రచియించిన విజయరాఘవనాయకచరిత్రమే యగు మన్నారుదాసవిలాసమను ప్రబంధమే యిది యగును. కర్తపేరు, కృతినాయకునిపేరు, మొదలగునవి యిందన్యథాకరింపఁబడినవి. ఇందివ్వాడున్నవిధమునఁ గృతినాయకాదులు చరిత్రాంశపరిశీలకులకు గోచరింపకున్నారు.

No. 787. విష్ణుమాయానాటకము.

VIṢṆUMĀYĀNĀṬAKAMU.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8 inches. Pages, 319. Lines, 25 on a page. Mode of writing, good but not free from mistakes. Condition, good. Appearance, old.

Complete except without the prefatory portion.

A classical Prabandha in five Āśvasas by Cintalapūḍi Ellakavi dealing with the different wonderful actions of God Viṣṇu. A reference may be made to R. Nos. 346 and 347 for more particulars regarding the author. His other works are Rādhāmādhava and Tārakabrahmarājīyamu.

Beginning:

తే. భాగవతముఖ్యుఁడగు శుకబ్రహ్మచేత
భాగవత సత్కథా పరబ్రహ్మవిద్య
యెలమి వినుచుఁ బరీక్షిన్నరేంద్రచంద్రుఁ
డచ్యుత క్రీడ లాత్మ కింపారఁబలికె.

చ. కనుఁగొన నింద్రనీల మణికాంతినొకప్పుడు పూర్ణచంద్ర చం
దనరుచి నొక్కవేళ నరుణద్యుతి కుంకుమదీప్తి నొక్కచోఁ
దనరి గుణత్రయాత్ముఁడయి తానె సమస్తమునైన దేవునిన్
వనరుహనాభుఁ బల్మరు మనంబున భావనచేసి వేఁడియున్.

* * * *

శా. ఈమార్గంబున శాస్త్రివాక్యములు ప్రత్యేకార్థయుక్తంబులై
భూమిం బెక్కుమతంబుల న్నడవఁగా బుద్ధిప్రకారోన్మిష
త్సామర్థ్యంబున నెల్లవారు బహువాదప్రౌఢి నాయామతం
బే మేలంచు భ్రమింపుచుండ్రు తమకేదిష్టంబు తన్ముద్రతోన్

చ. కమలదళాక్షుఁ డింతటికిఁ గారణ మావెడగాని యింద్రజా
లము భువనత్రయంబు సకలక్రియలుం దదభీష్టకేళితం
త్రములరయంగ నాతనిమనంబున కెట్టులుదోఁచెనట్ల వి
శ్వముఁ జరియించు నెవ్వరికిశక్యము స్వేచ్ఛఁ బరంబు పొందఁగన్.

వ. మహామాయానాటకసూత్రధారుండగు నప్పరమపురుషుండును జూపు దివ్య కేళీకృత్యంబులు బహువిధవిచిత్ర ప్రహ్లాదకారణంబులు విన వలతువేని సావధానుఁడవై యాకర్ణింపుము.

* * * *

End:

వ. అని సన్నుతించిన నమ్మహామునిమండల మధ్యంబుననున్న యప్పుండరీకాక్షుం డక్షిగోచరంబైన యట్లందఱు జయజయధ్వానంబు లొనర్చిరి దివిజపుష్పవర్షంబులు గురిసె నతనియందుల భక్తికథినందించి గోవిందశర్మ పీడాకలిపిన ద్వారకానగరంబునకుంబోయి శార్ఙ్గపాణి యాలింగనాది సంభావనలు గైకొనియుండె; నారదాదియోగీంద్రులును నమ్మహామునీంద్రులును ధర్మనందను దీవించి యాతనికి గోవిందశర్మ యుపదేశించిన బ్రహ్మోపదేశంబు తమకతమక యుపదేశించుటగాఁ దలంచి హరిని స్మరించుచుఁ దమతమ నెలవులకుం బోయిరి. ధర్మపుత్త్రుండును సహోదర బంధుమిత్రవ్రాతంబుతో, హరినారాధింపుచు సమస్త సామ్రాజ్య లక్ష్మీవిభవంబు లనుభవింపుచు సుఖంబుననుండెనని పరీక్షిన్నరేంద్రునకు శుకబ్రహ్మ చెప్పుటయును.

క. వేదాంత తత్త్వనిశ్చయ
వేదమనోవేద్య మదనవిద్యాకేలా
మోదితరాధా ముఖకమ
లోదర తాంబూలరస సముత్సుకహృదయా.

స్రగ్విణి. సామజప్రస్తుతా సన్మునీంద్రార్చితా
హైమపీతాంబరా స్వాంఘ్రిభూతాంబరా
కామలీలాకృతీ కౌస్తుభాలంకృతీ
కోమలాంఘ్ర్యంబుజా కుందదంతవ్రజా.

Colophon:

ఇది శ్రీ మదనగోపాల చరణకమల సేవాధురీణ సత్కళాపారీణ కృష్ణభట్టారక పౌత్త్రి చింతలపూఁడి కామయ ప్రభుసుపుత్త్రి సుకవివర్య

రాధామాధవ యెల్లనార్యప్రణీతంబైన శ్రీవిష్ణు మాయానాటకంబునందు సర్వంబును బంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

గ్రంథావతరణిక కొఱఁత. కడమ గ్రంథమెల్లఁ గలదు. వ్రాఁత బాగైనది. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతము లల్పముగాఁ గలవు. తప్పులు లేకపోలేదు.

విష్ణుమాయావిలాసమను పేరుగల యీ యయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధమున విష్ణుదేవుని మాయామాహాత్మ్యము దెలుపు కథలు వింతవింతలవి వర్ణింపఁబడినవి. గ్రంథకర్త చింతలపూఁడి యెల్లకవి. ఆర్. నె ౩౮౬ రు రాధామాధవము, ఆర్. నె ౩౮౭ రు తారకబ్రహ్మరాజీయము, నీతని యితరకృతులు. ఈ కవినిగూర్చి మీఁది గ్రంథముల విషయ వివరణములందుఁ జూచునది.

No. 788. విష్ణుమాయానాటకము.

VIṢṆUMĀYĀNĀṬAKAMU.

Substance, paper. Size, 11⅜ × 7¼ inches. Pages, 354. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good but not without mistakes. Condition, injured. Appearance, old.

Complete but without the prefatory portion.

Same work as the above.

The MS. described under No. 786 is copied from this MS.

(వి-వి.)—

అవతారిక కొఱఁగాఁ గడము గ్రంథమెల్లఁగలదు. వ్రాఁత మంచిది. శైథిల్యమున్నది. తప్పులు లేకపోలేదు.

ఇది నెం 786 రు వర్ణితమగు దానికి మాతృకయే.

No. 789. విష్ణుమాయావిలాసము.

VIṢṆUMĀYĀVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 12⅛ × 8 inches. Pages, 297. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good but incorrect. Condition, good. Appearance, old.

Complete in five Āśvāsas.

A classical poem dealing with the part played by God Viṣṇu when he appeared in the form of Mōhini a lovely and captivating damsel. Similar to the work described under R. Nos. 786 and 787. The author of the work is Vēṅkaṭakavi, son of Narasāmātya, of Bhāradvājagōtra. Eraguḍipāṭi Śrigirimantri is the remote ancestor. Historical information regarding the author's genealogy, and the place Bitraguṇṭa are given in the work which is dedicated to God Veṅkaṭēśvara.

Beginning :

ఉ. శ్రీయలమేలుమంగ నెదఁ జెన్నుగఁ దాల్చి మహానురక్తిచేఁ
బాయకభర్తలోకముఁ గృపారసవీక్షణ సంప్లుతాత్ములం
జేయుచు బిట్రగుంట నివసించిన వేంకటభర్త నవ్యతా
వ్యాయతవాగ్విలాస మహిమాతిశయంబులఁ బ్రోచుఁగావుతన్.

ఉ. ఎవ్వరికిత్తు నీకృతిని నెవ్వరు దీనికి దక్షులంచు నే
నువ్విళులూరుచు న్వెదక నుజ్జ్వల రత్నవిభూషణాంగుఁడై
మువ్వముతోడ నాకలను మన్మథకోటి విలాసమూర్తితో
మువ్వలు నందెలు న్మొఱయ మ్రోలను నిల్చిన కృష్ణుఁగొల్చెదన్.

* * * *

సీ. . . . .

మోహానసత్కృతి ముఖ్యబాణాఖ్యుని
నాంధ్రభాషాచార్యు నన్నపార్యు
శ్రీకరకృతివిరాజిని సోమయాజిని
నీశ్వరార్చనధుర్యు నెఱ్ఱపార్యు
మొదలు పూర్వకవీశ్వర ముఖ్యులకును
వర్తమానోత్తమ కవీంద్ర వర్యులకును
బ్రణుతిగావించి తత్కృపా భరితమతిని
గావ్యమొకకృతి రచియింపఁ గణఁగినాఁడ.

* * * *

వ. అని నిశ్చయించి మదీయ వంశావతారంబు వర్ణించెద.

సీ. . . . .

ఘనుఁడు భారద్వాజ మునివరేణ్యునిగోత్ర
సంభవుఁడార్య ప్రసన్నముఖుఁడు
సకలకళానిధి యకలంకమతిశాలి
సద్బుద్ధి దేవతాచార్యసముఁడు

సర్వసద్గుణమణిఖని సత్యధనుండు
భాగ్యసదనుండు యెఱగుడిపాటిఘనుండు
అతులితాచారి సర్వసమ్మతవిహారి
మానితోదారి శ్రీగిరి మంత్రిశౌరి.

ఆ. అట్టి నరసమంత్రి కా వెంగమాంబకుఁ
బుత్రకుండ శుభచరిత్రకుండ
విష్ణుభక్తిరతుఁడ వేంకటాఖ్యారుండ
సుకవిజనహితుండ సుమహితుండ.

* * * *

ఉ. ఇట్టి మదీయవంశమున నెంతయు నభ్యుదయాభివృద్ధిగా
గట్టిగ వేంకటేశపదకంజయుగార్పితమైన కావ్యమే
నిట్టు రచింపఁబూనితి మహీసలిఁ జంద్రదివాకరంబునా
నట్టుగ సత్కవీశ్వరుల కాత్మముదంబుగఁ బెద్ద కొనసన్.

వ. అని . . . కృతీశ్వరుండగు చిట్రగుంట వేంకటేశ్వరుల చరిత్రంబుగొంత నే నెఱింగినంత వివరించెద.

క. పతగకులేశ్వరగతికిన్
హతదితిజపతికిని గాంచనాచలధృతికిన్
శ్రుతిసంస్తుతికిని సన్ముని
వితతిపతికి చిట్రగుంట వేంకటపతికిన్.

వ. సమర్పితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన విష్ణుమాయా విలాసంబను మహాప్రబంధంబునకుఁ గథాక్రమంబు.

End:

మ. అనుచున్ శౌనకముఖ్యమానవులకు నెయ్యంబొప్ప సూతుండు చె
ప్పిన యీపుణ్యచరిత్ర సర్వజగతిం బెంపొందు సత్యంబునై
యినచంద్రస్థితిలోకపావనమునై యిష్టార్థ సంధాయియై
వనజాతాక్ష కృపాకటాక్షవశతన్ వర్ధిల్లు నెల్లప్పుడున్.

చతుష్కందము. శారివనరుహలోచన
భూరతవినివాత దితిసుత బుధనుతవిష్ణో
ధీరాఘన వర్ణహారీ
శ్రీరతకనకవసనధర చిరతరకరుణా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమద్వేంకటేశ్వర వరలబ్ధ కవిత్వ రచనాచమత్కార సుజనభజనాచార భారద్వాజ గోత్రపవిత్ర నరసనామాత్య పుత్ర సకల సుకవిజనసఖ్య వేంకటాఖ్య ప్రణీతంబైన విష్ణు మాయావిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును బంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతము లక్కడక్కడ నున్నవి.

అయిదాశ్వాసముల యీ రసవత్ప్రబంధమున విష్ణుమూర్తి మాయావిలాసములు వర్ణింపఁబడినవి. నె 786, 787 రుల వర్ణితములగు గ్రంథములవంటిదే. కృతికర్త వేంకటకవి, నర్సనకొడుకు, భారద్వాజగోత్రుఁడు, ఎఱగుడిపాటి శ్రీగిరిమంత్రి యీతనివంశమున మూలపురుషుఁడు. కవివంశవృత్తాంత మతిదీర్ఘముగా వర్ణింపఁబడియుండుటచే నిందుదాహరింపలేదు. ఈకృతి చిట్రగుంట వేంకటేశ్వరస్వామికి సమర్పింపఁబడినది. చిట్రగుంటను గూర్చియు, వేంకటేశ్వర స్వామిని గూర్చియుఁ గొంత చరిత్రము గ్రంథమునఁ గలదు. కాని అదికూడ నతిదీర్ఘముగా నుండుటచే నిందుదాహరింపలేదు.

No. 790. విష్ణుమాయావిలాసము.

VIṢṆUMĀYĀVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 9¼ × 6¼ inches. Pages, 159. Lines, 16 on a page. Mode of writing, good and written only on one side of the paper, but not correct. Condition, good. Appearance, old.

Complete in three Āśvāsas but two stanzas at the end of the third Āśvāsa are wanting.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Kāvyālaṅkāra Saṅgrahamu.

A Prabandha dealing with the same story as that described under R. Nos. 786—789. The author, Rōsanūri Vēṅkaṭapati, son of Gaṅganamantri, bears the title "Tikkayajva" which was awarded by Kumāra Ēcabhūpāla, the father of Baṅgarēcanṛpāla, Zamindar of Veṅkaṭagiri, to whom the work was dedicated.

Beginning:

శా. శ్రీవక్షోజతటీపటీర మెదపైఁ జెన్నొందఁగానంజన
గ్రావేంద్రాగ్రజన కూటకల్పిత శుభాగారంబునం దుజ్జ్వల
ప్రావీణ్యుండగు వేంకటేశ్వరుఁడు శుంభత్పత్త్రిపాత్త్రాధిక
శ్రీవర్ధిష్ణుఁడు బంగరేచవిభునిన్ శ్రీమత్కృపం బ్రోవుతన్.

* * * *

మ. స్వవశంబైతగు కాళికావరకృపా సంపూర్ణతన్ శబ్దసా
ధ్వవచిత్రార్థసలక్షణ క్రమనిరూఢ ప్రక్రియాన్వీతమా
కవితాతత్త్వమహత్త్వము న్పృథులవక్కాణించు నేమేటి భ
వ్యవచోమాధురి నాపెడూరికవిఁ బెద్దామాత్యుఁ గీర్తించెదన్.

* * * *

క. వింతగనొకకృతి సేయఁగఁ
జింతించుచు సకలరీతి శృంగారకళా
క్రాంతమగునట్లు గాఁగను
సంతసముననుండునట్టి సమయమునందున్.

చ. పటుభట హేమమందిర శుభక్రమరత్నకవాటకూట వి
స్ఫుటతరసాలఖేయ నవసుందరపద్మవిలాస సంభృతో
త్కట మదనాగవేగజిత గౌరవవాయుతురంగమైన వేం
కటగిరిరాజధాని నతికౌతుకకీర్తి కళాభిరాముఁడై.

సీ. . . . .

తనకటాక్షంబు శ్రితజనోద్యానవనవ
సంతనైరంతరీ విలాసంబు గాఁగ
వెలసినకుమార యేచభూవిభుకుమారుఁ
డెలమి నెలుగోటి బంగారు యేచవిభుఁడు.

* * * *

పనరేంద్రుఁడు వైరి హైనికాసీశ్వర
కోటకారాగార పేటినుంచె.

* * * *

మ. నను శ్రీభూపతి లింగపాదభజనానందున్ గుమారేచభూ
జనపాలాగ్రణి తిక్కయజ్వయనుచుం జాలంగఁ బేర్చి ప్రా

చినఁ బెంపొందిన రోసనూరికులునిన్ శ్రీవేంకటాఖ్యుం గృపా
ఘనగంభీరశుభైకదృష్టి వెలయంగాఁ జూచి పల్కెం దగన్.

క. నీవొకకృతి ఘటియింపఁగ
భావంబునఁ దలఁచియున్న బహువిధశృంగా
రావిర్భవమగు తత్కృతి
శ్రీవెలయఁగ నంకితంబు సేయుము మాకున్.

శా. శ్రీనారాయణచర్యయై యిహపరశ్రేయస్కరంబై శివా
జ్ఞానిస్వాంత మహానురాగయుతమై సర్వక్రియాసంపదన్
మానై సుందర బంధురస్థితులఁ బ్రేమన్విష్ణుమాయావిలా
సానూనంబగు సత్కృతి న్విరచితంబైయొప్పఁ గాఁ జేయుమీ.

చ. అని బహుమానపూర్వ వినయాదరతోషణ మంజుభాషణా
ద్యనుపమకర్ణభూషణ నవాంబర సంభృతుఁ గాఁగ వేడ్కని
చ్చిన కపురంపుఁదమ్ములము చేకొని మంచిదటంచు నెమ్మనం
బున ననురాగవల్లి కలుపాల్పుదలిర్పఁగ సమ్మతంబునన్.

సీ. పవర్గనీయుఁడియ్యె లను శ్రీహరిపాద
జలజజాతుఁడు పద్మకులుఁడనంగ
నేబంగరేచ భూమీశ్వరుఁడతిపీర
మాతసుపౌత్రుఁడీ మహినుతింప
నేకుమారేచ భూమీంద్రుఁడువట్టంపు
కోమలికమ్మకరకును సుపుత్రుఁ
డేబంగరేచ మహీమండలాధ్యక్షుఁ
డభినవ విష్ణుమాయావిలాస

గీ. సత్కృతికినాథుఁ డాతనిసన్నుతింపఁ
దగిన నాదైనభాగ్య మెంతనివచింప
ననుచు మదిలోన సంతోషముగ్గలింప
నెరసిమతియును దృఢబుద్ధి నివ్వటిలఁగ.

క. సితకేతనునకుఁ దద్వల
సితకాంతికఠోర శత్రుచేతోభీతి

స్థితిహేతునకును భూనుత
సతతపరాక్రమవిశాల సంజాతునకున్.

* * * *

క. శ్రీయుతముగ నంకితముం
జేయంగాఁ బూనినట్టి శృంగారకథా
శ్రేయోదాయక హరిహర
మాయావిలసత్ కథాక్రమం బెట్లనినన్.

Colophon:

ఇది శ్రీమద్దత్తాత్రేయ గురుచరణారవింద మకరంద బిందుసందోహ నందమానసేందిందిర భద్రకాళీవరప్రసాదాసాదిత కవితాచమత్కార కుమారేచ నృపదత్త "దికరయజ్వ" నామాంతరభాసుర రోసనూరిలింగనామాత్య పౌత్ర గంగనమంత్రిపుత్త్ర కాశ్యపగోత్రపవిత్ర వజ్రకంకట విశంకటమతి వెంకటపతి కవిప్రణీతంబైన విష్ణుమాయావిలాసంబను శృంగార ప్రబంధంబునందుఁ బ్రథమాశ్వాసము.

End:

క. శ్రీరోసనూరిభూపతి
గౌరీశదయానలబ్ధ కామితఫలశృం
గార వెలుగోటికుల బం
గారేచ నృపాలచంద్రకవనమృగేంద్రా.

* * * *

క. అని వైశంపాయనముని
జనమేజయునకును విమలచారిత్రునకున్
వినవిన వేడుక పరిగొన
వినిపించిన పుణ్యకథ వివేకస్ఫూర్తి.

క. రేయుఁబగలు విష్ణు మాయావిలాస మీ
కథ పఠించి వ్రాయఁ గన్నవిన్న
జనుల కెల్లఁ బుత్ర సంపద లాయురా
రోగ్యభాగ్యములు నిరూఢమగును.

శా. నానారత్నవిచిత్రభూషణ కళానైపుణ్యమూర్ధన్య గౌ
రీనారీరమణాంఘ్రి పద్మవిలసద్భృంగాంతరంగా జయ

శ్రీనిత్యోత్సవ మందిరాంతర బహుశ్రేయస్కరా బంధు సం
తానా వెల్గోటి బంగరేచనృపతీ ధర్మజ్ఞ విద్వన్నిధీ.

(వి-వి.)—

సమగ్రము కాని తృతీయాశ్వాసాంత మించుక లేదు. వ్రాఁతచిన్నది. పత్రమున కొకవైపున మాత్రము వ్రాయఁబడినది. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

ఈ మూఁడాశ్వాసముల యపూర్వకావ్యమున విష్ణువు మాయామోహినీరూపమున నీశ్వరుని మోసపుచ్చినకథ వర్ణింపఁబడినది. కర్త రోసనూరి వేంకటపతి. గంగనమంత్రి పుత్త్రుఁడు. కృతిభర్త వెలుగోటి బంగరేచనృపాలుఁడు. వేంకటగిరి ప్రభువు. ఈతని తండ్రియగు కుమారేచభూపాలుఁ డీకవికిఁ "దికరయజ్వ" యను బిరుదము నొసంగెనట. విశేషము లుదాహృతపద్యములం గాంచునది.

No. 791. వీరభద్ర విజయము.

VIRABHADRAVIJAYAMU.

Substance, paper. Size, 11¾ × 7½ inches. Pages, 239. Lines, 23 on a page. Mode of writing, fair but not correct. Variations in reading are interlined. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*b*. The other works herein are Sūryatanayāpariṇayamu 123*a*, Dvipada Bhallāṇacaritra 229*a*, Dvipada Sāraṅgadharacaritraṭika.

Complete.

Same work as that described under R. No. 292 of the Triennial Catalogue of MSS., Volume 2, part III.

A note, apparently in Mr. C. P. Brown's hand, on the fly-leaf of the MS., is as follows :—

"This poem is grounded on a story in the Śiva Vāyupurāṇa. The style is classical and elegant. The present copy is grounded on two manuscripts."

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము వ్రాఁత యొకతీరుగానున్నది. తప్పులు మెండు. శైథిల్య మధికము. గ్రంథపాతములు కలవు. పాఠాంతరములు బంతులనడుమ నెక్కింపఁబడినవి. ఇది ఆర్ నెం 292 రున వర్ణింపఁబడిన గ్రంథము.

No. 792. వీరభద్రవిజయము.

VĪRABHADRAVIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 162. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair, but full of mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are extracted below as given at the end of the third Āśvāsa.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత యంతమంచిదికాదు. తప్పులు మెండు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు కాన్పింపవు.

పూర్వమువోలె.

తృతీయాశ్వాసాంతమున: "శ్రీహాలనూరసోమేశ్వరార్పణమస్తు . . . క్రోధనామసంవత్సర ఫాల్గుణశుద్ధ ౧౪ అంగారకవారంనాడు . . . . హాలనూరు సుబ్బయ్య కుమారుఁడు చాయప్పవ్రాశిన వీరభద్రవిజయం . . . ." అని యున్నది.

No. 793. వీరభద్రవిజయము.

VĪRABHADRAVIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 162. Lines, 7 or 8 on a page. Mode of writing, not good and not quite correct. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are given below as found at the end of the MS.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదికాదు. తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమున: "ప్రమోదూతనామసంవత్సర జ్యేష్టశుద్ధ 3 లు ४३४८-తాళ్ల మామిడికి అవిరిసుందరి వ్రాసియిచ్చిన ప్రతిప్రకారాన మాదేటి రాముడు వ్రాసిన వీరభద్రవిజయం . . . ." అని కలదు.

No. 794. వీరభద్రవిజయము.

VĪRABHADRAVIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 215. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair but not correct. Condition, injured. Appearance, old.

Complete, but a few leaves here and there are wanting.

Same work as the above.

The name of the scribe and the date of transcription are extracted below as found at the end of the MS.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొకతరబడిగా నున్నది. తప్పులు కలవు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు గలవు. అకడకడ కొన్ని పత్రములు కాన్పింపవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమున: "భావనామసంవత్సర కార్తిక బ॥ ౧౧ సో వరకు . . . అల్లైగోవుల్రాశిన పుస్తకం" అనియున్నది.

No. 795. వీరభద్రవిజయము.

VIRABHADRAVIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1¼ inches. Pages, 160. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, not good and not correct. Condition, injured. Appearance, old.

Many leaves are wanting. Contains the third and fourth Āśvāsas imperfectly.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తృతీయ చతుర్థాశ్వాసములు అరకొరలుగా గలవు వ్రాఁత తిన్ననిది కాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువోలె.

No. 796. వైజయంతీవిలాసము.

VAIJAYANTĪVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 11⅝ × 7¼ inches. Pages, 123. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good and not quite free from mistakes. Condition, fair. Appearance, old.

English notes apparently by Mr. Brown appear here and there throughout the MS.

Complete in four Āśvāsas.

Begins on fol. 170*a*. The other works herein are Śṛṅgāradāmamu, 1*b*, Śṛṅgāra Sudhāsamudrapūrṇacandrōdayamu 49*b*.

An amorous poem describing the story of Vipranārāyaṇa also called "Toṇḍaraḍippoḍiyāḷvār", one of the twelve well-known Āḷvārs. The author Sāraṅga Tammaya, son of Nṛsiṁhamantri of Bhāradvājagōtra was holding the post of karṇam at Gōlkoṇḍa during the reign of Muhammad Shaw. This work was dedicated to God Śrīrāma. For other particulars refer to the Telugu extracts below. This work is also called "Vipranārāyaṇacaritramu".

Beginning:

ఉ. శ్రీవసుధాసుతాంఘ్రి వివరింప శిరీషసుమోపమాన మీ
త్త్రావరు కేల్మిసర్గగుణకర్కశ మశ్మము పెట్టఁ బల్కె నె
ట్లీవసుధామరుం డనుచు నింతులు వల్కఁగ నాటఁ గాంచులో
కావనుఁ డైనపెండ్లికొడు కస్మదభీప్సితముల్ ఘటింపుతన్.

* * * *

క. వందారుదాసజనతా
మందారు న్వేదశాస్త్ర మహితప్రజ్ఞా
బృందారకగురు మద్గురుఁ
గందాళప్పలగురుఁ జగద్ధితుఁ గొల్తున్.

* * * *

క. సారంగధరుఁడు వెలయఁగ
సారంగునివాకటంచు సభివాగ్గణులై
పేరుం బెంపును గాంచి రు
దారత నయ్యాభవు లనఁగఁ దద్వంశభవుల్.

శా. ఆసారంగధరుండు గ(ర?)ంగ మనుభార్యారత్నముం బెండ్లియై
వాసి న్వన్నెయు రా మెలంగి కనియె న్వంశావనుం బావనుఁ

భాసద్బ్రాహ్మణకావతంసు నికటాభ్యర్థితనానాకళా
ధీసంధానసురేంద్రమంత్రి గిరిమంత్రి న్మంత్రిమందారునిన్.

క. గిరిమంత్రిమౌళి చంద్రమ
తరుణీమణియందుఁ గనియె దానకళాభా
స్కరతనయుఁ దనయుఁ దమ్మన
ధరధైర్యు ననూనశౌర్యుఁ దతిగాంభీర్యున్.

* * * *

ఆ. తమ్మమంత్రి గాంచెఁ దిమ్మాయియందు నం
దనుల శౌర్యసింహు నారసింహుఁ
జతురబుద్ధ్యుపేంద్రు సతతఖ్యాగుణచంద్రు
గిరిచమూవరేంద్రుఁ గీర్తిసాంద్రు.

* * * *

చ. అనఘుఁడు తన్నృసింహవిభుఁ డాసతి యక్కమయందుఁ గాంచె న
న్నను వనువర్తనుం డగుననంతనమంత్రిశిఖావతంసముఁ
ఘనుఁ డగు వేంకటాద్రి గణకప్రభుసన్నుతు నాసహోదరుల్
చనువున వామదక్షిణభుజంబులుబోలె సహాయులై తగన్.

చ. ఇనసమతేజు లౌనృపుల నెల్ల మహమ్మదుశాహి యేలు నీ
తొమ్మిదినాల్గుదుర్గముల నేలినయేలిక గోలకొండత
ద్ఘనగరీస్థలిం గరణికంబొనరింపుదుఁ దమ్మమంత్రి నా
జనపతి 'రమ్ముపా' స్మనఁ బ్రజ ల్జయపెట్ట గృహస్థు కానసన్.

వ. ఇట్టి వంశంబున మహానుభావుండనై వివిధభోగంబు లను
భవింపుచున్నంత నొకరాత్రియందు.

సీ. . . . .
నగుమొగంబున నెలవంకనలికమైన
తిరుమణి ధరించువాఁ డొకదివ్యమూర్తి
యెదుట నిలుచుండి "నాపేర నీవు సేయు
కావ్య మంకిత మొనరింపు (భ?) నవ్యఫణితి."

క. అని పలుకనంతలో మే
లని నల్దికులను గలయఁ గనుగొని స్వప్నం
బునఁ గులదైవము రఘుపతి
నను ధన్యునిఁ జేయవచ్చినాఁ డని తెలిసిన్.

* * * *

క. శ్రీమహిళామూర్త్యంతర
భూమిసుతాయోగయోగ్య భువనదఘన (నాద్భుత?) రే
ఖామంగళాంగజితసు
త్రామమణీదామునకును రఘురామునకున్.

వ. సమగ్రంబుగా నారచియించం బూనిన వైజయంతీవిలాసం బనుమహాప్రబంధంబునకుం గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

End:

మ. వసుధన్నామక గోపికాజనరతివ్యాపార మేలీల వే
దసమం బై వెలసెం దదీయసరణిం ద్వత్పుణ్యచారిత్రమున్
దెసలం బ్రస్తుతి కెక్క దీని వినిన న్వర్ణించిన వ్రాసినన్
రసనం బేరొనుచున్నవారలను మద్రాద్ధానియేనిచ్చెదన్.

* * * *

ఉత్సాహ. పాదపాంసుపాలితాత్మపాదదార వేదనం (నా?)
వేదనాదితాదిరూప వేద్యభూత్యనాదితా
నాదితాంగజారిచాప నాదిదుష్టవేదిజా
వేదిజాలకాంతితాఖివృద్ధికల్పపాదపా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదాపస్తంబసూత్ర భారద్వాజగోత్రపవిత్ర శ్రీరామచంద్రకరుణాతరంగితకవిత్వవైభవ సారంగ(గు)నృసింహామంత్రితనూభవ పరిచితభగవద్భాగవతకైంకర్యవిధాన తమ్మయాభిధానప్రణీతంబైన వైజయంతీవిలాసం బనుమహాప్రబంధంబునందుఁ బ్రబంధపరిపూర్ణభాసురంబైన చతుర్థాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సంపూర్ణము. వ్రాఁత తిన్ననైనది. తప్పులు బొత్తిగా లేకపోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతము లంతగా లేవు.

ఈ నాల్గాశ్వాసముల శృంగారప్రబంధమునఁ బన్నిద్దరాళ్వారుల లోని "తొండరడిపొడియాళ్వా" రనఁబడు విప్రనారాయణుని చరిత్రము వర్ణింపఁబడినది. కవి సారంగుతమ్మయ; నృసింహామంత్రి పుత్త్రుఁడు; భారద్వాజ గోత్త్రుఁడు. ఇతఁడు మహమ్మదుషా ప్రభువుగానున్నపుడు గోలకొండకుఁ గరణముగానుండెనట. విశేషము లుదాహృతభాగమునం గాంచునది. ఈ గ్రంథము నీకవి శ్రీరామాంకితముగ నొసర్చెను.

దీనవిప్రనారాయణు కథ వర్ణితమగుటచే "విప్రనారాయణ చరిత్రము" అను నామాంతరమును దీనికిఁ గలదు.

No. 797 వైజయంతీ విలాసము.

VAIJAYANTĪVILĀSAMU.

Pages, 28. Lines, 20 on a page. Mode of writing, good, but not quite correct.

Begins on fol. 185*a* of the MS. described under No. 436 of the Descriptive Catalogue of Telugu MSS., Vol. II.

Breaks off in the first Āśvāsa.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కొంచెము కొఱఁగా ప్రథమాశ్వాసము మాత్రముగలదు. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. 798 వైజయంతీ విలాసము.

VAIJAYANTĪVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12⅜ × 1¼ inches. Pages, 90. Lines, 8 on a page. Mode of writing, fair but not quite correct. Condition, fair. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

The date of transcription and the name of the scribe are given below as found at the end of the work.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొకతరబడిగానున్నది. తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్య మించుకకలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమున:

"జయనామసంవత్సర పుష్య శు ౫ శుక్రవారంనాడు మంచినీళ్ల [illegible] వ్రాసుకున్నాడు, స్వహస్తంగాను" అని యున్నది.

No. 799. వైజయంతీవిలాసము.

VAIJAYANTĪVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 7¾ inches. Pages, 91. Lines, 20 on a page. Mode of writing, good but not correct. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 1. The other works herein are Sōmavāramāhātmyamu 49*a*, Sāraṅgadharacaritra (Dvipada) 109*a*.

Complete.

Same work as the above. Variations in the readings are interlined.

A note apparently in Mr. Brown's hand appearing on the fly-leaf of the MS. is as follows :—

"This poem is the Vaijayanti Vilāsamu, written by poet Tammaiya : Edited by Veṅkaṭnarsu who at C. P. Brown's desire added a commentary. Anno 1833.

In that edition the preface was omitted as superfluous, and is here added from another manuscript. Hence originate the various readings now inserted.

This poem is a very entertaining one, and deserves publication. The poet evidently held neither the gods nor the brahmins in any respect.

The name Vaijayanti is borrowed from Vijayam, victory : meaning that one of the girls herein described gained her bet ; or obtained the victory. The hero's name being Vipranārāyaṇa, the book is also called Vipranārāyaṇacharitra."

Immediately before the beginning of the work there is written the name of the work styled in the following manner :—

"The Vaijayanti Vilasam"

or "Ladies Wager," also called "Vipranārāyaṇacharitra."

(వి-వి.)—

సమగ్రము వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులు లేకపో లేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతము లంతగా లేవు పాఠాంతరములు పంక్తులనడుమ నెక్కింపఁబడినవి.

పూర్వమువోలె.

No. 800. వైజయంతీవిలాసము.

VAIJAYANTĪVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 118. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, good but not correct. Condition, good. Appearance, old.

Complete but without the prefatory portion.

Same work as the above.

A note of the scribe, showing his name and date of transcription, is found at the end of the MS. and is extracted below.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణిక తక్కుదక్కిన గ్రంథము సంపూర్ణముగాఁగలదు. వ్రాత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతము లంతగా లేవు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమున:

"ప్రార్థివనామసంవ్వత్సర కార్తిక శు ౧౫ గురువారం సరికి విండ్లకోట నరిశింహమ్మలు దస్తూర్తిన్వ్రాశి మాజేటి సర్వేశలింగమునకు యిచ్చెను" అని యున్నది.

No. 801. వైజయంతీవిలాసము.

VAIJAYANTĪVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 84. Lines, 5 or 6 on a page. Mode of writing, good and apparently correct. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the last three Āśvāsas only.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కడపటి మూఁడాశ్వాసములు మాత్రము గలవు. వ్రాఁత యందమైనది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 802. వైజయంతీవిలాసము (సటీకము.)

VAIJAYANTĪVILĀSAMU SAṬĪKAMU.

Substance, paper. Size, 12¾ × 9¼ inches. Pages, 210. Lines, 24 on a page. Mode of writing, good but apparently correct. Appearance, old.

Complete but without the prefatory stanzas.

Same work as the above, and also contains a commentary which is attributed to one Āraṇimaṭham Vīrabhadrayya as noted in Telugu in pencil at the end of the work. The commentary is written in colloquial style.

(వి-వి.)—

అవతారిక తప్ప తక్కిన భాగము గలదు. వ్రాత యందమయినది. తప్పులు లేకపోలేదు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె. ఇందుఁ డీకయుఁ గలదు. వాడుక భాష. గ్రంథాంతమున

"అరణిమఠం వీరభద్రయగారు చేసిన సటీకగ్రంథము" అని వ్రాయఁబడియుండుటచే నాతఁడే టీకాకారుఁడని తెలుచున్నది. ఆశ్వాసాంతపద్యములకు సైతము టీక లేదు.

Beginning:

వ. సమర్పణంబుగా నాయొనర్పంబూనిన వైజయంతీవిలాసం బను మహాప్రబంధంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

టీ. సమర్పణంబుగా - వినియోగమయ్యేటట్టుగా, నాయొనర్పంబూనిన - నేను చెప్పేటందుకు పూనుకున్నటువంటి, వైజయంతీవిలాసంబను వైజయంతీవిలాసమనే, మహాప్రబంధంబునకు - గొప్పగ్రంథమునకు కథాక్రమంబు - కథయొక్క వరుస, ఎట్టిదనిన ఎటువంటిదంటేను.

End:

క. పెరుమాళ్ళ కాగిన్నెయు
నిరుబర్వులపసిఁడి కానుకయిడి తనకదియే
తిరువారాధనగాఁ గొని
సిరివరు రంగేశ్వరున్ భజింపుచు నుండెన్.

టీ. పెరుమాళ్లకు - శ్రీరంగస్వామివారికి, ఆగిన్నెయు - ఆబంగారుగిన్నెనున్నూ ఇరు బరువులపసిడి - ఇద్దరిమోతబంగారమునున్నూ, కానుకయిడి - కానుక యిచ్చి తనకదియే తనకు అదిసమర్పించడమే తిరువారాధనగా గొని - దేవపూజగా విచారించుకొని సిరివరులక్ష్మీదేవికి పెనిమిటి అయినటువంటిఁ రంగేశ్వరున్ - శ్రీరంగస్వామివారిని కూర్చి భజింపుచు నుండెన్ - సేవించుతూనుండెను.

* * * *

ఉత్సాహ. పాదపాంసుపాలితాశ్మపాదదారవేదనా
వేదనాధితాదిరూపవేద్యభూత్సనాదితా
నాదితాంగజారిచాపనాదదుష్టవేదిజా
వేదిజాలకాంతితాభివృద్ధికల్పపాదపా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమదాపస్తంబసూత్ర భారద్వాజగోత్రపవిత్ర శ్రీరామచంద్రకరుణాతరంగితకవిత్వవైభవసారంగు నృసింహామంత్రితనూభవవిబుధ భగవద్భాగవతకైంకర్యవిధానతమ్మయాభిధాన ప్రణీతంబైన వైజయంతీవిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును జతుర్థాశ్వాసము.

No. **803**. వైజయంతీవిలాసము సటీకము.

VAIJAYANTĪVILĀSAMU (WITH TELUGU MEANING.)

Pages, 30. Lines, 22 on a page. Mode of writing, good but not quite correct.

Begins on fol. 202*a* of the MS. described under No. 486.

Contains a portion of the first Āśvāsa, from the beginning of the story.

Same work as the one described above.

(వి-వి.)—

ప్రథమాశ్వాసములోని కొంతభాగము మాత్రము గలదు. వ్రాత బాగుగానున్నది. తప్పులు లేకపోలేదు.

పూర్వము వోలె.

No. **804**. శకుంతలాపరిణయము.

ŚAKUNTALĀPARIṆAYAMU.

Pages, 214. Lines, 16 on a page. Mode of writing, good but not correct. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 106*a* of the MS. described under No. 559 of the Descriptive Catalogue of Telugu MSS., Vol. II.

Complete.

Same work as that described under R. No. 76 of the Triennial Catalogue of MSS., Vol. I, Part 3. By Kṛṣṇakavi, disciple of Siṅgara Guru. Cirumāmiḷḷa Pāpayaprabhu at whose instance the work was composed was a descendant of Cirumāmiḷḷapeddasūri, who received many elephants from Kṛṣṇadēvarāya, and who was a disciple of Ētūri Immaḍi Tirumalakumāra Siṅgarārya.

Beginning:

శా. శ్రీవత్సాంకలసద్భుజాంతరయుతస్ఫీతోరుహారాగ్రరే
ఖావిశ్రాంతి నెసంగు తత్కటితటిన్ గైసేయు కాశ్మీరసం
భావంబు ల్తనమైఁ బొసంగ నలమేల్మంగాభిధానేందిరా
దేవిం గౌఁగిటఁ జేర్చు వేంకటపతిన్ ధీయుక్తిఁ బ్రార్థించెదన్.

* * * *

క. భాసురనూత్నగ్రామణి
భూసురముఖపంకరుహనభోమణి వినమ
ద్దాసనిచయచింతామణి
నే సింగరిగురుశిఖామణిన్ గణుతింతున్.

* * * *

వ. ఇవ్విధంబున నిష్టదేవతాప్రార్థనంబును గురువందనంబును సుకవిభూషణంబును గుకవిదూషణంబును గావించి యుద్దియేనియు నొకకృతిప్రబంధంబు రచియించి మదిష్టదైవతంబునకంకితంబు గావింపందలంచు నవసరంబున.

* * * *

క. ఆపాదభవులలోపల
నాపాదితధైర్యధుర్యు లార్యు లవార్యుల్
ప్రాపితఘనకనకాంబర
గోపాయితకవులు పైడికులగోత్రభవుల్.

* * * *

ఉ. సన్నుతకృష్ణరాయనృపసత్తముచిత్తము రాఁ జరించుచున్
మన్నన మీఱ భూరిబహుమానము గాఁ గజరాజరాజిఁగై
కొన్నఘనుండు పైడికులగోత్రపవిత్రచరిత్రుఁ డౌర పె
ద్దన్న సుర ల్నరు ల్పొగడ నక్కడ నిక్కడ నెక్కుడై తగున్.

సీ. మహిమ నేటూరియిమ్మడితిర్మలకుమార
సింగరార్యులప్రియశిష్యుఁ డగుచు
నాచార్యపదభక్తి యాశ్రితావనశక్తి
గలిగి కార్యోద్ధార్యకలితుఁ డగుచు

రాయలరాజకార్యమునందు నిరతుఁడై
ప్రాజ్యసామ్రాజ్యసంభరితుఁ డగుచు
ఘనధాన్యకటకమై తనయిల్లు వర్ధిల్ల
ధాత్రీసురత్రాణదక్షుఁ డగుచు
నవని రవణించె దవనిమ్మాద్యనవద్య
పద్యగద్యావళీస్తవ్యభవ్యసత్య
కావ్యసంభావ్యభీమసంగ్రామవిజయ
ధురుఁడు డగు చిరుమామిళ్ల పెద్దశౌరి.

ఉ. మానితమూర్తియైన చిరుమామిళ పెద్దన పాలవారిధిన్
సూనుఁడొరుండు గల్గె మధుసూదనపావనమస్క్రియాపరుం
డానతశత్రుజాలుఁడు నయాన్వయశీలుఁడు సత్క్రమ
జ్ఞానఘనుండు తిమ్మనృపసత్తముఁ డుత్తముఁ డిమ్మహీరహిన్.

* * * *

End:

See R. No. 76 of the Triennial Catalogue of MSS., Vol. I, Part 3.

(ఇ-ఇ.)—

సమగ్రమే కాని కృత్యవతరణికయందుఁ గొంత భాగము లేదు. వ్రాఁత యందమైనది. తప్పులు కలవు. శైథిల్యము లేదు.

ఇయ్యది ఆర్ నెం 76 రున వర్ణింపఁబడినగ్రంథమే. పతద్గ్రంథకర్త యగు కృష్ణకవి సింగరగురు శిష్యుఁడు. ప్రేరకుఁడగు చిరుమామిళ్ల పాపయప్రభుఁడు శ్రీకృష్ణదేవరాయలవలనఁ బక్కెనుఁగులను బహుమానముగాఁ బడసిన పెద్దనవంశస్థుఁడు. ఈ పెద్దన పటూరి యిమ్మడి తిర్మలకుమార సింగరార్యుల శిష్యుఁడట. తక్కిన విషయముల నెం 76 రునఁ గాంచునది.

No. 805. శకుంతలాపరిణయము.

SAKUNTALĀPARIṆAYAMU.

Pages, 21. Lines, 26 on a page. Mode of writing, good but not correct. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 121 (*b*) of the MS. described under No. 601 of the Descriptive Catalogue of MSS. (Telugu) Sṛṅgāra Prabandhas.

Contains the first Āśvāsa only without the introductory portion.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

కృత్యవతరణిక కొంత గాదొలియాశ్వాసముమాత్రముకలదు. వ్రాఁతయందమైనది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యగ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వము వోలె.

No. 806. శకుంతలాపరిణయము.

ŚAKUNTALĀPARIṆAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1¼. Pages, 142. Lines, 6 or 7 on a page. Mode of writing, fair but not correct. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above and also contains the preface or introductory portion.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొక తరబడిగానున్నది. తప్పులు మెండు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె. ఇందు నెం 803 దులో లేని కృత్యవతరణిక యందలిభాగము సైతముకలదు.

TAMIL NADU ARCHIVES LIBRARY
ACC. No 13632
EGMORE, MADRAS-600 008

GENERAL INDEX.

[సూ.—అడుగున గీత గీయఁబడిన సంఖ్యగల గ్రంథము లీ కాటలాగునందు వర్ణింపఁబడినవి.]

	నెం
అంక భూపతి ...	909
అంక భూపాలాంక ...	910
అంక భూపాలుఁడు ...	911
అంక భూవర ...	908
అ(స'ంక రాలిఖల ...	878
అంగేంద్ర ...	908
అంగేంద్రుఁడు ...	909
అంధ్రకవితాపితామహ ...	815
అంధ్రచింతామణివ్యాఖ్యాన	900
అకుబరు	856
అక్కము	827
అక్కమాంబ	828, 824, 906, 1027
అక్కన ...	820
అక్కయప్రభు ...	829
అక్కయమంత్రి ...	970
అక్కయామాత్య ..	937, 940, 947, 969, 972
అక్కసపల్లిఖుల	977
అచ్చన	1017
అచ్చన, గురిమెళ్ల ...	976
అచ్చన్న, అలమూరి ...	806
అచ్చమ	862, 866, 867, 869
అచ్చమాంబిక	1018
అచ్చమ్మ ...	853, 904, 908
అచ్యుతేంద్ర రఘునాథ భూపాల	1037
అనంతనమంత్రి	1055
అనంతమంత్రి ...	1018
అనంతయ్య ...	826—864
అన్నసార్య ...	1023
అన్నపూర్ణ ...	857
అన్నమాంబ ...	1018
అన్నయ	1025
అన్నయామాత్యుఁడు ...	1029
అప్పకొండ	1018
అప్పకొండయ ...	822
అప్పకొండార్య, మహంకాళి	1019
అప్పకొండాచార్యులు ...	904
అప్పకొండ్రరాజు, రావలూరి	828
అప్పన	1016
అప్పన, మరిగంటి ...	852, 858, 860
అప్పయ, జూలూరి ...	1088
అప్పయ పండిత, జూలూరి	1036
అప్పయామాత్య ...	1015, 1016
అప్పయ్య, జూలూరి ...	1006, 1007, 1009, 1039, 1040
అప్పయ్య శాస్త్రి ...	813, 814, 816
అప్పలగురు, కందాళ ...	1054
అప్పలాచార్యులు ...	904
అబురది మీఖమండ్ ఖాదర్	858
అబ్బల కరీము ...	858
అబ్దులల్లి ...	857, 858
అబ్బయ ...	879, 880, 888
అబ్బమాంబ ...	842, 843, 844
అబ్బయామాత్య ...	842, 844
అబ్బసచివ, వెంబళ్ల ...	848
అభినవ నారాయణదేశికుఁడు	904
అభినవ రామానుజులు ...	904
అమర	887
అమరధీనిధి	880
అమరన	879, 883, 887
అమరనమంత్రి ...	899
అమరనామాత్య, పింగళి ...	888, 895, 899
అమరము ...	871, 875
అమరసింహ ...	870
అమలన ...	881
అమ్మిరాజు ...	825
అమీనుఖాన ...	852 to 857, 859, 860
అమీనుపురము ...	855, 860
అయోధ్య ...	884, 893, 894, 897, 898, 961
అయ్యమ ...	908
అయ్యమయ్య ...	867
అయ్యలు రాజు ...	829
అయ్యవారు ...	828, 829, 966
అయ్యావధయ ...	929
అరుణాచలముంజరి ...	973
అరుణాస్పదము ...	803
అలంకారాది లక్షణసంగ్రహము	923
అల్లాడ భూపతిసింహ విలాసము	1041

పేజి

అల్లగోపు ... 1058
అలమేలుమంగ ... 912
అలమేల్మంగావర ... 901
అళఘసింగరి ... 910
అళియరామ రాజ ... 937
అళియరామ రాజు, అరవీటి 942, 947, 991
అవన్తిపుర
అవన్తి సుందరీ ... 911, 914
... 911, 914, 1015
అహోబల
... 835, 964, 968
అహోబలపతి ... 904
ఆంధ్రకవితా పితామహ ... 799, 800, 803, 804
ఆంధ్ర చింతామణివ్యాఖ్య 900
ఆంధ్రచింతామణి వ్యాఖ్యానము 902
ఆంధ్రదీపిక ... 1038
ఆంధ్రనిఘంటు ... 923
ఆంధ్రభాషాభూషణము ... 847, 848
ఆకువీటి పుర ... 880, 882
ఆకువీటి వంశ ... 897
ఆకువీటి సంస్థానాధిపతి ... 883
ఆకువీడు ... 879, 883
ఆదుర్తి కుల ... 963
ఆరెవట్ల గ్రామ ... 960
ఆరెవట్లము ... 957
ఇబ్బరగండాంక ... 916
ఇభరామ ... 985
ఇభరామపాదుశా ... 853, 856, 857
ఇమ్మభూపు ... 880
ఇలవర ... 964, 965, 968
ఇళాదేవీయము ... 927, 936
ఈశ్వరనృపతి ... 801
ఈశ్వరప్రభుఁడు ... 801
ఉదయాచలేంద్రము ... 799
ఉదయాద్రి ... 802
ఉమ్మయ ... 821
ఉలూచీపరిణయ ... 818
ఉలూచీపరిణయము ... 827, 832
ఎడపల్లి కుల ... 919
ఎచ్చనపూండి ... 1026, 1035
ఎఱ్ఱగడపాటి పోట్లాట ... 908
ఎఱ్ఱగుడిపాటి ఘనుఁడు ... 1046
ఎఱ్ఱన ... 1015
ఎఱ్ఱనార్య ... 881, 912
ఎఱ్ఱపార్య ... 1045
ఎఱ్ఱయ ... 1021
ఎఱ్ఱసత్కవి ... 880
ఎఱ్ఱసుకవి ... 956
ఎల్లకవి, చింతలపూండి ... 1042, 1044
ఎల్లన ... 823, 826
ఎల్లనార్య ... 1044
ఎల్లప్ప ... 820, 825
ఎల్లప్ప, వనకుంగర ... 827
ఎల్ల, బోడి ... 823
ఎల్లమంత్రి ... 820, 825
ఎల్లమరుసు, చిల్లకూరి ... 829
ఎల్లమాంబిక ... 828
ఎల్లయ ... 821
ఎల్లయప్రధాన ... 826
ఎల్లయమంత్రి ... 820, 824
ఎల్లయామాత్య ... 819, 821, 824
ఎల్లయార్య ... 823, 824, 826
ఎల్లాంబిక ... 822
ఎల్లప్ప, నూల్వీటిపాళరాజు ... 823
ఏకునాంభానుఁడు ... 907 to 909
ఏకాంటిమహీశుఁడు ... 909
ఏకాంటిమాసాధ్వి ... 908
ఏచభూమీంద్ర ... 1048, 1049
ఏదులభానుఁడు ... 857
ఒంటిమిట్ట రఘువీరశతక ... 937, 946, 947
ఒడ్డాది ... 802, 940
ఓబపార్థివ ... 941
ఓబపార్థివుఁడు ... 989
ఓబభూమండలేశ్వర ... 940
ఓబమదేవి ... 941
ఓబసాంబ ... 937, 944, 947
ఓబమ ... 908
ఓబళదేశికుఁడు ... 904
ఓబళప్ప ... 966
ఓబళమ ... 821
ఓబళాచార్యుఁడు ... 904
ఓబళిపతి ... 940
ఓబళభూమియుఁడు ... 942
ఓబళేశుఁడు ... 941
ఓబళేశుఁడు, గొబ్బూరి ... 942
కందవోలు ... 937, 947, 982
కంద (ప) ? కోలిభర్త ... 944
కంచనవోలు ... 946
కందుకూరు ... 965, 968
కుం (కం) దుర్తి ... 885
కటకపుర ... 802
కటకాధిప ... 885
కటకాధ్యక్ష ... 808
కటకేంద్ర ... 980
కమ్మకోల ... 868

పేజి

కనకగిరి ... 802
కనకమంత్రి, ఉప్పులూరి ... 976
కన్నడరాయఁడు ... 837
కతాళఖాను ... 857, 858
కప్పరార్య ... 1017
కప్పయామాత్య ... 1017, 1020
కమలప్ప ... 864
కమలయ ... 864
కరాను ... 856
కరికాలచోళ ... 938, 939, 947
కలువాయిశతకము ... 962
కల్యాణపతి ... 907
కల్యాణ పార్వతర్య ... 994
కళింగ మేదినీవిభు ... 702
కవి ఐక్కయ్య ... 1023
కవి ధూర్జటి ... 869, 875
కవిపట్టభద్ర ... 913, 914
కవిలోక చింతామణి ... 888
కసవాపాత్ర ... 802
కస్తూరి రంగక్షితీశ ... 941
కాంచి పుష్పమంజరి ... 973
కాంతవిభుఁడు ... 906
కాకమాని ... 912
కామమ్మకథ ... 918
కామయ, చింతలపూండి ... 1043
కామయామాత్య, పాలూరి ... 976
కామాక్షమ్మ ... 919
కామినాయక ... 905
కామి నేనికుల ... 905
కాళహస్తి 871, 874, 875
కాళహస్తి దేశిక, రేవూరి 833, 834, 838
కాళహస్తి లింగశతకము ... 962
కాళిదాస ... 812, 831, 842, 862, 869, 903, 912, 964
కావ్యాలంకారచూడామణి 923
కావ్యాలంకారసంగ్రహము 1047
కాశి ... 818
కిచ్చనామాత్య ... 919, 920
కిచ్చమంత్రి ... 918 to 920
కిచ్చయ ... 831, 832
కిచ్చయ్య ... 802
కిచ్చయ్య, ఔదూరి ... 817, 828, 831, 832, 862, 863
కిచ్చాంబ ... 825
కుక్కుటేశ్వర ... 964
కుతుపశా ... 858
కుతుపశాహ ... 970
కుతుపశాహి ... 985
కుమారచంద్ర ... 909
కుమారరాముని కథ ... 918
కుమారవిభు ... 908, 909
కుమారేచనృప ... 1050
కుమారయేచ భూపాల ... 1047
కుమారయేచ భూపాలుఁడు 1051
కుయ్యేరు ... 956, 958, 959, 960, 961, 962
కులగిరి రామరాజు ... 941
కులశేఖరాళ్వరుఁడు ... 940
కుసుమపుర ... 911, 914
కూర్మమంత్రి, గోగులపాటి 968
కృష్ణ ... 926, 988
కృష్ణ కథ ... 1088
కృష్ణకవి ... 1062, 1064
కృష్ణగుణకీర్తి దండకము 1018
కృష్ణదండకము ... 1015, 1020
కృష్ణదాస ... 917
కృష్ణ దాసవంశ ... 917
కృష్ణదేవ ... 804, 900, 901, 902
కృష్ణదేవరాయ 799, 814, 869, 937, 979, 991, 1062
కృష్ణధీర ... 944
కృష్ణప్ప ... 866
కృష్ణభట్టారక ... 1048
కృష్ణమంత్రి ... 924, 926
కృష్ణమనుజేంద్ర గ్రామణి 948
కృష్ణమ్మ ... 975
కృష్ణమాచార్య ... 961
కృష్ణమాచార్యుఁడు, కోసూరి 962
కృష్ణమూర్తి ... 967
కృష్ణయ ... 864
కృష్ణయమంత్రి ... 866
కృష్ణరాయ ... 802
కృష్ణరాయక్షితీంద్ర ... 801
కృష్ణరాయఁడు ... 801, 802, 942
కృష్ణరాయాధిప ... 799
కృష్ణరాయనృప ... 1068
కృష్ణరాయలు ... 802
కృష్ణశతక ... 818
కృష్ణశతకము ... 827, 882
కృష్ణస్వామి, కుండికొడ్పి ... 911
కేశవ ... 966
కేశవయామాత్య ... 824
కేసన, హెమాద్రికట్ట ... 822
కేసయ, అతుకూరి ... 845
కేసనసెట్టి, అతుకూరి ... 844, 847, 941
కొండనృప ... 940
కొండపార్థివ ... 989
కొండ్రపతి ... 908, 909, 942

పేజి

కొండమదేవి ... 939
కొండమ్మ ... 907
కొండమాంబ ... 821, 906
కొండయ ... 941
కొండరాజమణి, కోనేటి ... 940
కొండవీటిపుర ... 944
కొండవీడు ... 802
కొండగారి ... 983
కోటీశ్వర, వెల్లమంద ... 977
కోడూరివారు ... 832
కోనప్ప ... 975
కోనమాంబ ... 866, 903, 904, 911
కోనయ 1018
కోనయామాత్య ... 975
కోనవిభు ... 983
కోలాహల 979
కోలాహల పర్వతము ... 990
ఖానుడు 860
గంగనమంత్రి ... 1047, 1050, 1051
గంగనామాత్య, కూచిమంచి 955
గ(ర;)ంగము ... 1055
గంగరాజు 806, 809, 939, 940, 975
గంగాగౌరీ సంవాదము ... 995, 1002
గంగాధరుడు ... 819
గంగులు, గుమ్మిడి ... 1031
గండ్రకోట .. 837
గజపురము ... 893, 894
గజరాజు 802
గణపతి, ముద్దరాజు ... 892
గణపయ 889
గణపయ్య 886
గణపయామాత్య, ముద్దరాజు 890
గణపవిభు ... 829
గరుడ (గడిలం) ... 869
గరుడనదీ (గడిలం) ... 875
గరుడసింధు 872, 873
గింకా 979
గిరిమంత్రి 1055
గిరియప్ప 824, 944
గిరియమ్మ 829
గురవయ, ఓడూరి ... 832
గురుపమాంబ ... 826
గురువయామాత్య, ఓడూరి 869
గురవయామాత్య ... 829
గురువాంబ 837
గొబ్బూరయ్య ... 941
గొబ్బూరు 937, 941
గొబ్బూరీశ్వర ... 941
గొబ్బూరివంశ ... 946

పేజి

గొబ్బూరివారు ... 947
గోపవర 844, 845, 848
గోపామాత్య 828
గోపామాత్య, వింజెర్ల ... 842, 844
గోపాల 958, 966
గోపాల మంత్రి ... 886, 957
గోపాలామాత్య, పిండిప్రోలు 959, 960
గోపిదోన 819
గోలకొండ 852, 860, 964, 965, 968, 1055, 1057
గోల్కొండ 852, 1054
గోల్కొండ నవాబు ... 860
గోవిందమ 827
గోవిందయ 833, 835
గోవిందయ్య 839
గౌతమి 802
గౌరన 1015
గౌరయార్యుడు ... 868
గౌరరాజు 868
చండికాపుర 903, 910, 911
చంద్రగిరిదుర్గము ... 989
చంద్రమ 1055
చంద్రశేఖర 907
చంద్రాలోక ... 887
చంద్రికా పరిణయ ... 900, 902
చెంగాంబిక 872
చెంగాలి 929
చెంచమాంబ 830
చెంచు లక్ష్మి 966
చతుర్భుజాభిషేకము ... 995, 997, 1002
చలమయ, ఆచంట ... 976
చలమయామాత్య, పులిపాక 976
చాయప్ప 1052
చార్లెసు ఫిలిప్పు బ్రౌను ... 1013, 1040
చాళుక్యనారాయణ 979, 980, 991
చిటి యెల్లయ ... 825
చిత్రకవి సింగరార్య ... 910, 911
చిన కోదండస్వామిక ... 943
చిన కొట్ల 937, 946, 947
చిన గురవయ ... 832
చిన గురవయ, ఓడూరి 830
చిన గురవయ్య ... 877
చిన తిమ్మకారి ... 945
చిన నారసింహ ... 966
చిన మండెము ... 819
చిన యెల్లయ ... 821, 828
చిన యెల్లయామాత్య ... 826
చిన వేంకటాద్రినృపుడు 880
చిన్న అన్నవిభు ... 907

పేజి

చిన్న తిమ్మనృప, కోనేటి... 942
చిన్న నరసింహ తిపాల ... 941
చిన్న నారాయణామాత్య.. 828
చిన్న మంత్రి ... 820
చిన్నయ ప్రధాన ... 825
చిన్నయ మంత్రి ... 821, 822
చిన్నయ, వనముముంగర .. 824
చిన్న రంగప్ప భూవరుడు 941
చిన్న రామన్న ... 820
చిన్నాదేవి 802
చెన్న కృష్ణ 818
చెన్న కృష్ణగురు ... 868
చెన్న కృష్ణ శాస్త్రి, గూహా వతార 817, 832, 869
చెన్న కృష్ణార్య ... 830
చెన్న కృష్ణేంద్ర ... 862
చెన్నమ 824
చెన్నమరాజు... ... 837
చెన్నమాంబ 864, 909
చెన్న యార్య ... 824
చెన్నాంబ 909
చేబూరికుల 870, 871
చేది 979
చేది దేశాధిపతి 990
చొక్కనామాత్య, అల్లసాని 803
చొక్కనామాత్య, నందవర 799
చొక్కనామాత్యుడు ... 804
చొక్కయామాత్య, అల్లసాని 815
చోర ... 912
చోళ 927
చోళదేశాధిశ 928
చోళసింహాసనాధ్యక్ష ... 932, 935
చౌడప్ప శతకము ... 962, 1038
ఛందోవ్యాకరణాది సంకరము 923
జక్కన 1022
జక్కనకవి 1025, 1029
జగన్నాథ 966
జగన్నృపాల 944
జగ్గడు 866
జగ్గయ 865
జగ్గయ్య 958
జగ్గరాజు 975
జగ్గరాజు, వాచిరాజు ... 952
జటుపాడు ...964, 965, 968
జనరామయార్యుడు ... 965
జన్నమంత్రి 1021, 1028, 1029
జన్నయ 1024
జన్నయ శేఖరుడు ... 1028
జన్నయ సిద్ధమంత్రి ... 1028
జమ్మలాయ... ... 802
జాను బీబీ 854

పేజి

జానకమ్మ ... 825, 827, 829
జానకి 864
జానకీ పరిణయము ... 1018, 1020
జానకీ పరిణయము : యక్షగానము. 1051
జోగమ్మ 975
జోగయామాత్య ... 978
జోగాంబ 976
టొయిలరుదొర ... 948
డేవిసు దొర... ... 1013
తంజావూరు 842, 844, 932, 1040, 1042
తంజనాయకి 929
తమ్మనమంత్రి... ... 919
తమ్మన్న 957
తమ్మమంత్రి 1055
తమ్మయ 1057, 1061
తమ్మయ్య 958
తమ్మయ్య, సారంగ ... 1054
తమ్మిరాజు 825
తనీరు 858
తాటకా నారాయణ ... 938
తాతఖాను ... 856, 857, 858
తాతఖానరాయడు ... 856
తాతయార్య ... 822
తాతయ్య 904
తాతంభట్టు... ... 888
తారకబ్రహ్మరాజీయము... 1042, 1044
తిక్కకవి 845
తిక్కన 912, 978
తిక్కన సోమయాజి ... 956
తిక్కప్రగడ 1015
తిక్కయజ్వ 1047, 1048, 1051
తిక్కసుధీమణి ... 880
తిప్పధీమణి 1028
తిప్పనమంత్రి 824
తిప్పమాంబ 817, 880, 832
తిప్పమ్మ 820
తిప్పయ 627
తిప్పయమంత్రి ... 827, 987
తిప్పయ మనీషి ... 947
తిప్పయమనీషి, అయ్యలురాజు. 946
తిప్పయామాత్య ... 822
తిప్పయార్యుడు ... 820
తిప్పరాజు 822
తిప్పరాజార్య ... 822
తిప్పరాజు 827
తిప్పసచివ 828

పేజి

తిప్పాంబ 801
తిప్పాంబిక 824
తిమ్మకవి, కూచిమంచి ... 915, 954, 955
తిమ్మక్షితీశ 801
తిమ్మక్ష్మాతలపతి ... 983
తిమ్మఘన 826
తిమ్మదేవి 940
తిమ్మధరణీపుఁడు, గొబ్బూరి. 942
తిమ్మధీరుఁ 941
తిమ్మన 826
తిమ్మనృప 942, 1063
తిమ్మనృపాలసింహ, గొబ్బూరి. 938
తిమ్మప్ప 822
తిమ్మప్రభు 897
తిమ్మప్రభు, ఆకువీటి ... 879, 892
తిమ్మభూవిభు, కోనేటి ... 944
తిమ్మమహీపతి ... 941
తిమ్మమాంబ 913, 914
తిమ్మయ 955, 957
తిమ్మయప్రభు ... 828
తిమ్మయమంత్రి ... 970
తిమ్మయాగ్రణి ... 864
తిమ్మయార్య ... 836
తిమ్మరాజ 937, 940
తిమ్మరాజమణి ... 864
తిమ్మ రాజు ... 947, 981
తిమ్మ రాజు, గొబ్బూరి ... 915
తిమ్మ రాజు, రావులూరి ... 828
తిమ్మ విభు 942, 984
తిమ్మ శౌరి, మీసాల ... 880
తిమ్మ విభుఁడు ... 941
తిమ్మాంబ 823, 826, 906, 911, 966, 983, 1015, 1017, 1020
తిమ్మాజమ్మ 919
తిమ్మాధిప, రాచూరి ... 913
తిమ్మాధీశ 983
తిమ్మాయి 1055
తిరుకాళ రాజు, నెల్లూరి... 1029
తిరుకాళమనుజవిభు, నెల్లూరి. 1028
తిరుపతి 817
తిరుపతి, గోరంట్ల ... 830
తిరుపన్న 957
తిరుమల 941
తిరుమల కుమారసింగరార్య, ఏటూరిమ్మడి. 1062, 1069
తిరుమల తాతాచార్య ... 927, 928, 930, 932, 935
తిరుమల దేవమహారాయ ... 990
తిరుమల దేవరాయ ... 979, 985
తిరుమల దేవరాయలు ... 991
తిరుమల దేవి ... 802
తిరుమల మనుఃవిభు ... 941
తిరుమలరాయ ... 987, 988, 989
తిరుమలరాయఁడు ... 902
తిరుమల రాయ శేఖరుఁడు. 948
తిరుమలమ్మ ... 880
తిరుమలయ్య 864
తిరుమలయ్య, గొబ్బూరి ... 941
తిరుమల శౌరి ... 944
తిరుమలాఖ్యుఁడు ... 941
తిరుమలాభిధాన ... 965
తిరుమలాంబ ... 904, 940
తిరుమలేంద్ర ... 999, 1008
తిరుమలేంద్ర శ్రీ మహారాయ. 979
తిరువలూరపురాధిప ... 1018
తిరువళ్లూరు వీరరాఘవశతకము. 1015, 1020
తిరువెంగళయ్య, వెలుదండి. 924
తిరువెంగళార్య, వెలుదండ. 926
తిరువెంకటపతి ... 918
తిర్మల కుమారసింగరార్యులు, ఏటూరిమ్మడి. 1068
తిర్మల మహారాయ ... 1012
తుళజేంద్ర, బోసల ... 927
తుళజేంద్ర ... 928
తెలగన్న, పొన్నిగంటి ... 858
తెలగనార్య, పొన్నికంటి ... 852, 859, 860
తేకుమళ్ల 1016
తొండరడిప్పొడియాళ్వారు 1054, 1057
దత్తాత్రేయగురు ... 1050
దక్షిణ ఆర్కాడు ... 869, 875
దక్షిణ పినాకినీ ... 869, 872, 873, 875
దాదినాయుడు ... 906
దామనామాత్య ... 1028
దామనపల్లి ... 857
దాశరథిశతకము ... 973
దాక్షారామ 961, 962
దివాకరమ్మ 820, 825
ద్విపదభల్లాణచరిత్ర ... 1051
ద్విపద భాగవతము ... 1015, 1020
ద్విపద సారంగధర చరిత్ర 1051
ద్వ్యర్థి పదోశము ... 928
దీక్షాబోధము ... 889
దేవకీదేవి 801
దేవప్ప 864
దేవరమ్మ 828

పేజి

దేవరాజమహారాజ ... 1022
దేవరాయ ... 1029
దేవరాయ మహారాయ... 1027, 1028
దేశీయపద నిఘంటు ... 1038
ధర్మన 1017
ధర్మపురి 1015
ధర్మయ్య 862
ధర్మయమంత్రి ... 866, 869
ధర్మరాయ .. 957, 960
ధర్మవరము... ...937, 946, 947
ధర్మాజీ 865
ధ్రువచరిత్ర 997
ధ్రువచరిత్రము ... 995, 1002
ధూర్జటి 870
ధూర్జటిలింగరాజకవి ... 870
ధూర్జటివంశ ... 874
నందన చక్రవర్తి ... 818
నందపయ 822
నందవర 815, 817, 886
నందవరము 818
నందవరవంశ ...867, 889, 890
నన్నఘన 903
నచ్చన 1018
నచ్చన్న 975
నన్నప 964
నన్నపార్య 845, 880, 956, 973, 1018, 1045
నన్నయ 912, 1015
నబాబు 907, 909
నబాబుధీర 906
నరసన 1047
నరసన్న 864
నరసన్న, ముద్దాలి ... 995
నరసన్న, కల్వకోల ... 867
నరసన్న, నెల్లూరి ... 872
నరపతి, రావవీటి ... 1040, 1041
నరసప్రధాన ... 866
నరసమంత్రి 1046
నరసము 864, 867, 957
నరసమ్మ 908, 960
నరసయ 865
నరసయప్రభు ... 970
నరసయామాత్య ... 867
నరసయార్య ... 867
నరసరాజ 944
నరసరాజు, గొబ్బూరి ... 987, 947
నరసన కుంథరావలయనాథుడు. 944
నరసశౌరి, గొబ్బూరి ... 945
నరసక్షితీంద్రుఁడు ... 940
నరసక్షితీశ్వర ... 989
నరసామాత్య... ... 1045, 1047
నరసామాత్య, కల్వకోల .. 862, 869
నరసాంబ 864, 906, 907
నరసింహం, విన్నకోట ... 1059
నరసింహ 967, 978
నరసింహనృపాల, ఓర్వకంటి 944
నరసింహకవి, అక్కినపల్లి 973, 978
నరసింహాచారి ... 896, 899
నరసింహార్యశిఖామణి 939
నరసేంద్ర 942
నాగప్రధాన... ... 826
నాగమాంబిక ... 801
నాగయ 826, 832
నాగయామాత్య ... 819, 827, 830, 832
నాగయామాత్య, నూల్వీటి 817, 882
నాగయార్య ... 827
నాగరాజ, నూల్వేటి ... 880
నాగరాజామాత్య ... 826
నాగరాజు 827, 830, 919
నాగాంబ 825
నాగార్య, నూల్వీటి ... 829
నాగార్యుడు ఓడూరి ... 825
నాచనసోమ ... 845, 956
నామలింగానుశాసన ... 870
నారణప్ప 836
నారసింహ 904
నారసింహ, నందూరి ... 977
నారసింహ, గొబ్బూరి ... 945
నారసింహ తిమ్మనరేంద్ర... 801
నారసింహరాజసింహ, గొబ్బూరి 944
నారసింహసుకవి ... 974
నారసింహులు ... 904
నారాయణ .. 904, 965, 966
నారాయణ దేశికుఁడు ... 904
నారాయణప్ప ... 1017
నారాయణ ప్రధాన .. 828
నారాయణ మంత్రి ... 829
నారాయణముని ... 910
నారాయణ యోని ... 905
నారాయణార్య .. 817, 820, 828
నారాయణార్య, రూపావతార 818
నారాయణాచార్య, బోజనపల్లి 938
నావాడపతి ... 980
నిజాము ... 987
నీలాద్రినాథ ... 917
నీలాసుందరీపరిణయ ... 954, 955
నూల్వీటివారు ... 882
నృసింహ ... 976, 1017
నృసింహ, గొబ్బూరి ... 988
నృసింహప్రభు ... 801
నృసింహమంత్రి ... 1054, 1056, 1057

	పేజి
నృసింహామంత్రి, సారంగు	1061
నృసింహాచార్యులు ...	911
నేమలాఖాను ...	856
నాశాచరిత్ర ...	973
పంచగౌడధాత్రీపద ...	799
పంచారాము ...	903
పంపా ...	879, 892
పంపాసరోవర ...	899
పద్మనాభ ...	957
పద్మావతీ ...	930
పరమభాగవతవిలాసము ...	973
పరమభాగవతవిలాసకథాసూచి	973
పరదేశి ...	967
పరవస్తు వంశ ...	938
పర్వతాభిధాన ...	946
పర్వతుఁడు ...	947
పరాంకుశగురు ...	940
పళని ...	932
పాండ్య ...	833
పాండ్యభూజాని ...	837
పాండ్యభూధవుఁడు ...	837
పాండ్యరాజు ...	839
పాండ్యరాజ్యాధిపతి ...	838
పాండ్యవసుధాధ్యక్షుఁడు	836
పాండ్యేశుఁడు ...	980
పాటలపుర ...	872, 873
పాటలపురము (తిరుప్పాదిరిప్పులియూరు)	869
పాదుశా ...	853, 860
పాపనృపాల ...	944
పాపన్న ...	825
పాపన్న, శంకరభట్ల ...	808
పాపభూరమణ ...	944
పాపయప్రభు, చిలుమామిళ్ల	1062, 1064
పాపయార్య	...826, 828, 830
పాపయార్యుఁడు ...	822
పాపయామాత్య	...827, 828, 880
పాపయెల్లమంత్రి ...	828
పాపరాజు ...	827
పాపెల్లయ ...	823, 825
పార్వతి ...	966
పాలేరు ...	965
పింగళివంశ ...	899
పిఠాపురము ...	954
పినకొండరాజు, గోనేటి ...	941
పినకొండక్షితినాథుఁడు ...	943
పినతిమ్మరాజు ...	944
పిన్నబోడయ ...	825
పినయెల్లయార్య ...	824
పినరామన ...	820
పిన్నవసుధాధిపుఁడు ...	982
పిన్నశౌరి ...	982
పినసూరయ ..	817, 832
పినసూరయామాత్య ...	880
పిళ్లమయ్యంగారు ...	867
పీఠికాపుర ...	954, 955
పులిపాక	...974, 975, 977
పెదకొండనృపాల ...	941
పెదజన్నశేఖర ...	907
పెదతిమ్మభూవర ...	944
పెదతిమ్మరాజ ...	943
పెదతిమ్మవిభు ...	943
పెద్దతిమ్మనృపాల ...	939
పెద్దన ...	815
పెద్దన, అలసాని ...	957, 973
పెద్దనరసింహ ...	966
పెద్దనారాయణార్య ...	828
పెద్దనార్య	...800, 803, 815
పెద్దనార్య, అల్లసాని ...	799
పెద్దనార్యుఁడు, అల్లసాని	804
పెద్దబోడయామాత్య ...	825
పెద్దయ ...	823, 1025
పెద్దయ అన్నయామాత్య	1029
పెద్దయామాత్య ...	1025
పెద్దయెల్లనార్య ...	823
పెద్దయెల్లయామాత్య ...	824
పెద్దరామమణి ...	890
పెద్దరామన్న ...	820, 865
పెద్దరామన్న, ముద్దరాజు	886, 889, 890
పెద్దరామమంత్రి ...	866
పెద్దరాముఁడు ...	892
పెదవేంకటధాత్రీరమణ ...	883
పెదవెంకటనృప ...	882
పెదవెంకటాద్రి, మీసాల	879, 883
పెదవేంకటాద్రివిభుఁడు ...	880
పెద్దసుబ్బయ ...	829
పెద్దసూరి, చిలుమామిళ్ల	1062, 1063
పెద్దామాత్య ...	1048
పెద్దిభట్లు ...	819
పెద్దెల్లఘన ...	824
పెన్న ...	912, 914
పెనుకొండ ...	987
పెనుగొండ ...	984
పేకరి ...	961
పేరన్న ...	824
పేరమంత్రి ...	975
పేరమ్మ ...	824
పేరమాంబ ...	830
పేరమాంబిక ...	828, 829
పేరయ ...	1026
పైఁడిపాడు	964, 965, 968
పైఁడిపాటికుల ...	965
పైఁడిపాటివంశ ...	967, 968
పొట్నూరు ...	802

	పేజి
పొట్టునూరు ...	802
పొట్లచెర్ల ...	852
పోటి ...	927, 930
పోతన ...	964, 973
పోతనార్య ...	1015
పోతరాజు ...	819, 957
పోలినాయఁడు ...	906
ప్రతాపసింహ ...	927, 928, 932
ప్రతాపసింహమహారాజ ...	923
ప్రతాపసింహుఁడు ...	936
ప్రతిపదార్థప్రకాశ ...	1010
ప్రబోధ... ...	914
ప్రబోధసుధీ	911, 912, 914
ప్రళయకావేరిపట్న ...	924, 925
ప్రళయకావేరీపట్టణాధిపతి	926
ప్రసన్నాంబ	833, 837, 838
ప్రొద్దుటూరు ...	841
ఫజుల్ ఖాను ...	852
ఫాజిలఖాన్ ...	860
ఫాజీలుఖాను ...	856
ఫాజీలుఖానుఁడు ...	858
ఫాజీలుఖానరాయ ...	857
బంగారంక భూపాల, కామినేని	903, 909, 911
బంగారంక భూపాలచంద్రుఁడు	905
బంగారంక మనుజాగ్రణి ...	909
బంగారమ్మ	908
బంగారేచన ...	1050
బంగారేచనృపాల ...	1047
బంగారేచనృపాలుఁడు, వెలుగోటి	1051
బంగారేచవిభు ...	1046
బడేబీబి	856
బడేమియ్యా ...	854
బల్లయ్య, పాలాప్రగడ ...	884
బసవప్పామాత్య ...	820
బసవరాజు	819, 820
బాణ	1045
బాపన్న	821, 975
బాపయ్య, పరంగి ...	850
బాపిరాజు, పెద్యేటి ...	809
బాబను మియ్యా ...	855
బాలమ్మ	828
బాలమాంబ	828
బాలసరస్వతి, ఎలకూచి ...	900, 902
బాలాంబ	824, 826
బాపయ్య	958
బిట్రగుంట	1045, 1046, 1047
బిలహణ	912
బిలహణము	904
బిలహణీయము ...	908, 911
బుక్కనృపతి ...	982
బుక్కభూపాల, అరవీటి ...	942
బుక్కమాంబ ...	801
బుచ్చన	966, 967
బుచ్చన్న	824
బుచ్చనమంత్రి ...	825
బుచ్చమ్మ	828
బుచ్చమాంబ ...	872
బుచ్చమాంబిక	... 820, 822, 871
బుచ్చయ, పులుపాక ...	1013
బుచ్చయశాస్త్రి ...	1012
బుచ్చయ్య	957
బుచ్చయ్య, పులుపాక ...	1010
బుచ్చిరాజు	821
బుచ్చిరాజు, రావులూరి ...	830
బేరాభిధాన ...	976
బేరరాజు	975, 976
బోడన్న	820
బోడరాజు	824
బొబ్బిలికథ	918
బ్రౌను, C P.	.. 814, 816, 817, 842, 845, 848, 861, 862, 876, 885, 896, 899, 918, 924, 925, 926, 932, 9?3, 936, 937, 947, 1002, 1006, 1007, 1009, 1010, 1011, 1015, 1020, 1022, 1029, 1030, 1039, 1051, 1054, 1058
భట్టారక బాలసరస్వతి మహోపాధ్యాయ.	902
భట్టుమూర్తి ...	998
భద్రయ్య	958
భరతశాస్త్ర ...	932
భళిరకరివేల్పుశతకము ...	962
భాగవత ...	... 833, 837, 839
భాగవత ద్విపద ...	1018
భాగీరథి	865, 866
భాగీరథి కృష్ణమ్మ ...	1017
భానప్ప	970
భాయనాఖ్య మంత్రి ...	866
భాయనార్య... ...	867
భారత ...	...833, 837, 839, 880, 883, 888, 894
భారతీ పరిణయ	...833, 835, 839
భారవి	912, 913
భావన	880
భావనామాత్య	... 852, 859, 860
భాషావివరణ ...	900
భాస్కర ...	845, 957, 964
భాస్కరుఁడు ...	979, 1026
భాస్కరసుధీ ...	872

ఖండనారాతి భీమకోదండ రామశతకము. 962
భీమ ... 845, 957, 1015
భీమన ... 879, 881, 883
భీమప్పగారి కామరాజు, నందూరి. 806
భీమునిచందము ... 888
భువనవిజయ ... 800
భూపతిరాజ ... 939
భూపతిరాజేంద్ర ... 939
భైరవార్య 900, 902
భైరవార్య, ఎలకూచి ... 901
భైరవామాత్యుఁడు ... 1027
భోజ 845
భోజరాట్ 964
భోజుఁడు 815
భోసలాన్వయ ... 928
భ్రమరప్ప నాయఁడు ... 908
భ్రమరమాంబ ... 906, 907
భ్రమరాధ్యక్ష ... 907
మంగము 823, 966
మంగాంబిక 967
మంత్రిభాస్కర ... 1022, 1029
మందర 950
మచిలీపట్టణము ... 817, 1040
మదనమోహినీ విలాసము 797
మద్రికరము ... 904
మధురవాణీవిలాసము ... 798
మన్నారుదాసవిలాసము ... 1040, 1042
మనుచరిత్ర ... ... 798, 803 to 814, 816, 817
మనుచరిత్రశబ్దసూచి ... 816
మనుచరిత్రము సటీకము ... 813
మయూర ... 912
మరుత్సందేశము 995, 997, 1002
మలక్ ఇబ్రాహింకుతుబ్ షా 852
మలికిభరామపాదుశాహుఁడు 854
మలికిభరాముశా ... 853
మల్కు ... 857
మల్కిక, నిజాము ... 988
మల్కిభరామ ... 856
మల్కిభరామపాదుశా (మల్కు ఇ. బ్రాహింకుతుబ్ షా). 860
మల్లధీమణి ... 819
మల్లధీరవర ... 823
మల్లన ... 826
మల్లన, సూర్యేటి ... 826
మల్లనమంత్రి ... 820, 823
మల్లనార్య ... 820
మల్లప్ప ...820, 821, 822, 825, 826

పేజి
మల్లప్రభు ... 820
మల్లామాత్య, సూర్యేటిపాటి రాజకుల. 823
మల్లికార్జున ... 973
మల్లికార్జునపండితారాధ్య 903
మల్హణ ... 912
మసులిపట్టణము ... 816
మహమ్మదీయమత ... 860
మహమ్మదుషా ... 1054, 1057
మహమ్మదుశాహ ... 1055
మహాభారత ... 896
మహారాయలు ... 1029
మహారాష్ట్ర ... 933
మాఘమాహాత్మ్యము ... 1010, 1011, 1018
మాడయ ... 842
మాడెములు ... 802
మాడెముదొరలు ... 857
మాదన ... 844, 996
మాదమ్మ ... 865
మాదయ్య ... 842
మాధవాభ్యుదయ ...831, 832, 862
మాధవాభ్యుదయము ... 817, 832
మానసార ... 911
మామిడిసక్కితాళ్ల ... 1058
మార్కండేయపురాణ ...799, 800, 804
మాల్యపర్వతము ... 968
మాల్యభూభృత్ ... 968
మిత్రవిందాపరిణయము ... 838, 889
మిథిల 925
ముకుందయ ... 864
ముకుందయ్య ... 865
ముకుందవిలాస ... 840
ముకుందవిలాసము ... 839, 840
ముక్తికాంబ ... 1040
ముత్తభూపతి ... 909
ముత్తరాజ ... 906 to 909
ముత్యాలు .. 927, 929, 932, 936
ముత్యాలుఘనుండు ... 930
ముత్యాలు, పోటి ... 930
ముద్దయ ... 930
ముద్దుకొమర ... 930
ముద్దుతంజినాయకి ... 929
ముద్దుపళని ...927, 930, 932, 936
ముద్దులక్ష్మి ... 930
మురారి ... 912
ముసలన ... 826
ముసలన్న, గరిడిమిట్ట ... 821
ముసల్ప్రధాన ... 821, 826

పేజి
ముసల్ప్రభు ... 826
ముసయార్య ... 830
మూరురాయరగండ ... 799, 804
మూరురాయరగండాంకవీర 812
మూర్ఖచరిత్ర ... 841
మూర్ఖచరిత్రము ... 841
మూర్తమ్మ ... 837
మూర్తి ...918, 914, 997
మూర్తి, కాకమాని ... 914
మూర్తికవి, కాకమాని ... 911, 913
మృత్యుంజయ ... 907
మృత్యుంజయవిలాసము ... 839
మెకంజీ ... 947, 948
మైనాక ... 973
మైరావణచరిత్ర ... 842, 844
మైరావణచరిత్రము ... 842
మొల్ల 844, 845, 847, 847, 851, 857
మొల్లరామాయణము ... 844, 848 to 851
మూక్తికాంబ ... 1041
యదువంశభూషణచరిత్రము 962
యయాతిచరిత్రము ... 852, 860, 861, 900
రంగకౌముదీనాటకము ... 902
రంగనాథ ... 833, 839, 845, 1015
రంగనాథస్వామి ... 839
రంగనివాస ... 834
రంగప్ప ... 904, 944
రంగము ... 944
రంగమాంబ ...824, 867, 941
రంగయామాత్య, క్రొత్తపల్లి 903, 910, 911
రంగయామాత్య ... 836
రంగయ్య, తెర్యేటి ... 870
రంగశాయి ... 1017, 1018
రంగశాయికవి, తేకుమళ్ల 1016, 1020
రంగస్మరణ ... 941
రంగాంబ ... 941
రంగాచార్య ... 904
రంగాజీ ... 1040, 1042
రంగాధీశ, కోనేటి ... 940
రఘునాథ ... 944, 975, 987, 988
రఘునాథభూపతి ... 948
రఘునాథభూమిరమణ ... 987
రఘుపతి, చినేపల్లి ... 823
రఘువంశ ...818, 881, 832, 862, 868, 869
రతిరహస్య ... 875, 876

పేజి
రత్నావళీపరిణయము ... 869, 878, 874, 875, 876
రత్నావళీకన్యకాపరిణయము 871
రమణయమంత్రి, బసినికొండ దగ్గ రాజకుల. 822
రమావిలాసము ... 971
రవణయ ... 822
రసికజనమనోభిరామము ... 876, 877, 878, 954, 955
రాఘమ ... 865
రాఘవకృష్ణపాండవకథ 901
రాఘవ పాండవీయము ... 879, 886
రాఘవపాండవీయము, సటీకము 891, 896, 900
రాఘవ పాండవీయాదర్శము 889, 890
రాఘవపాండవీయాదర్శము, సమాసము. 886, 891, 891
రాఘవమ్మ ... 820, 825
రాఘవుఁడు ... 982
రాఘవయాదవపాండవీయము 900, 902
రాఘవ వాసుదేవీయము 903, 910, 911
రాచవీటి నరపతి ... 1041
రాజమ 957
రాజమంద్రి 1040
రాజమహేంద్రపుర ... 1041
రాజమహేంద్రపుర మాహాత్మ్యదండకము. 1040
రాజయోగ సారము ... 1040
రాజరాజనరేంద్ర ... 1041
రాజలింగ 998
రాజవాహన విజయము ...911, 913, 914
రాజశేఖర విలాసము ... 914, 916
రాజహంస 911
రాజహంసుఁడు ... 915
రాజేంద్రచోడ ... 1026
రాధాకృష్ణవిలాసము ... 916 to 918
రాధామాధవ ... 1042
రాధామాధవము ... 923, 1044
రాధామాధవ విలాసము... 922, 973
రాధామాధవ సంవాదము 921, 924, 925, 926
రాధామాధవ సంవాదము, సటీకము. 924
రాధామాధవ సమాగమము 918, 919, 920
రాధికాసాంత్వనము ... 927, 933
రాధికాసాంత్వనము: సటీకము 934, 937
రామ 957
రామకథ 937, 958

పేజి

రామకవీంద్రుఁడు ... 840
రామకృష్ణమంత్రి, పిండిప్రోలు 957
రామకృష్ణ 865
రామక్షితిభర్త ... 983
రామక్షోణివిభుఁడు ... 943
రామదాసామాత్య, మగదల 924, 926
రామధరణివిభు ... 985
రామధరావర ... 942
రామన, గోపరాజు ... 965, 968
రామనమంత్రి ... 819
రామనరేంద్ర ... 985
రామన్న ... 820
రామన్న, గోపరాజు ... 964
రామనార్య ... 1016
రామనృపాల 989
రామపంచాశత్, ందములు. 962
రామప్రధాన ... 970, 976
రామబుధ 911, 912, 914
రామబుధ, శాకమాని ... 912
రామబ్రహ్మం ... 810
రామభట్టు 912
రామభద్ర ... 938
రామభద్రకవి ... 9:6
రామభద్రకవి, అయ్యలరాజు 937, 947
రామభద్రగురు ... 1015, 1016
రామభద్రరాయ ... 1015
రామభద్రార్య ... 1018
రామభద్రార్యుఁడు ... 1020
రామభూనాయకుఁడు ... 986
రామభూవిభు ... 984
రామభూషణకవి ... 981
రామమంత్రి ... 827, 864, 866, 973, 977, 1016
రామమాంబ ... 826, 1016
రామయ 823, 839, 864, 865, 975
రామయప్రభు ... 822
రామయమంత్రి ... 864, 866, 872, 976
రామయమంత్రి, పులిపాక 973, 978
రామయవనీష, కందుర్తి 838
రామయ్య 836, 876
రామయామాత్య ... 865, 872
రామయార్య ... 820, 826
రామరాజభూషణ ... 979, 990, 991, 1000, 1009
రామరాజ 939
రామరాజు ... 819, 944, 982
రామరాయ ... 979
రామలక్ష్మి ... 976
రామలింగన ... 912

రామలింగనృపతి ... 906
రామలింగప్రభు ... 907
రామలింగబుధ ... 911, 914
రామలింగబుధశేఖర ... 878
రామలింగభట్టు ... 914
రామవిభు 888
రామసచివ 974
రామస్వామి ... 873, 930
రామస్వామి మంత్రి ...870, 871, 878
రామస్వామి మంత్రి, చేకూరి 869, 870, 875
రామాంబ ... 829
రామాంబిక ... 843
రామానుజ ... 842, 843
రామానుజులు ... 904
రామాభ్యుదయము ...937, 946, 949
రామామణి ... 929
రామాయణ ... 833, 844, 883, 888, 987
రామాయణకావ్య ... 847
రామాయణము ... 836, 839, 880, 984
రాముఁడు 984
రాముఁడు, మూదేటి ... 1053
రాయప్రోలు ...861, 862, 867
రావదమ్మన్న ... 960
రావు బుచ్చయ్య ... 960
రుక్మాంగద చరిత్రము ... 949, 951, 958
రుక్మాయి 1016
రుక్మిణీపరిణయము ... 954, 956
రెడ్డి వేమాధీశ్వర ... 1022
రెడ్డి వేమనరపాలక ... 1028
రేపుకుల ... 975
రేపూరు ... 884
లంకావిజయము ... 956, 962
లంకా విజయవ్యాఖ్య ... 960
లచ్చము ... 827, 908
లచ్చమాంబ ... 908
లచ్చమాంబిక ... 906, 909
లచ్చమ్మ ... 826, 829, 906, 909
లక్ష్మమాంబ 825, 873, 925
లక్ష్మణ 957, 966
లక్ష్మణకవి 959, 960
లక్ష్మణకవి, పిండిప్రోలు ...958, 960, 961
లక్ష్మణసుధీ ... 967
లక్ష్మణాధిప ... 942
లక్ష్మమాంబ ... 926, 1017, 1018
లక్ష్మమ్మ 825

పేజి

లక్ష్మాంబ 824, 826, 829, 924, 967
లక్ష్మాంబిక 826, 865, 866, 967
లక్ష్మి 957
లక్ష్మీనారాయణ సంవాదము. 962, 968
లక్ష్మీనృసింహవిలాసము ...963, 967, 968
లక్ష్మీపతి... ... 967, 968
లక్ష్మీపతికవి ... 964, 968
లక్ష్మీపతి, పోతాప్రగడ ... 823, 884
లక్ష్మీ విలాసకథ ... 969
లక్ష్మీ విలాసము ...969, 971, 972
లింగన 820
లింగనామాత్య, రోసనూరి. 1050
లింగము ... 864, 1018
లింగరాజ కవి ... 869, 874
లింగరాజ సచివ ... 873
లింగరాజు ... 879
లింగరాజు, నూల్వీటి ... 821, 822
లింగరాజు తాలూగు ... 341
లేములవాడ ... 995, 996, 99-, 1002
వరదప్ప 865
వరదాచార్య, ముమ్మిడి ... 937, 938, 946, 947
వల్లభాంబ 973
వల్లభాంబాపరిణయము ...973, 977, 978
వల్లభాంబా పరిణయసూచి. 973, 978
వసుచరిత్రము ... 806, 979 to 991, 995, 1012
వసుచరిత్ర : సవ్యాఖ్యానము 995, 1002, 1005
వసుచరిత్ర-సటీకము ... 1006, 1009, 1013
వాణీవిలాసవనమాలిక ... 1015, 1016, 1019, 1021
వామనదేవ 1015
వాయుపురాణ ... 1051
వారణ నగరి ... 888, 893, 894, 897
వారాణసి 875
వాల్మీకి రామాయణము ... 847
వికచోత్పలమాల ... 1022
విక్రమార్కచరిత్ర ... 1022, 1023, 852, 879, 880
విజయనగరము ... 883
విజయనగరాధిపతి ... 860
విజయభూపతి, అల్లాడ ... 1040, 1041
విజయభూపతిసింహ, అల్లాడ. 1040

విజయభూపతిసింహభూపతి 1040
విలాసము (అల్లాడ)
విజయరంగ చొక్క-నరనాథ. 887
విజయరంగ చొక్క-భూపాల. 888, 888
విజయరాఘవ నాయక ... 1040, 1042
విజయవిలాసము ... 1030—1036, 1037, 1038, 1040
విజయవిలాసము, సవ్యాఖ్యానము. 1036, 1039
విట్ఠలార్య 970
విద్వజ్జనరంజనీ ... 1000
విద్వజ్జనమనోరంజనీ ... 1018
విప్రనారాయణ ... 1054, 1057
విప్రనారాయణచరిత్ర ... 1059
విప్రనారాయణచరిత్రము. 1054, 1057
వియ్యమాంబ ... 977
వియ్యమ్మ 975
వియ్యాంబ... ... 976
విరూపాక్ష 879, 881, 882
విరూపాక్షేశ్వర ... 879, 888
విశ్వనాథదేవ ... 856
విశ్వపతిభూపాల ... 908
విశ్వపతిక్షితీశ ... 908
విష్ణుపురాణ ... 1022, 1029
విష్ణుమాయా నాటకము. 1042, 1044
విష్ణు మాయావిలాసము... 1044, 1046, 1047, 1049, 1050
వీరతిరుమలరాయ ... 986
వీరన పండితారాధ్య ... 903, 904, 911
వీరనరసింహరాయ ... 801
వీరనృసింహుఁడు ... 801
వీరన్న 906
వీరప్రతాప 979, 991
వీరప్రతాపసింహ ... 932
వీరభద్రయ్య, ఆరణిమఠం. 1060
వీరభద్రవిజయము ... 1051, 1052, 1053
వీరభద్రుఁడు ... 819
వీరమరాజు, కిల్పలపర్రి ... 888
వీరమాంబిక ... 975
వీరయ కుందురు ... 867
వీరరాఘవ దేశిక ... 923, 927, 928
వీరరాఘవధీర ... 928
వీరరాఘవాచారి ... 938
వీరరాజు, కందూరు ... 862
వీరరాజు, కుందురు ... 869
వీరరుద్రగజరాట్ ... 802
వీరవెంకటపతిరాయ ...833, 835, 839
వీరశైవ 844
వీరశ్రీలుడు 848

పేజీ

వీరేశ 907
విశ్వపతి 907
వేంకటకవి... ... 1045
వేంకటకృష్ణమంత్రి ... 873
వేంకటగిరి 940, 1047, 1048, 1051
వేంకటనరస, భట్టుప్రోలు. 922
వేంకట నారాయణమంత్రి. 872
వేంకట నృసింహ ... 967
వేంకటపతి 827, 920, 1018, 1019
వెంకటపతి, ఎడపల్లి ... 918, 920
వెంకటపతి, చేమకూర ... 1038
వెంకటపతి, ప్రధాన ... 874, 875
వెంకటపతి, రాయసము... 970
వెంకటప్ప 901, 919
వెంకట భర్త ... 1045
వెంకటమాంబ 822, 908
వెంకటమ్మ 824, 828, 829
వెంకటరాజు ... 941
వెంకటరామయ్య, మద్దిరాజు. 824
వెంకటరాయ ... 875, 880
వెంకటరాయ కవి, ధూర్జటి 869, 871, 875
వెంకట రెడ్డి, బండారు ... 878
వెంకటవరద ... 880
వెంకట్రాముఁడు, శేషరాజు. 808
వెంకటసుబ్బరాయ ... 976
వెంకటాంబ ... 822
వేంకటాచలం, మంచినీళ్ల. 1058
వేంకటాద్రి ... 879, 902
వేంకటాద్రి ప్రభుఁడు ... 907
వేంకటాద్రీంద్ర ... 908
వేంకటార్య 825, 828
వేంకటేశ్వరుఁడు ... 989
వెంకట్వరుసు ... 933
వెంకనామాత్య ... 856, 864
వెంకనార్య ... 865, 866
వెంకన్న, కింగలి ... 866, 883
వెంకమాంబ 863, 964, 968, 977
వెంకయ్య 975
వెంకాంబ 967, 975, 976
వెంగన, నెల్లూరి ... 829
వెంగనమంత్రి, చేకూరి ... 872
వెంగమాంబ ... 918, 920, 1044
వెంగమాంబిక ... 919
వెంగయ 1019
వెంగయ, నెల్లూరి ... 826
వెంగయార్య ... 829

పేజీ

వెంగళధరాధిప ... 941
వెంగళమ్మ 828
వెంగళవిభు 941
వెంగళాంబ 942, 989
వెంపాడు 965, 964, 968
వెలనాడు 912
వేంకటకవి 1047
వేంకటకృష్ణ ... 872
వేంకటదాస ... 917
వేంకటనరసయ్య, పమిడిపాటి. 925, 926
వేంకటనరుసు ... 975, 1058
వేంకటనాథ ... 838
వేంకటనారాయణ ప్రధాన 871
వేంకటనారాయణ మంత్రి. 872
వేంకటనృసింహకవి, పిండిపాటి 968
వెంకటపతయ్య ... 837
వెంకటపతి ... 836, 924, 926, 970, 980
వెంకటపతికవి ... 1051
వెంకటపతి నారసింహ ... 978
వెంకటపతి ప్రధాన ... 869
వెంకటపతి (వెంగయ) మహంకాళి. 1012, 1016, 1018
వేంకటపతి, రాయసము 971, 969
వేంకటపతిమంత్రి, రాయసము 972
వేంకటపతి గోసనారి ... 1047, 1051
వేంకటరంగకవి, పిండిపాటి 964
వేంకటరాజకవి ... 1037
వేంకటరాజు ... 897
వెంకటరాము ... 820
వేంకటరాయశాస్త్రి ... 986
వేంకటశైల ... 900
వేంకటశౌరి ... 986
వేంకటక్ష్మాధిప ... 985
వేంకటాఖ్యవిభు ... 948
వేంకటాఖ్యుఁడు ... 916
వేంకటాచలకవి ... 888
వేంకటాచలకవి, కందుకూరి 883
వేంకటాచలపతి ... 817, 832
వేంకటాచల ప్రధాన ... 829
వెంకటాచలము, ముప్పూరి 824
వేంకటాచలరామవిభు ... 957
వేంకటాచలం, శనగవరపు 1035
వేంకటాచలసుకవి ... 887
వేంకటాచార్య, గోసూరి 961
వేంకటాద్రి ... 892, 946, 1056
వేంకటాద్రిజనపతి ... 944
వేంకటాద్రి విభ్వరాజు ... 897
వేంకటాద్రిధరణీవిభుఁడు 942
వేంకటాద్రి, కింగలి ... 884

పేజీ

వేంకటాద్రిపతి ... 908
వేంకటాద్రీశుఁడు ... 909
వేంకటార్య ... 824, 832
వేంకటాహ్వయుఁడు ... 919
వేంకటేశ్వర ... 914
వేంకట్వరస, పమిడిపాటి... 924, 925
వేంకట్రాయఁడు, దామరాజు 895
వేదాంతసారము ... 924
వేమనపద్యములు ... 1038
వేరమాంబ ... 975
వేలాయుధ... ... 930
వైజయంతీవిలాసము ... 1054, 1056, 1059
వైజయంతీ విలాసము పటీకము. 1060, 1061
వైద్యనిఘంటు ... 1038
శంకరపద్యనాభరఘునాథామాత్య. 925
శంకరయోగి, కోడూరి ... 819, 830
శకుంతలా పరిణయము ... 1062, 1064
శక్కర బీబీ ... 857
శఠగోప ... 803
శఠగోపతాపస ... 815
శఠగోపయతి ...799, 804, 815
శాంకరీసాధ్వి ... 957
శివనాగులు ... 1031
శివభద్ర ... 912
శివయోగసారము ... 1038
శ్రీకంఠమల్లేశ్వర ...844, 845, 848
శ్రీ కాళహస్తి శతకము ... 973
శ్రీకృష్ణదేవరాయ ... 800, 1064
శ్రీ కృష్ణరాయ ... 875
శ్రీగిరిమంత్రి, ఎఱగుడిపాటి 1045, 1046, 1047
శ్రీచెన్నకేశవేంద్ర ... 870
శ్రీతిరుమలరాయ ... 980
శ్రీనరసింహుఁడు, గొబ్బూరి 944
శ్రీనరసింహరామ ... 1024
శ్రీనాథ ... 845, 957, 973, 1015
శ్రీనాథుఁడు ... 979
శ్రీనివాసతారావళి ... 962
శ్రీనివాసమంత్రి ... 970
శ్రీమదన రామేశ్వరీ విలాసము 839
శ్రీరంగధాత్రీధవ ... 988
శ్రీరంగప ... 833
శ్రీరంగరాజ ...942, 943, 980
శ్రీరంగరాయ ... 852, 969, 987, 988
శ్రీరంగరాయలు ...860, 970, 972
శ్రీరంగాధిప ... 943

పేజీ

శ్రీరంగేంద్రుఁడు ... 988
శ్రీరామదేవరాయలు ... 991
శ్రీరామలింగస్వామి ... 806
శ్రీరామక్షితిప ... 981
శ్రీరామావనీనాథ ... 987
శ్రీవెంకటక్ష్మావర ... 987
శ్రీశైల 903
శ్రీశైలమల్లికార్జునపండితారాధ్య 904, 911
శుక్తిమతీనది ... 990
శృంగారదామము ... 1054
శృంగార నైషధము ... 923
శృంగారసుధా సముద్ర పూర్ణచంద్రోదయము. 1054
శేకిభరాము ... 857, 858
శేకునాయడు ... 906
శేకుమహమ్మద సాహెబు 878
శేషమాంబ ... 822
శేషయార్య ... 827, 828
శేషాంబ 829
శేషాగ్రణి, రావులూరి ... 829
శేషాచల ... 974
శేషాచలం, కొండ ... 1081
శేషాచలపతి ... 918
శేషుఁడు 827
శైలాంబ ... 904
శోభనాద్రి ... 865
సంగమేశ్వరశతకము ... 962
సత్య చింతామణి ... 852
సత్యచింతామణి, పొట్లచర్ల 855, 860
సత్యచింతామణి, పొట్ల చెరువు 854
సదాశివరాయ ... 942
సన్యాయి ... 970
సప్తపదులు ... 927
సరభ బీబీ ... 855
సర్వయామాత్య ... 842, 844
సర్వేశలింగం, మాజేటి ... 841, 842, 1032, 1059
సారంగుతమ్మయ ... 1057
సారంగధరచరిత్ర ... 885
సారంగధరచరిత్ర (ద్విపద) 1058
సారంగధర పద్యకావ్యము 876
సారంగధరుడు ... 1055
స్వారోచిషమను సంభవము 799, 800, 803, 804, 815
సింగగురు ... 1062, 1064
సింగప్ప 865
సింగమ 868
సింగయ 868
సింగరగురు ... 1062
సింగరాచార్య ... 904
సింగరాజార్య ... 865

a12-335 (2480) 211
N27.2

పేజీ

సింగరాజు ... 864
సింగరాయ ... 857, 971, 988, 989
సింగరార్య ... 903, 911
సింహభూధర ప్రభు ... 802
సిద్ధన 1022, 1028
సిద్ధనమంత్రి ... 1022, 1027, 1029
సిద్ధమంత్రి ... 995, 1024, 1026
సిద్ధమంత్రిపుత్రుడు ... 1001
సిద్ధయ 1027
సిద్ధామాత్య ... 1022
సిద్ధేశ్వరదండకము ... 885
సిద్ధేశ్వరవసంతవిలాసము ... 885
సీలారు బీబి ... 855
సీతమ, పులిపాక ... 973
సీతమాంబిక ... 976
సీతయ 976
సీతయమంత్రి ... 973, 975
సీతయామాత్య ... 976
సీతాంత (గ్రామదేవాలయ పూర్వోత్తరము. 918
సీతారామ ... 957
సీతారామయ్య ... 923
సీతారాముడు ... 883, 884
సుందరాంబ ... 873
సుకుమారీ పరిణయము ... 956
సునందా పరిణయము ... 956
సుబ్బన్న 824, 975
సుబ్బమ్మ 975
సుబ్బమాంబ ... 823, 878
సుబ్బయ ... 823
సుబ్బయార్య ... 824
సుబ్బయ్య ... 923
సుబ్బయ్య, పాలసూరు ... 1052
సుబ్బరాజు ... 809, 824
సుబ్బమంత్రి ... 826
సుబ్బాభిదేయ ... 976
సుబ్బరాయడు, పింజమూరి 991
సుగ్రాభాండేశ్వరము ... 921
సూక్తిమతి ... 979
సూరన ... 887, 883, 958
సూరన, పింగళి ... 879, 883
సూరన సోమయాజి ... 1026
సూరన్న, వెన్నెలగంటి ... 1022, 1029
సూరనార్య ... 887
సూరనార్య, పింగళి ... 957
సూరపరాజు ... 888

పేజీ

సూరమాంబిక ... 1026
సూరయ ... 817, 882, 863, 864, 865, 868, 893, 895, 899, 1015
సూరయ, కట్టకోల ... 863, 864
సూరయ, పింగళి ... 893
సూరయమంత్రి ... 830
సూరయసచివ ... 865
సూరయామాత్య ... 804
సూరయార్య ... 827
సూరకవి, పింగళి ... 880
సూర్యతనయాపరిణయము 1051
సూర్యనారాయణ ... 918
సూర్యుడు, వెన్నెలకంటి 1828
సేనమ్మ 827
సోమ 982, 996, 997, 1000, 1016
సోమనమంత్రి ... 995
సోమనాథ ... 1010, 1013
సోమన్నపాల, ముష్టిపల్లి 840
సోమమంత్రి ... 1001
సోమ (యాంబ) ? మాంబ... 942
సోమయాజి ... 887, 1045
సోమవార మాహాత్మ్యము. 1058
సోమ సిద్ధేశ్వర ... 1000
సోమామాత్యుడు ... 1012
సోముడు ... 879
సోమేశ్వర, పెనుమర్ల ... 806
సౌందర్యదేవి ... 1040, 1041
హంసవింశతి ... 818, 831, 832, 862
హజరతి శేఖు ... 858
హనుమత్స్వామి గోత్రేంద్రుడు 905
హయనాథుడు ... 950
హరియప్ప ప్రభు ... 827, 828, 830
హరియప్ప, సూర్యేటి ... 829
హరియప్పామాత్యుడు ... 832
హరిలక్ష్మీ సంవాద ... 968
హరిశ్చంద్ర చరిత్రము ... 978
హరిహరదాస, అదురి ... 962, 963
[illegible] ... 828
[illegible]యా ... 854
[illegible] ... 974
[illegible] ... 879, 892, 897
హేమాద్రి ... 822, 996
హేమాద్రి [illegible]ప్ప ... 821

ARCHIVES
ACC. No. 13632
EGMORE, MADRAS 600 008